ÜZEYİR
DÜNYASI

Üzeyir Hacıbəyli

ƏSLİ
və
KƏRƏM

PARTİTURA

Az 2010/2563

HEYDƏR ƏLİYEV FONDU

ÜZEYİR
DÜNYASI

Not Az-1102

Üzeyir Hacıbəyli

ƏSLİ və KƏRƏM

Partitura

AMF
AMF
AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT FONDU

ARXİV

M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası

9813

Щ971(2A)-005.7

İSBN 978-9952-34-284-0

782.81–dc22
Üzeyir Hacıbəyli – Opera – Libretto

Üzeyir Hacıbəyli. Əsli və Kərəm.
4 pərdəli, 6 şəkilli opera. Partitura.

Bakı, "Şərq-Qərb", 2010, 260 səh.

© "Şərq-Qərb", 2010

ƏSLİ və KƏRƏM
4 pərdəli, 6 şəkilli opera

Azərbaycan xalq dastanı əsasında

Partitura

Libretto müəllifi:
Üzeyir Hacıbəyli

Redaktordan

Təqdim etdiyimiz partitura Üzeyir Hacıbəylinin məşhur "Əsli və Kərəm" operasının ilk nəşridir. Əsərin xalq arasında böyük uğur və əsl tamaşaçı sevgisi qazanmasına baxmayaraq, onun nə klaviri, nə də partiturası bu günə qədər çap olunmamış, yalnız ayrı-ayrı parçaları müxtəlif vaxtlarda işıq üzü görmüşdür. Nəhayət, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə gerçəkləşən "Üzeyir dünyası" layihəsi çərçivəsində musiqi tariximizin önəmli səhifəsinə çevrilmiş "Əsli və Kərəm" operasının da nəşri üçün gözəl bir imkan yarandı.

"Əsli və Kərəm" Üzeyir bəyi klassik opera zirvəsinə – "Koroğlu"ya aparan yolda çox vacib bir mərhələni təşkil etdi. Əgər "Leyli və Məcnun" əsasən zəngin şifahi milli musiqi irsinin dahiyanə səhnə inikası idisə, "Əsli və Kərəm"də artıq bəstəkar təxəyyülünün məhsulu olan yazılı musiqi səhifələri üstünlük təşkil edirdi. Beləliklə, məhz bu əsərlə Üzeyir Hacıbəylinin opera yaradıcılığında şifahi, yəni muğam improvizələri ilə yazılı bəstəkar musiqisi arasında yeni nisbət yarandı və "Əsli və Kərəm" bəstəkarın opera yolunun təkamülündə zəruri halqaya çevrildi.

Yarandığı 1912-ci ildən etibarən, müxtəlif redaktə (özü də bu redaktələr əsasən orkestr fraqmentlərinə aid olub) və quruluşlarda səhnəyə qoyulmuş bir operanın yeganə düzgün və müəllif qayəsinə uyğun variantını ərsəyə gətirməyin üzərimizə necə böyük bir məsuliyyət qoyması, zənnimcə, heç kimdə şübhə doğurmaz. Operanı nəşrə hazırlayarkən rastlaşdığımız ən başlıca çətinlik – qarşımızda əsərin musiqi materialının vahid küll halında olmaması idi. Müxtəlif mənbələrdən əldə edilən orkestr fraqmentlərini, xor partiyalarını, muğam parçalarını bir araya gətirib, libretto əsasında operanı həqiqətən yenidən yığmaq lazım gəldi. "Üzeyir dünyası" layihəsinin beynəlxalq miqyasını nəzərə alaraq, əsas məqsədimiz "Əsli və Kərəm"in partiturasını bütün dünyada qəbul olunmuş akademik nəşrlər səviyyəsində hazırlamaq idi. Bunun üçün isə operadakı musiqi materialının, o cümlədən muğam şöbələrinin dəqiq göstərilməsi tələb olunurdu. Bu işdə operanın uzun tarixə malik ifaçılıq təcrübəsi köməyimizə gəldi.

Bəzi məqamlarda yaranmış mübahisə və çətinliklər işimizə mane ola bilmədi və indi "Əsli və Kərəm" operasının ilk tarixi nəşri qarşınızdadır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanın musiqi ictimaiyyətini bu münasibətlə təbrik etmək olar.

Dahi Üzeyir bəyin ölməz irsi və ruhu qarşısında bir müqəddəs borcumuzu da beləcə yerinə yetirdik.

Firəngiz Əlizadə
Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri,
Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, professor

Ön söz

Dörd pərdə və altı şəkildən ibarət olan "Əsli və Kərəm" operasının premyerası 1912-ci il mayın 18-də Bakıda, indiki Akademik Opera və Balet Teatrının binasında olmuşdur. Maraqlıdır ki, həmin il, bir neçə ay əvvəl – yəni 1912-ci il martın 10-da Nikitin qardaşları sirkində Üzeyir bəyin başqa bir yeni operasının – "Şah Abbas və Xurşidbanu" operasının – ilk tamaşası göstərilmişdi. Bir il ərzində iki böyük operanın bəstələnməsi və tamaşaya qoyulması bəstəkarın nə dərəcədə gərgin və məhsuldar işləməsinə, opera artistlərinin isə öz işlərinə nə qədər ciddi və həvəslə yanaşmasına dəlalət edir.

Operanın rejissoru Hüseyn Ərəblinski, dirijoru Üzeyir bəy özü idi. Kərəm rolunda Hüseynqulu Sarabski, Əsli rolunda isə Əhməd Ağdamski çıxış etmişdir. Operanın ürəkləri riqqətə gətirən süjeti, ustalıqla işlənmiş librettosu, ruhu qanadlandıran gözəl, rəngarəng musiqisi ilk tamaşadan dinləyicilərin, tamaşaçıların qəlbinə yol açdı, sevildi, təqdir olundu.

Üzeyir Hacıbəyli "Əsli və Kərəm"ə qədər milli operanın iki modelini təcrübədən keçirmiş və dörd opera bəstələmişdi. "Şeyx Sənan"dan sonra yaranan "Rüstəm və Söhrab", "Şah Abbas və Xurşidbanu" operaları da, hardasa "Leyli və Məcnun"a yaxın idi. Yəni bu operalarda müəllifin orijinal musiqisi üstünlük təşkil etsə də, muğamlara hələ geniş yer verilirdi. Lakin Üzeyir Hacıbəyli opera yaradıcılığında yeni bir mərhələyə qədəm qoymaq, daha yeni bir söz demək istəyirdi. Bu yeni söz məhz "Əsli və Kərəm" operası oldu.

"Əsli və Kərəm" mövzusuna müraciət etməklə Üzeyir bəy öz əsərlərinin mövzusu üçün yeni bir mənbəyə, xalq dastanlarına və aşıq musiqisinə üz tutdu. Bu yenilik əsas amil kimi həm onun təməlini qoyduğu milli operalarımızın yeni mərhələsini, həm də yeni forma quruluşunu şərtləndirdi. Əgər "Leyli və Məcnun"da, "Rüstəm və Söhrab"da əsasən muğamlar üstünlük təşkil edirdisə, "Şeyx Sənan" və "Şah Abbas və Xurşidbanu"da şərti olaraq adlandırdığımız "avropasayağı" musiqilərə geniş yer verilmişdi. "Əsli və Kərəm"də isə Üzeyir bəy öz "yenilikçi" əqidəsinə sadiq qalaraq, ilk dəfə "leytmövzuya", "refrenə" – yəni bütün opera boyu qəhrəmanı səciyyələndirib, onu daim müşayiət edən sabit bir mövzuya, habelə aşıq musiqisi ritmlərinə, xalq dastanlarına xas olan bir sıra elementlərin intişarına geniş meydan açmışdı. Bir sözlə, "Əsli və Kərəm" milli operalarımız arasında yeni və yeniliklərlə dolu bir opera oldu.

Operanın əsas məziyyətlərindən, mühüm yeniliklərindən biri – əsərin mövzusunun sırf Azərbaycan həyatından alınması idi. Leyli və Məcnun Ərəbistandan, Şeyx Sənan Bəlxdən, Rüstəm və Söhrab İrandan, Şah Abbas və Xurşidbanu Səfəvi səltənətindən alınma qəhrəmanlar idisə, Kərəm Azərbaycan dastanlarının sevimli qəhrəmanı, Gəncə xanı Ziyadxanın oğludur. Librettonu tərtib edərkən Üzeyir bəy Kərəmi Gəncə xanının oğlu kimi yox, İsfahan padşahının oğlu olaraq göstərir. Əlbəttə, bu halı səhnə əsərinin təsir gücünü artırmaq və miqyası daha geniş göstərmək üçün müəllif tərəfindən istifadə olunan teatral üsul, vasitə kimi də qəbul etmək mümkündür.

Kərəmin nakam məhəbbəti, sevgilisinin dalınca diyar-diyar gəzib ürəkparçalayan şeirlər qoşması, saz götürüb ilahi qüdrət ilə "haqq aşığı" məqamına yüksəlməsi əsrlər boyu xalqımızın dillər əzbəri olmuşdur. Onun dilindən qopan şeirlər, qoşduğu saz havaları bu günə kimi Azərbaycan xalqının ruhunda, qanında, canında, qan yaddaşında yaşayır. Xan Kərəmi opera səhnəsinə gətirməklə Üzeyir bəy Azərbaycan dastanlarına diqqəti yönəltdi, inkişaf edən musiqi mədəniyyətimizin zənginləşməsində onların yeni məna, məzmun və maraq kəsb etməsinə təkan vermiş oldu. Sonralar yaranacaq neçə-neçə səhnə əsəri zəngin mənbə kimi məhz dastanlara üz tutacaqdı.

İlk tamaşasından bir neçə il keçdikdən sonra opera artıq Azərbaycanın hüdudlarından kənarda da tamaşaya qoyulurdu. Opera Qafqazın və Orta Asiyanın, İranın və Türkiyənin teatrlarında oynanmışdı.

Özbəkistanda nəşr olunan "Vaxt" qəzeti yazırdı: "... 1916-cı ildən başlayıb Daşkənddə və Özbəkistanın başqa şəhərlərində göstərilən "Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərəm" operaları və "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun" musiqili komediyaları özbək tamaşaçılarına nəhayətsiz dərəcədə xoş gəlirdi."

Rəşid Yasəminin Tehranda nəşr etdirdiyi "Ədəbiyyati – müasir" kitabında isə belə sətirlər vardır: "... Birinci Dünya müharibəsinin axırlarında... bir dəstə Rusiya və Qafqaz oyunçuları (artistləri – S. F.) İrana gəldilər... Xüsusilə Qafqazın "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun" operettalarını və "Əsli və Kərəm" operasını əvvəlcə türkcə oynadılar, sonra onları farscaya tərcümə edib, farsca bilən türklərin iştirakı ilə oynadılar, işləri çox xoşa gələn tərzdə irəli getdi."

Milli operamızın səhnəsində neçə -neçə müqtədir sənətkarlar bu operada öz istedadlarını, məharətlərini nümayiş etdirmişlər. Unudulmaz Hüseynqulu Sarabskidən sonra Kərəm rolunda – Hüseynağa Hacıbababəyov, Əlövsət Sadıqov, Əbülfət Əliyev, Arif Babayev, Qulu Əsgərov, Canəli Əkbərov kimi ustad sənətkarlar, Əsli rolunda isə Gülxar Həsənova, Sara Qədimova, Zeynəb Xanlarova, Rübabə Muradova, Rəsmiyyə Sadıqova, Nəzakət Məmmədova, Qəndab Quliyeva kimi gözəl müğənnilər çıxış etmişlər.

Operaya müxtəlif illərdə bir sıra quruluşlar da verilmişdir. Hüseynqulu Sarabski, Ağakərim Şərifov, Hüseyn Rzayev, Şəmsi Bədəlbəyli – rejissor, İzzət Seyidova və Əyyub Fətəliyev – rəssam, Hənəfi Terequlov və Nicat Məlikov – xormeyster, Müslüm Maqomayev, Niyazi, Əfrasiyab Bədəlbəyli və Kazım Əliverdibəyov dirijor kimi "Əsli və Kərəm" operasının ayrı – ayrı quruluşlarında iştirak etmişlər.

"Əsli və Kərəm" operasında, digər milli opera və operettalarımızda olduğu kimi, müxtəlif illərdə müəllif tərəfindən bir sıra redaktələr aparılmışdır. Obyektiv səbəblərlə bağlı olan bu hallar, əsasən opera teatrında orkestrin və xorun ildən-ilə genişlənməsi, keyfiyyət etibarı ilə mükəmməl hala gəlməsi ilə əlaqədardır. Hətta 20-ci illərdə Üzeyir Hacıbəylinin əsərdə yeni redaktələr aparacağı haqda opera teatrı ilə imzaladığı müqavilə faktı da mövcuddur. Bununla belə, 1957-ci ildə bəstəkar Nazim Əliverdibəyova opera teatrı tərəfindən "Əsli və Kərəm" operasının yeni redaktəsi həvalə olunur. Üzeyir Haclbəylinin üslubunu, yaradıcılıq xüsusiyyətlərini və musiqi irsini dərindən mənimsəmiş Nazim Əliverdibəyov bu işi uğurla başa çatdırmışdır.

Üzeyir Hacıbəylinin bədii, publisistik və elmi yaradıcılığını əhatə edən möhtəşəm "Üzeyir dünyası" layihəsində, əlbəttə, "Əsli və Kərəm" də öz şərəfli yerini tutmaqdadır. Bir daha "Əsli və Kərəm" operasının partiturasının ilk dəfə nəşr olunmasını xüsusi qeyd etmək istərdik.

Bu partituranın ərsəyə gəlməsində öz yaradıcı və təşkilatçı istedadını səfərbər edərək var qüvvəsini əsirgəməyən Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, xalq artisti Firəngiz Əlizadənin və uzun illər bu operaya dirijorluq etmiş, indi isə redaktoru kimi partituranın hazırlanmasında böyük qüvvə sərf edən əməkdar incəsənət xadimi, Akademik Opera və Balet Teatrının dirijoru Kazım Əliverdibəyovun, habelə xalq artisti, Kərəm rolunun ifacısı olmuş Canəli Əkbərovun fədakar əməyini xüsusi məmnunluq hissi ilə qeyd etməliyik.

Bu partituranın nəşri ilə dahi Üzeyir bəy Hacıbəylinin yaratdığı "Əsli və Kərəm" operası daha yeni bir mərhələyə qədəm qoymuş oldu. Onun bütün "Üzeyirsevərlər"in və mədəniyyətimizin yüksəlişini arzu edən hər kəsin qəlbini sevinc, fərəh hisslərinə qərq edəcəyi şübhəsizdir. Qarşıda isə belə anlarımız daha çox olacaq.

Sərdar FƏRƏCOV
Üzeyir Hacıbəylinin ev muzeyinin direktoru,
əməkdar incəsənət xadimi

ƏSLİ və KƏRƏM

Partitura

İŞTİRAK EDƏNLƏR:

İsfahan padşahı	*lirik tenor*
Kərəm – İsfahan padşahının oğlu	*lirik tenor*
Qara Keşiş – padşahın xəzinədarı	*bas*
Əsli – keşişin qızı	*lirik soprano*
Sofi – Kərəmin yoldaşı	*lirik tenor*
Hələb paşası	*bariton*
Şeyx Nurani	*tenor*
Səfi	*lirik tenor*

ORKESTR TƏRKİBİ

Flauto piccolo
2 Flauti
2 Oboi (II = Corno inglese)
2 Clarinetti (in B)
2 Fagotti

4 Corni (F)
2 Trombe (B)
3 Tromboni
Tuba

Timpani
Tamburo
Tamburino
Piatti
Gran Cassa

2 Tari (in C)

Violini I
Violini II
Viole
Violoncelli
Contrabassi

ƏSLİ və KƏRƏM
4 pərdəli, 6 şəkilli opera

UVERTÜRA

ÜZEYİR HACIBƏYLİ

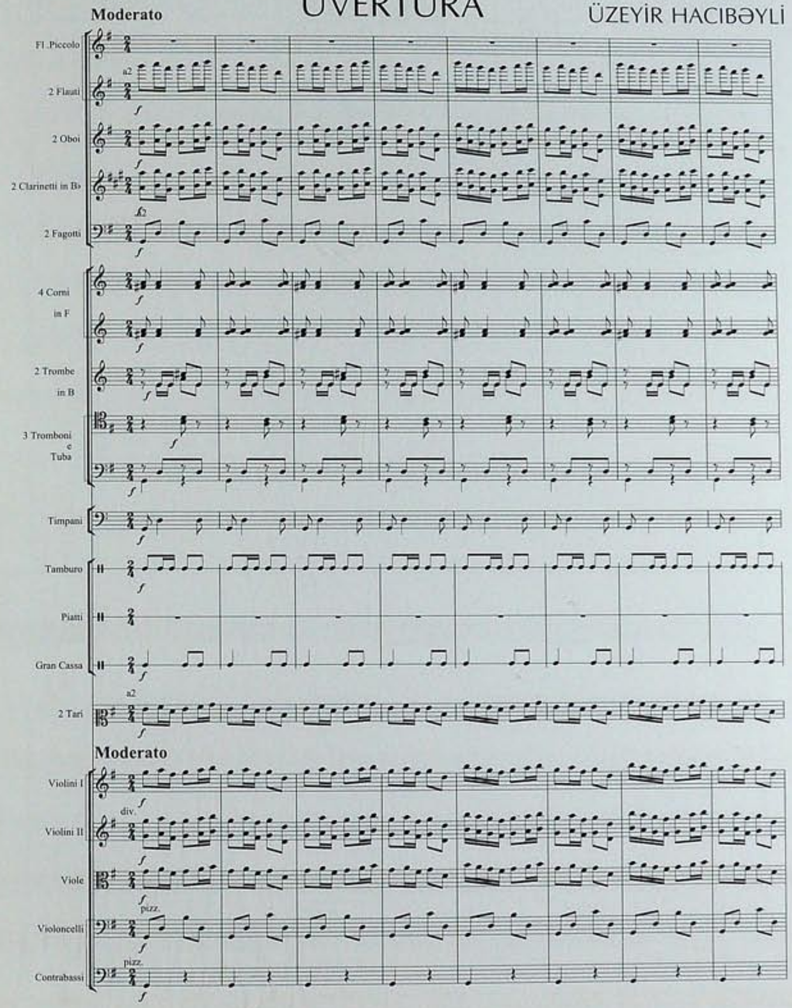

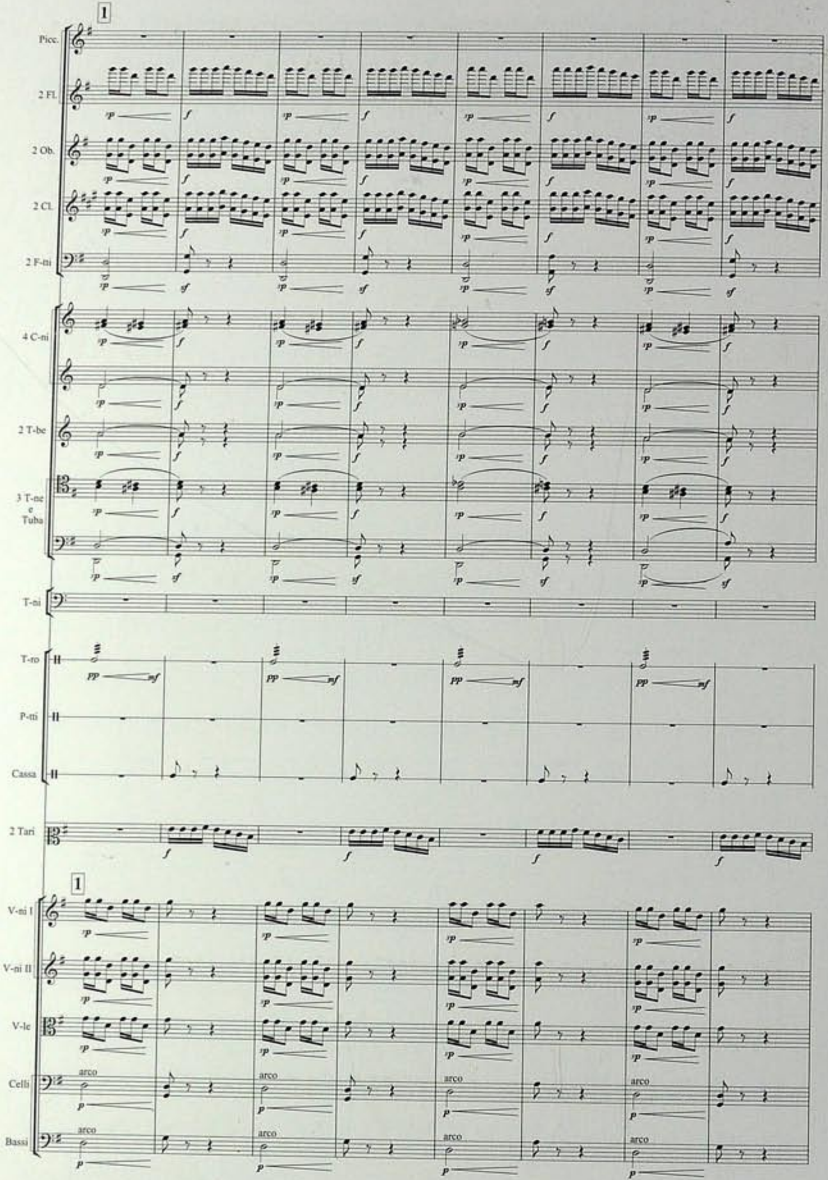
1
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
1
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco

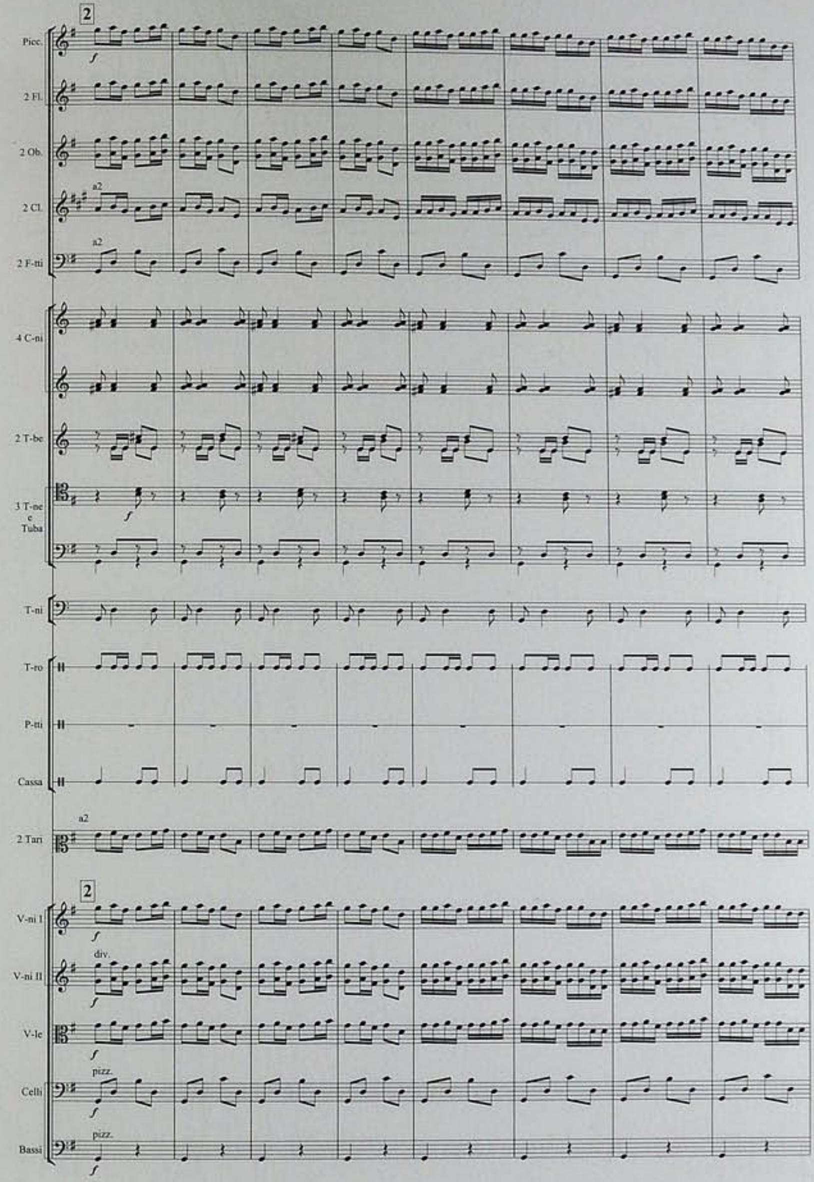
2
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
a2
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
2
V-ni I
div.
V-ni II
V-le
pizz.
Celli
Bassi

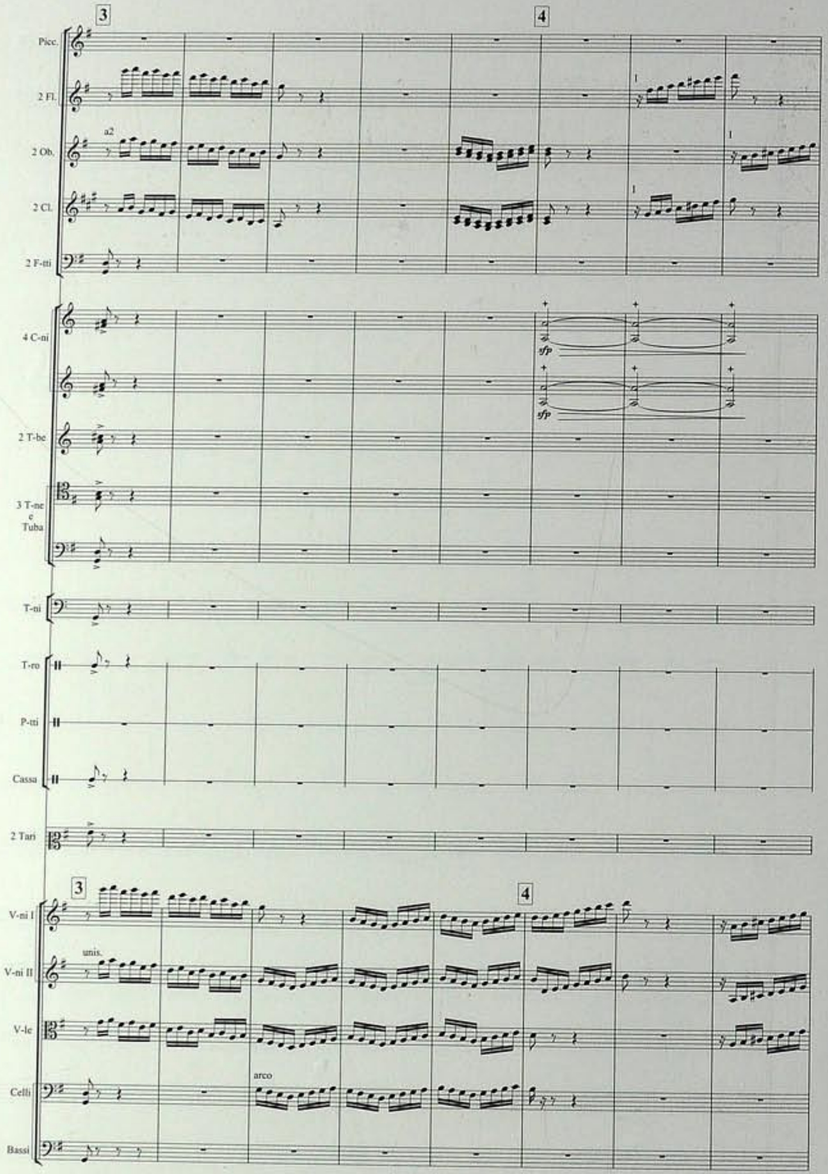
3
4
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
a2
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
sfp
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
unis.
V-le
Celli
arco
Bassi

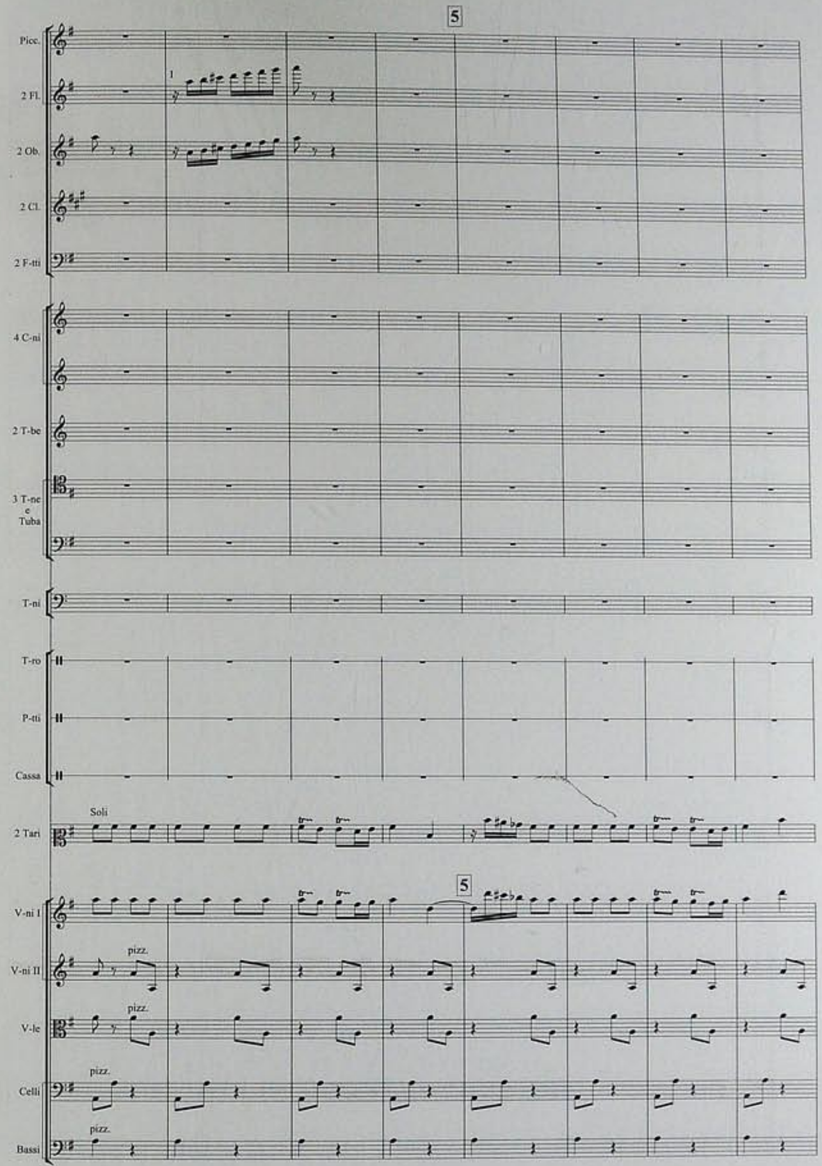
5
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Soli
2 Tari
V-ni I
V-ni II
pizz.
V-le
pizz.
Celli
pizz.
Bassi
pizz.

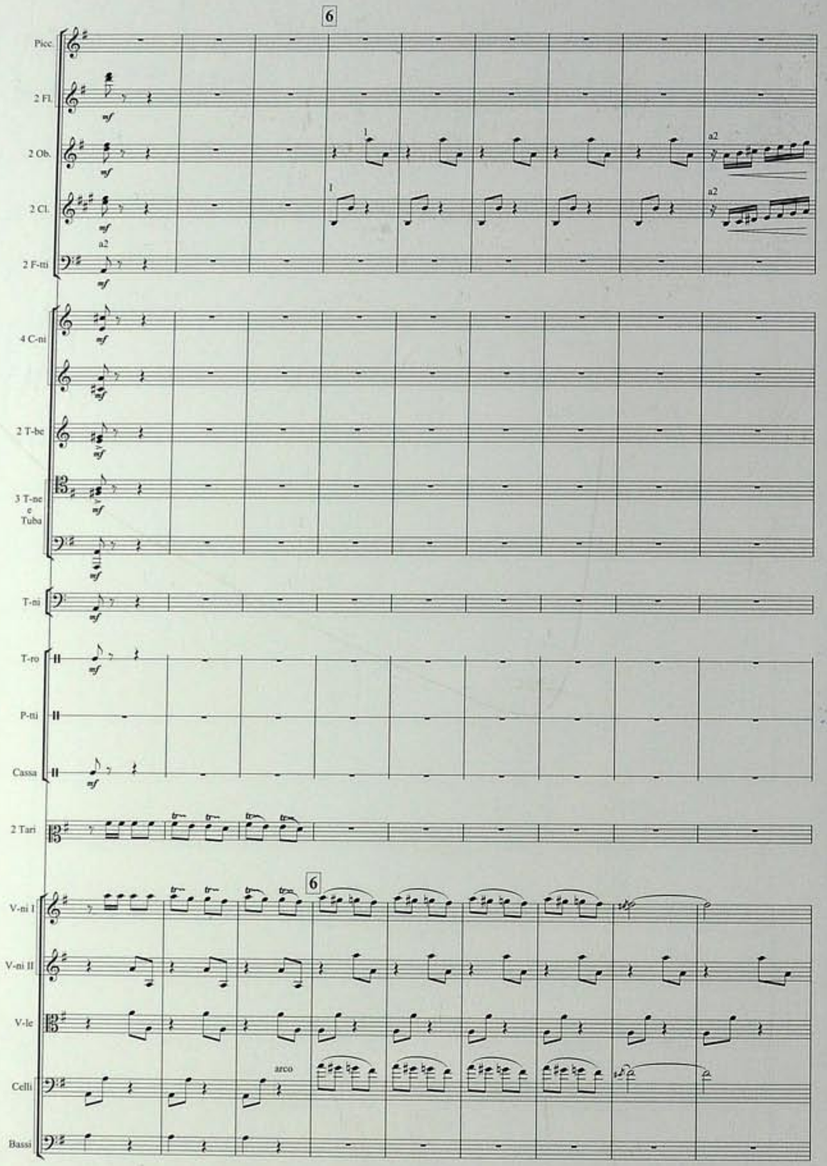

Not Az - 1102

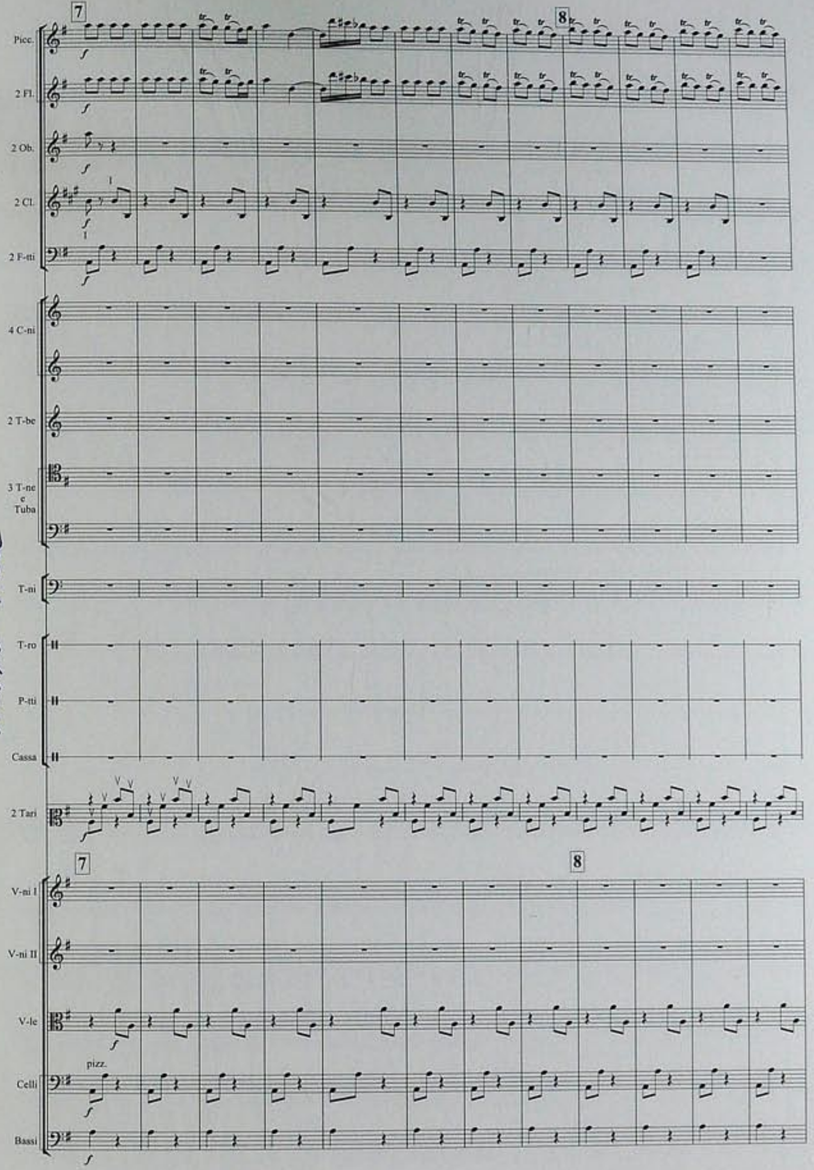

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

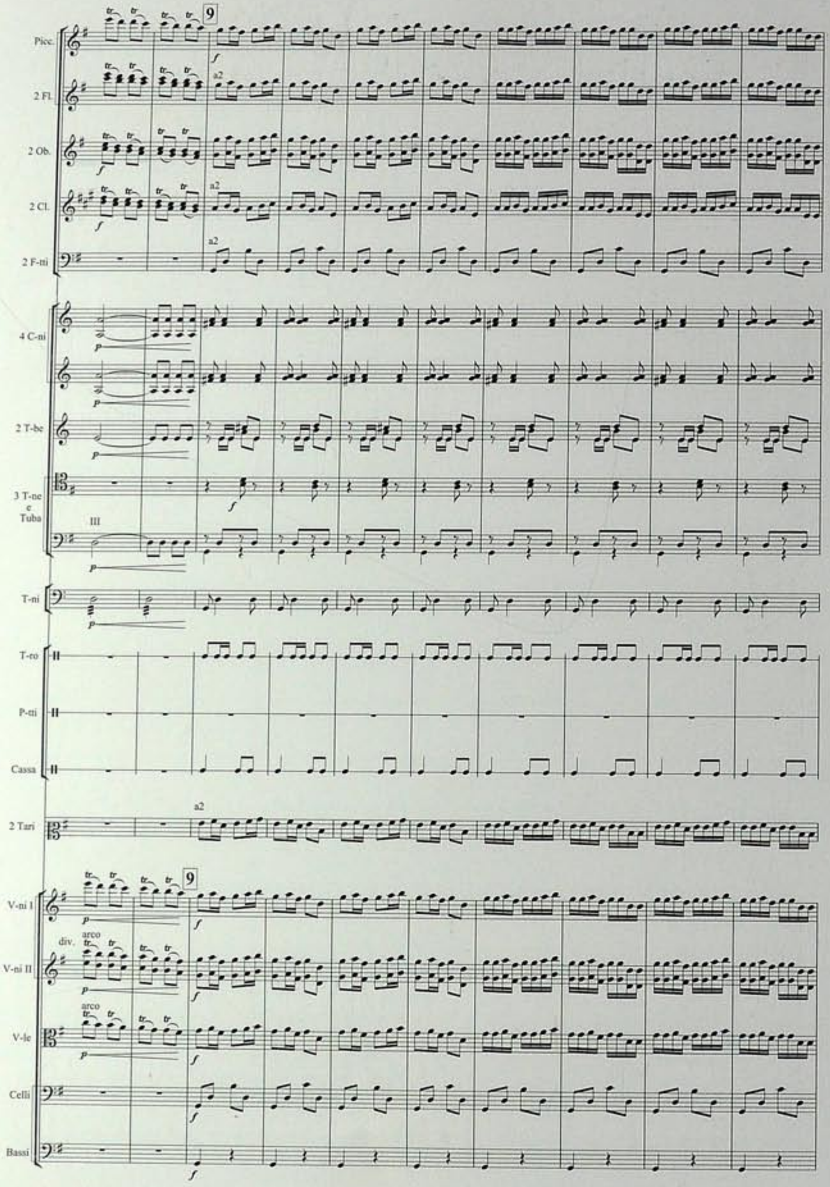
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
9
a2
III
div.
arco
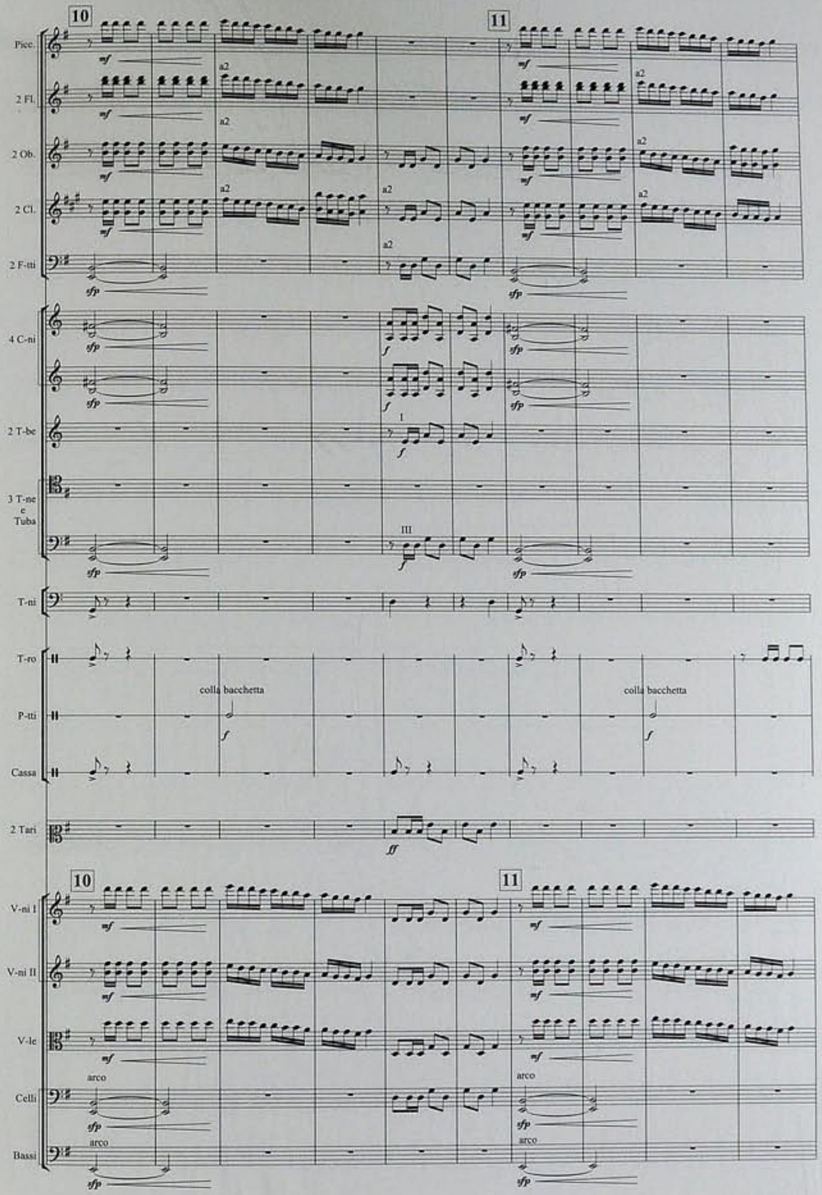
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
10
11
a2
III
colla bacchetta
arco

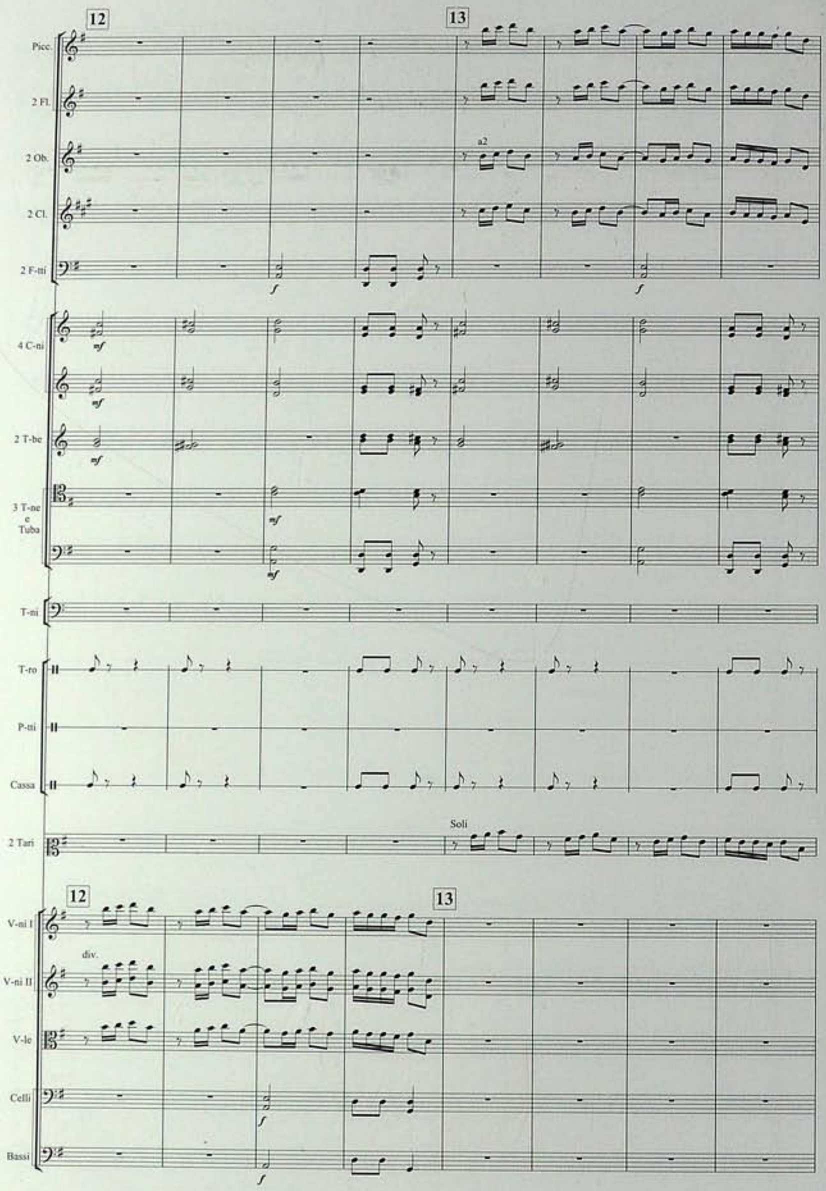
12
13
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
a2
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Soli
V-ni I
V-ni II
div.
V-le
Celli
Bassi

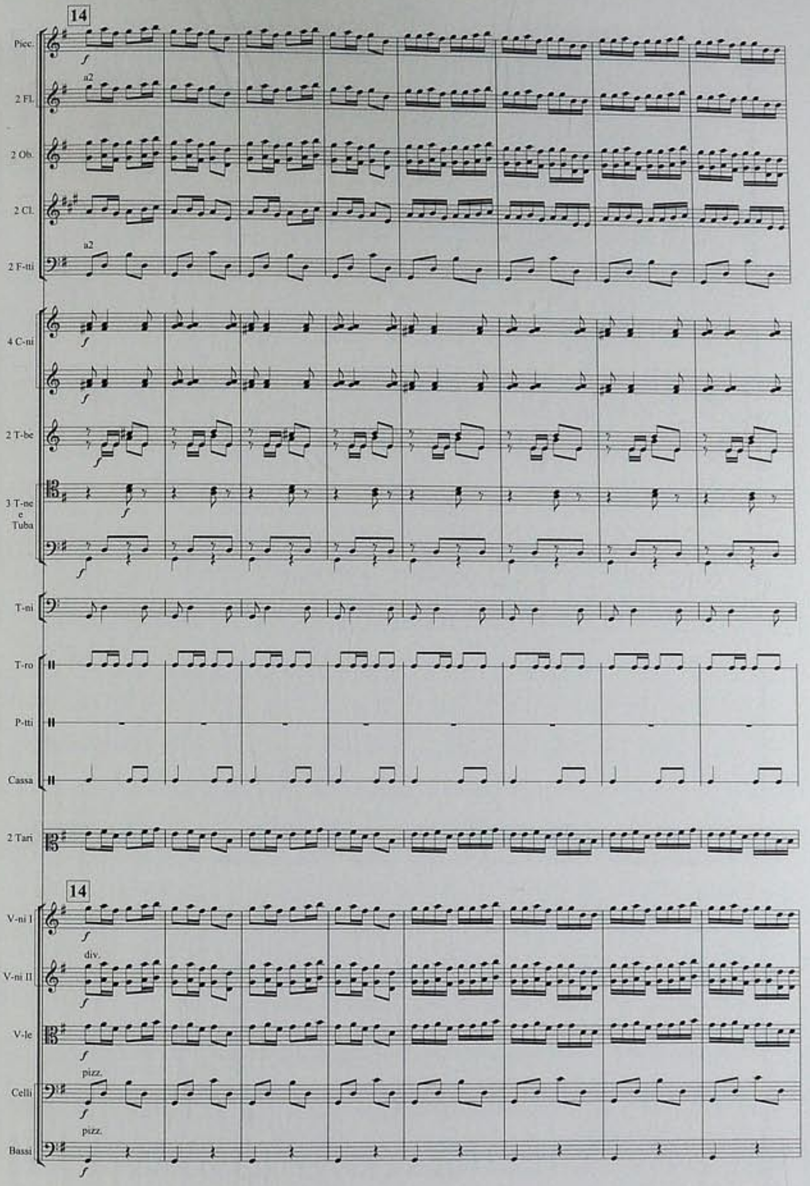
14
Picc.
2 Fl.
a2
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
a2
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
div.
V-le
Celli
pizz.
Bassi
pizz.

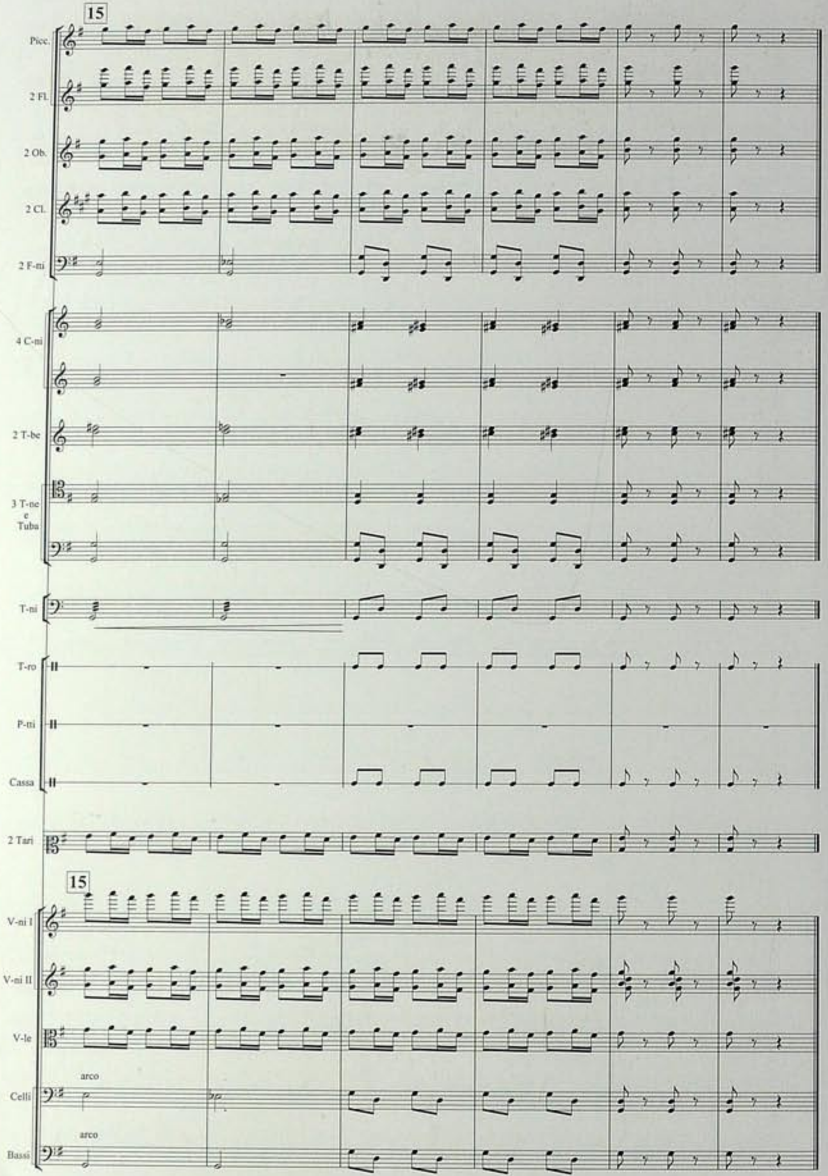

I PƏRDƏ
I ŞƏKİL

Zəngidə, padşahın xəzinədarı olan Qara Keşiş xanın imarəti həyətində vaqe olur. Həyət gözəl bir bağçadır ki, içində cürbəcür ağaclar və güllər vardır. Sağ tərəfdə Qara Keşişin evi görünür, içəri daxil olmaq üçün qapısı vardır. Sol tərəfdə başı qarlı və dumanlı dağlar görünür. Qara Keşişin qızı Əsli bağçada bir sərv ağacının dibində oturubdur. Ətrafda Qara Keşiş ilə bərabər qızlar və oğlanlar oynayıb gülməkdədirlər. Qara Keşiş qapısının ağzında əyləşib bağçaya tamaşa edir.

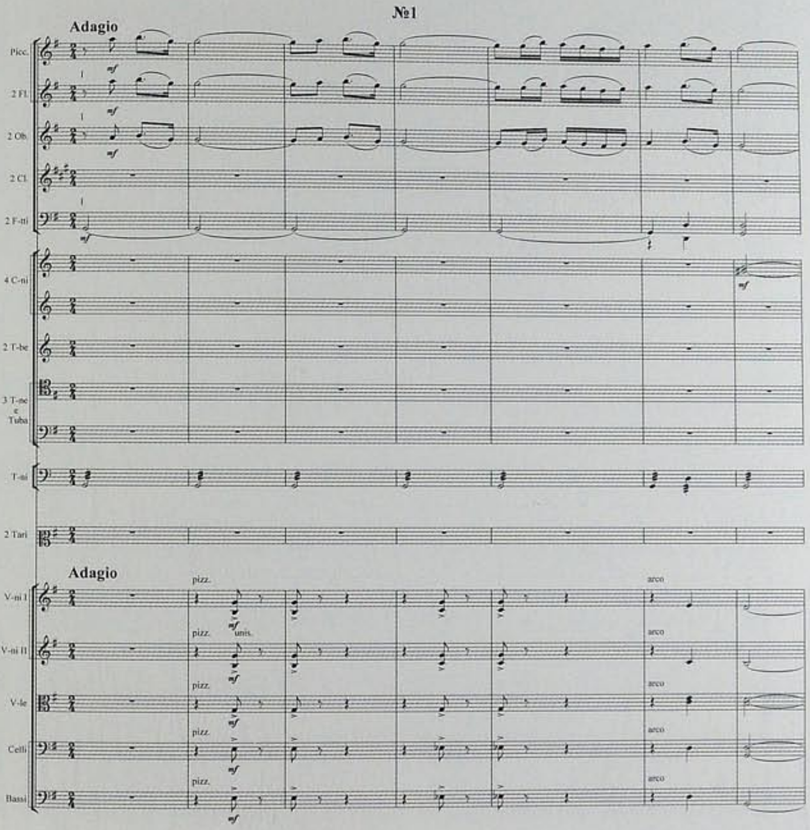

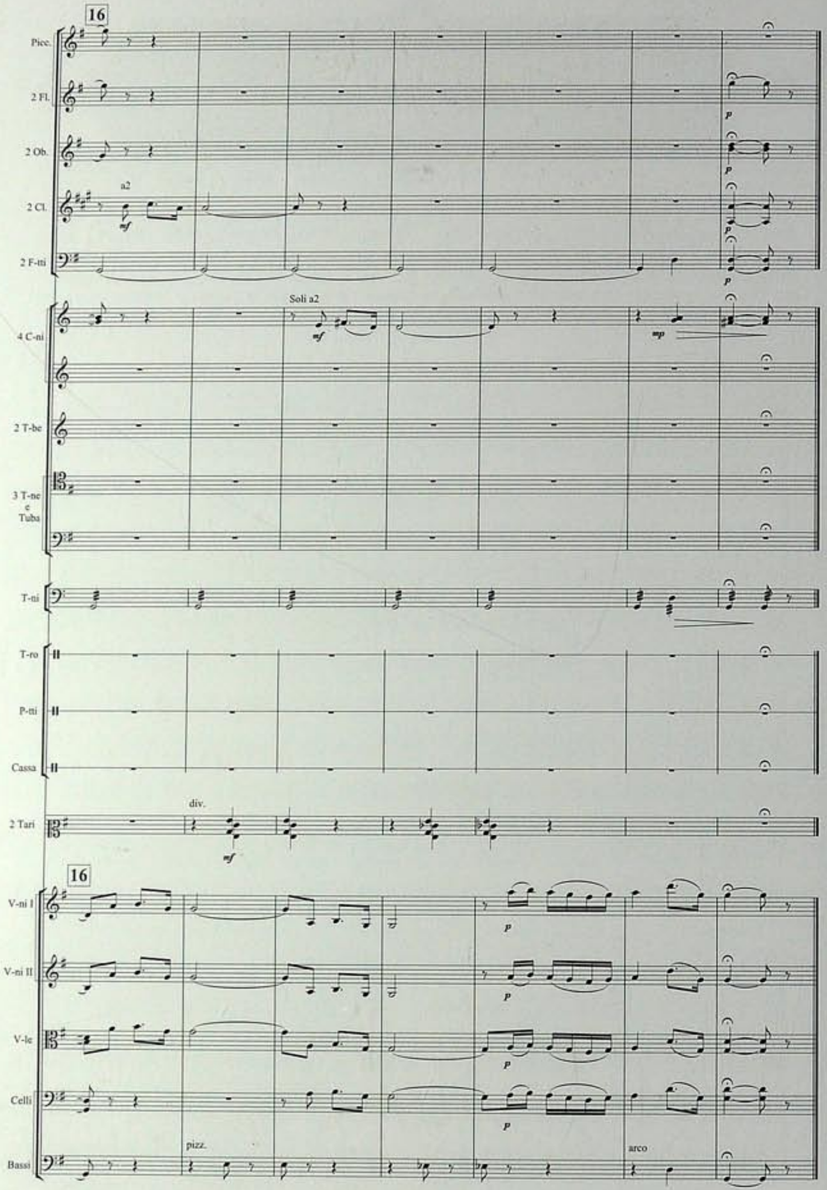

"Şahnaz" ifa olunur*

Ə s l i – Qəlbimə bir hiss girmişdir, adı bilməm nədir,
Gah acıdır, gah şirindir, heç dadı bilməm nədir.
Bezmişəm ata-anadan, görməyir heç şey gözüm,
Bu pərişan halımın heç illətin bilməm özüm.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№2

Qara Keşiş, qızlar və oğlanlar Əsliyə tərəf gəlib oxuyurlar.

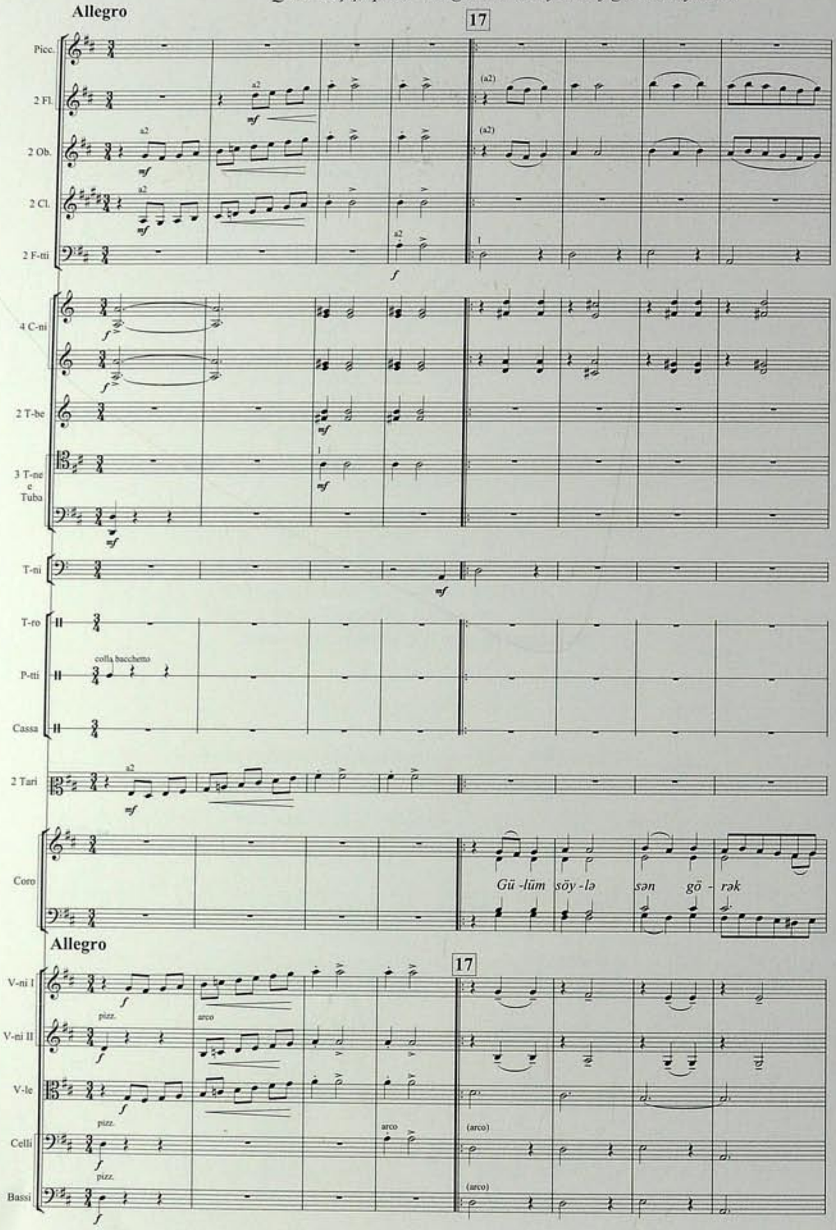

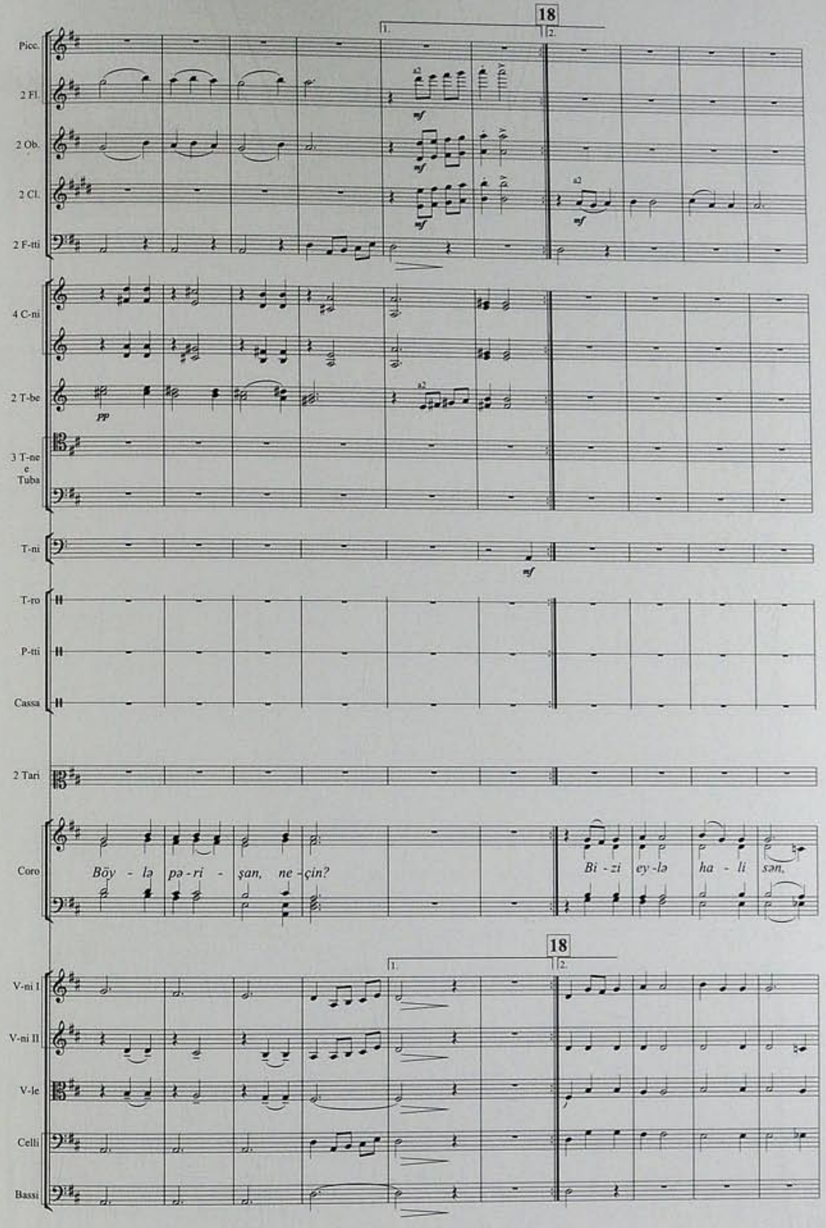

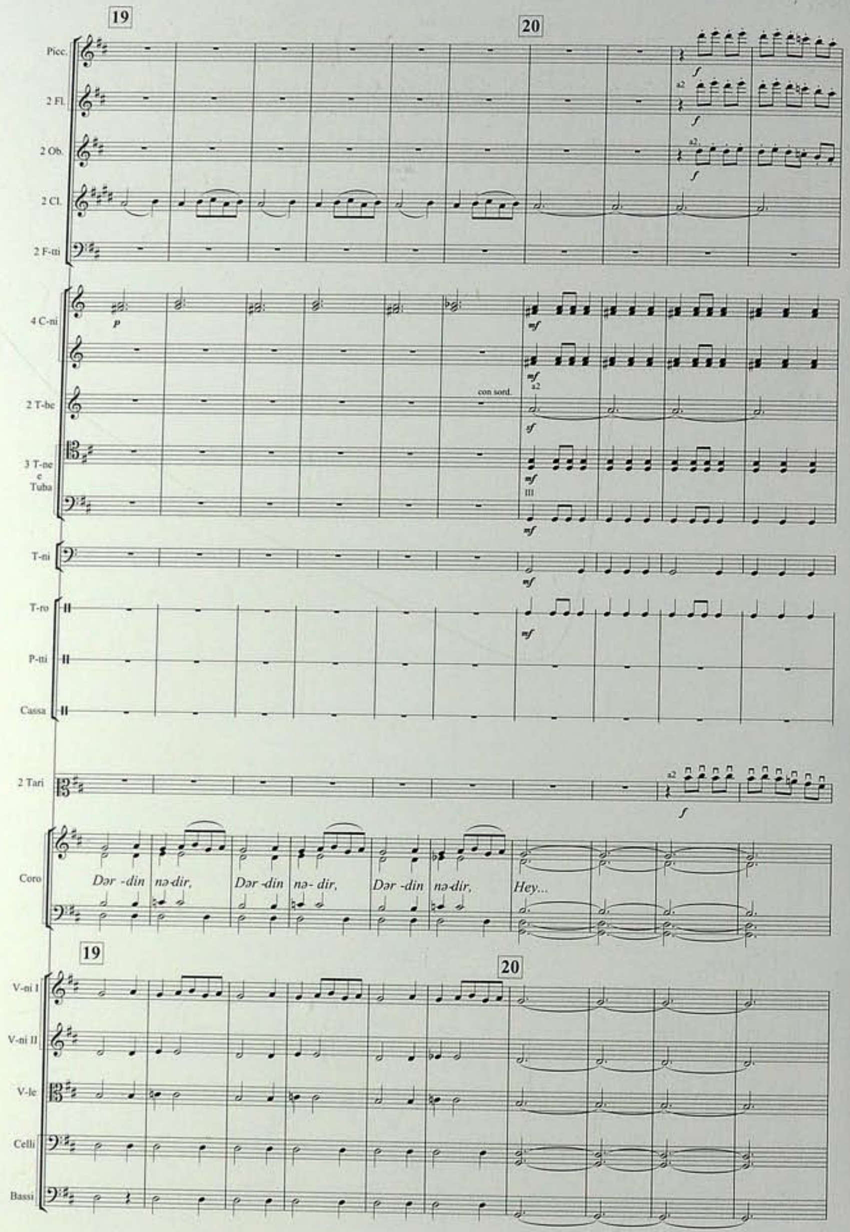
19
20
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
con sord.
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Coro
Dər -din nə-dir, Dər -din nə- dir, Dər -din nə-dir, Hey...
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

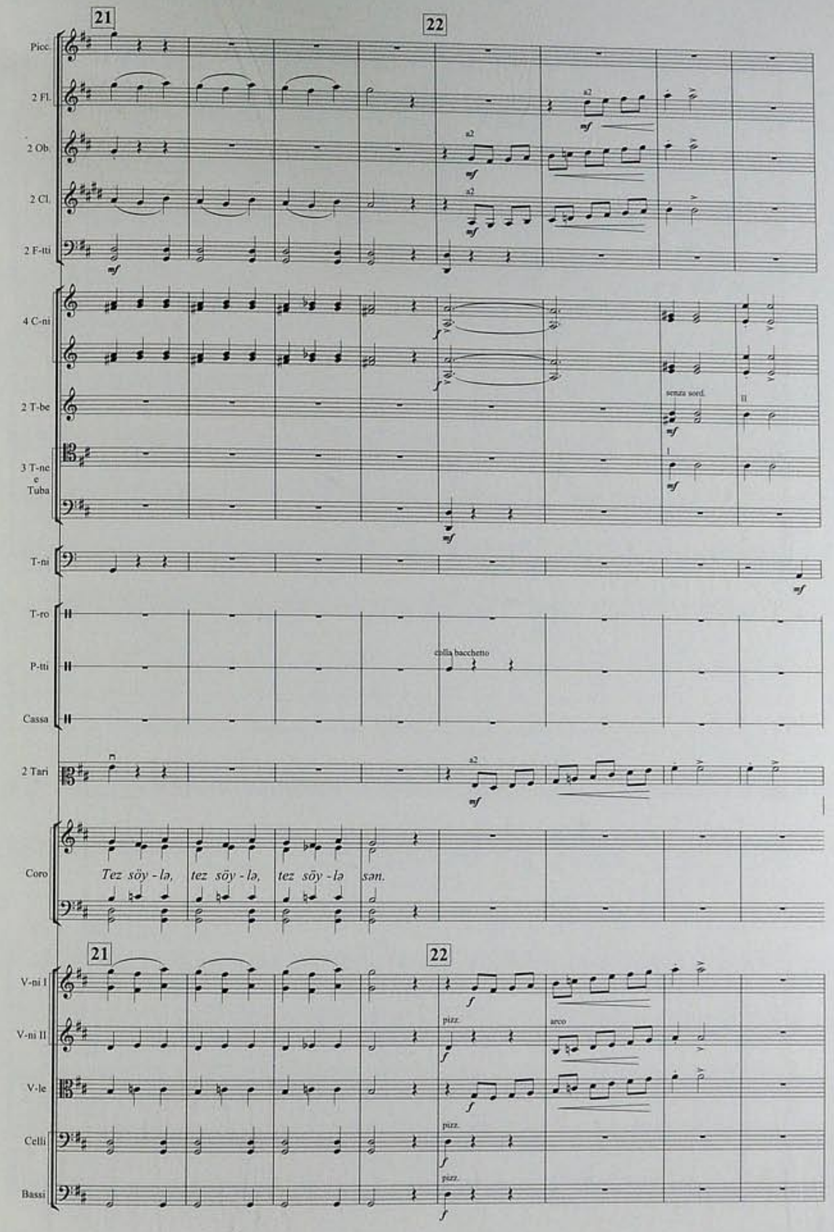
21
22
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
senza sord.
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
colla bacchetto
Cassa
2 Tari
Coro
Tez söy - lə, tez söy - lə, tez söy - lə sən.
V-ni I
V-ni II
pizz.
arco
V-le
Celli
Bassi

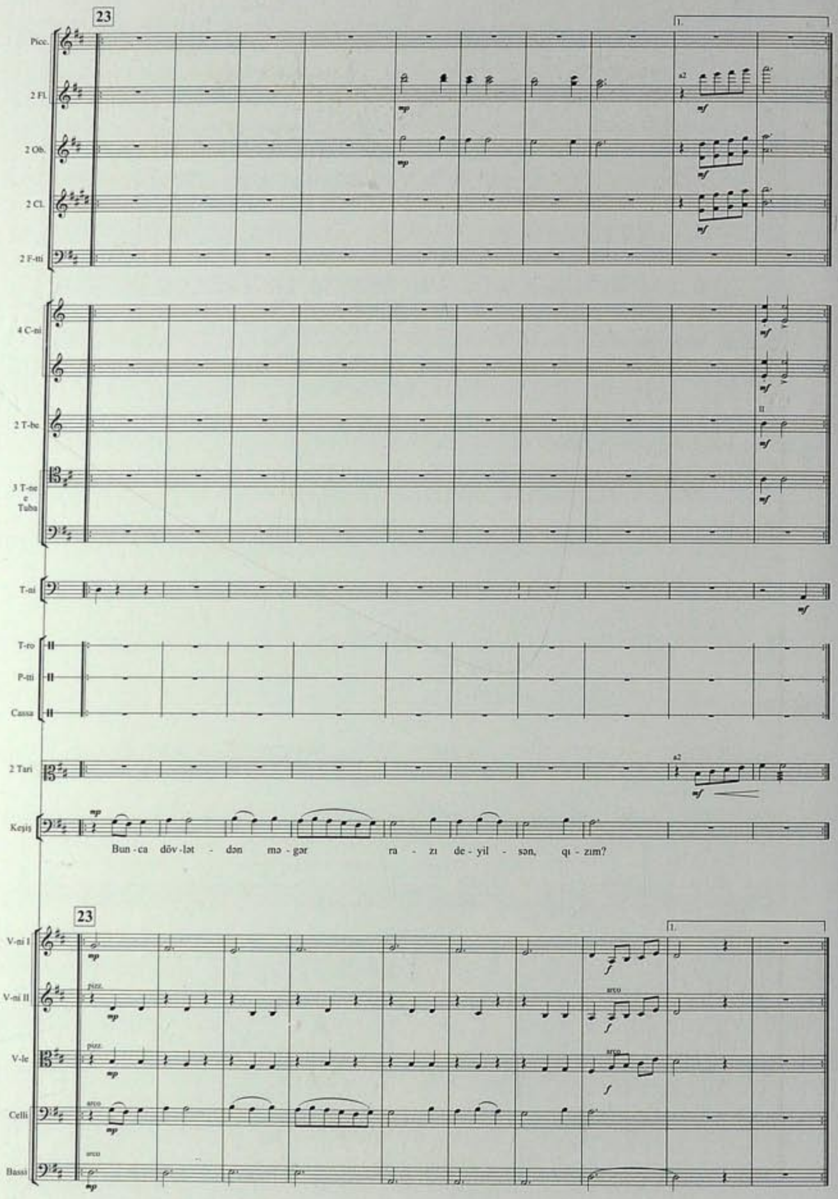
23
1.
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Keşiş
Bun-ca döv-lət - dən mə-gər ra - zı de-yil - sən, qı-zım?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.
arco

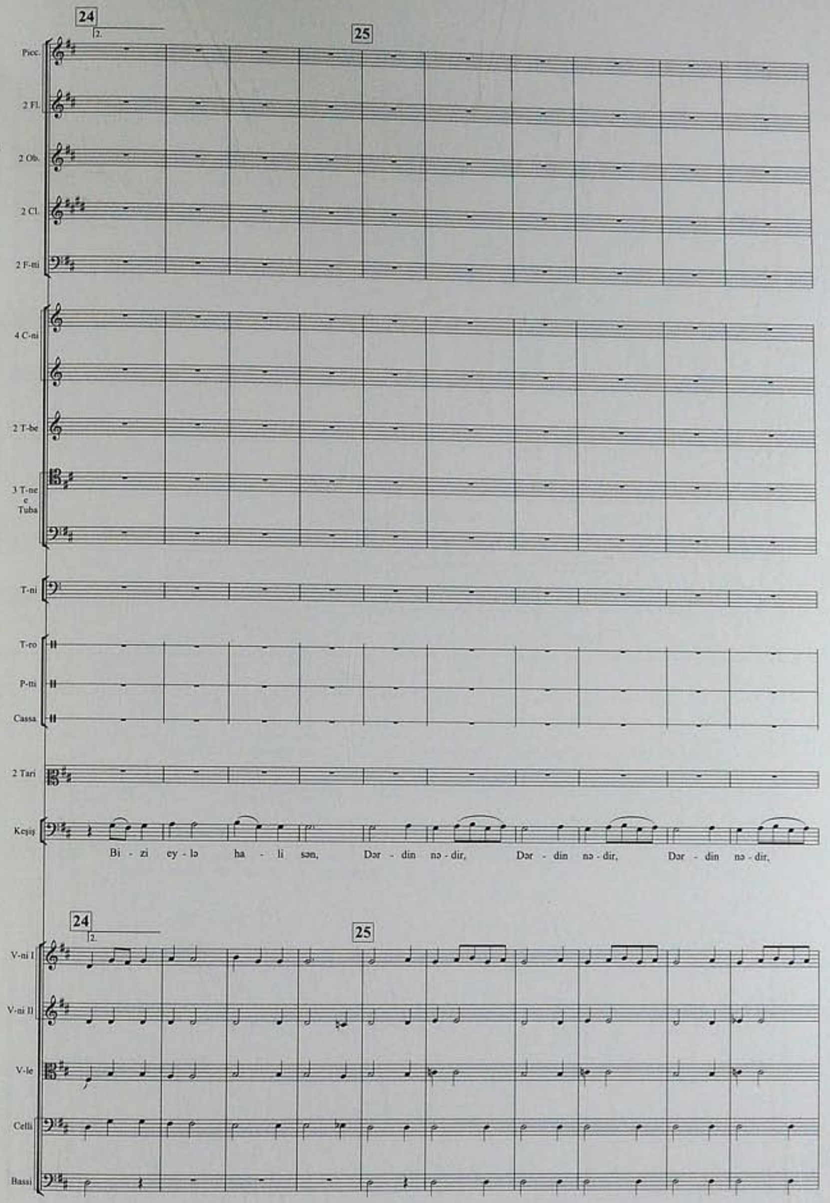
24
2.
25
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Keşiş
Bi - zi ey-lə ha - li sən, Dər - din nə-dir, Dər - din nə-dir, Dər - din nə-dir,
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

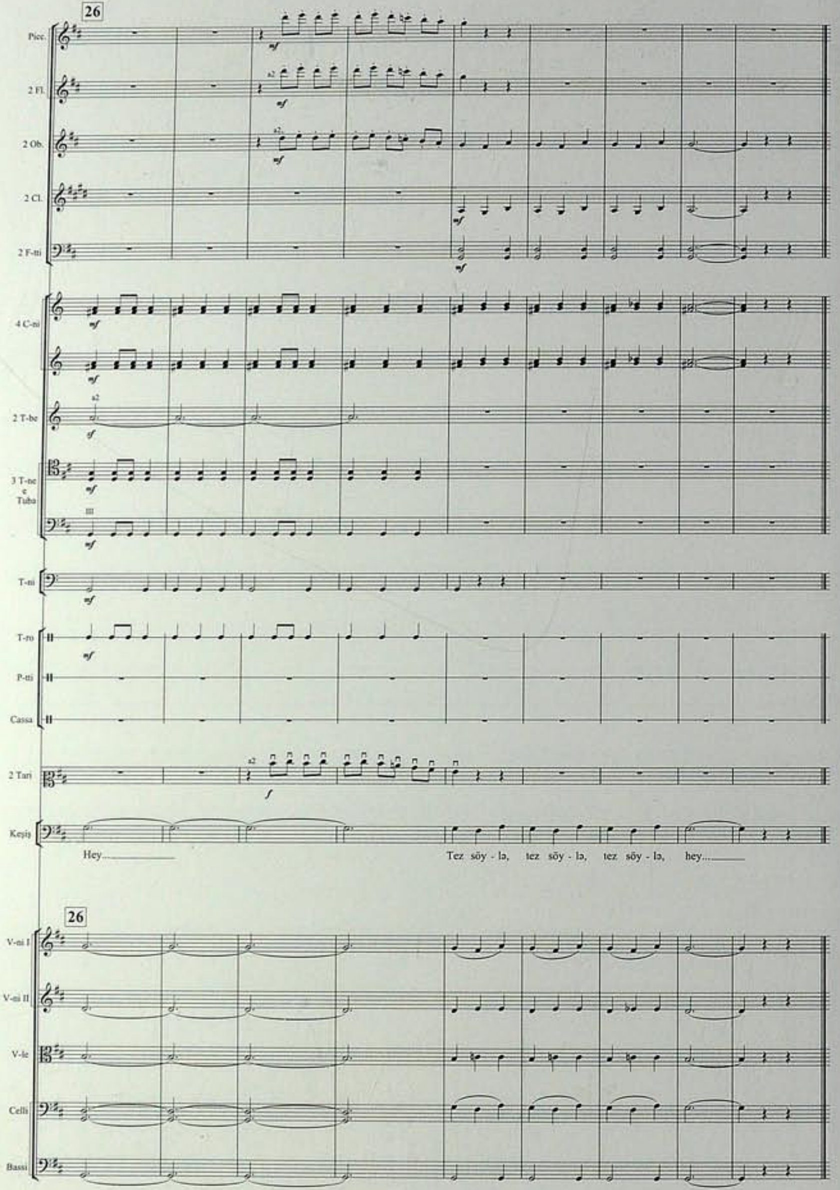

"Dilkeş" ifa olunur*

Ə s l i – Zərrə qədər dövlətin yoxdur gözümdə hörməti,
Anlamam billah, nədir dövlətdə dünya ləzzəti?
Eşqdir dərdim mənim, aşiq olub bir oğlana
Hazıram qurban edəm öz canımı mən ol cana.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

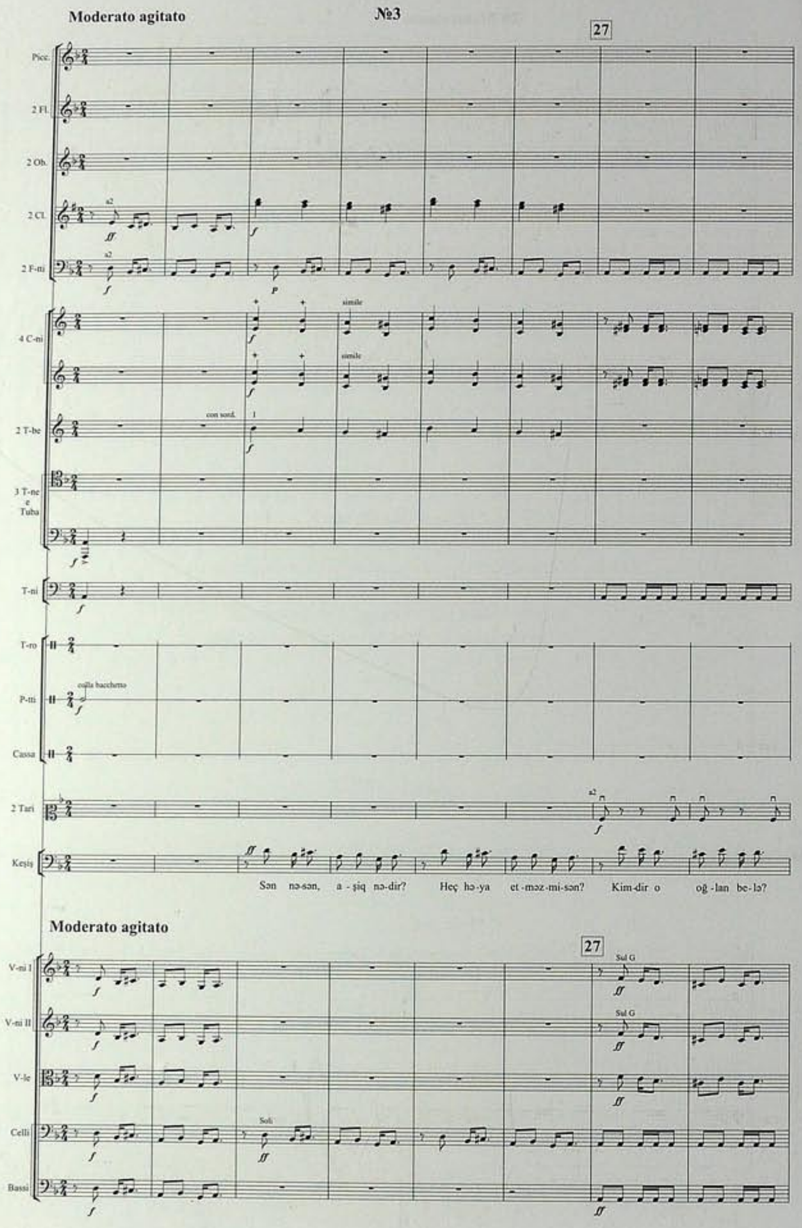
Moderato agitato
№3
27
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Keşiş
Sən nə-sən, a-şiq nə-dir? Heç hə-ya et-məz-mi-sən? Kim-dir o oğ-lan be-lə?
Moderato agitato
27
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

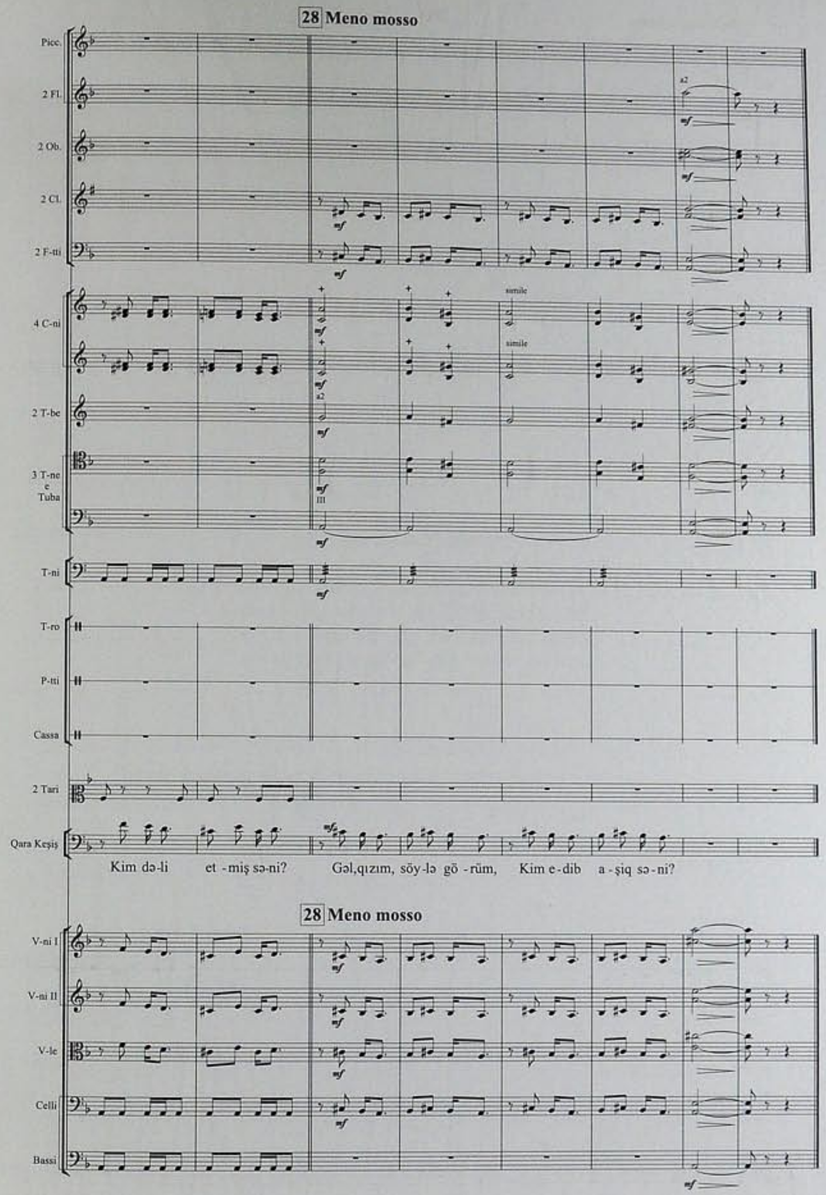
28 Meno mosso
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Qara Keşiş
Kim də-li et-miş sə-ni? Gəl,qızım, söy-lə gö-rüm, Kim e-dib a-şiq sə-ni?
28 Meno mosso
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

"Şahnaz" ifa olunur*

Ə s l i – Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir növcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılıb incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

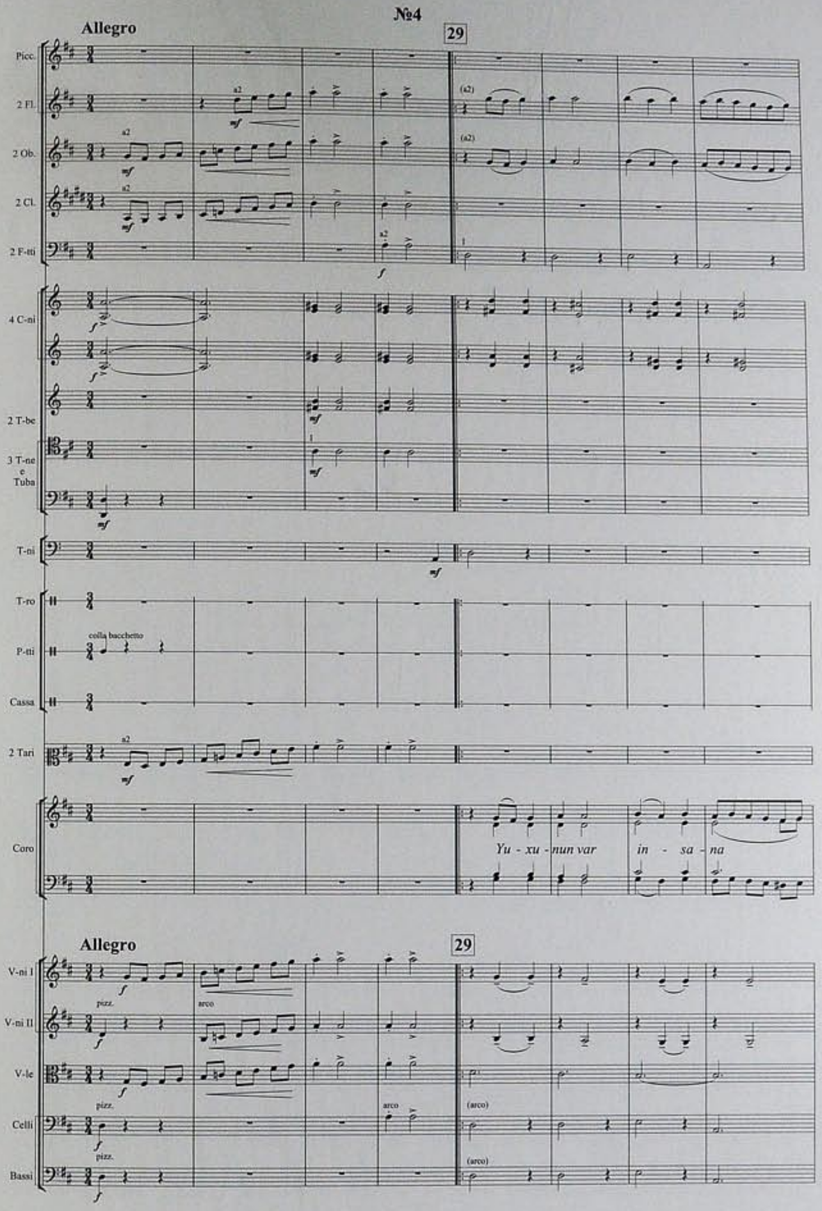

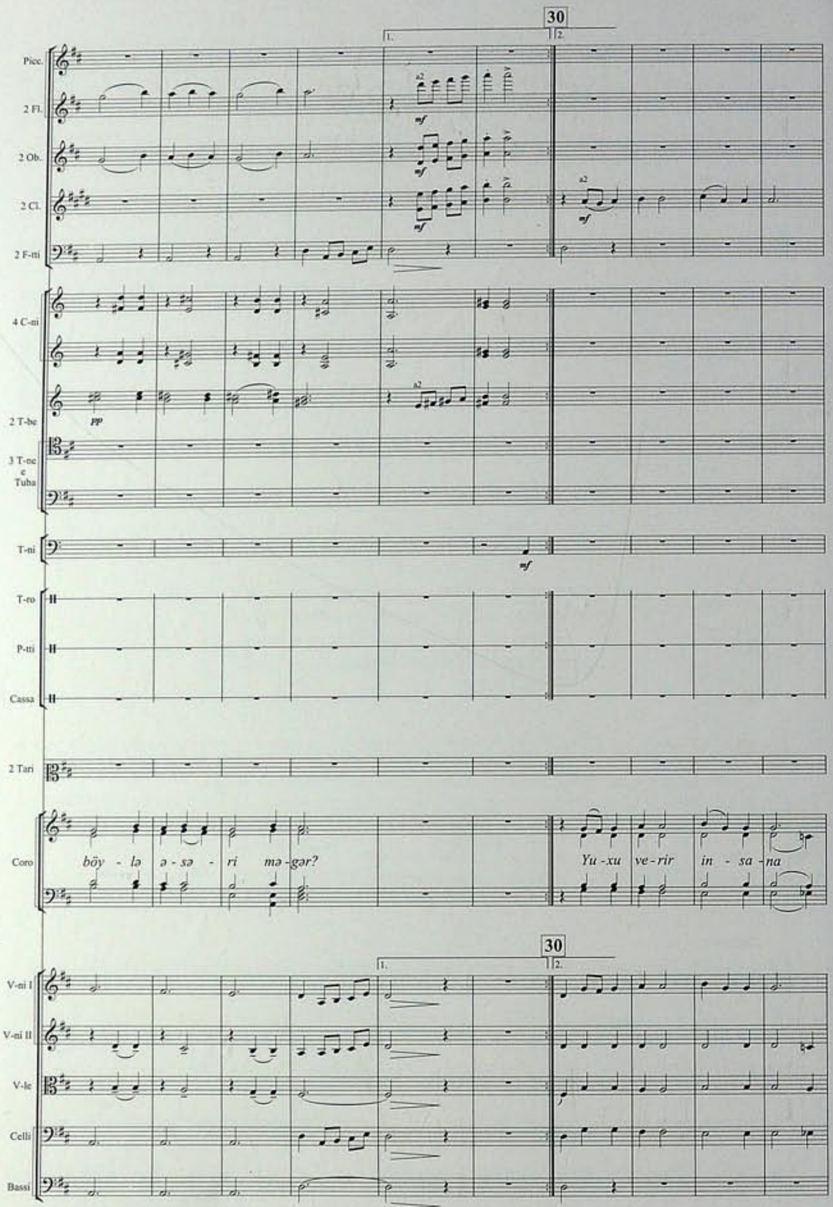
30
1.
2.
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Coro
böy - lə ə - sə - ri mə - gər?
Yu - xu ve - rir in - sa - na
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

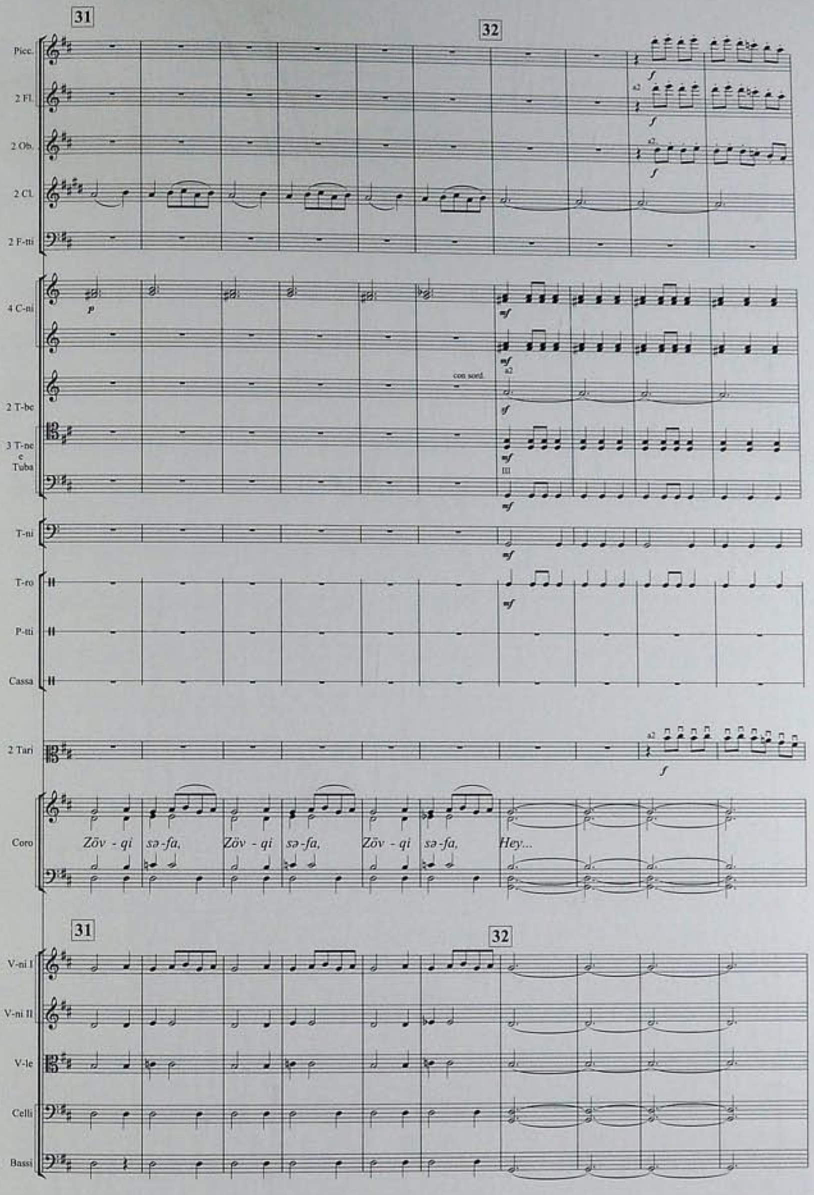
31
32
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
con sord.
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Coro
Zöv - qi sə-fa, Zöv - qi sə-fa, Zöv - qi sə-fa, Hey...
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

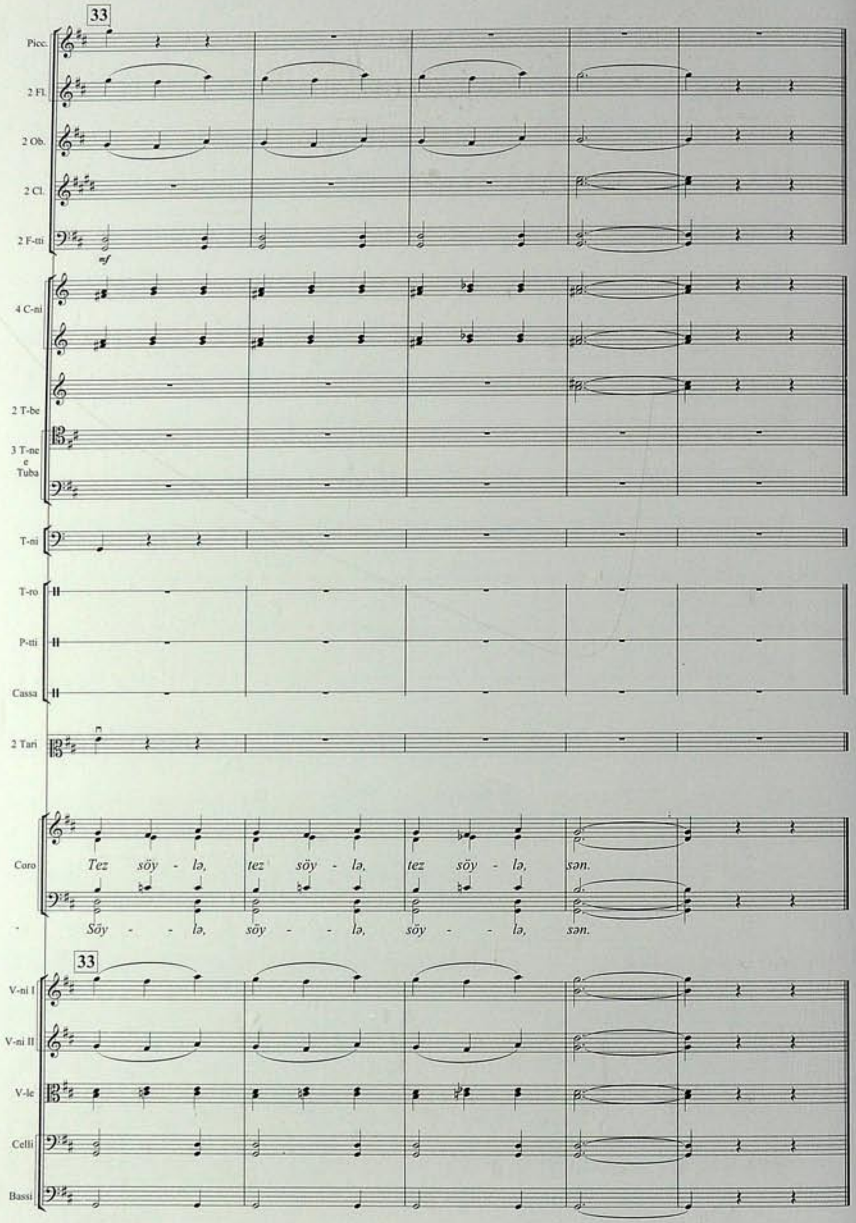

№5

Hamı Əsli ilə durub içəri daxil olurlar. Səhnədə heç kəs qalmır.
Bu halda Kərəm ilə Sofi o biri tərəfdən çıxıb bağçaya gəlirlər.

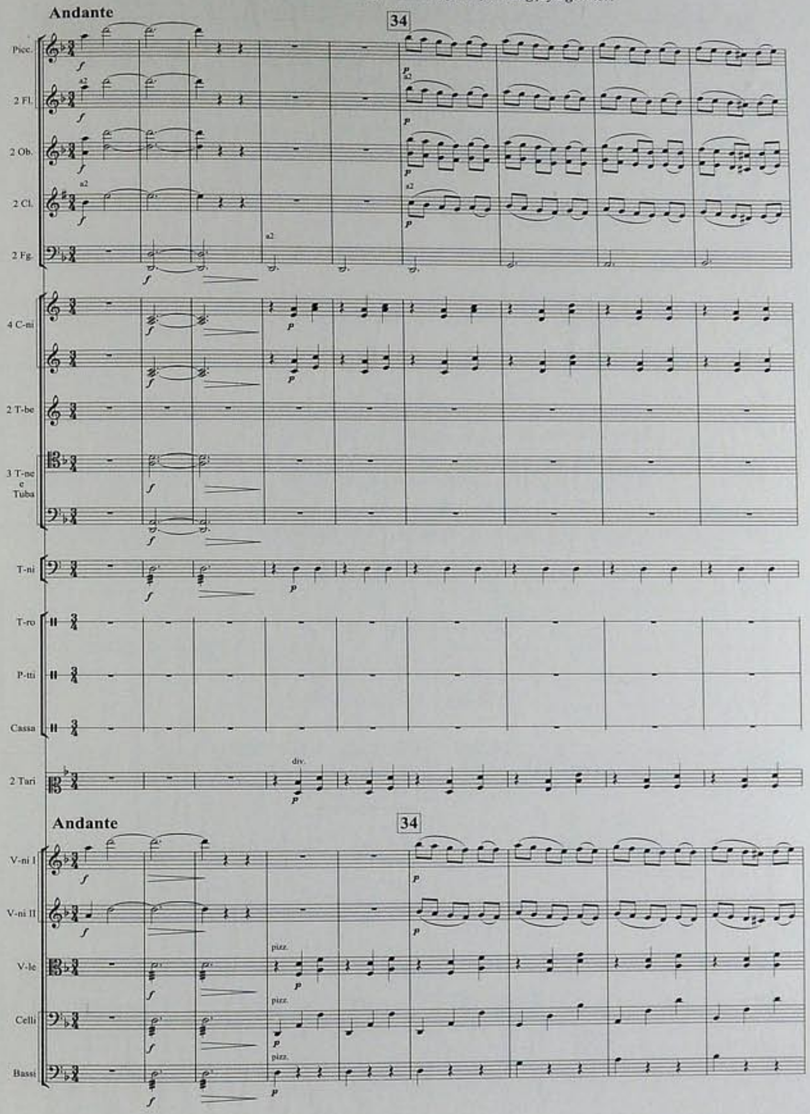

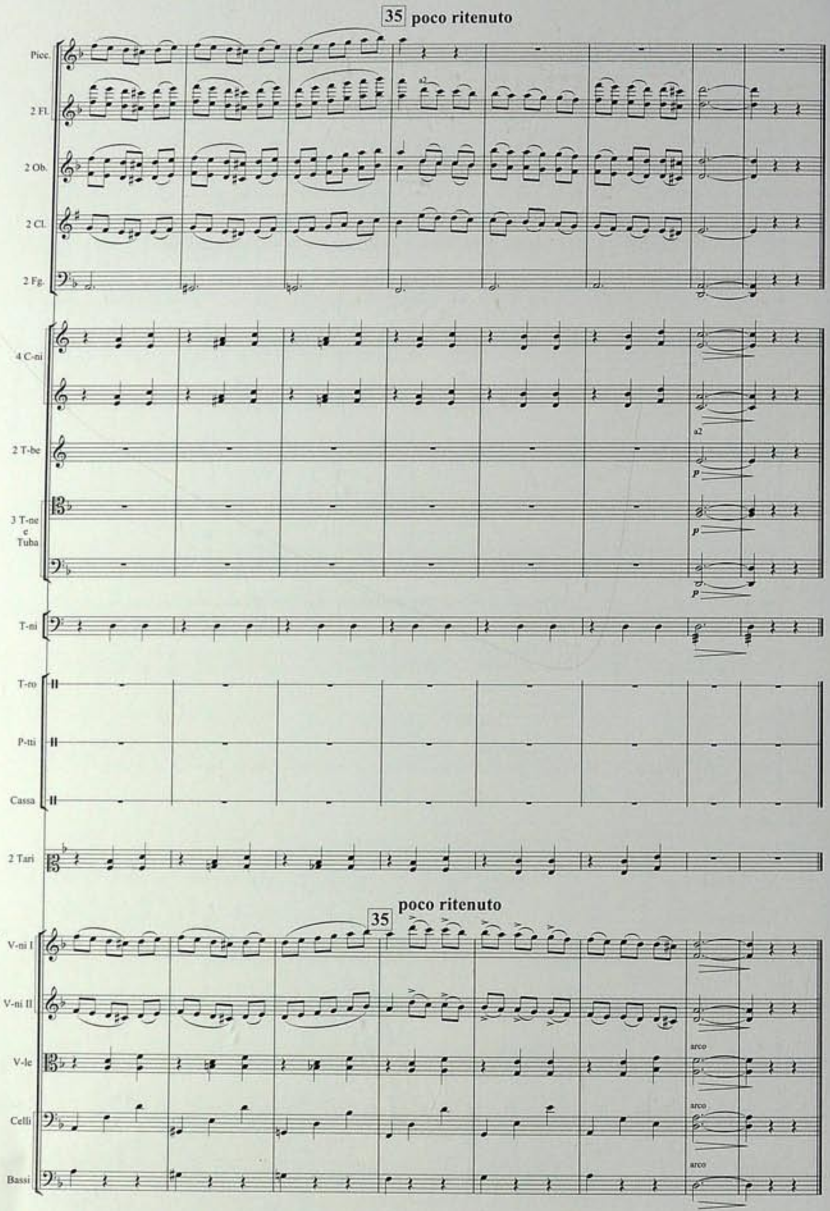

"Bayatı-Şiraz" ifa olunur*

Sofi – Sal nəzər, şahzadə, bir bax keşişin bağına,
Həm gülə, həm sünbülə, gendən görünən dağına.

Kərəm – Dostum Sofi!
Bu qədər güllər və sünbüllər mənə eşq artırır,
Eşq ilə yanmış çırağa yağ olub da yandırır.

Sofi – Söylə sən, şahzadə, kimdir aşiqin bir dəm mənə,
Bəlkə mən bu yolda göstərrəm ola xidmət sənə.

"Üzzal" ifa olunur*

Kərəm – Bir yuxu gördüm, əzizim, bir nəfər nazlı sənəm,
Bus edər hərdən məni, söylər mənə: yarın mənəm.
Qaş qara, gözlər qara, baldan şirindir ləbləri,
Qədd-qamət sərvtək, xumardır şux gözləri.
Qönçətək açmış dəhanın, dişləri dürr danəsi,
Olmuşam, Sofi, o gündən ol qızın divanəsi.

Qara Keşiş çıxıb baş əyir.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Qara Keşiş – Ey şahzadə, sən bizə çox xoş gəlib, səfa gətiribsən!
Buyurun bizim xanəmizə.

Kərəm – Çox sağ ol, keşiş, çox razıyıq.

Hamı bərabər içəri girirlər.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

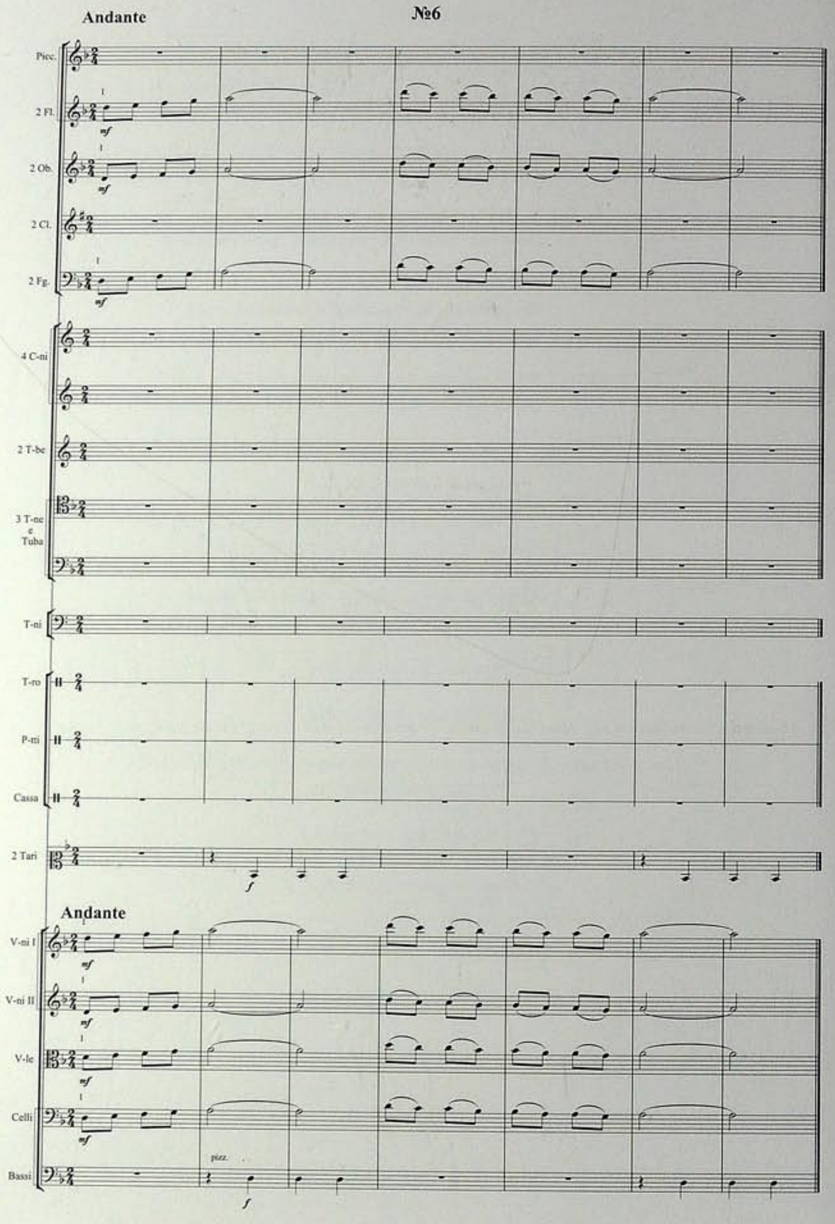

Bir qədər sonra Əsli pərişan halda evdən çıxır.

Əsli (nitq ilə) – Odur... özüdür... yuxuda gördüyüm oğlandır!

"Bayatı-Kürd" ifa olunur*

Yandırıb-yaxmaqdadır eşq atəşi əndamımı,
Düşmüşəm bir dərdə kim, bilməm özüm dərmanımı.

"Bayatı Əcəm" ifa olunur*

Barı, ilahi, tez yetir gəlsin mənim cananımı,
Ya diriltsin bəndəni, ya kim tez alsın canımı.

(Kənarda bir sandalya üzərinə yıxılıb qalır.Kərəm dəxi içəridən çıxır, bu da pərişan haldadır.)

Kərəm (nitq ilə) – O kim idi?.. O qız kim idi?..
Yoxsa mən yenə yuxu gördüm?.. yuxu...

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

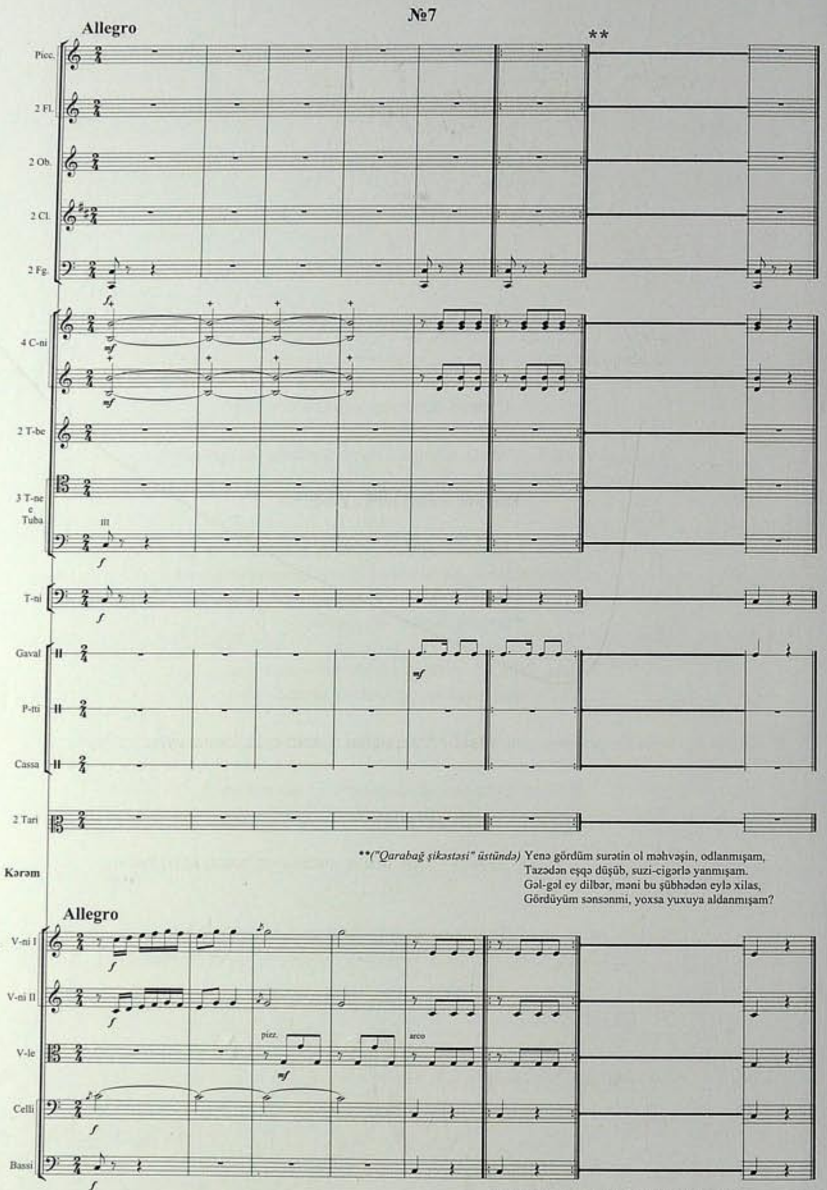

** Xanəndə göstərilən bəndi oxuyub, bitirənədək orkestr repriza ilə işarələnmiş xanəni təkrar edir.

O tərəfdən Əsli ayağa durub getmək istərkən bunlar bir-birini görürlər və bir qədər məəttəl qalıb qucaqlaşırlar, bəədə Əsli kənara çəkilir.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Əsli – Ah!.. Oğlan, kərəm eylə, bizi görərlər.

Kərəm – Əsli nədir, ey dilbər?

Əsli – Ah!.. Kərəm eylə, keşiş babam gəlir.

Kərəm – Əsli nədir, gözəlim?

Əsli – Ah!.. Kərəm eylə, qorxuram.

Kərəm – Əsli nədir, qorxma!

Əsli – Yox, oğlan, kərəm eylə, kərəm eylə.

Kərəm – Ey nazlı dilbər, qoy sənin adın Əsli olsun, mənim adım Kərəm.

Əsli – Qoy olsun, ancaq qorxuram, keşiş babam çıxıb bizi görər.

Kərəm – Canım Əsli, bir ləhzə mənimlə otur, səni tapmışam və səndən ayrıla bilmirəm.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№8

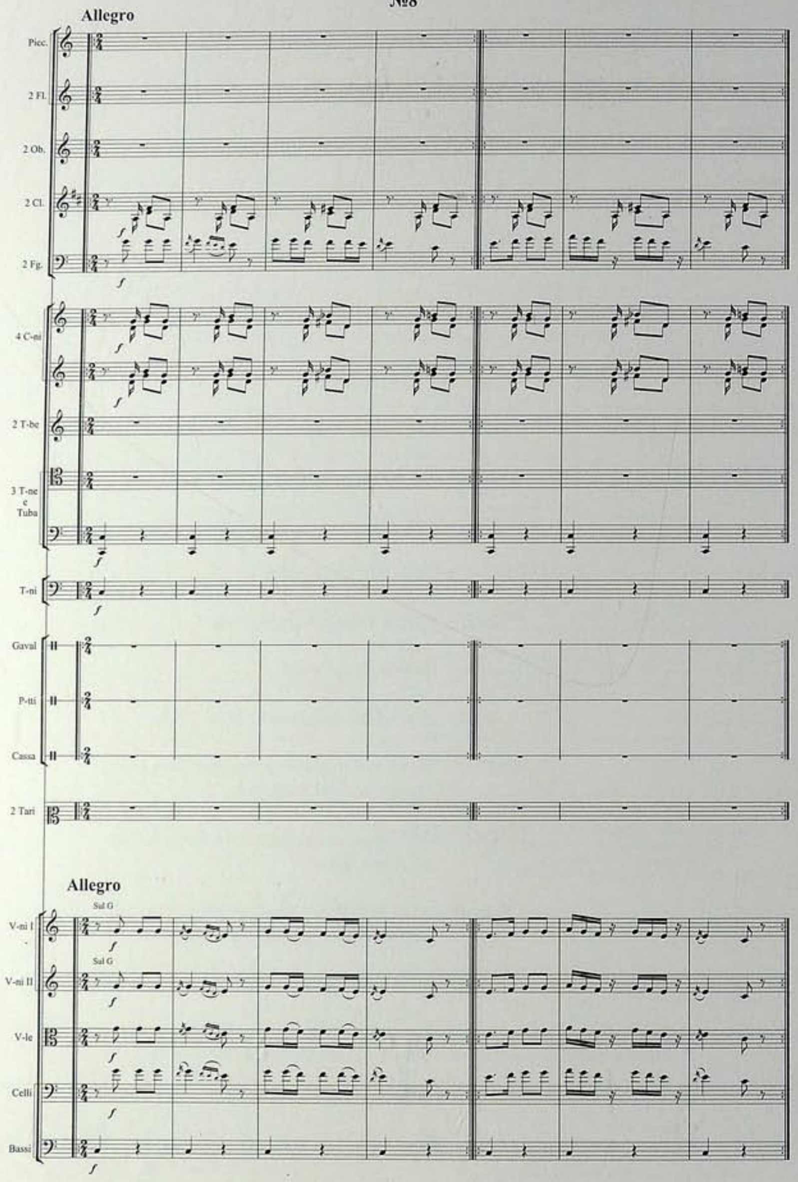
Allegro
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
Allegro
Sul G
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

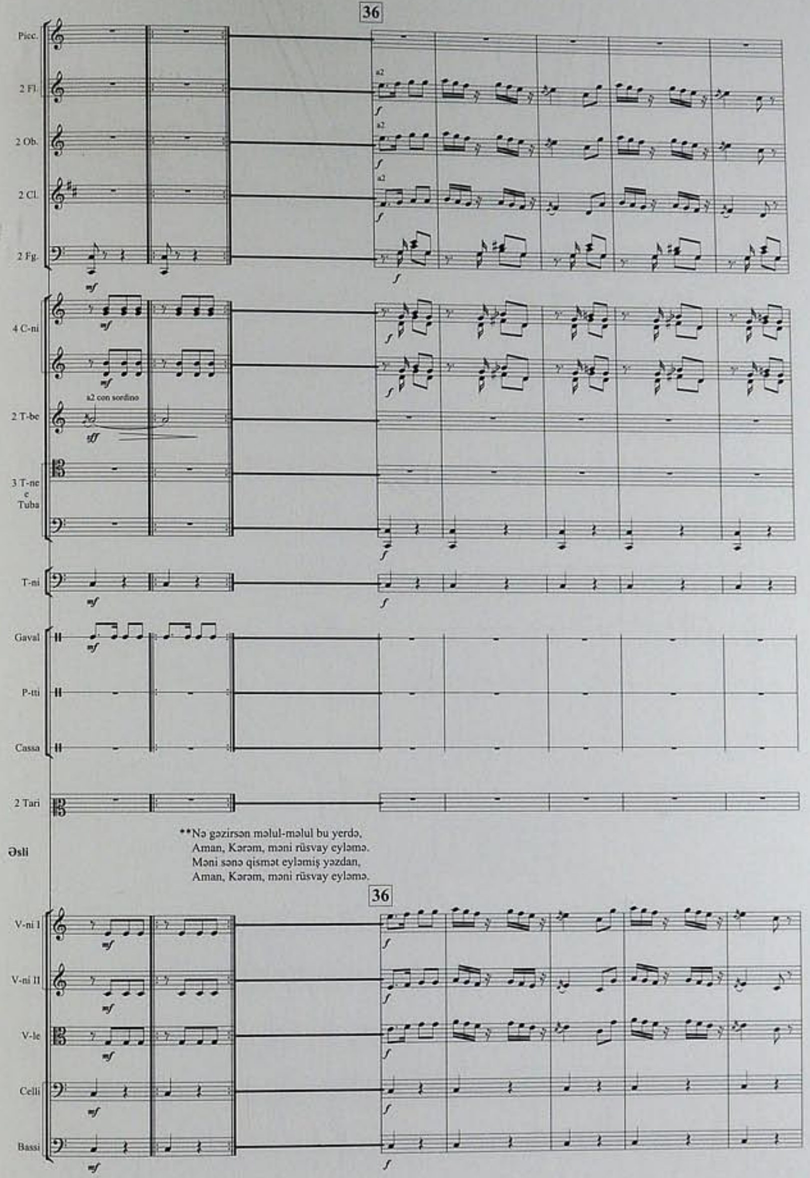
36
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
a2 con sordino
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
Əsli
**Nə gəzirsən məlul-məlul bu yerdə,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə.
Məni sənə qismət eyləmiş yəzdan,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə.
36
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

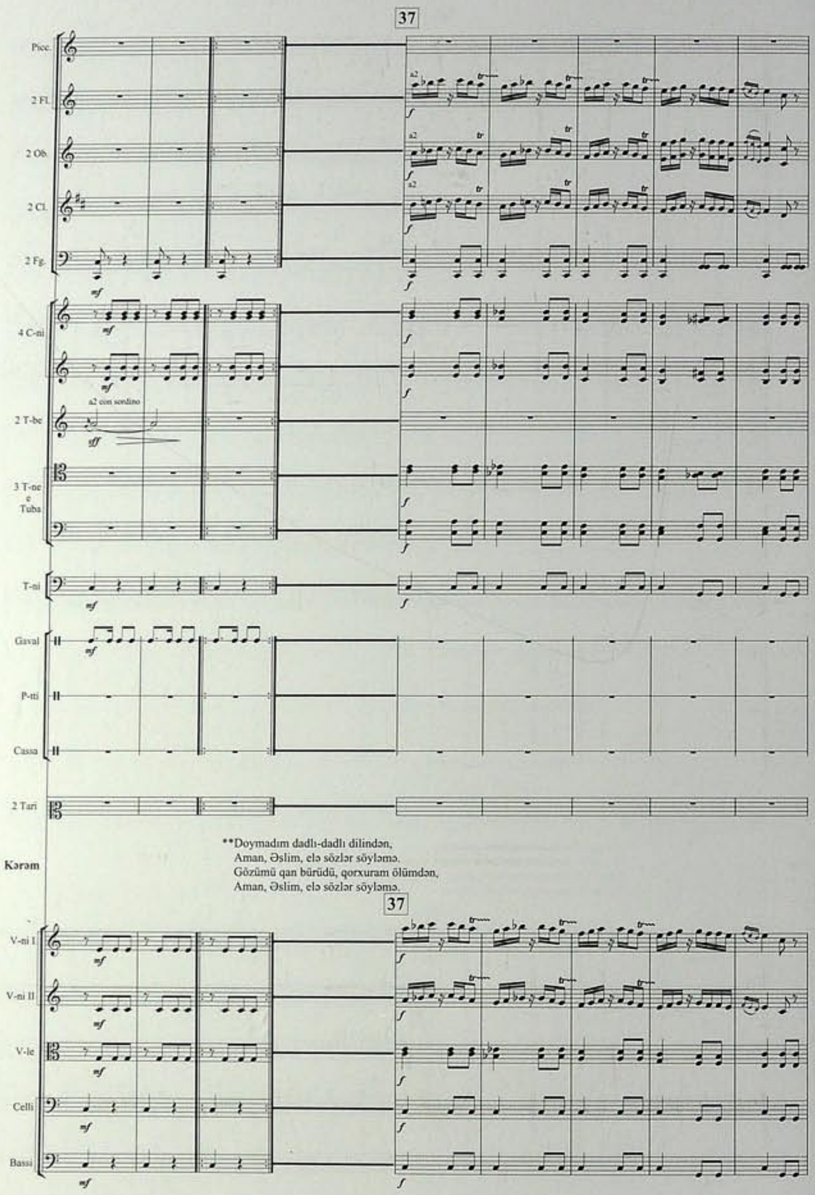
37
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
a2 con sordino
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Doymadım dadlı-dadlı dilindən,
Aman, Əslim, elə sözlər söyləmə.
Gözümü qan bürüdü, qorxuram ölümdən,
Aman, Əslim, elə sözlər söyləmə.
37
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
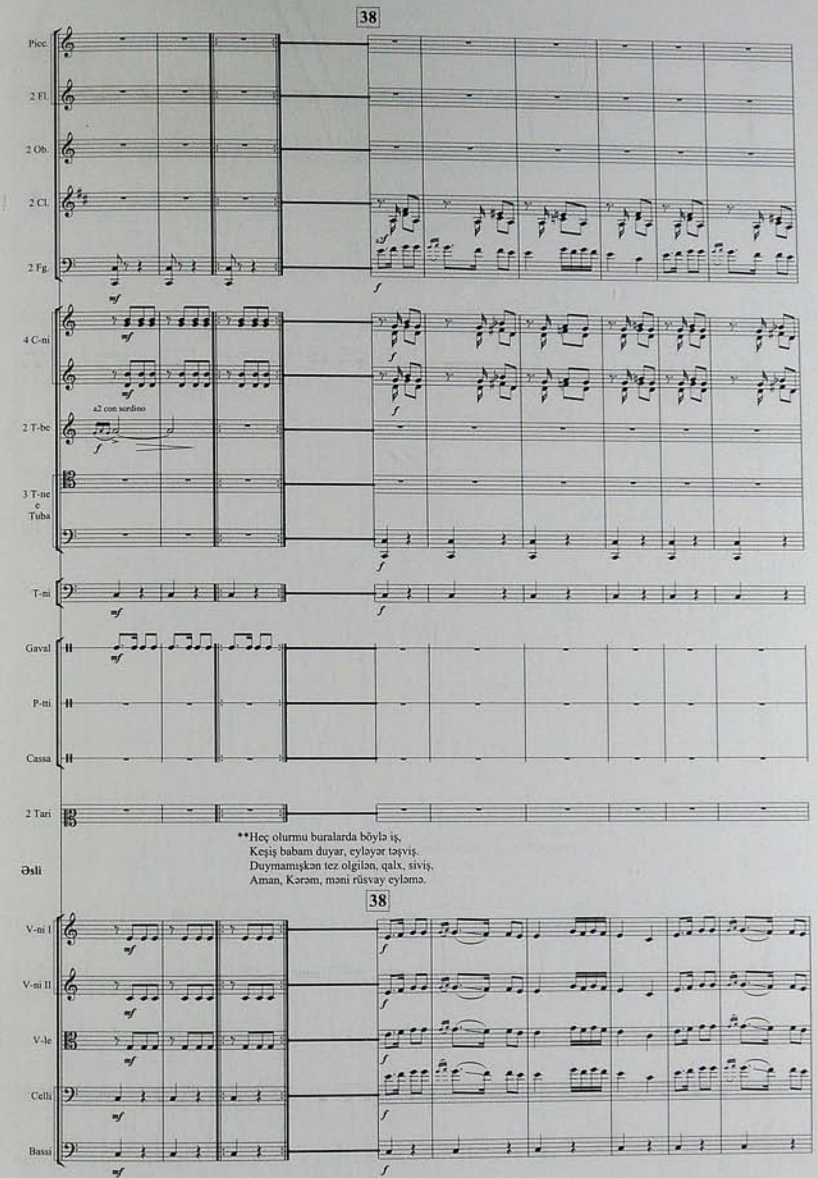
38
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
a2 con sordino
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
Əsli
**Heç olurmu buralarda böylə iş,
Keşiş babam duyar, eyləyər təşviş.
Duymamışkən tez olgilən, qalx, siviş,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə.
38
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

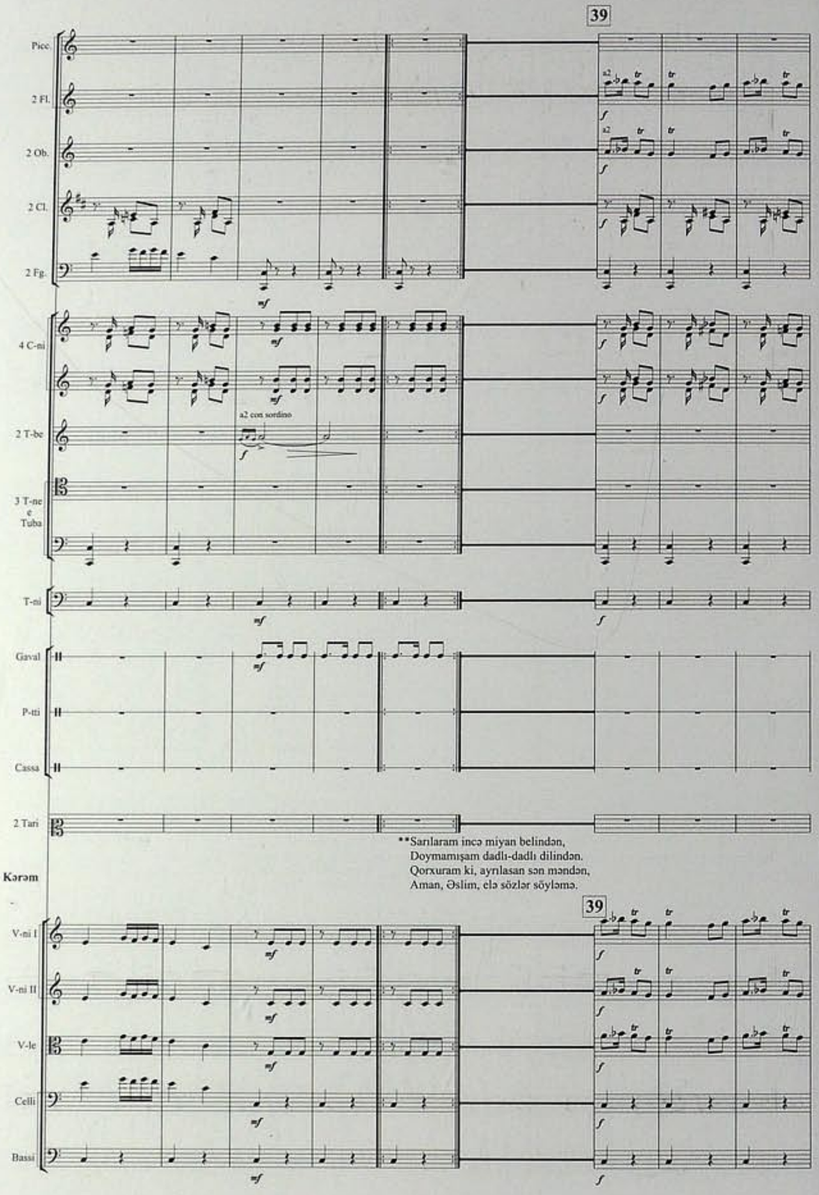
39
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
a2 con sordino
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Sarılaram incə miyan belindən,
Doymamışam dadlı-dadlı dilindən.
Qorxuram ki, ayrılasan sən məndən,
Aman, Əslim, elə sözlər söyləmə.
39
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

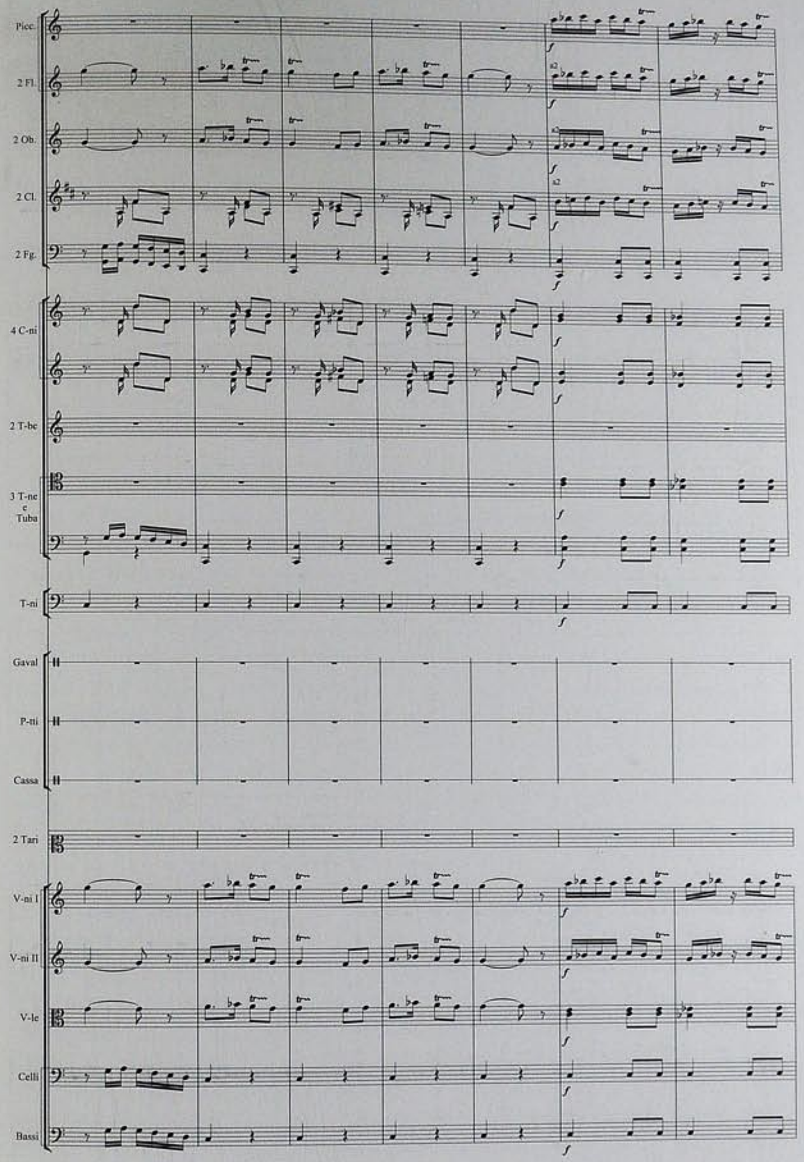
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

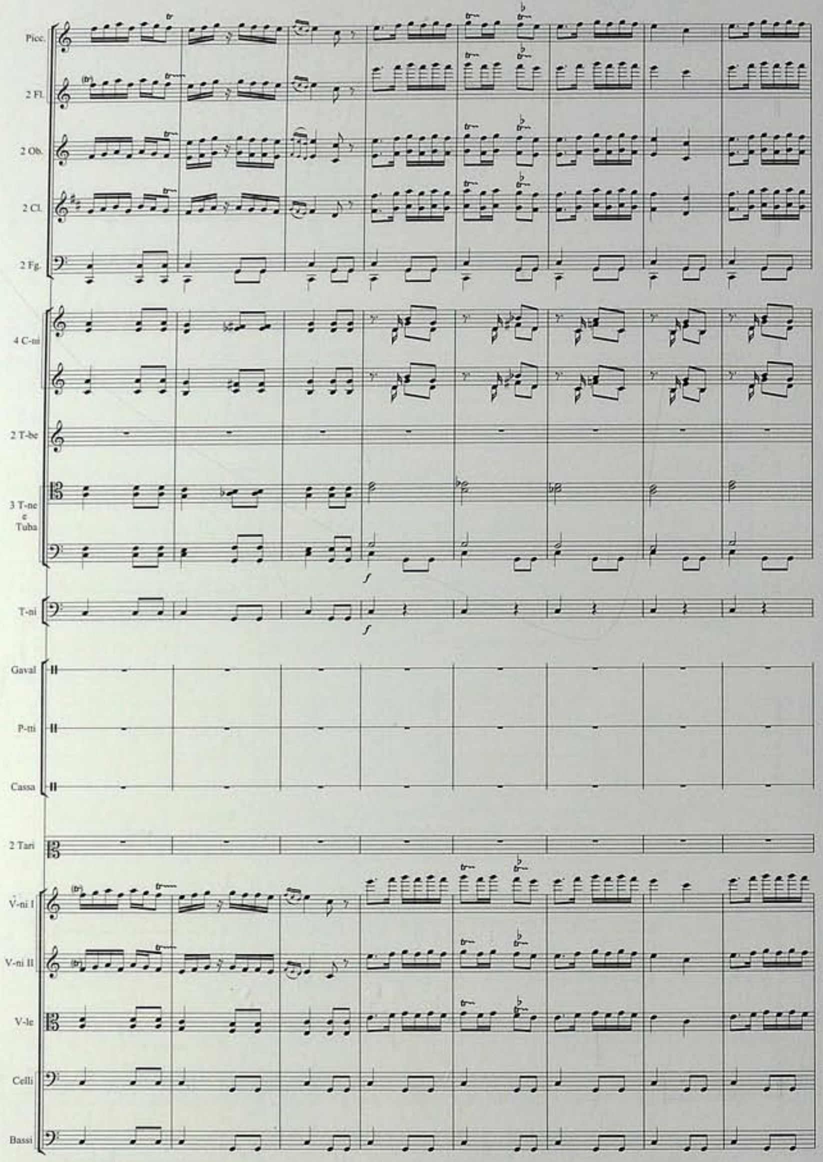

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

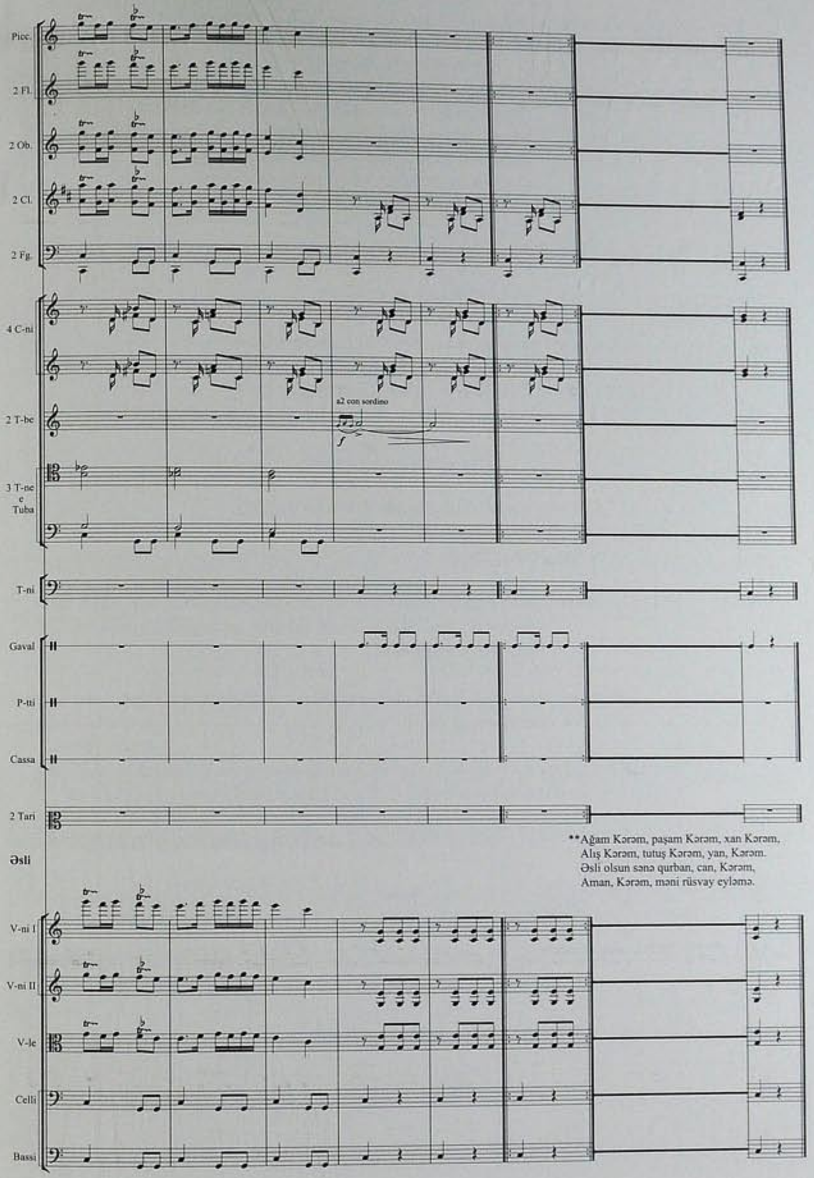

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
a2 con sordino
3 T-ne e Tuba
T-ni
Gaval
P-tti
Cassa
2 Tari
Əsli
**Ağam Kərəm, paşam Kərəm, xan Kərəm,
Alış Kərəm, tutuş Kərəm, yan, Kərəm.
Əsli olsun sənə qurban, can, Kərəm,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

Keşişin səsi gəlir. Əsli Kərəmə həsrətlə baxa-baxa getməyə məcbur olur.

"Segah" ifa olunur*

Kərəm – Gerçək oldu bu yuxum, tapdım məgər xan Əslimi,
Verməsə məgər keşiş, billah ölləm, xan Əslimi.
Ağlımı aldı başımdan səndəki sevdayi-eşq,
Kor olmuş gözlərim, təkcə görər xan Əslimi.

Sofi (nitq ilə) – Ey şahzadə, keşiş səndən nigarandır, harada qaldın, gəlmədin?

"Segah" ifa olunur*

Kərəm – Tapmışam cananımı, Sofi, mənə rəhm eylə sən,
Noldun, ey birəhm, sən söylə ona, rəhm eyləsin.
Gördüyüm röyadakı dilbər keşişin qızıdır,
Söyləməm, bil kim, bu sirri tək sənə, rəhm eyləsən.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Sofi – Yuxuda gördüyün dilbər keşişin qızıdır?

Kərəm – Odur, özüdür.

Sofi – Daha bundan asan bir iş yoxdur. Şah baban əmr edər, keşiş qızını sənə verər. Özü də bu işə çox şükürlər edər, çünki şahzadədən artıq kimə qız vermək olar?

Kərəm – Yox, Sofi qardaş, mən keşişdən çox qorxuram. O, qızı mənə vermək istəməyəcəkdir.

Qara Keşiş (çıxır) – Ey şahzadə, səndən nigaran oldum. (Kənara) Şahzadə çox pərişandır, burada bir hikmət vardır. (Onlara) Buyurun, eyş-işrətlə məşğul olaq.

Sofi – Çox razıyıq. Lakin şahzadə bir qədər kefsizdir. İsfahana getməyimiz lazımdır.

Qızlar və oğlanlar hamısı buraya çıxırlar. Əsli isə qapının ağzında dayanır.

Qara Keşiş – Buna heç bir sözüm ola bilməz. Əmr sizindir. (Kənara) Çıxıb getsələr yaxşıdır...

Kərəm və Sofi – Xudahafiz, salamət qalasınız.

Hamı baş əyir.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

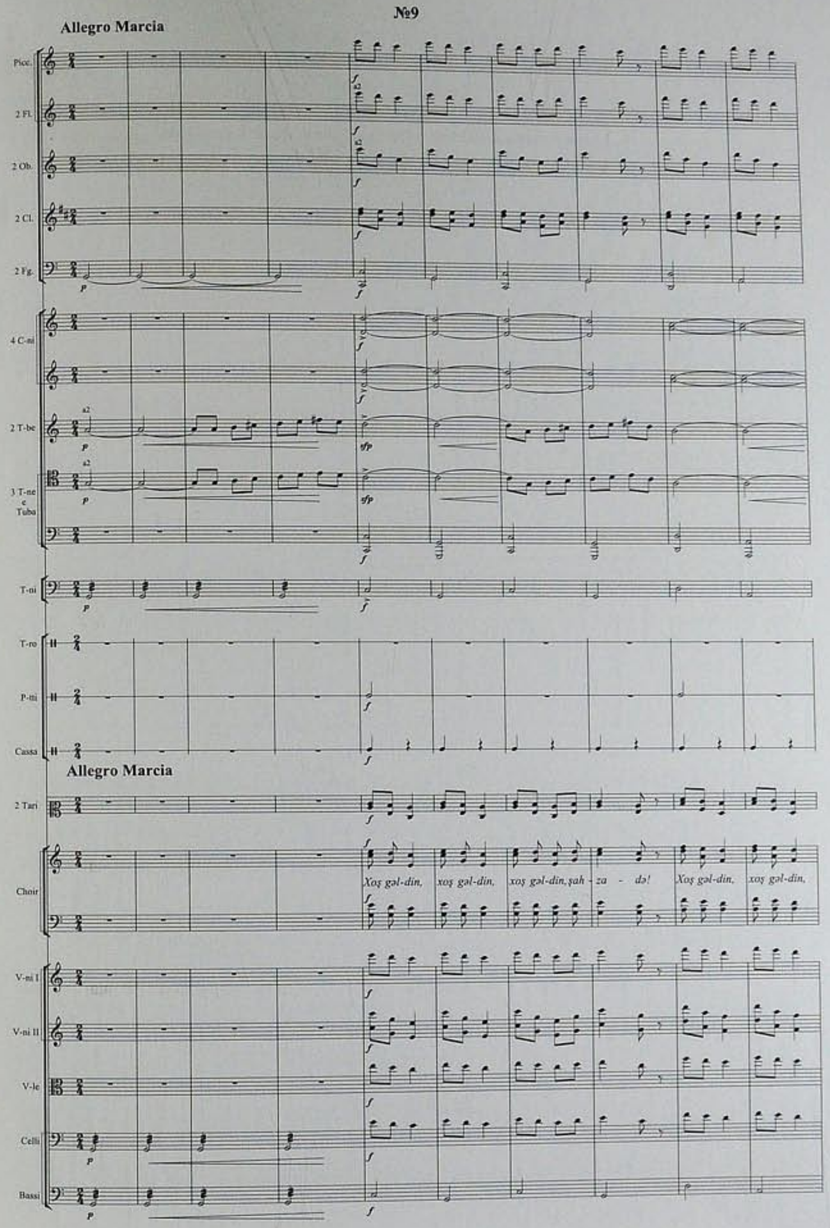

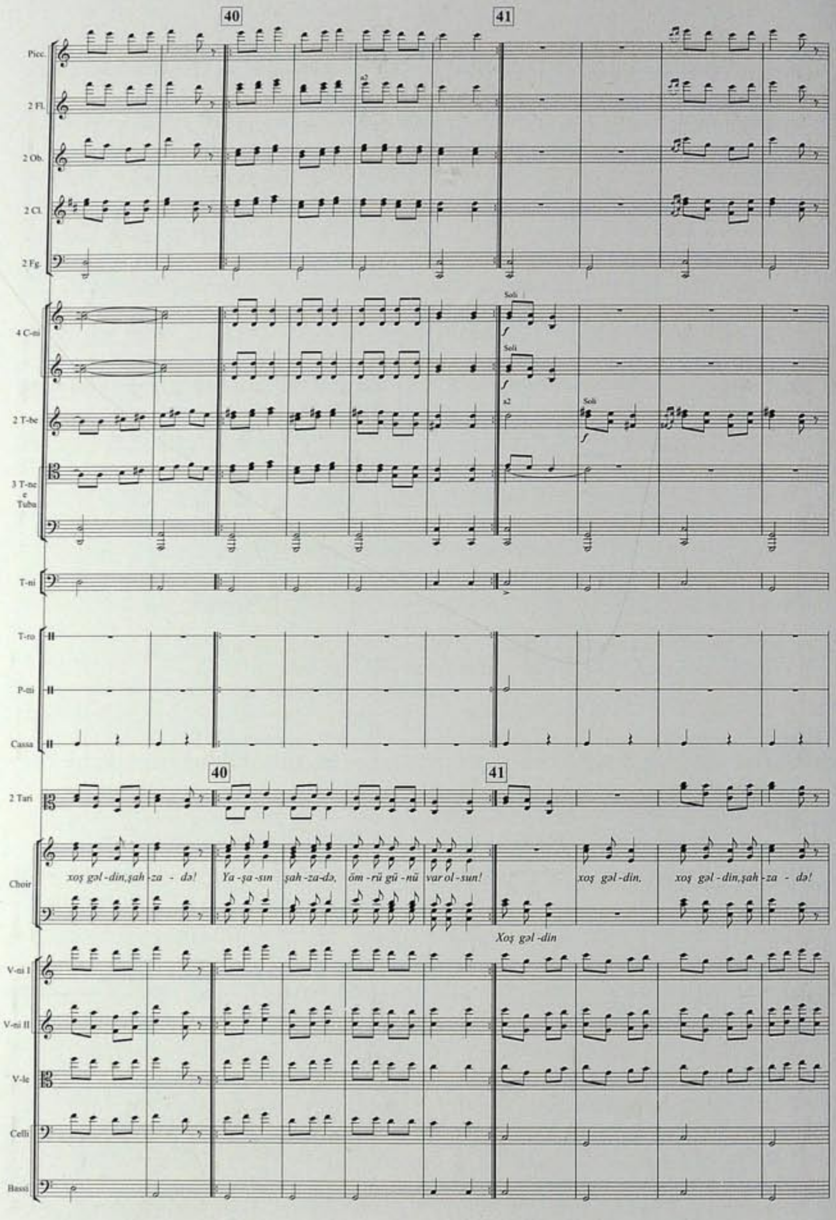
40
41
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Choir
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
Soli
a2
xoş gəl-din, şah-za-də!
Ya-şa-sın şah-za-də, öm-rü gü-nü var ol-sun!
xoş gəl-din,
xoş gəl-din, şah-za-də!
Xoş gəl-din

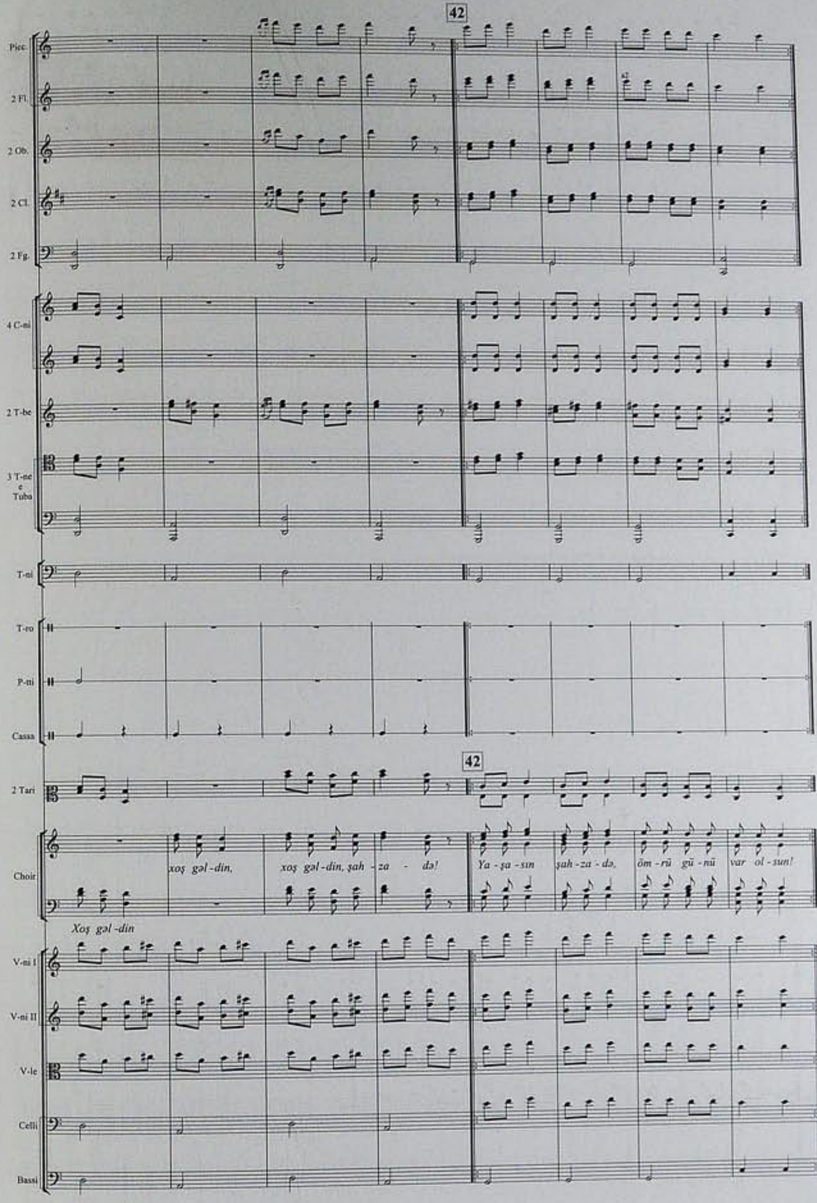
42
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Choir
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
a2
xoş gəl-din,
xoş gəl-din, şah-za-də!
Ya-şa-sın şah-za-də, öm-rü gü-nü var ol-sun!
Xoş gəl-din

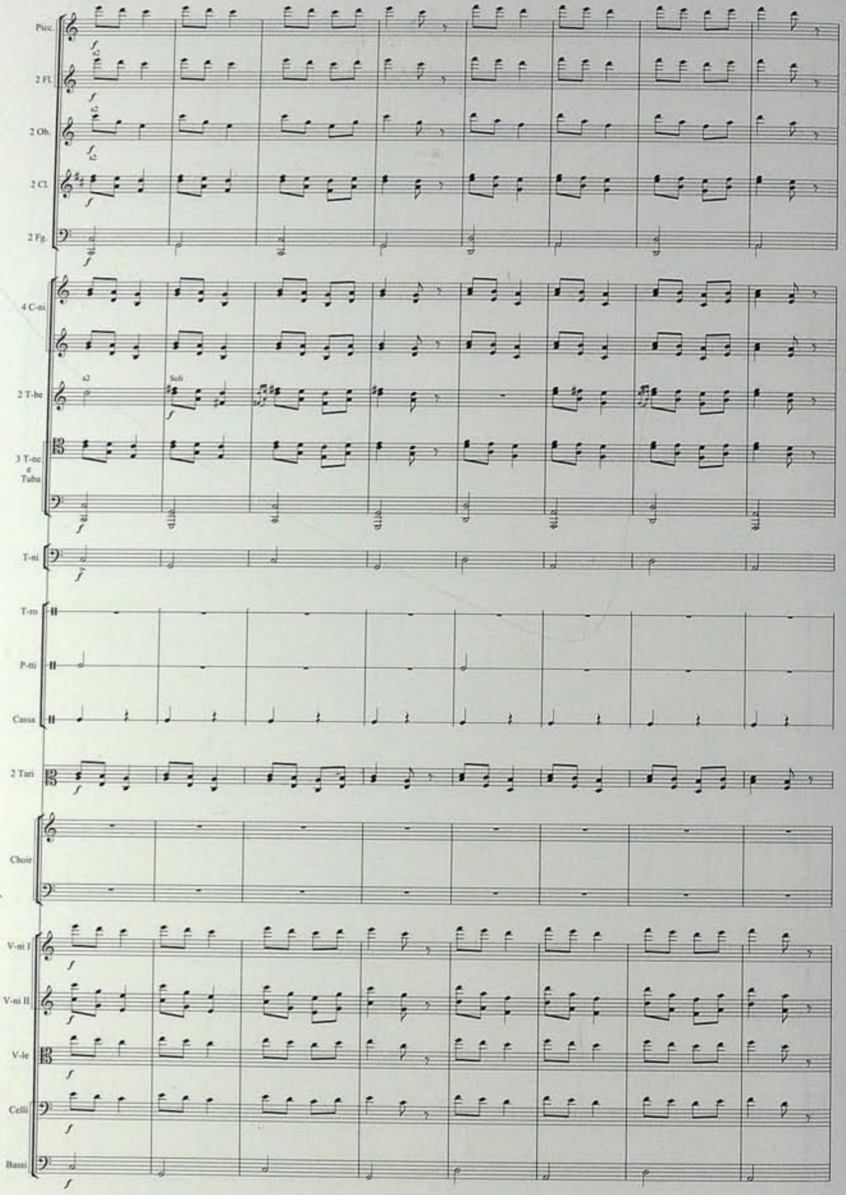
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Choir
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
a2
Soli
f
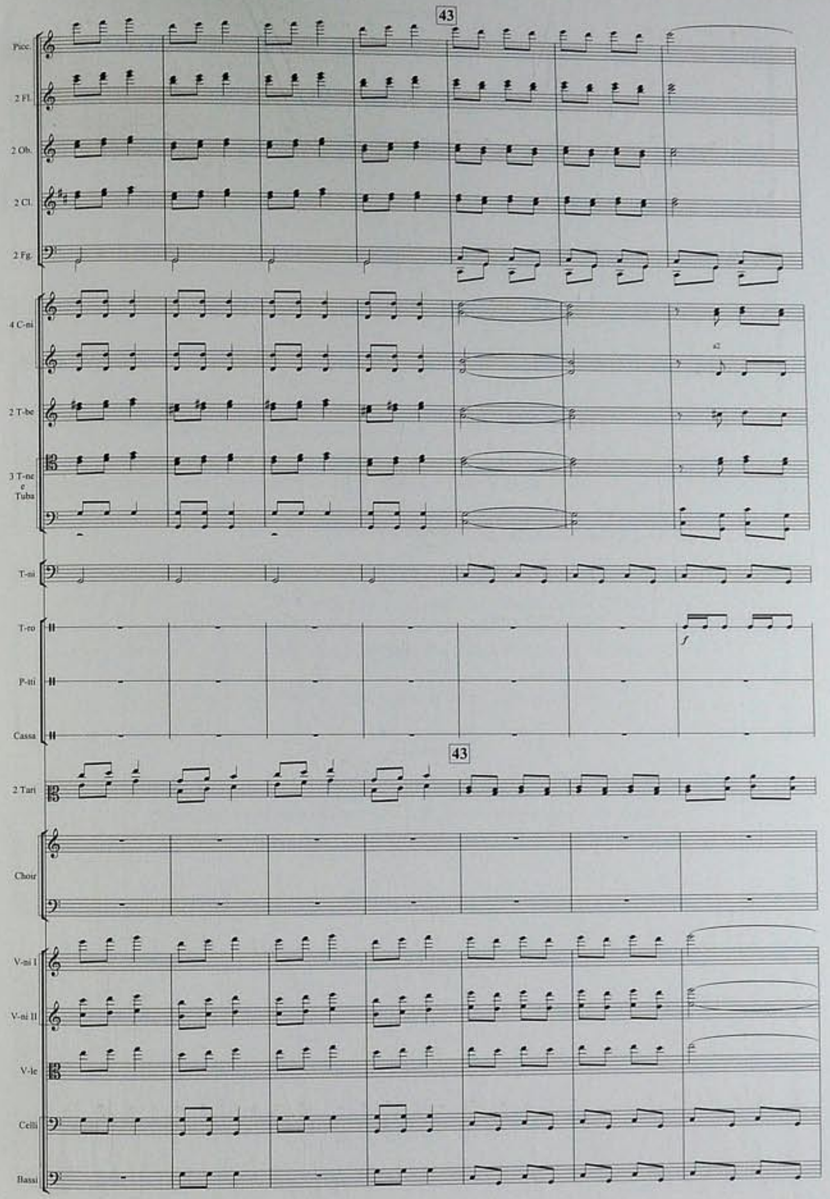
43
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
a2
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
f
P-tti
Cassa
43
2 Tari
Choir
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

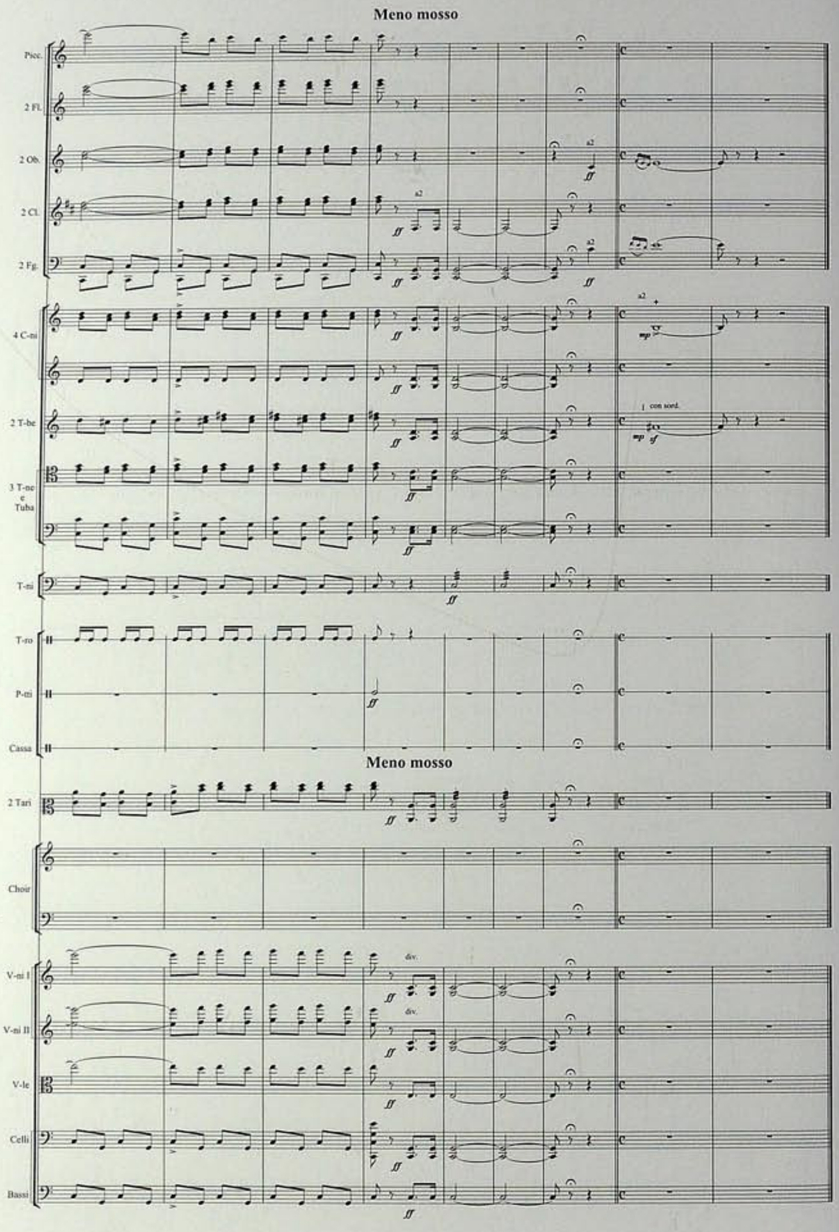

Kərəm və Sofi gedirlər, Əsli özünü saxlaya bilməyib, birdən hönkür-hönkür ağlayır, hamı mat qalır.

"Segah" ifa olunur*

Əsli – Sən məni tənha qoyub getdin, mənim canım Kərəm,
Rəhm qıl, qoyma məni hicr oduna yanım, Kərəm!
Bilmirəm ata nədir, ana nədir, əqvam nədir,
Sən mənə oldun belə candan əziz, xanım Kərəm!

Qara Keşiş (nitq ilə) – Qızım, qızım, bu nə işdir görürsən?

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

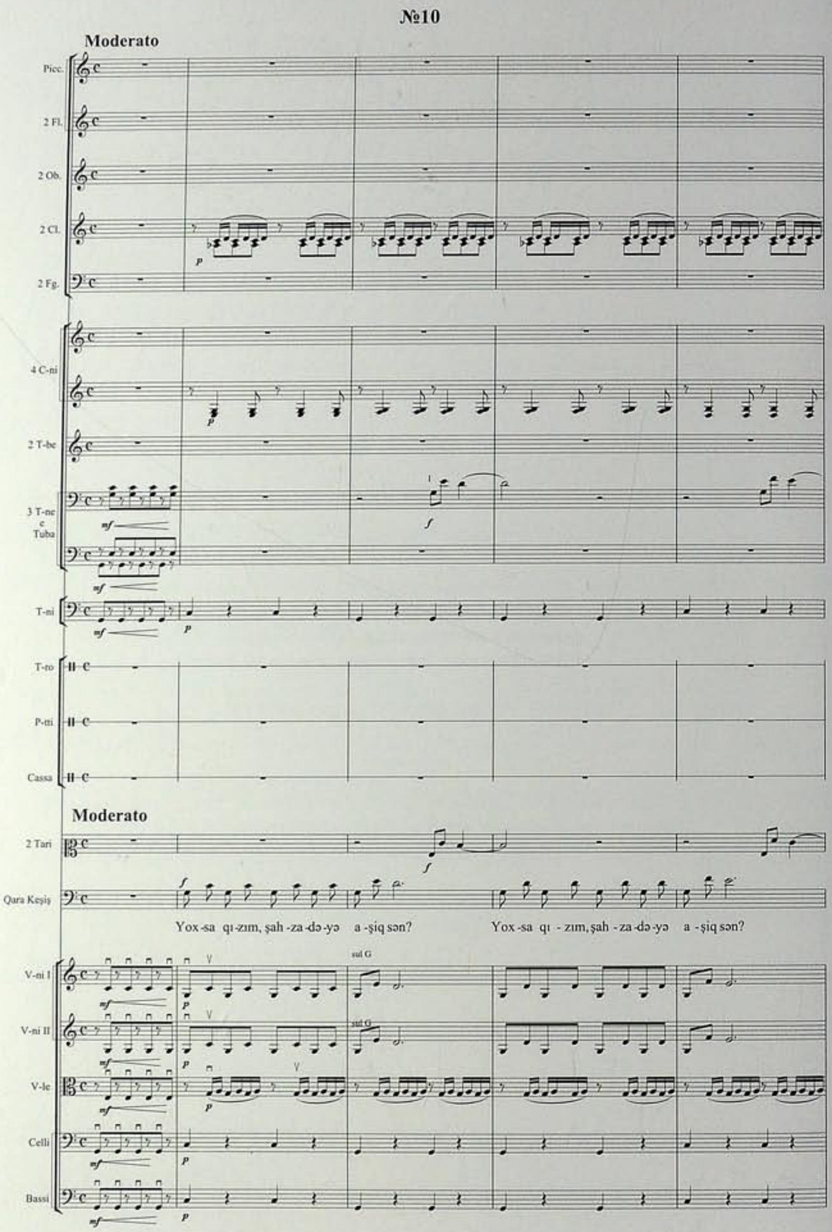
№10
Moderato
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Moderato
2 Tari
Qara Keşiş
Yox-sa qı-zım, şah-za-də-yə a-şiq sən?
Yox-sa qı - zım, şah - za-də-yə a - şiq sən?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

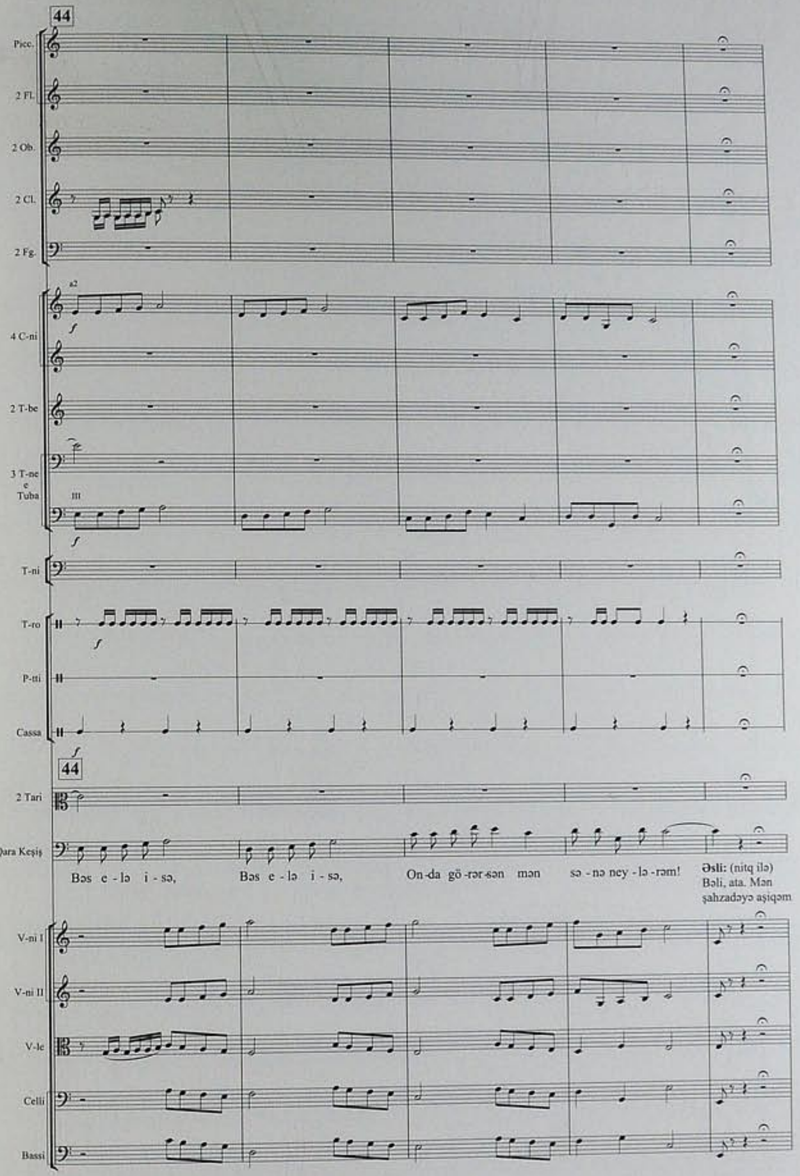
44
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
44
2 Tari
Qara Keşiş
Bəs e - lə i - sə,
Bəs e - lə i - sə,
On-da gö-rər-sən mən sə - nə ney - lə - rəm!
Əsli: (nitq ilə)
Bəli, ata. Mən
şahzadəyə aşiqəm
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

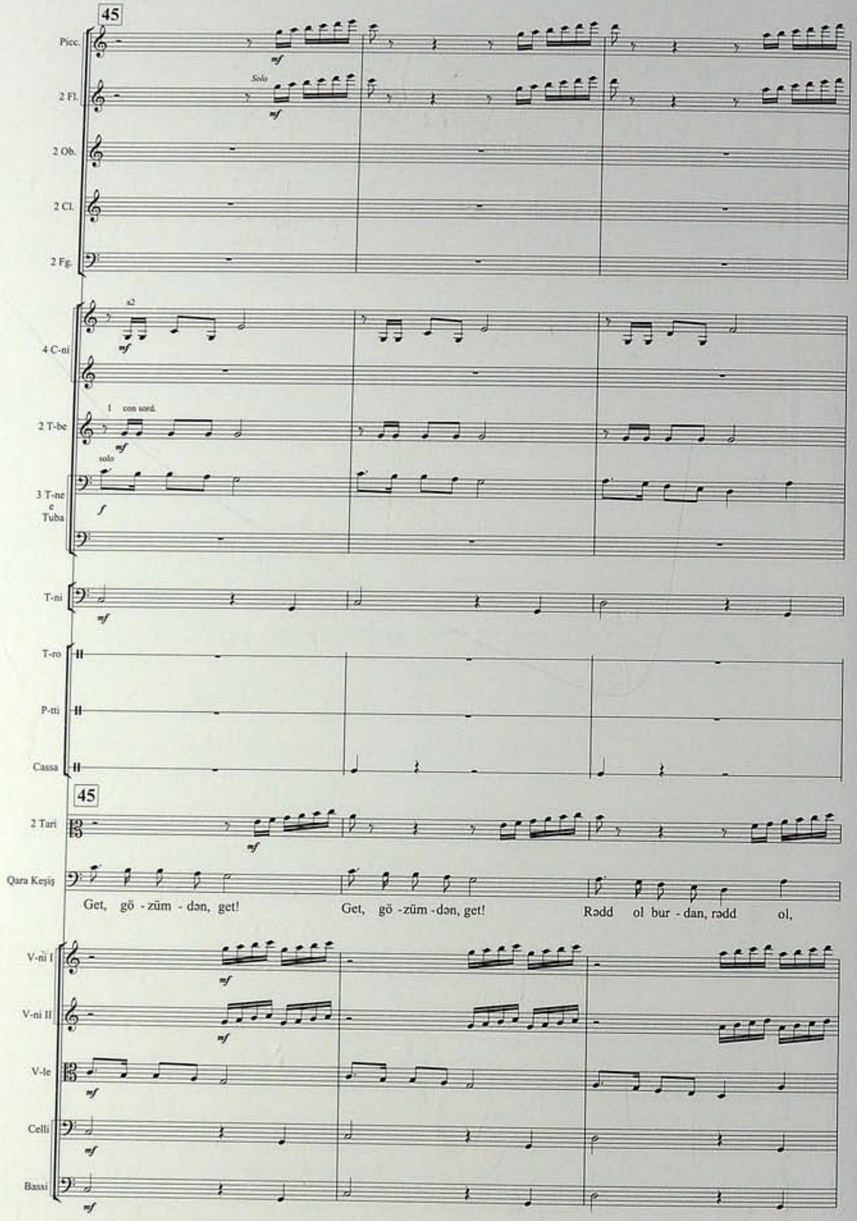
45
Picc.
2 Fl.
Solo
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
a2
4 C-ni
1 con sord.
2 T-be
solo
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
45
2 Tari
Qara Keşiş
Get, gö - züm - dən, get!
Get, gö - züm - dən, get!
Rədd ol bur - dan, rədd ol,
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

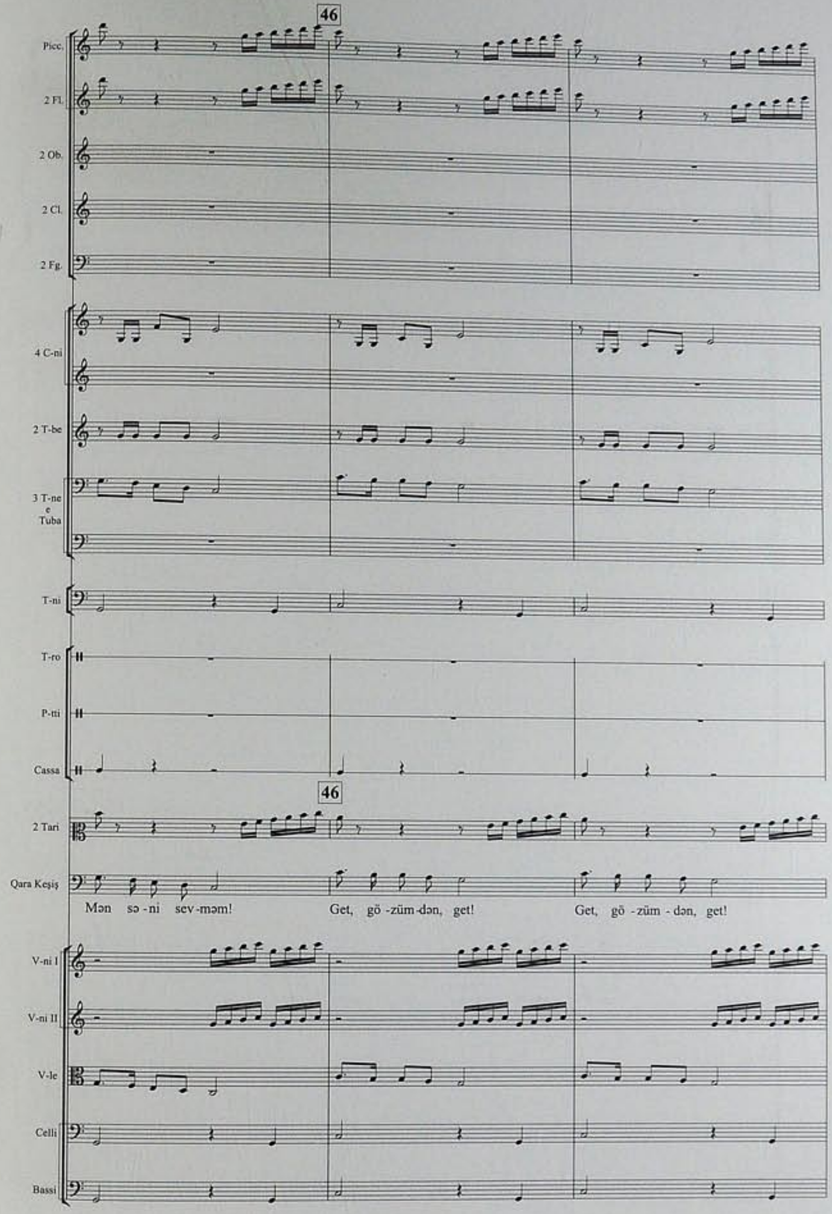
46
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
46
2 Tari
Qara Keşiş
Mən sə - ni sev - məm!
Get, gö - züm - dən, get!
Get, gö - züm - dən, get!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

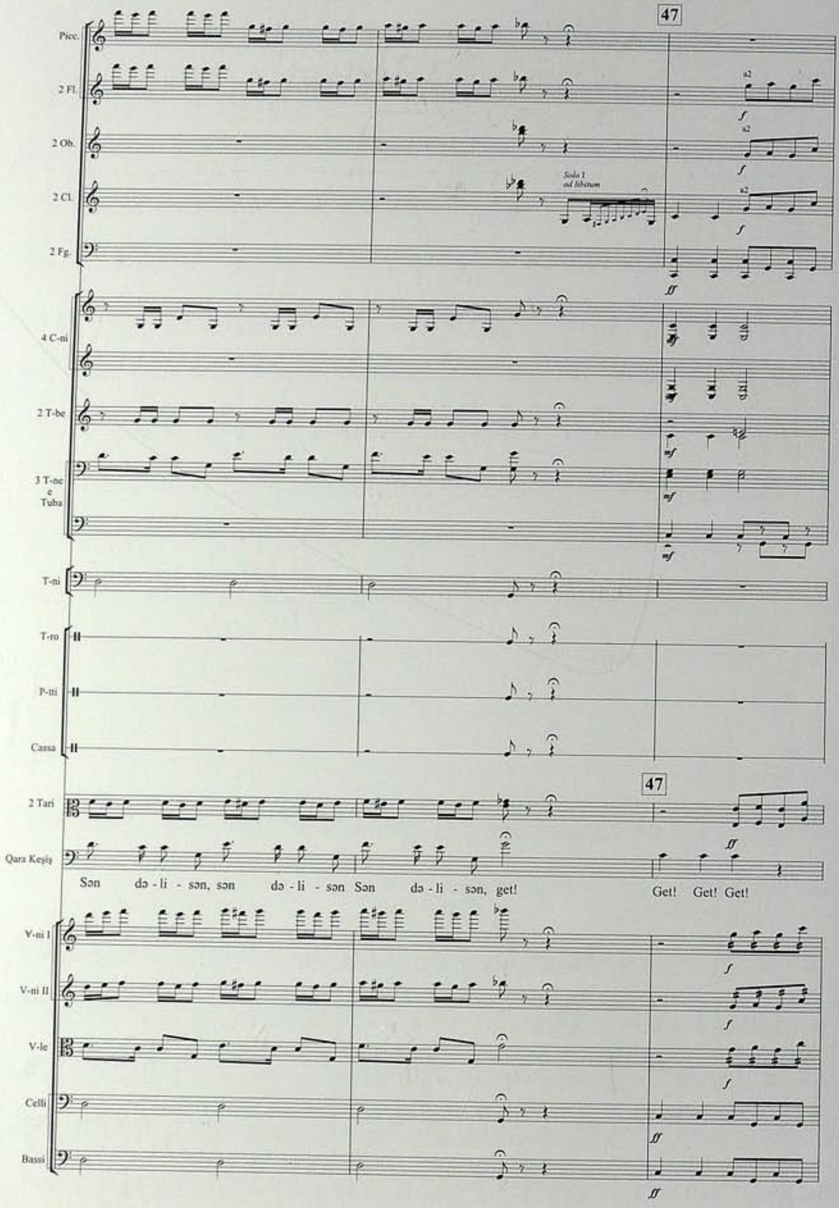
47
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
a2
Solo I
ad libitum
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
47
2 Tari
Qara Keşiş
Sən də - li - sən, sən də - li - sən Sən də - li - sən, get!
Get! Get! Get!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

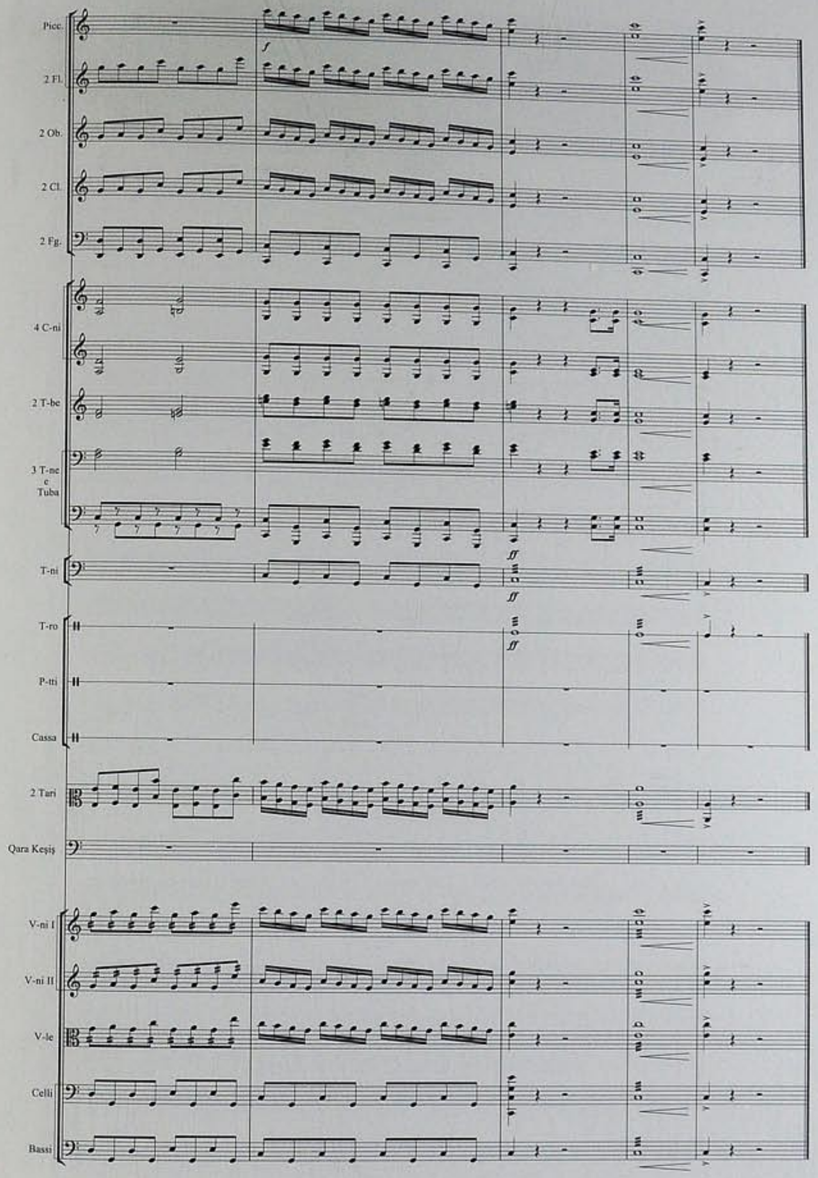
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Qara Keşiş
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

II PƏRDƏ
II ŞƏKİL

№11
Antrakt

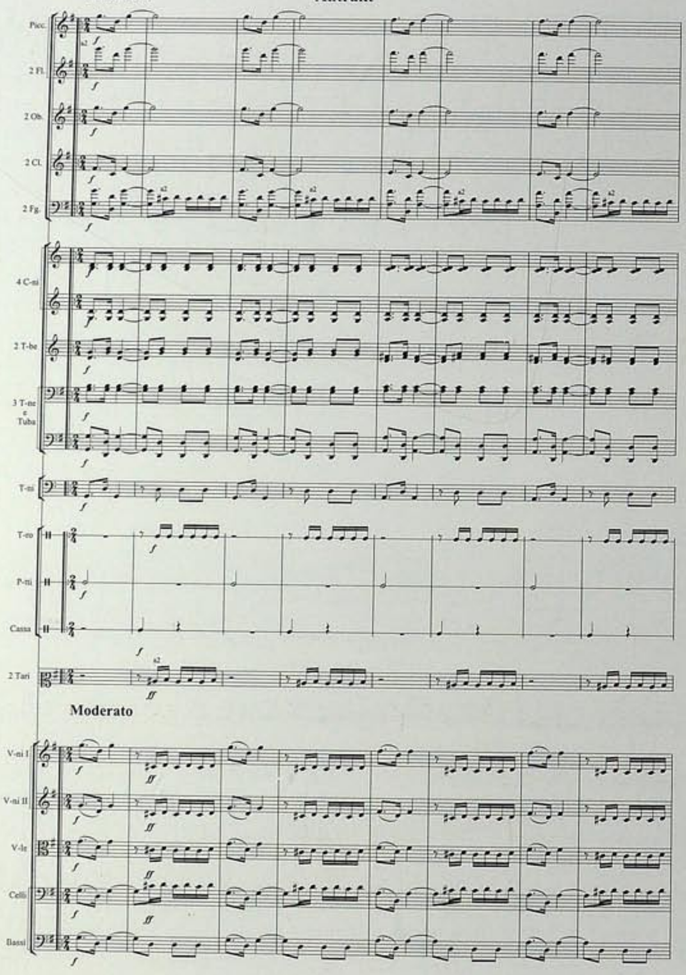

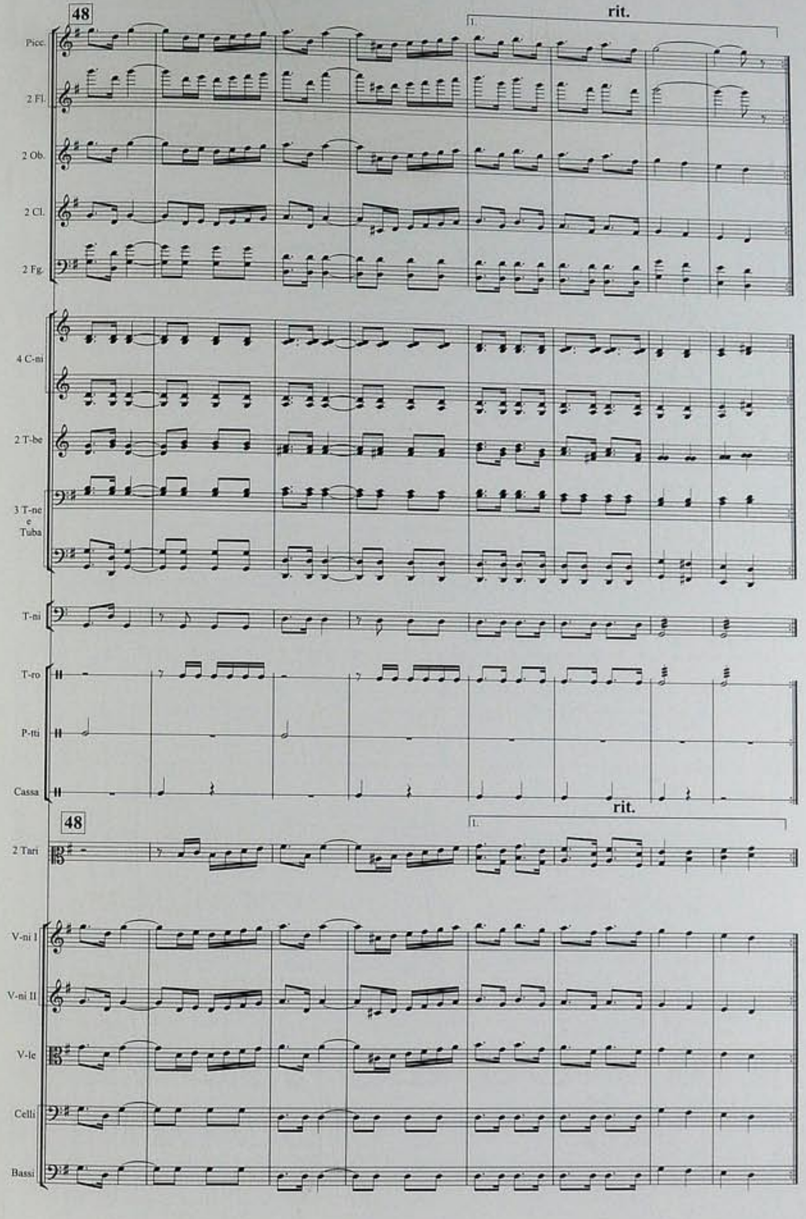

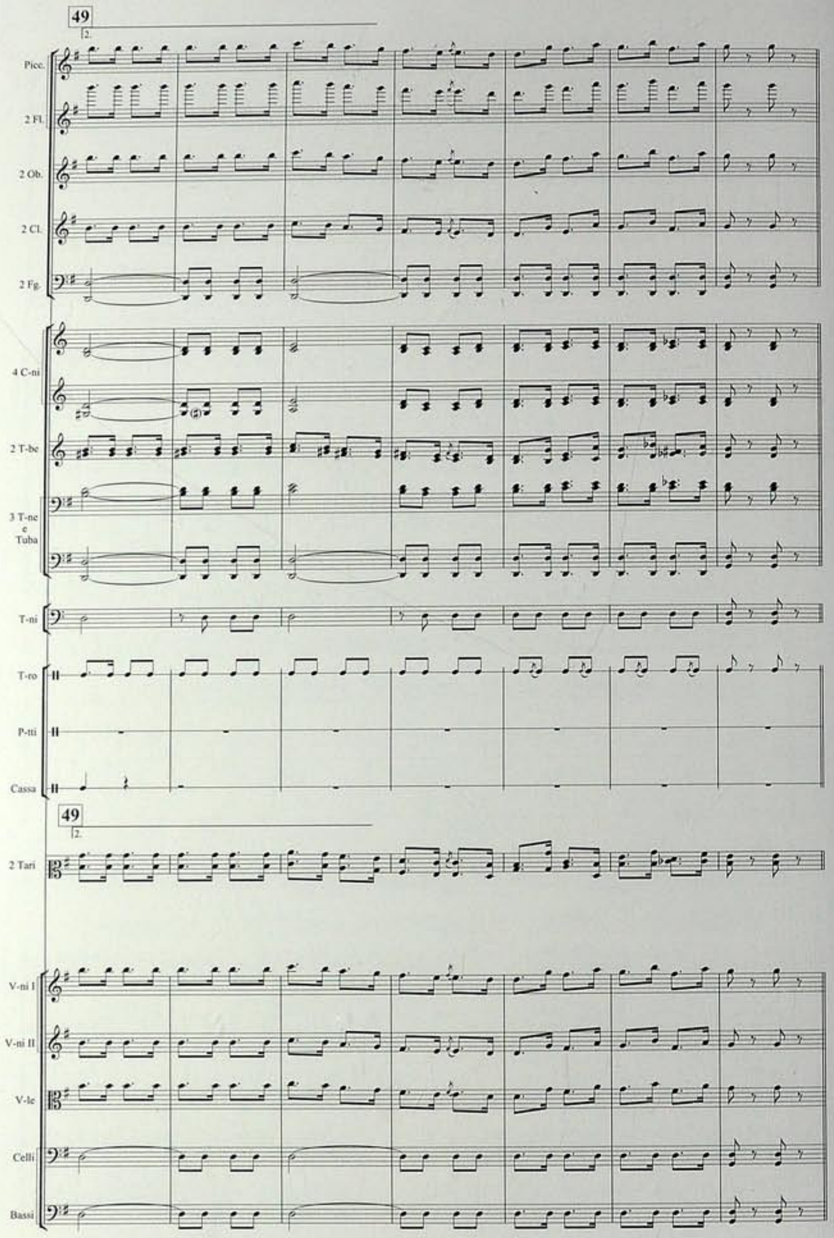
49
2.
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
49
2.
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

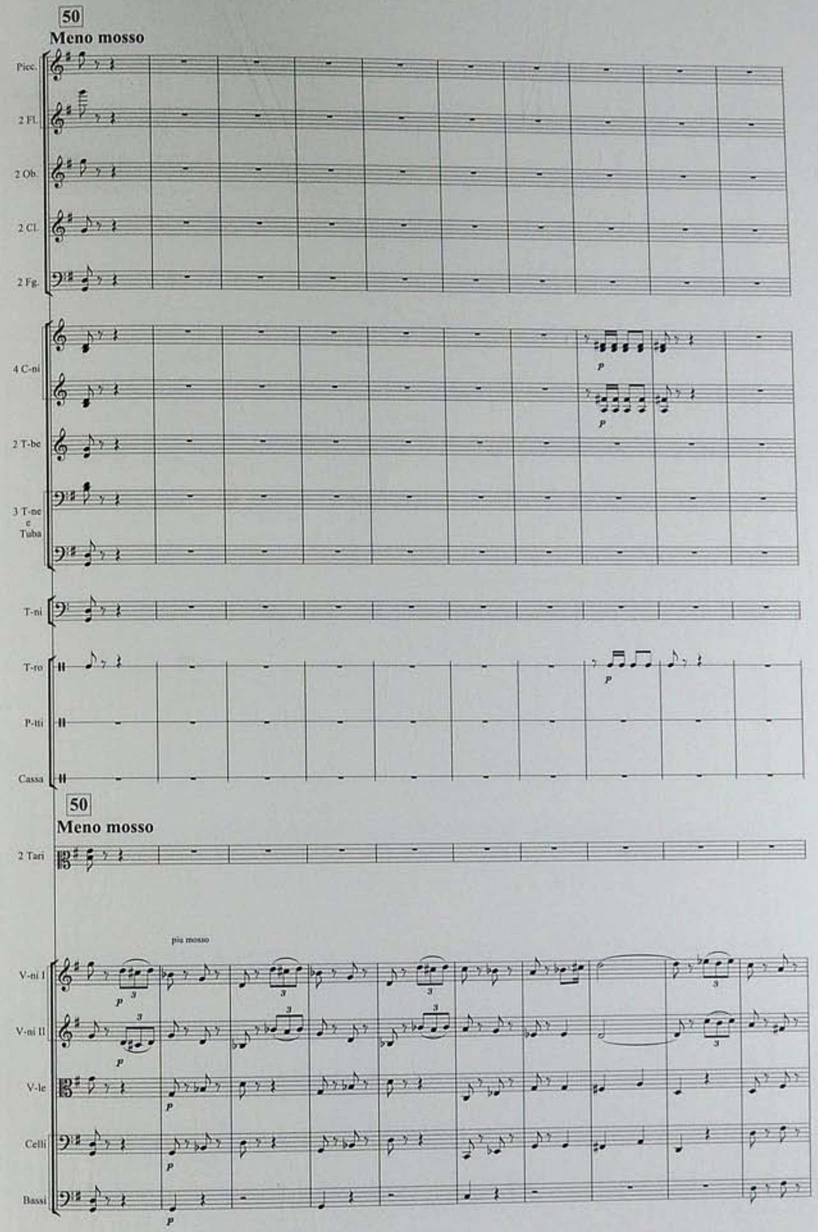
50
Meno mosso
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
50
Meno mosso
2 Tari
più mosso
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

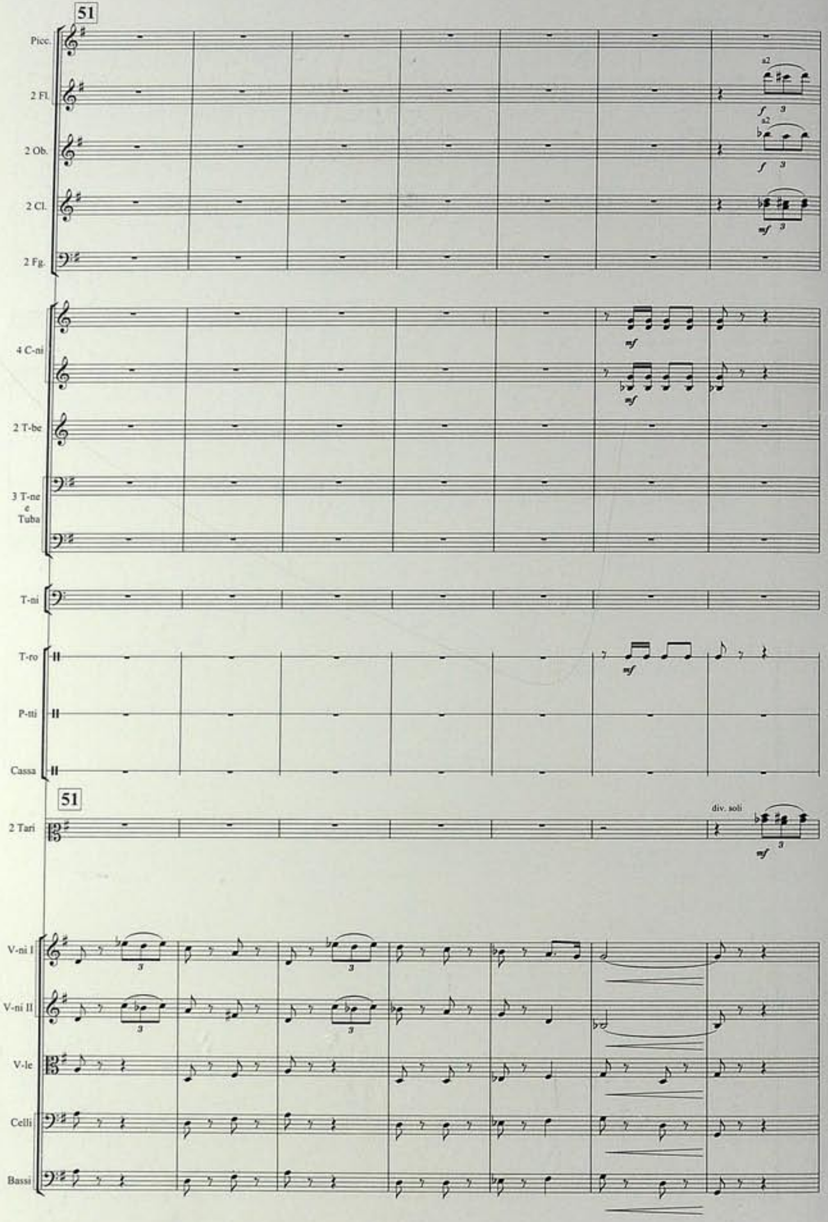
51
Picc.
2 Fl.
a2
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
51
2 Tari
div. soli
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

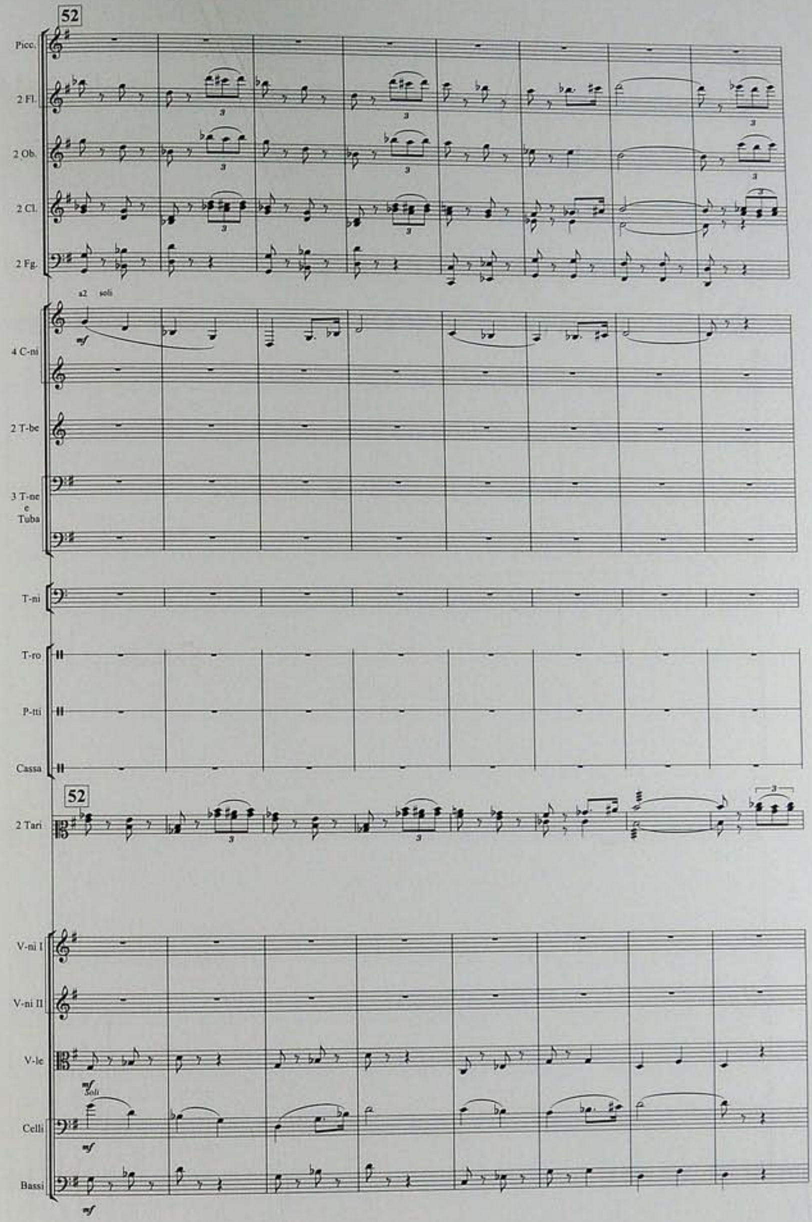
52
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
a2 soli
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
52
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Soli
Celli
Bassi

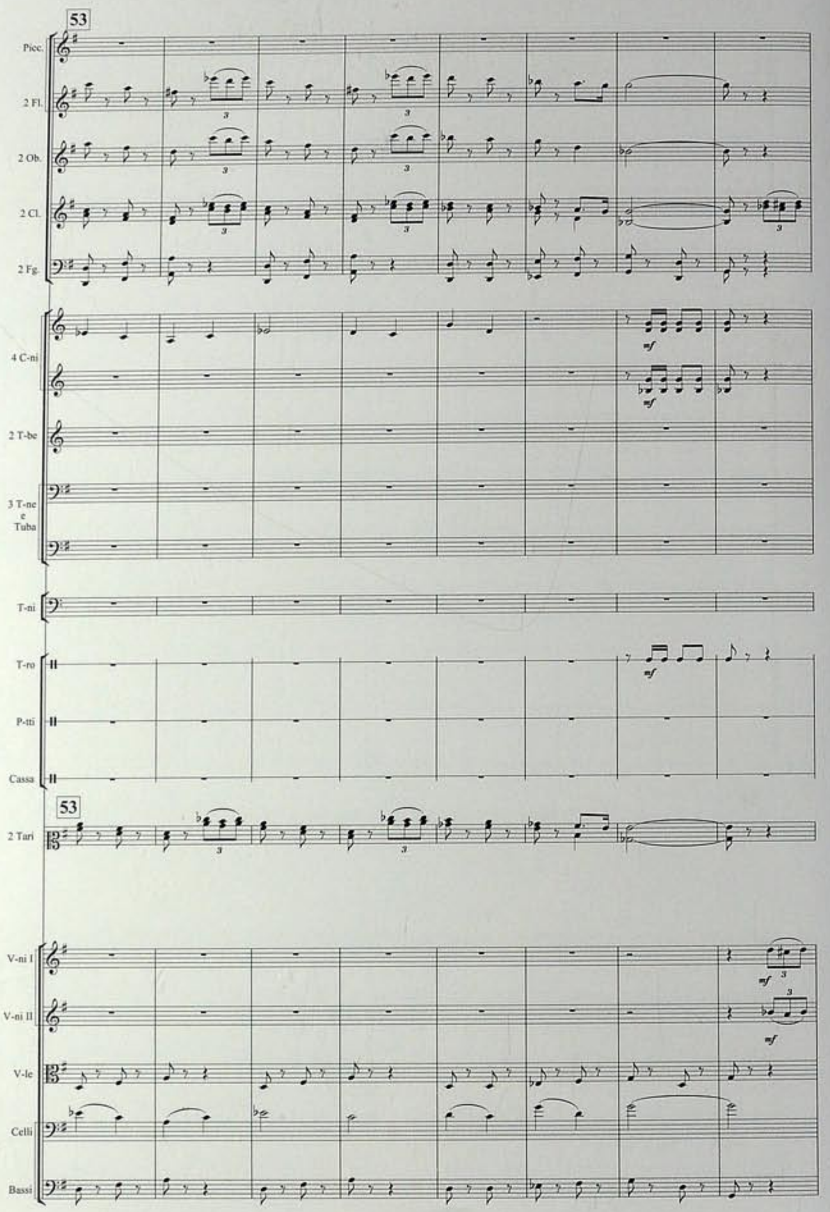
53
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
53
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
mf

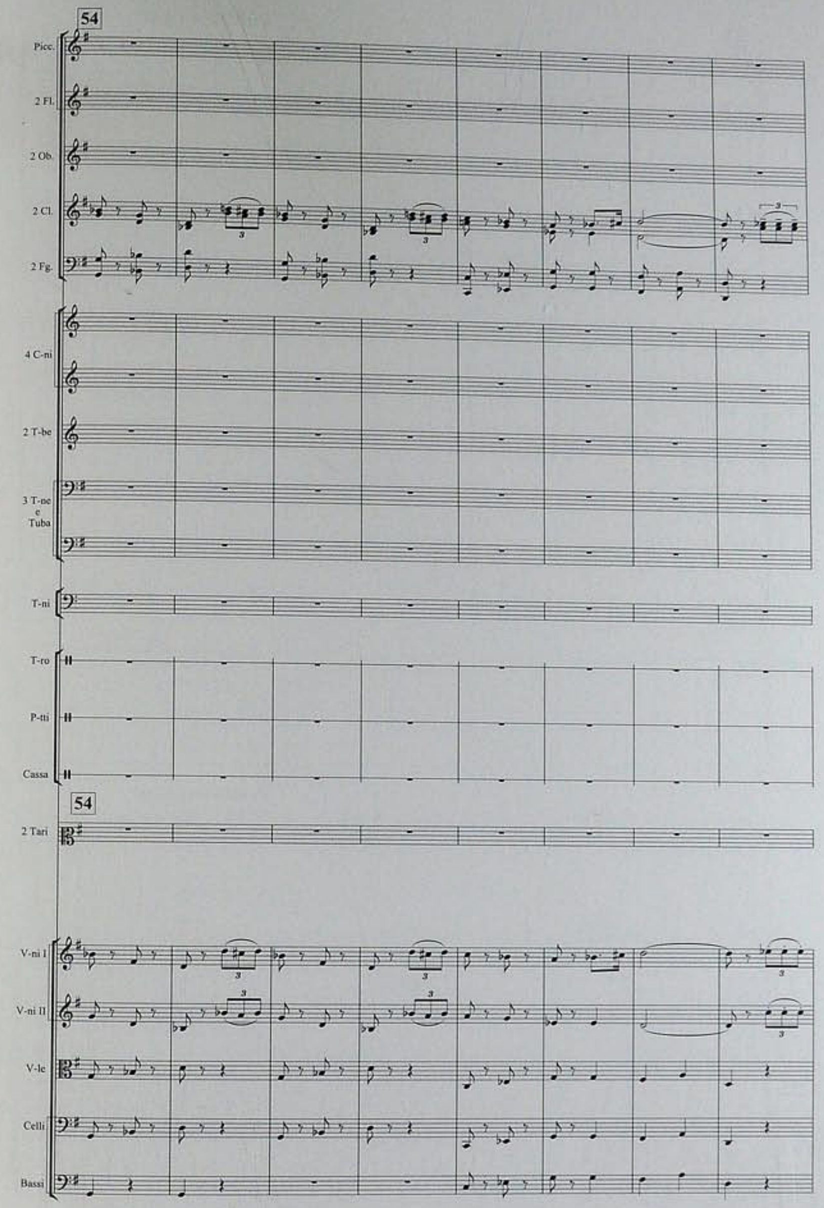
54
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
54
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

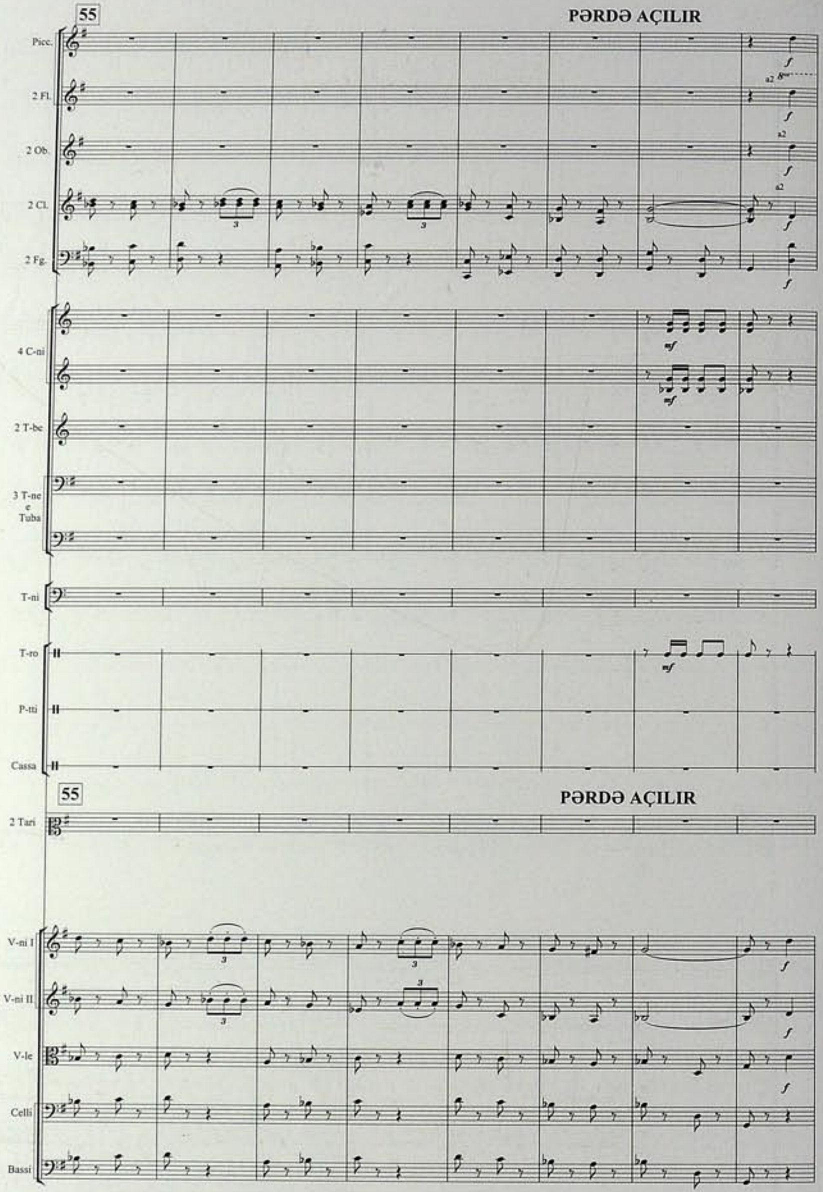
55
PƏRDƏ AÇILIR
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

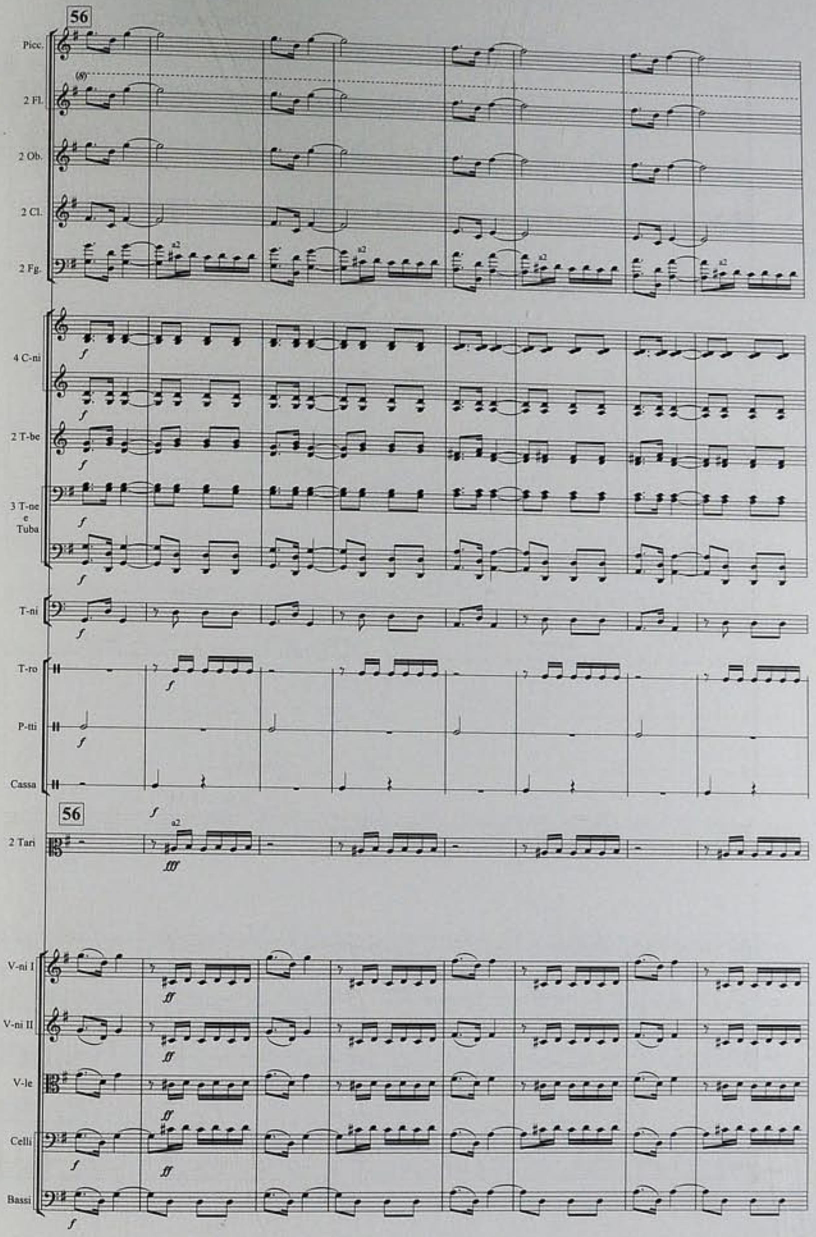
56
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

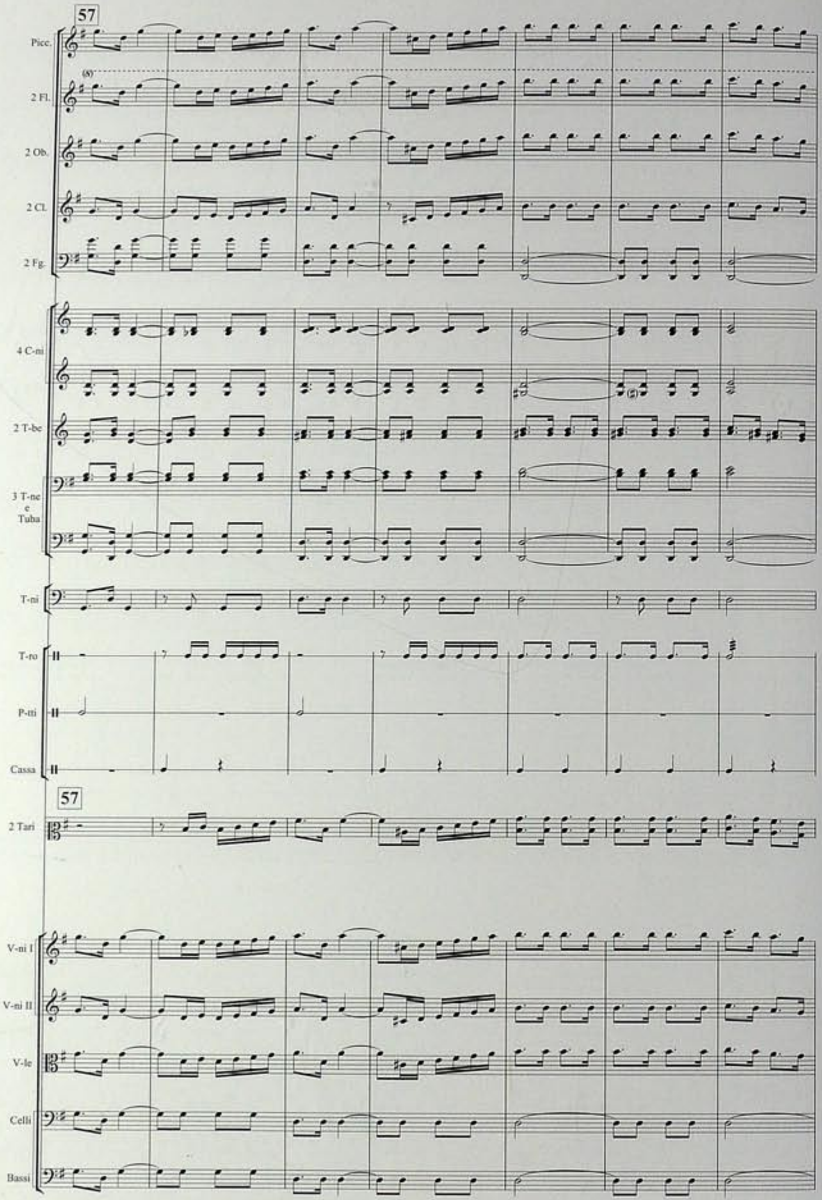
57
Picc.
2 Fl.
(8)
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
57
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

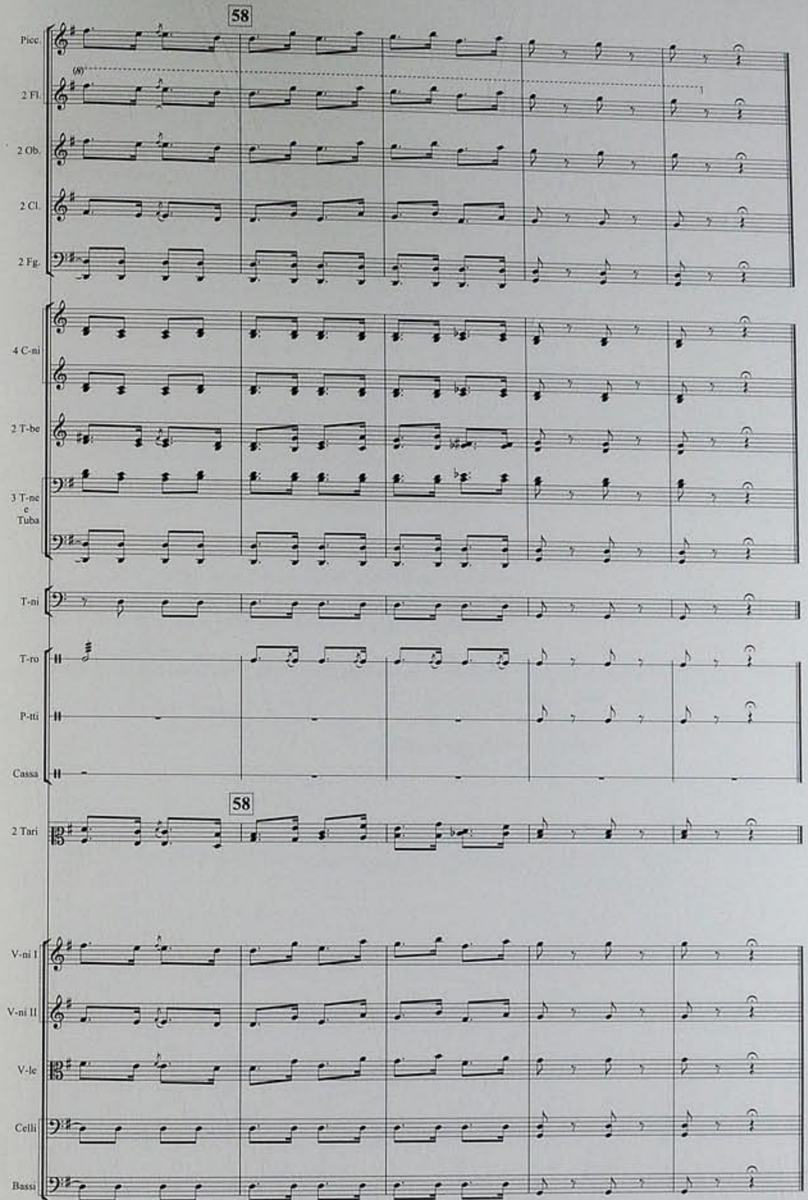
58
Picc.
2 Fl.
(8)
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
58
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

İsfahan şəhərində, padşahın sarayında vaqe olur. Saray mümkün mərtəbədə şaşəəli döşənmişdir. Padşah taxtda əyləşibdir, əyanlar dəxi yanına düzülübdürlər. Kərəm dəxi padşahın hüzurunda ortada dayanıbdır.

"Rast" ifa olunur*

Padşah – Söylə görüm, oğlum, bu qədər aha səbəb nə?
Gündüz, gecələr ahü fəğan, nalə, səbəb nə?
Derlər səni tərsa qızına aşiq olubsan,
Söylə görüm, oğlum, burdakı dəsgahə səbəb nə?

Kərəm (nitq ilə) – Şah baba, izin ver ki, mən öz eşq bəlamı sizə dil ilə deyil, tel ilə söyləyim. Sofi, ver mənim sazımı.

Padşah – Söylə, qulaq asaq!

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

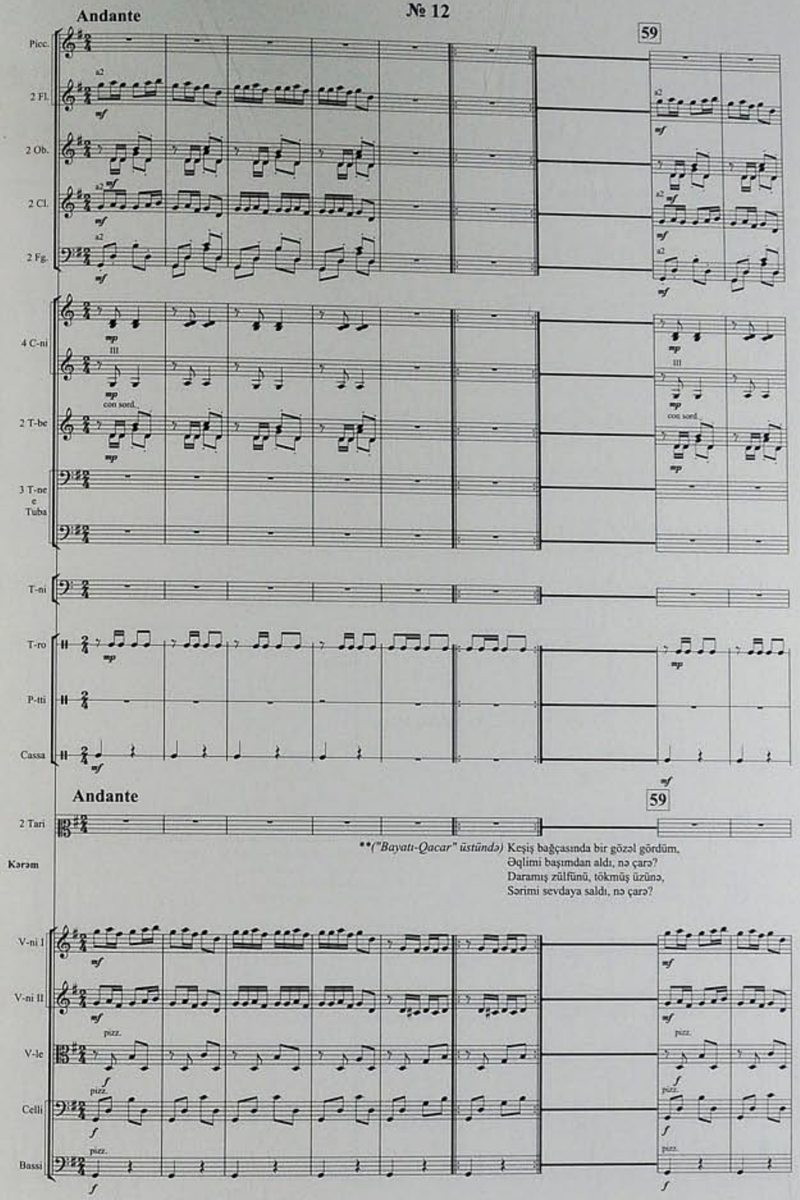

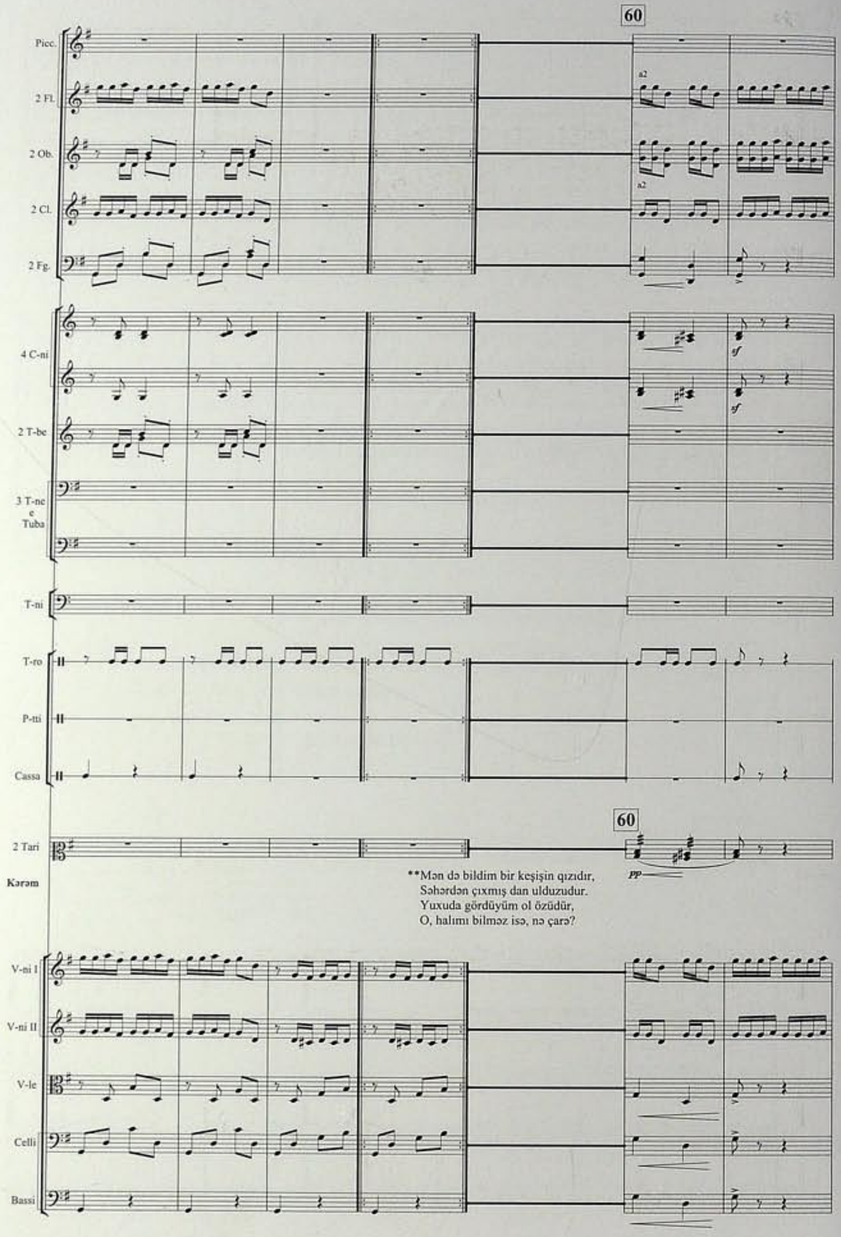
60
Picc.
2 Fl.
a2
2 Ob.
a2
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
sf
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
60
2 Tari
pp
Kərəm
**Mən də bildim bir keşişin qızıdır,
Səhərdən çıxmış dan ulduzudur.
Yuxuda gördüyüm ol özüdür,
O, halımı bilməz isə, nə çarə?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

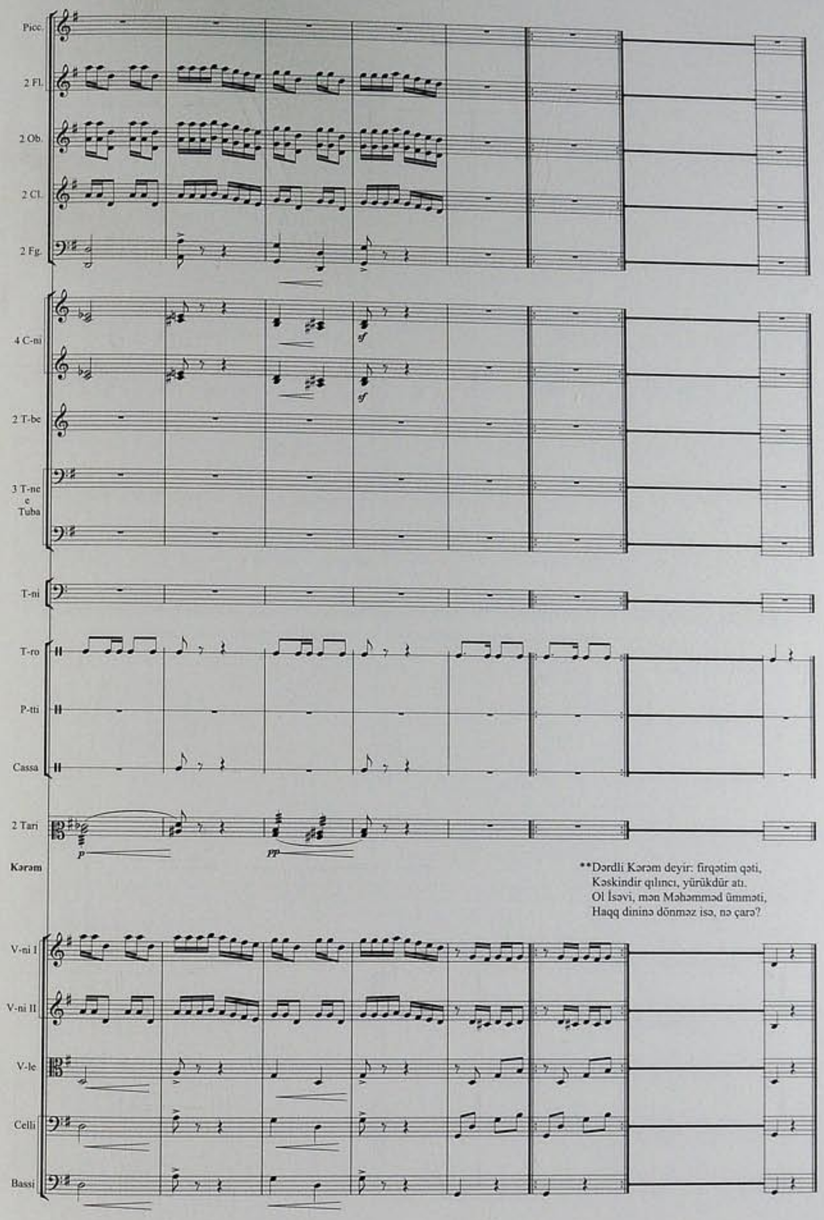
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
sf
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
p
pp
Kərəm
**Dərdli Kərəm deyir: firqətim qəti,
Kəskindir qılıncı, yürükdür atı.
Ol İsəvi, mən Məhəmməd ümməti,
Haqq dininə dönməz isə, nə çarə?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

Padşah (nitq ilə) – Sən xəzinədarım Qara Keşişin qızına aşiqsən; burada heç bir ah-nəva etməli iş yoxdur. Sən səbir elə, mən onun qızını alıb, sənə verərəm.

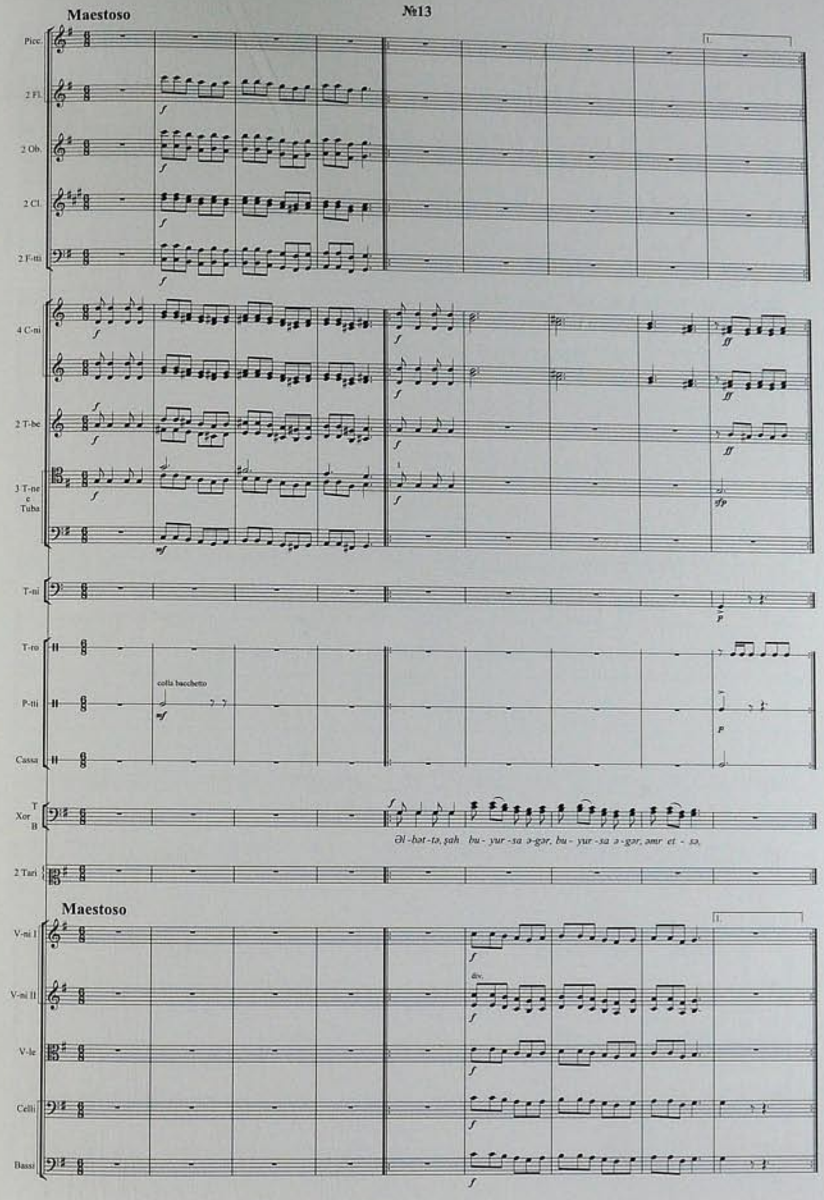

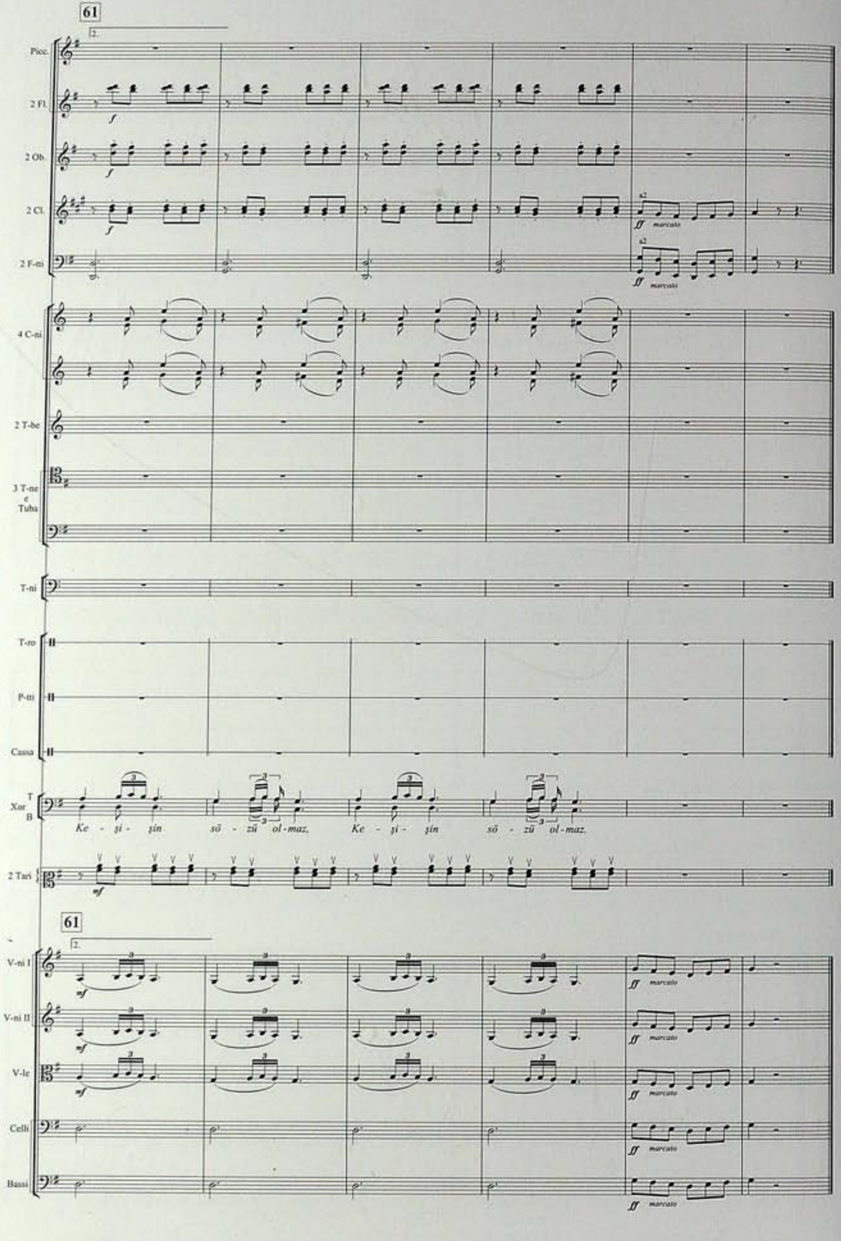

Əyan (nitq ilə) – Şah sağ olsun, xəzinədar keşiş hüzurunuza izin istəyir.

Kərəm Qara Keşişin adını eşitcək müztərib hal olur və ağlayır.

Şah (nitq ilə) – Söylə, gəlsin. Oğlum, nə oldu sənə, niyə əhvalın dəyişdi?

№14

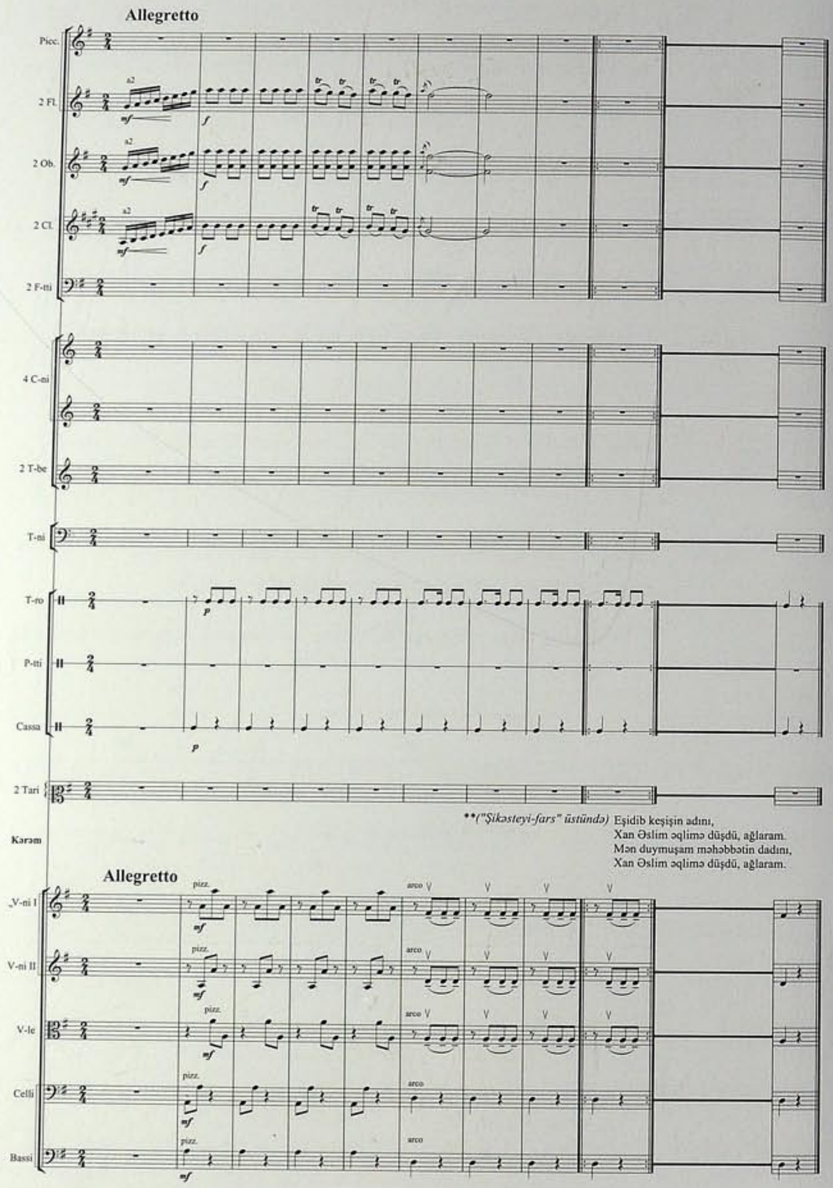

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Şah – Oğlum, sənin bəxtindən keşiş özü hüzuruma gəlibdir. Mən bu gün ondan nişan alaram. Sən arxayın ol.

Qara Keşiş daxil olur, baş əyir, əlində bir dəstə açar.

Şah (keşişə) – Söylə görüm, xəzinədar, mətləbin nədir?

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, tamam otuz ildir ki, sənin çörəyini yeyib, sənə xidmət etmişəm. İndi isə çörəyini mənə halal et və məni qulluğumdan azad elə.

Şah – Keşiş, nə olubdur? Yoxsa məndən, ya camaatımdan incimisən?

Qara Keşiş – Əstəğfürullah!.. Ancaq mən çox qocalmışam, qorxuram ki, xidmətimdə qüsur göstərəm.

Əyanlar bir–birlərinə işarə edirlər.

Şah – İndi ki azadlıq öz xahişindir, mənim də sözüm yoxdur. Lakin onu bil ki, bu otuz illik xidmətindən mən çox razıyam. Həmişə lütfüm üzərində baqi qalacaqdır. Ancaq, keşiş, sən də gərək mənim bir əmrimi yerinə yetirəsən.

Qara Keşiş – Buyur, padşah, can və baş ilə yerinə yetirərəm. (Kənara) Qorxuram ki, qızımı istəyə.

Şah – Keşiş, mənim oğlum Əhməd Mirzə sənin qızına aşiq olubdur, sən gərək qızını mənim oğluma verəsən.

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, hər nə ağır təklifin varsa mənə əmr et, lakin bu təklifdən vaz keç.

Şah – Yox, keşiş, heç vaxt keçmərəm, gərək qızını mənim oğluma verəsən.

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, buyur boynumu vursunlar, amma qızımı əlimdən alma.

Şah – Keşiş, gözümün ağı-qarası bir oğlum var, mən onun əzab-əziyyətinə dözə bilmərəm, əmr edirəm ki, qızını ona verəsən.

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, necə ola bilər, dinimiz ayrı, adətimiz ayrı...

Şah – Xamuş! Artıq söz lazım deyildir!

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, indi ki sənin əmrindir, razıyam. Ancaq mənə beş ay möhlət ver ki, toy tədarükü görüm.

Şah – Razıyam möhlətə. (Kərəmə) Oğlum, daha sənin ahü nəvan əbəsdir. Get, arxayın ol.

№15

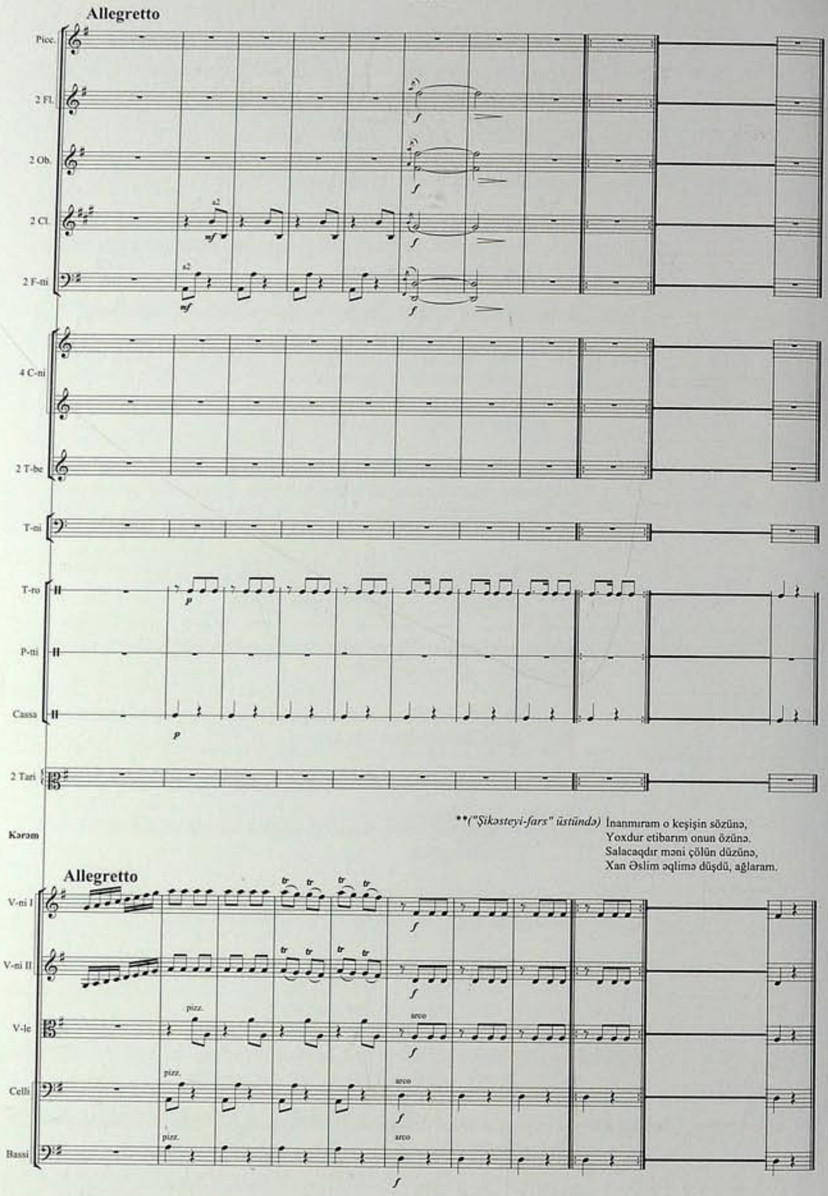

Şah (nitq ilə) – Oğlum! Keşiş mənə söz verəndən sonra sözündən çıxa bilməz. Beş ay dözərsən, inşaallah sonra yarın gəlib sənə yetişər. İndi gəl, səni şikara aparım.

Hamısı gedirlər, Qara Keşiş onları bir qədər ötürüb, sonra qayıdır.

№16

Tempo di marcia

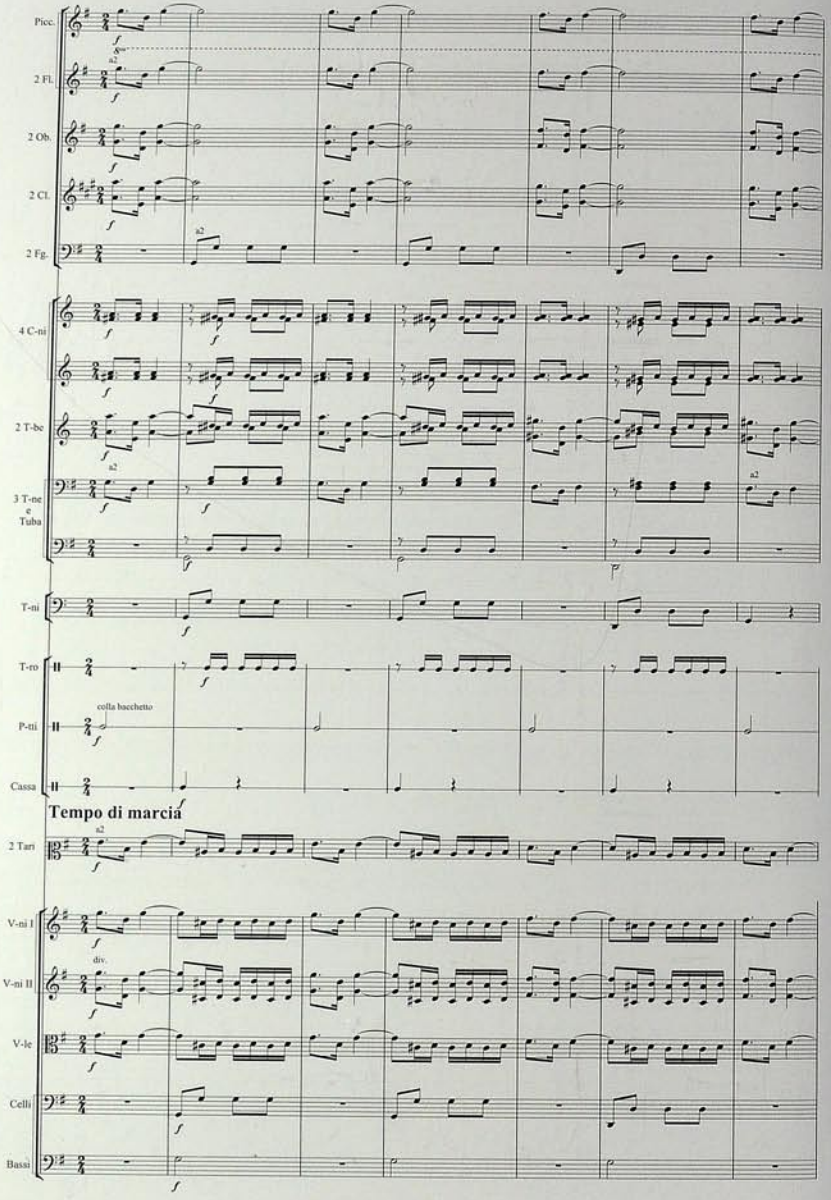

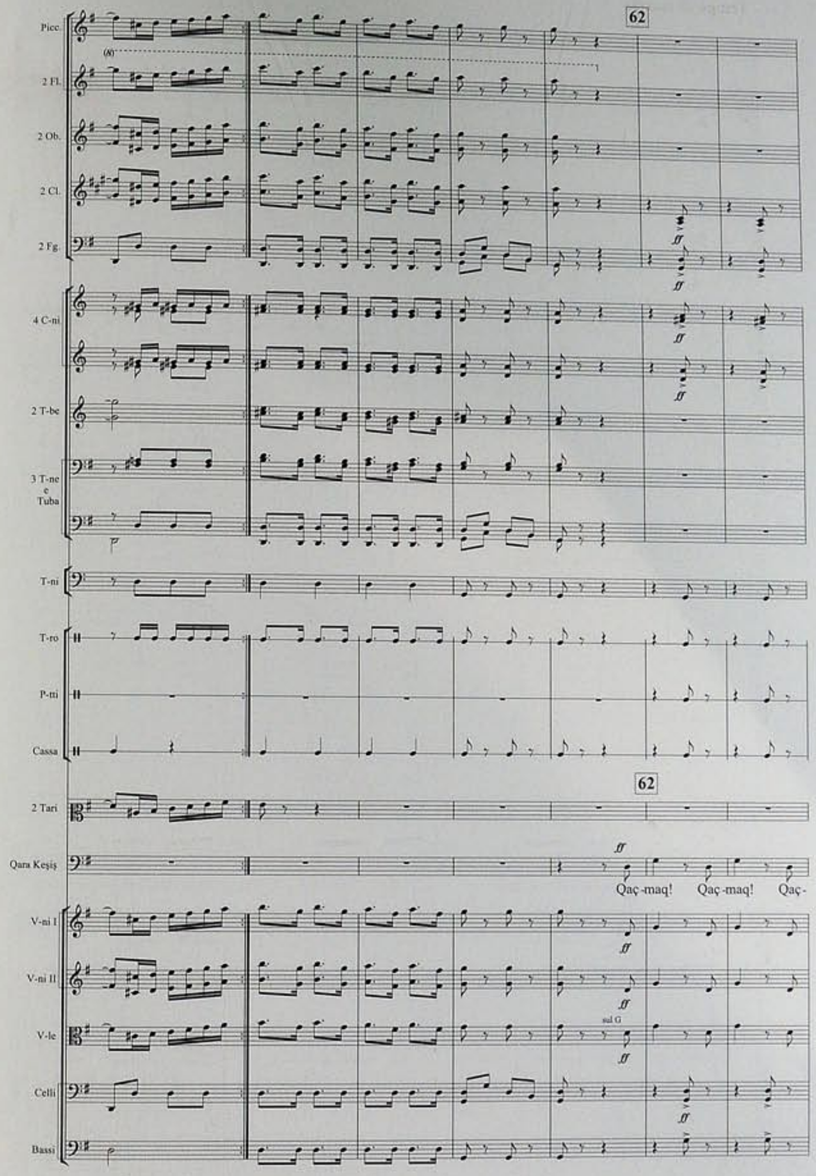

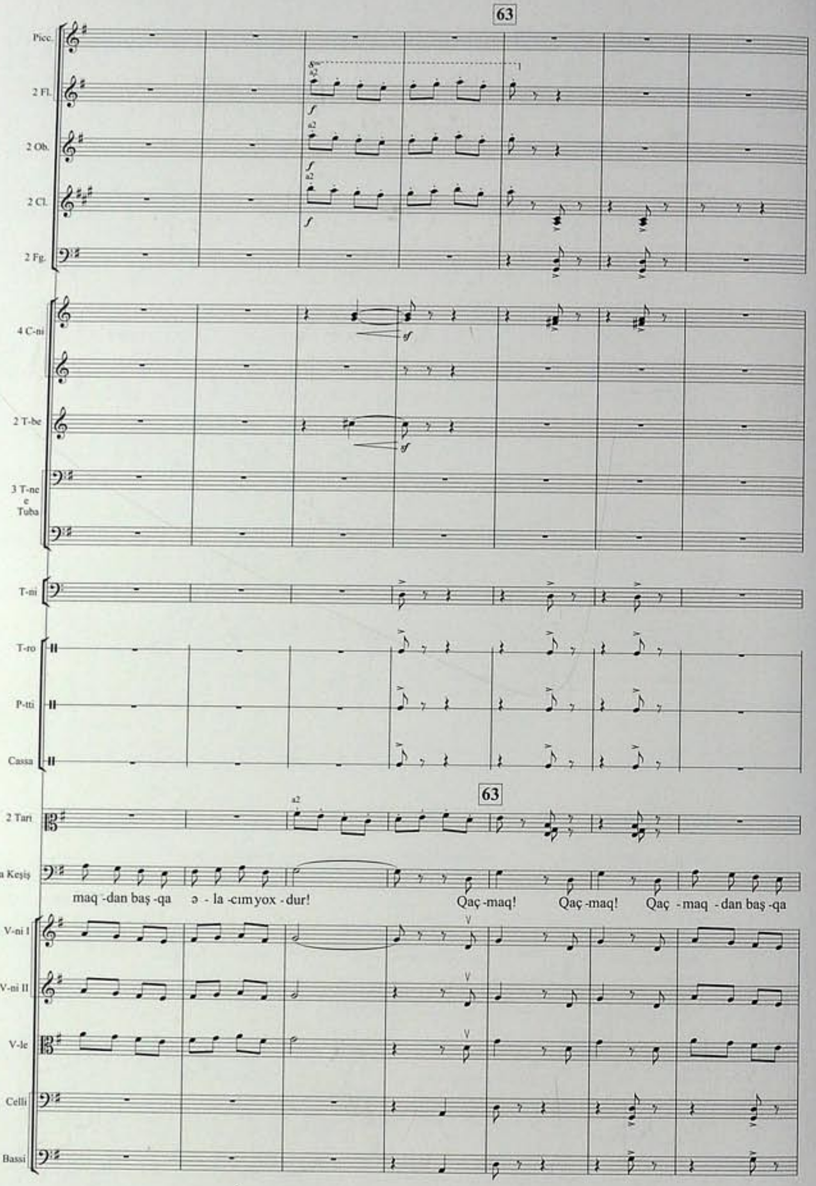
63
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
63
2 Tari
Qara Keşiş
maq -dan baş -qa ə - la -cım yox - dur! Qaç -maq! Qaç -maq! Qaç - maq - dan baş -qa
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

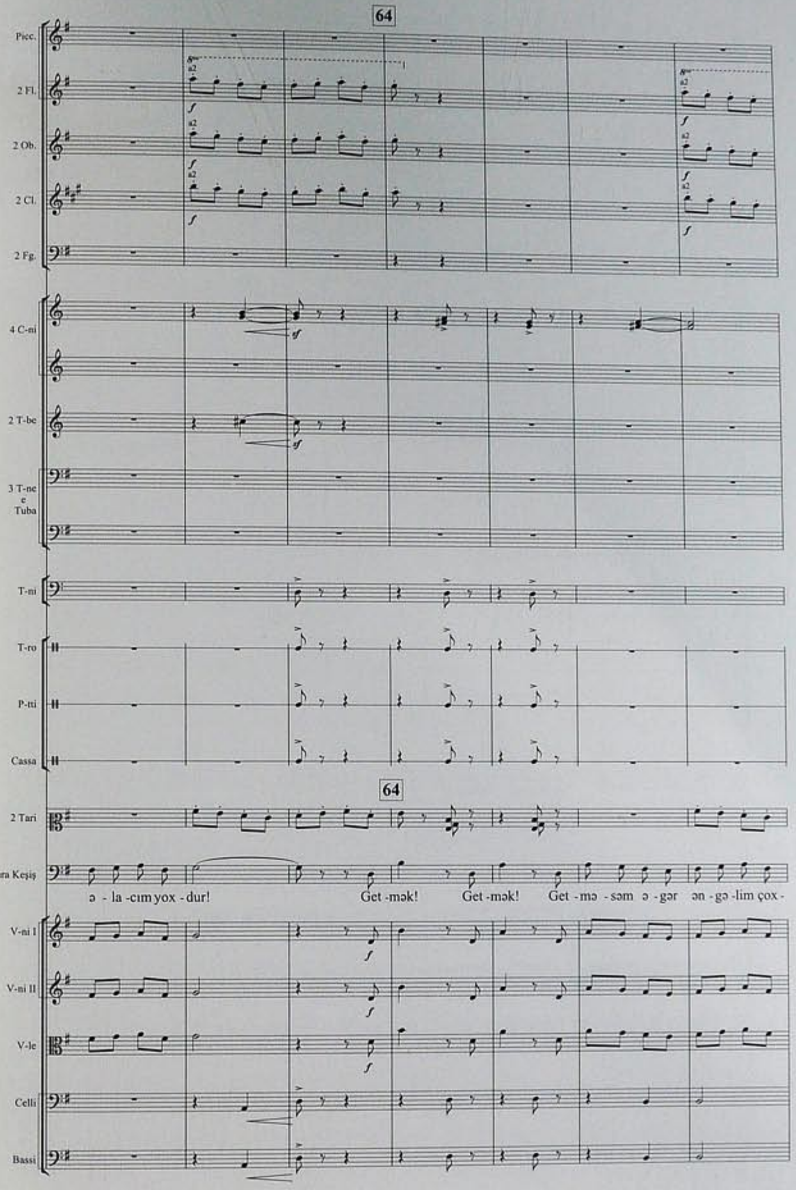
64
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
64
2 Tari
Qara Keşiş
ə - la -cım yox - dur! Get -mək! Get -mək! Get -mə - səm ə - gər ən - gə -lim çox -
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

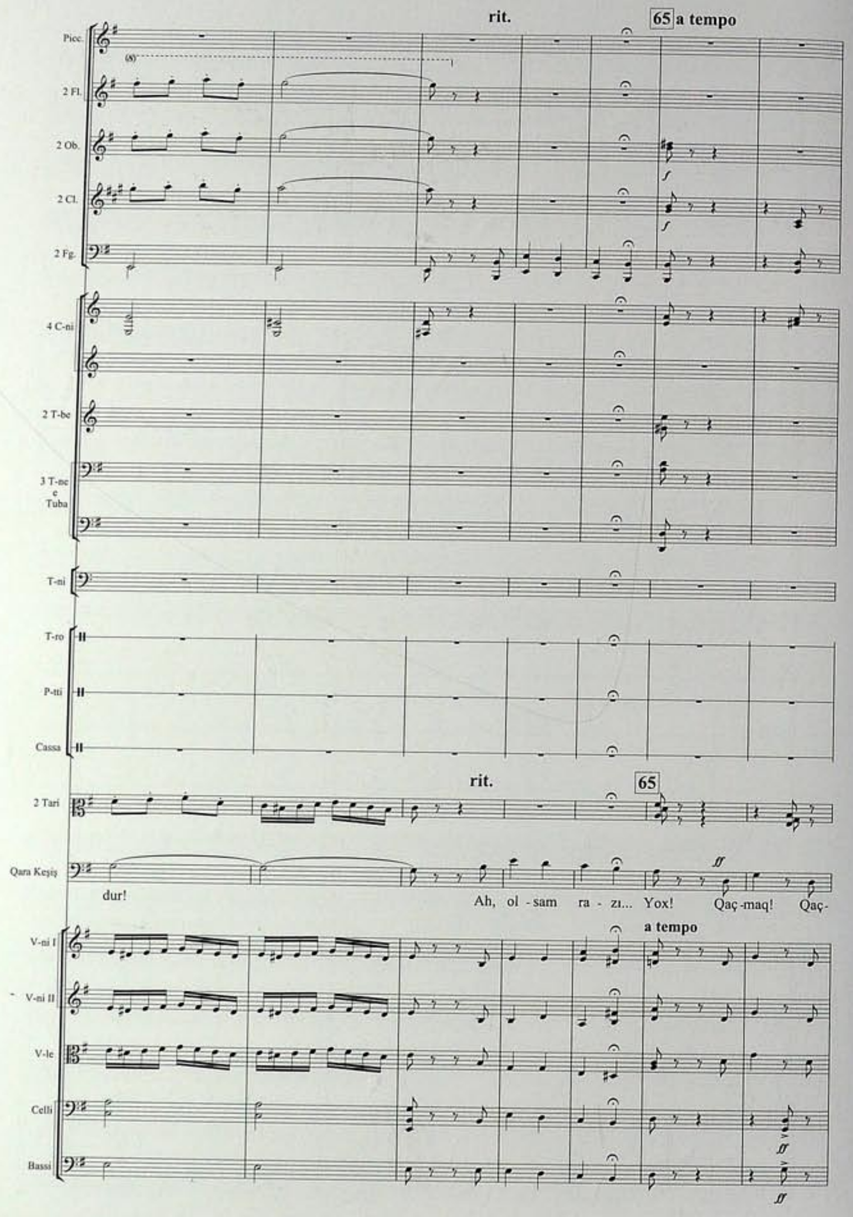
rit.
65 a tempo
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
rit.
65
2 Tari
Qara Keşiş
dur!
Ah, ol - sam ra - zı... Yox! Qaç -maq! Qaç-
a tempo
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

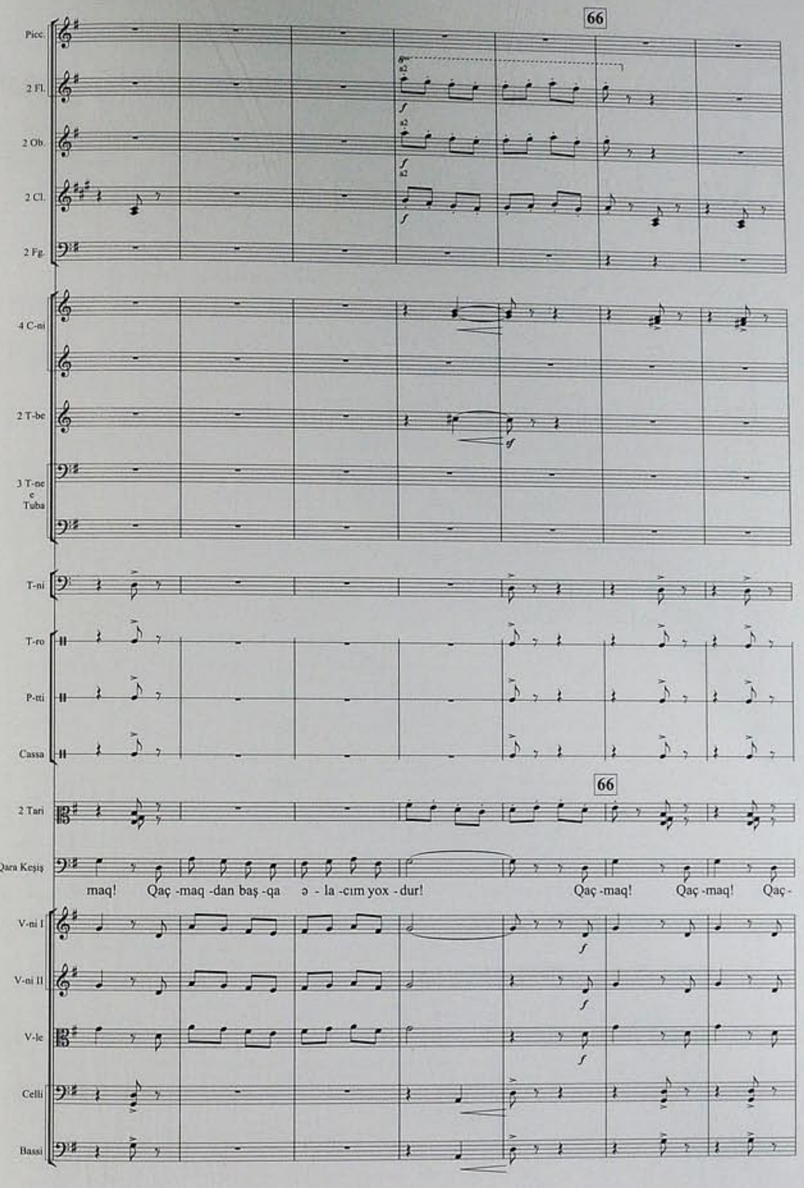
66
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
66
2 Tari
Qara Keşiş
maq! Qaç -maq -dan baş -qa ə - la -cım yox - dur! Qaç -maq! Qaç -maq! Qaç -
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

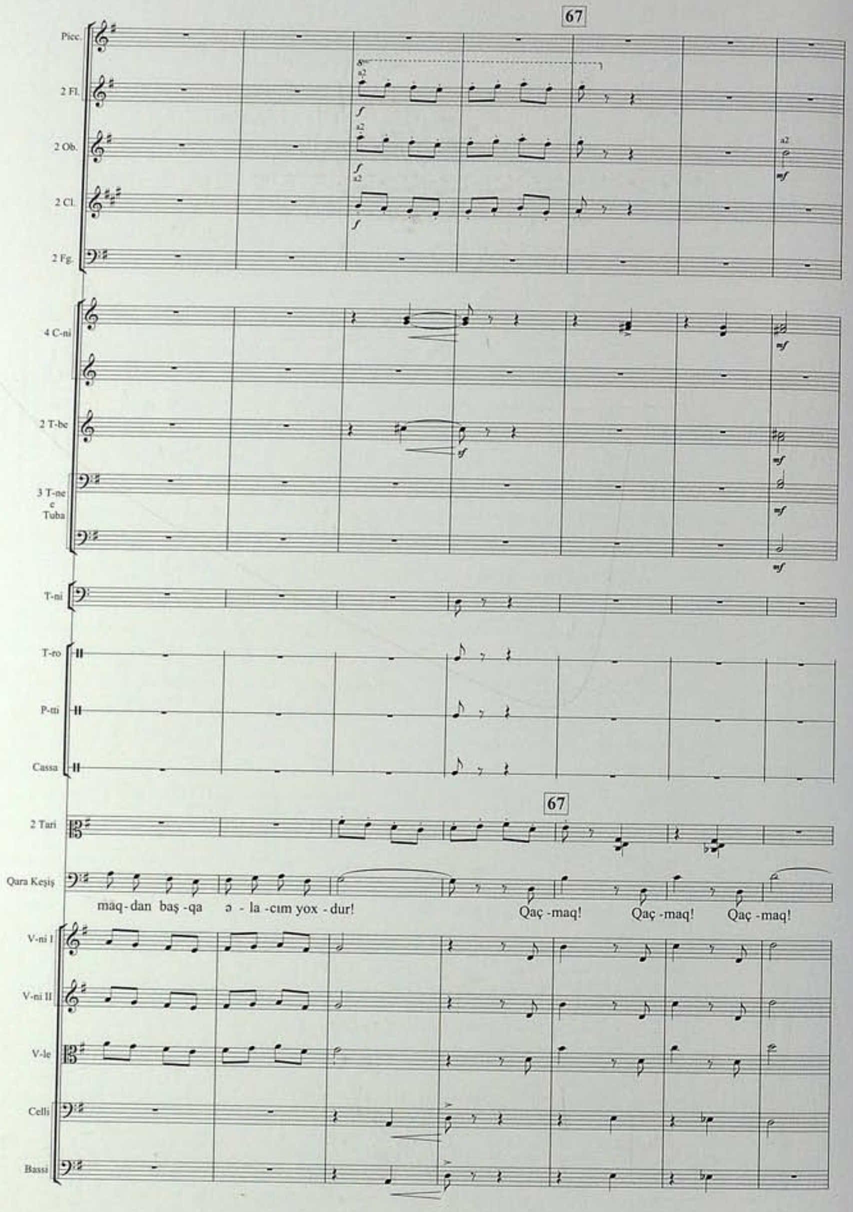
67
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Qara Keşiş
maq-dan baş -qa ə - la -cım yox - dur!
Qaç -maq! Qaç -maq! Qaç -maq!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

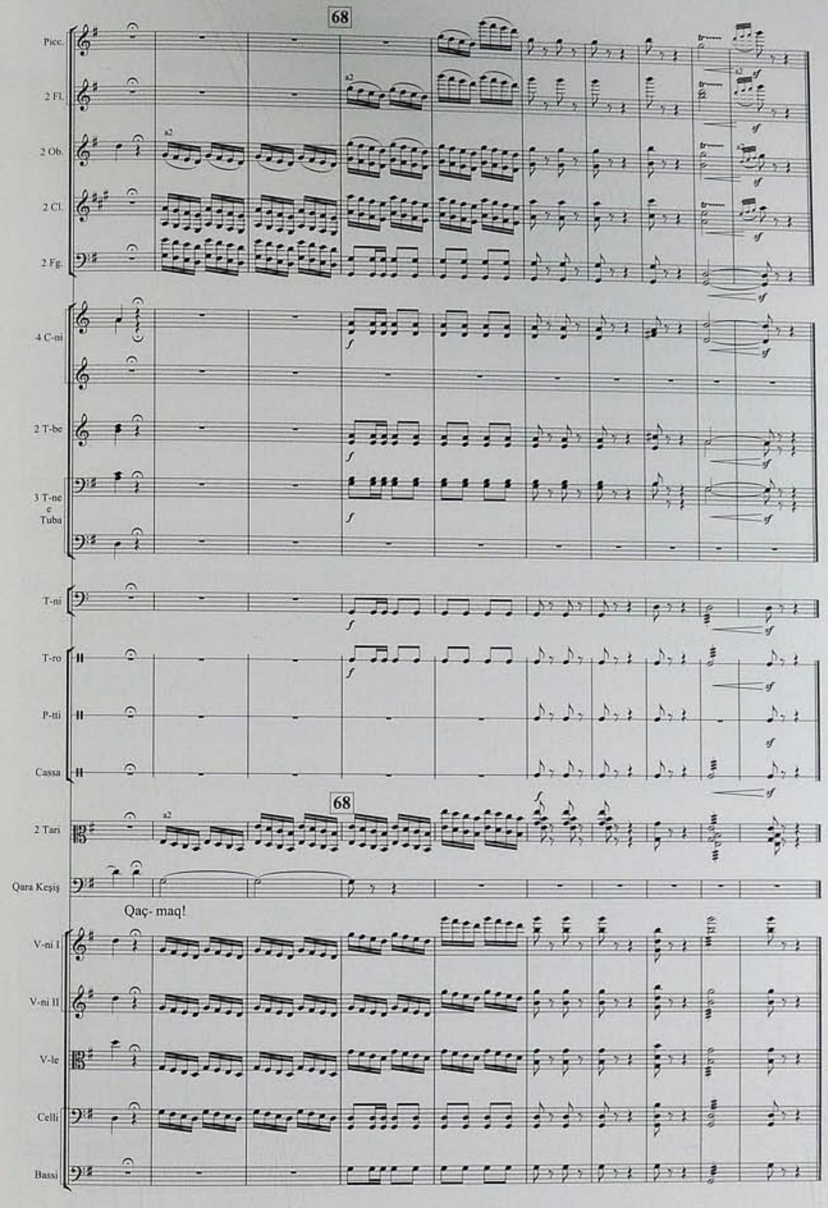
68
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Qara Keşiş
Qaç- maq!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

III ŞƏKİL

Zəngidə, Qara Keşişin bağçasında vaqe olur. Ancaq bu səfər bağçadakı güllər sınıb, solub, ağacların bəziləri qırılıbdır. Sandalyalar alt-üst olubdur. Yenə sol tərəfdə dağlıq və ortada sərv ağacı. Zəngi əhlindən Səfi adlı qoca məyus və kasıb bir bucaqda yumrulub yatıbdır. Musiqi çalınarkən səhnə açıq durur. Sonra əyanlar, qoşun, Kərəm ilə padşah kamal-dəbdəbə ilə daxil olurlar.

№17

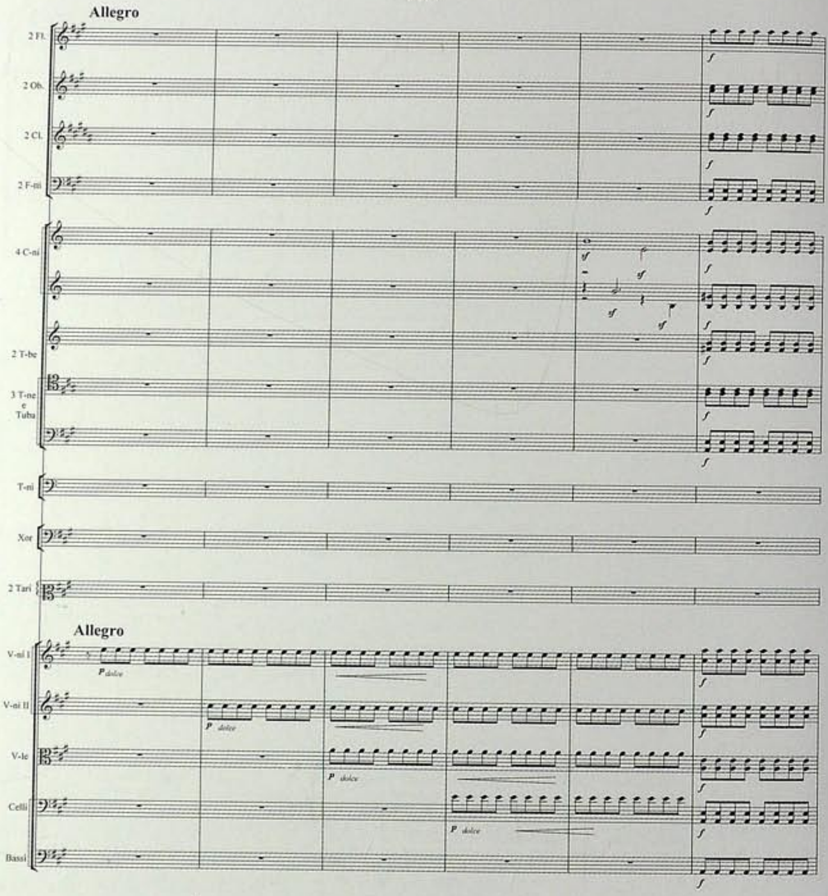

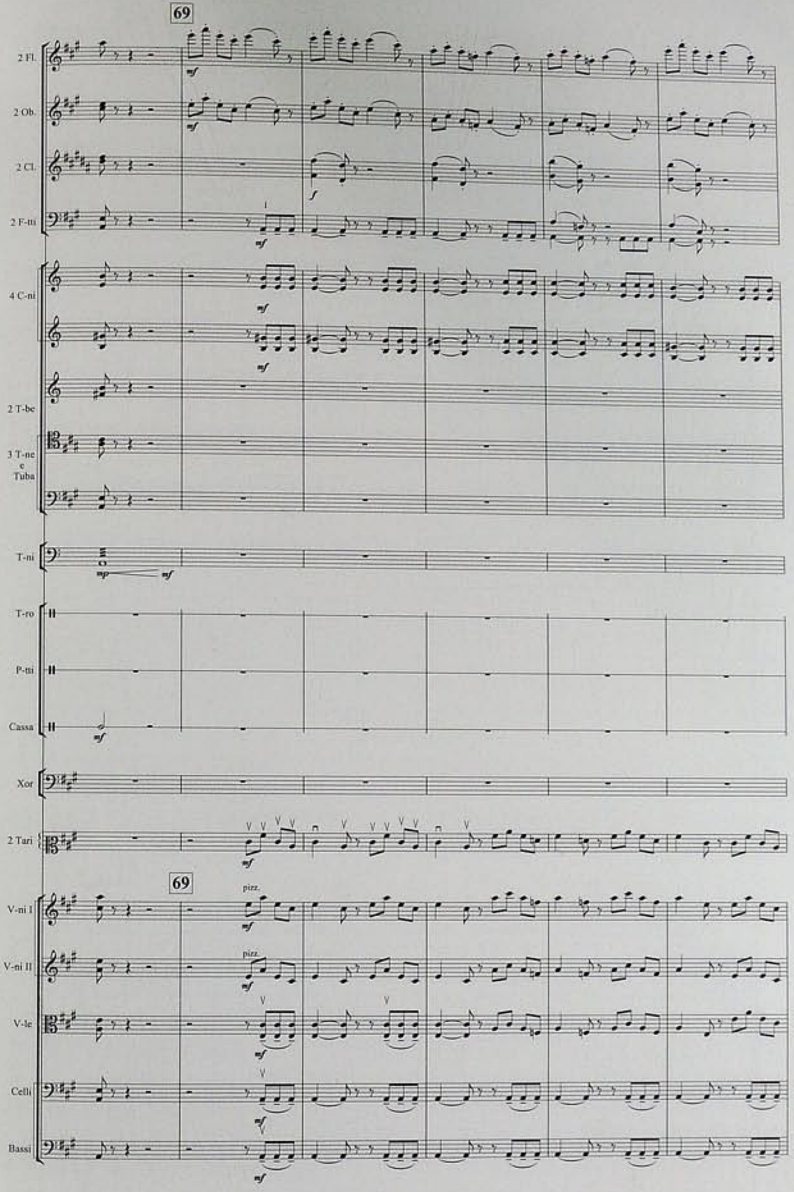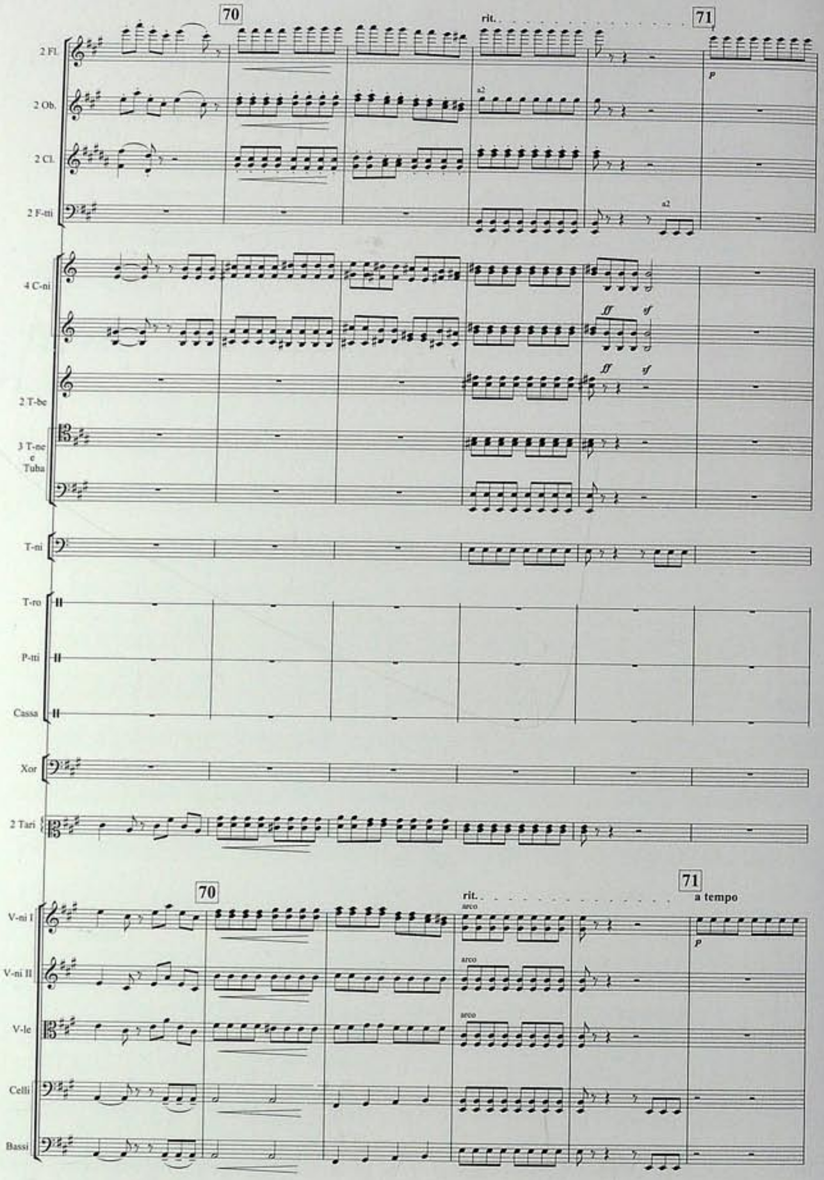

70
rit.
71
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
a2
4 C-ni
ff
sf
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Xor
2 Tari
70
rit.
arco
71
a tempo
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
p

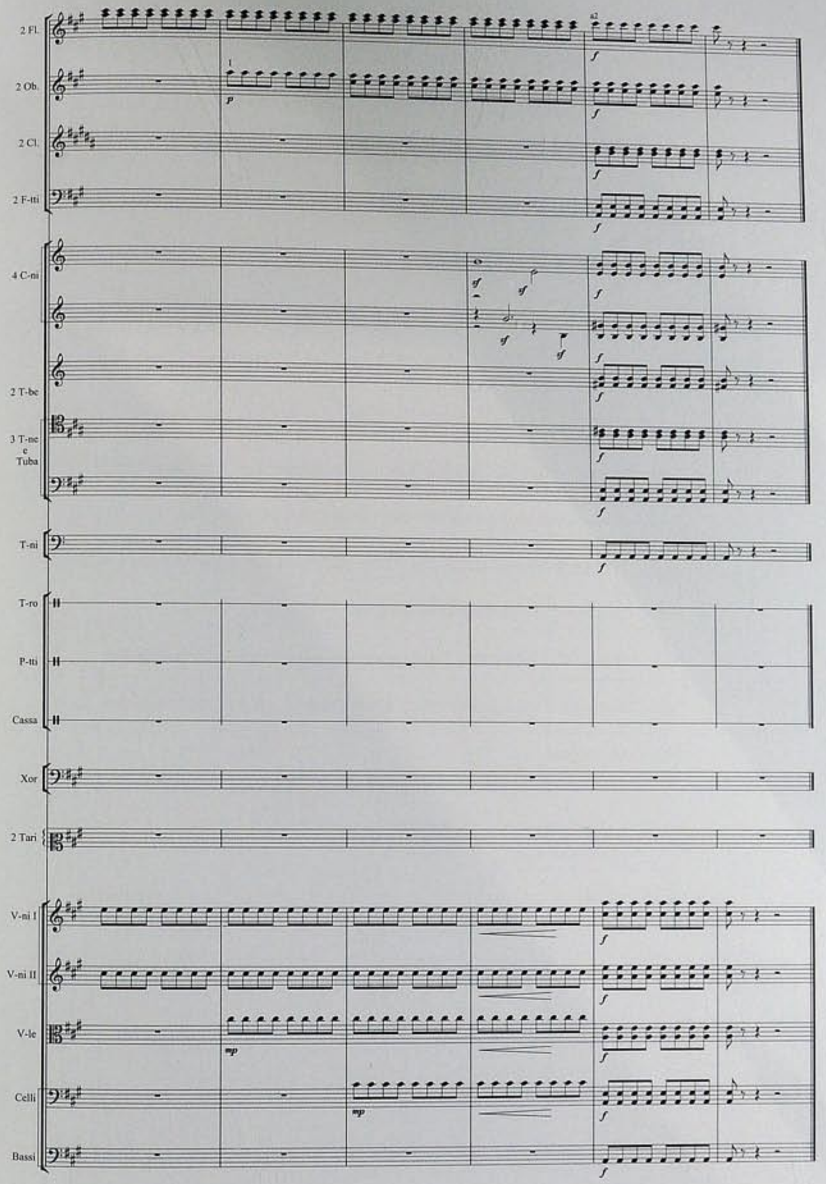
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Xor
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
a2
f
p
sf
mp

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Şah – Bu nə olan işdir, Qara Keşiş bizi qarşılamadı? Səsləyin Qara Keşişi!

Sofi – Padşah sağ olsun, buralarda heç kəs yoxdur, evləri boşdur.

Şah – Yoxsa Qara Keşiş məni aldatdı? Bu saat onun başını bədənindən ayıraram!

Sofi – Padşah sağ olsun, burada bir şəxs var.

Şah – Gətirin onu hüzuruma. Söylə görüm ey şəxs, Qara Keşiş haradadır?

Səfi – Atam-anam sənə qurban olsun. Qara Keşiş üç aydır ki, bu vilayətdən qaçıb.

Şah – Ax, məlun!...

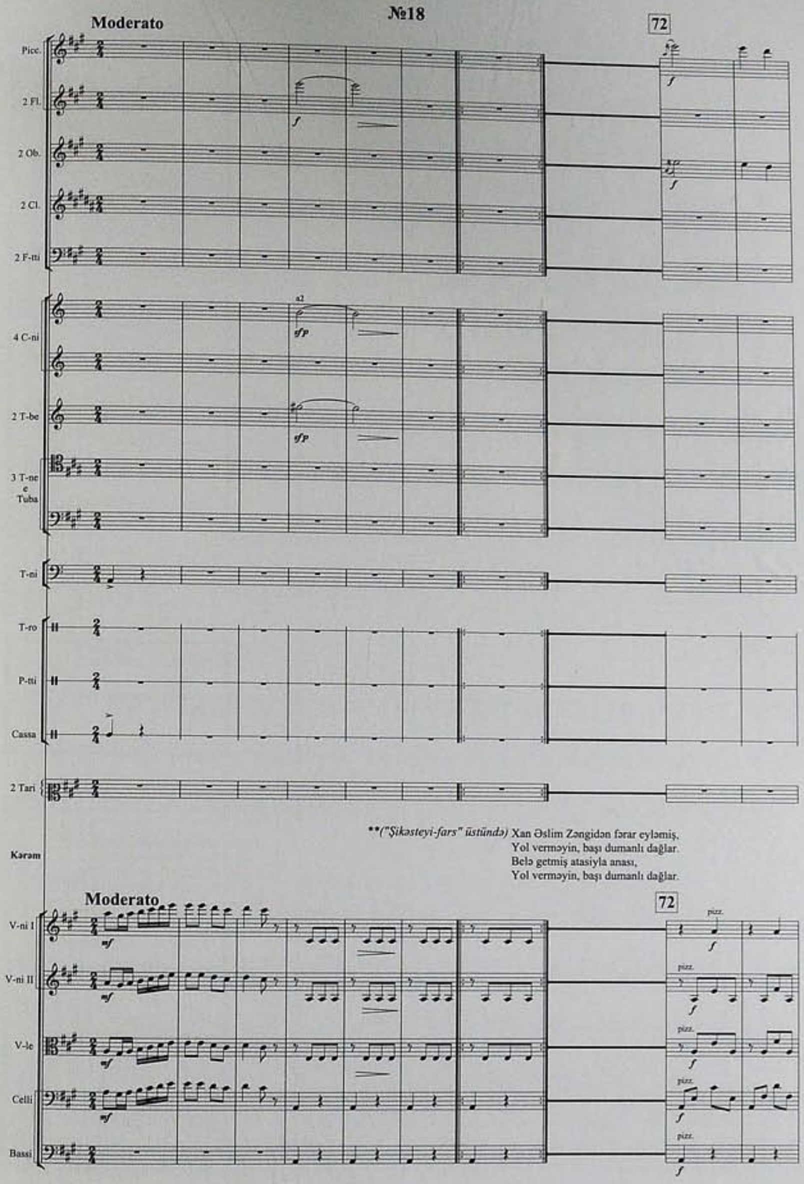

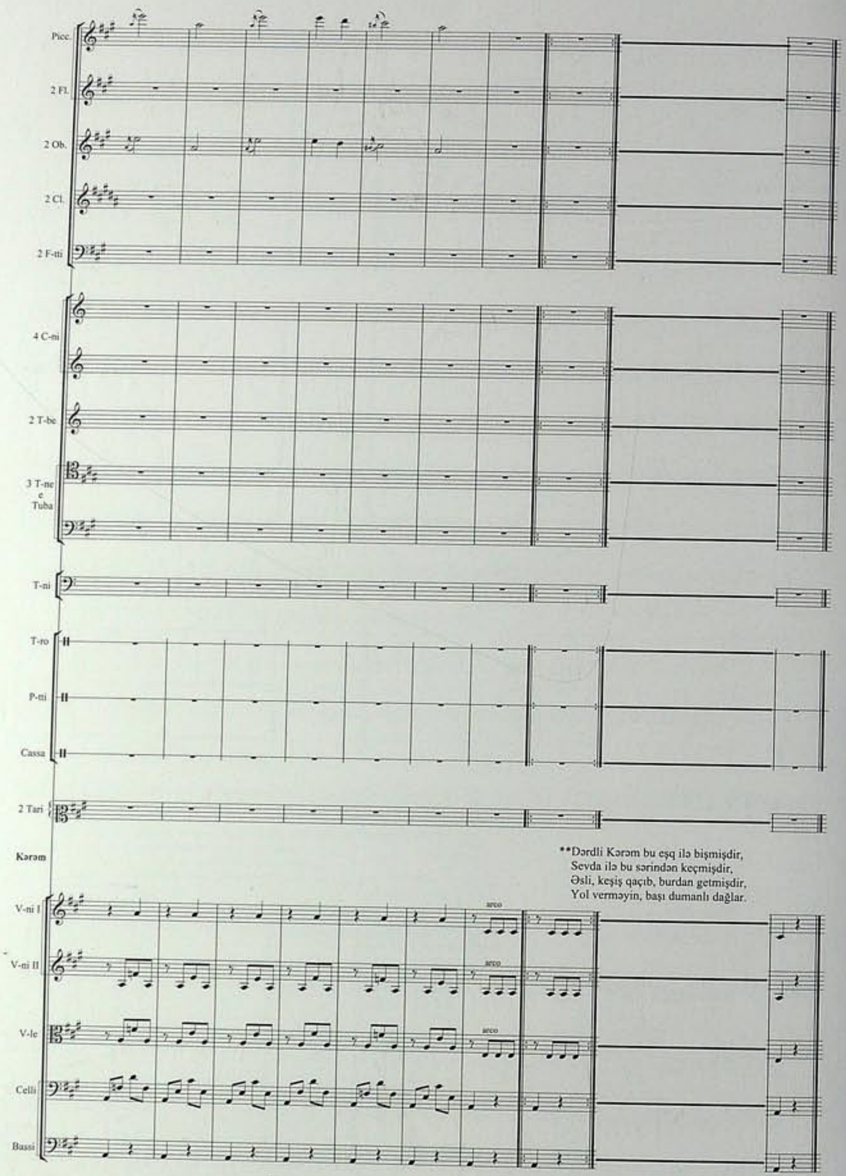

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Dərdli Kərəm bu eşq ilə bişmişdir,
Sevda ilə bu sərindən keçmişdir,
Əsli, keşiş qaçıb, burdan getmişdir,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar.
arco
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

№19

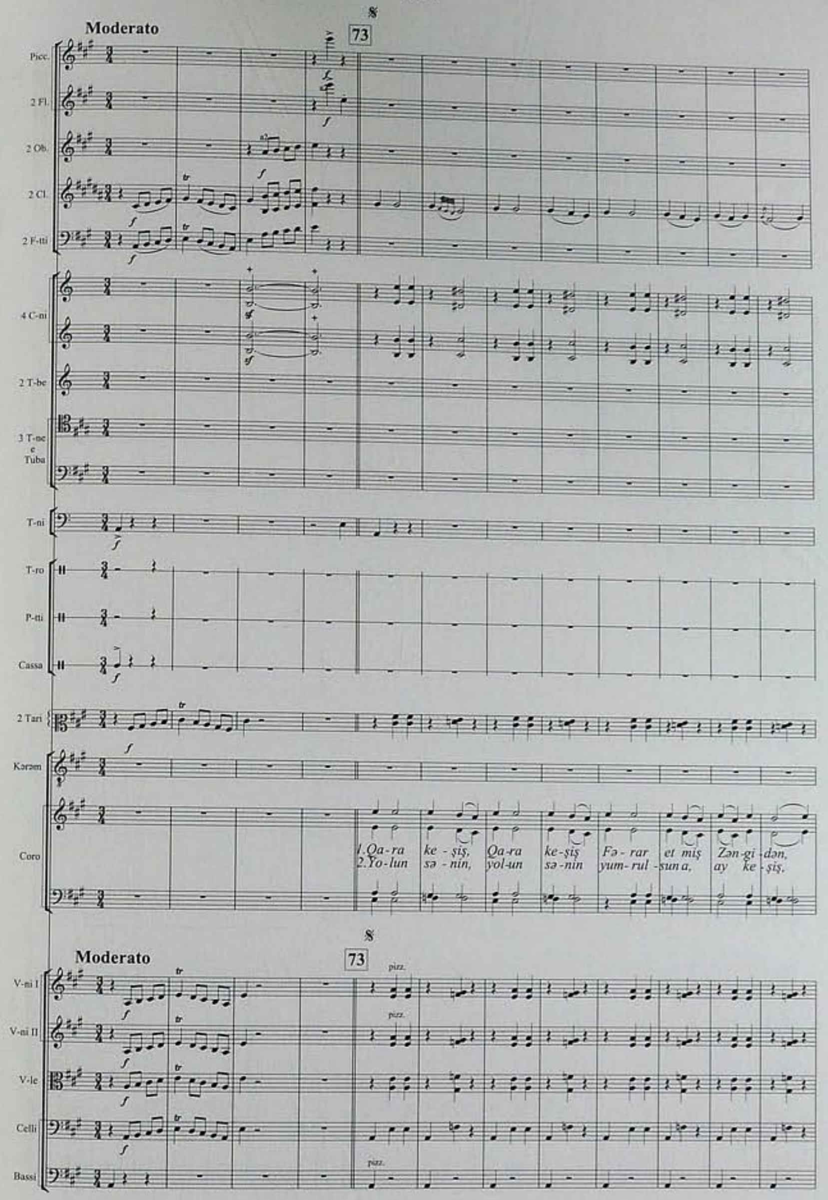

Moderato
73
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
Coro
1.Qa-ra ke - şiş, Qa-ra ke-şiş Fə - rar et miş Zən-gi - dən,
2.Yo-lun sə - nin, yol-un sə -nin yum- rul - sun a, ay ke - şiş,
Moderato
73
pizz.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

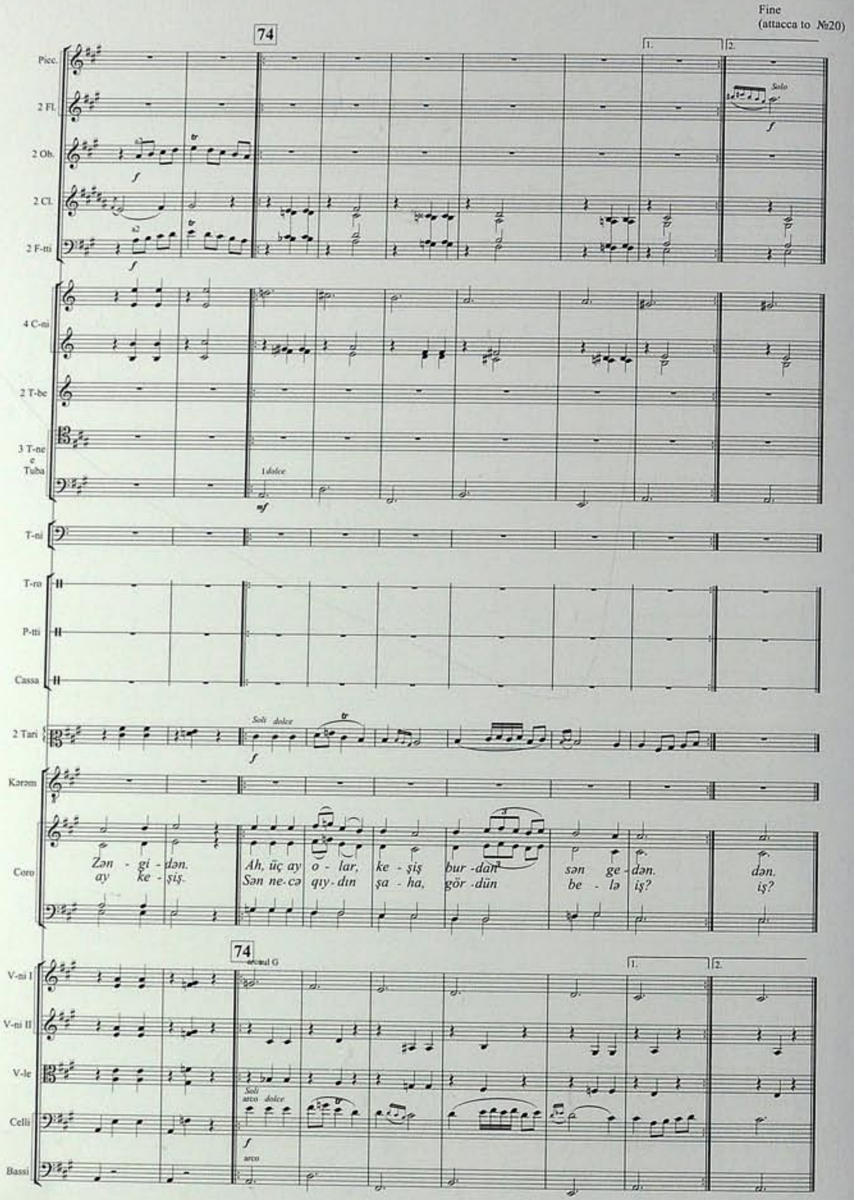
Fine
(attacca to №20)
74
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
Coro
Zən - gi - dən.
ay ke - şiş.
Ah, üç ay o - lar, ke - şiş bur - dan sən ge - dən.
Sən ne-cə qıy-dın şa - ha, gör - dün be - lə iş?
dən.
iş?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

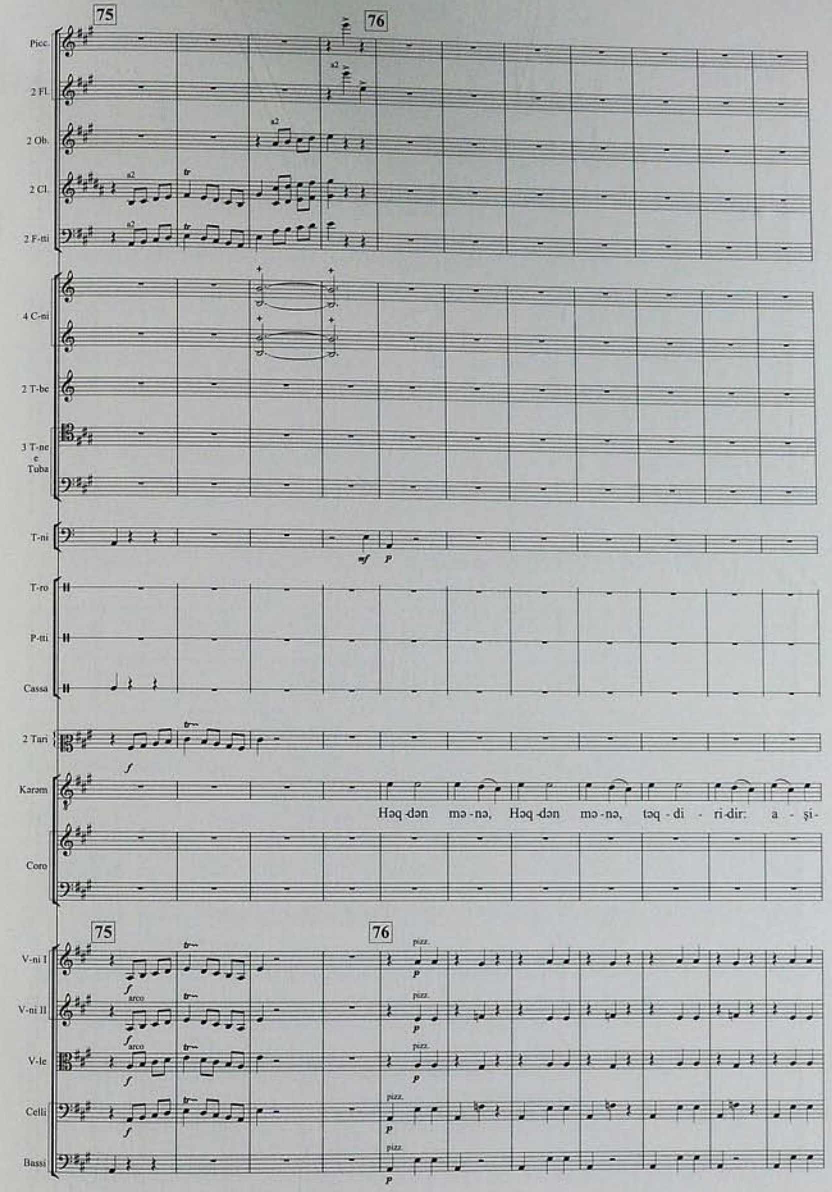
75
76
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
Həq-dən mə-nə, Həq-dən mə-nə, təq - di - ri-dir: a - şi-
Coro
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

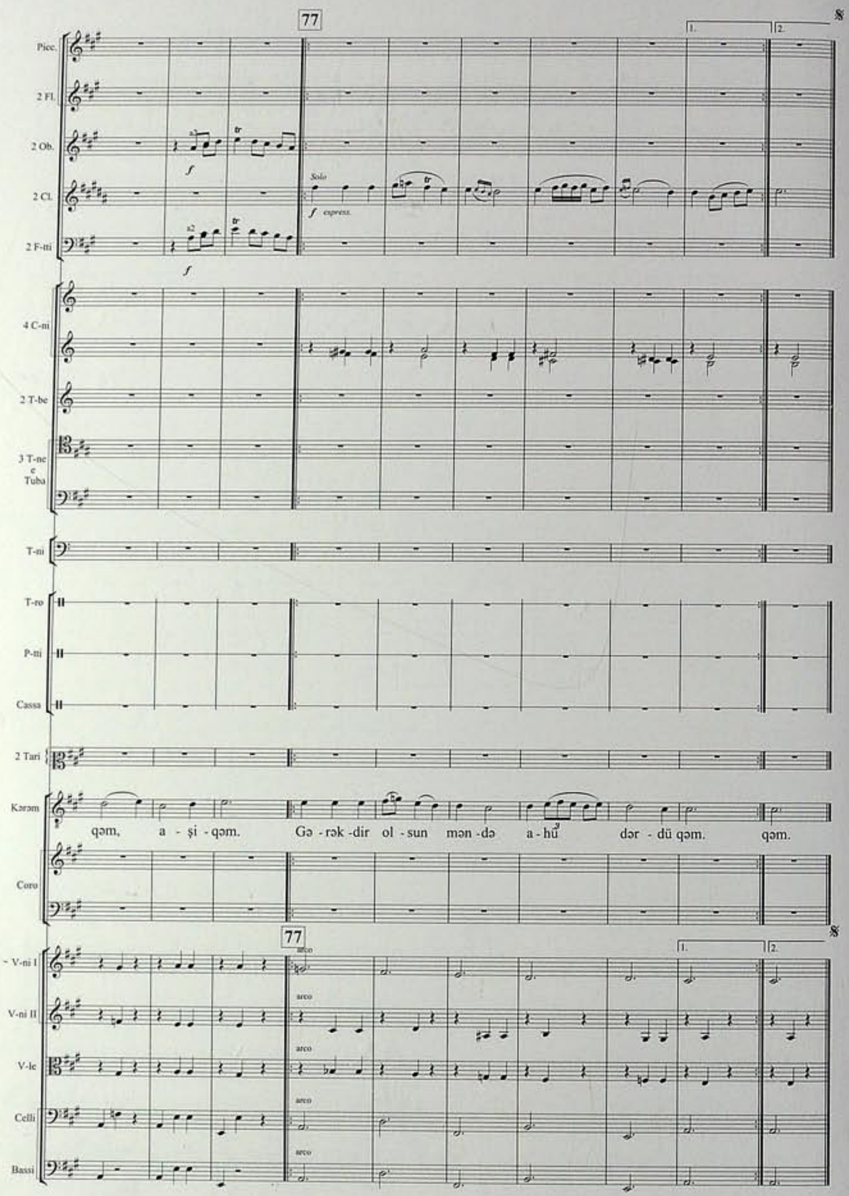
77
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
Coro
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
Solo
f espress.
qəm, a - şi - qəm. Gə - rək - dir ol - sun mən - də a - hu dər - dü qəm. qəm.
arco

№20

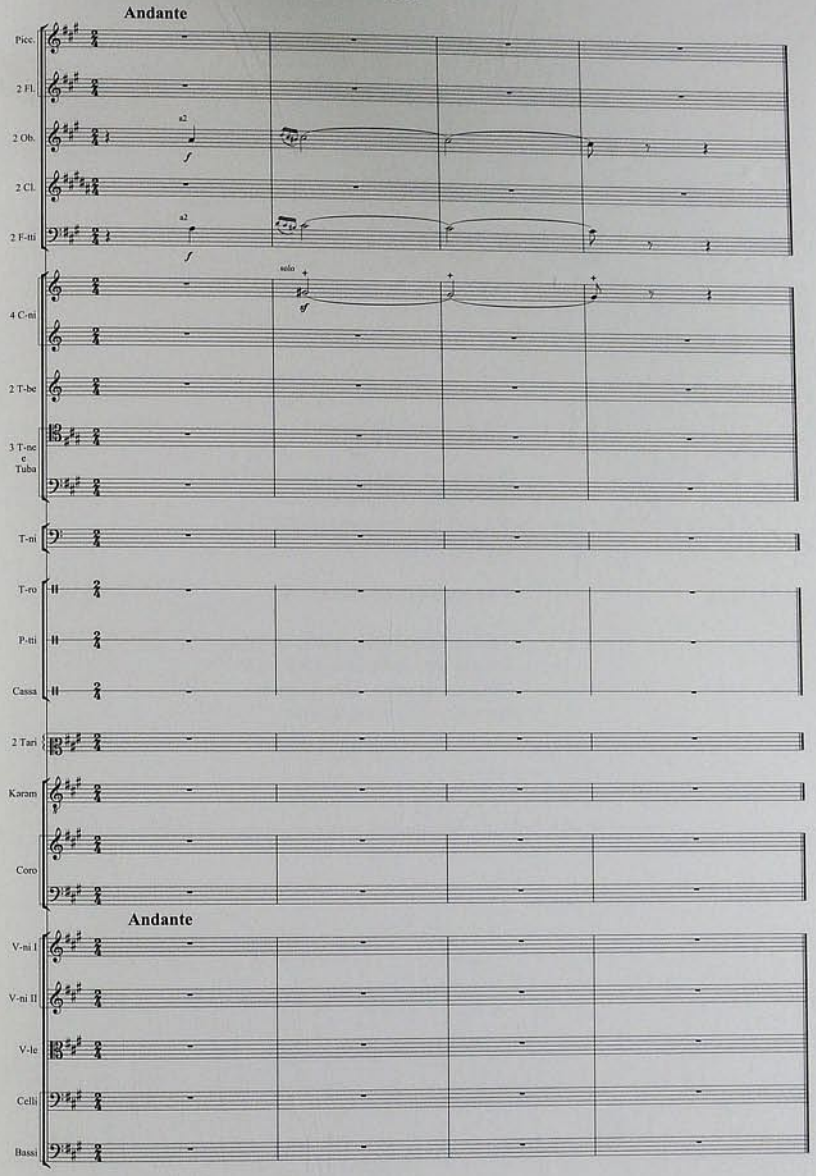
Andante
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
Coro
Andante
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
solo

"Orta segah" ifa olunur*

Kərəm – Sən ey sərv ağacı, xəbər ver, görüm,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?
Eşit gəl, eşit, ver mənə cavabın,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

"Mübərriqə" ifa olunur*

Doğru söyləməzsən, qəddin əyilsin,
Dilərəm mövladan, belin bükülsün.
Çürüsün yarpağın, şaxın qurusun,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№21

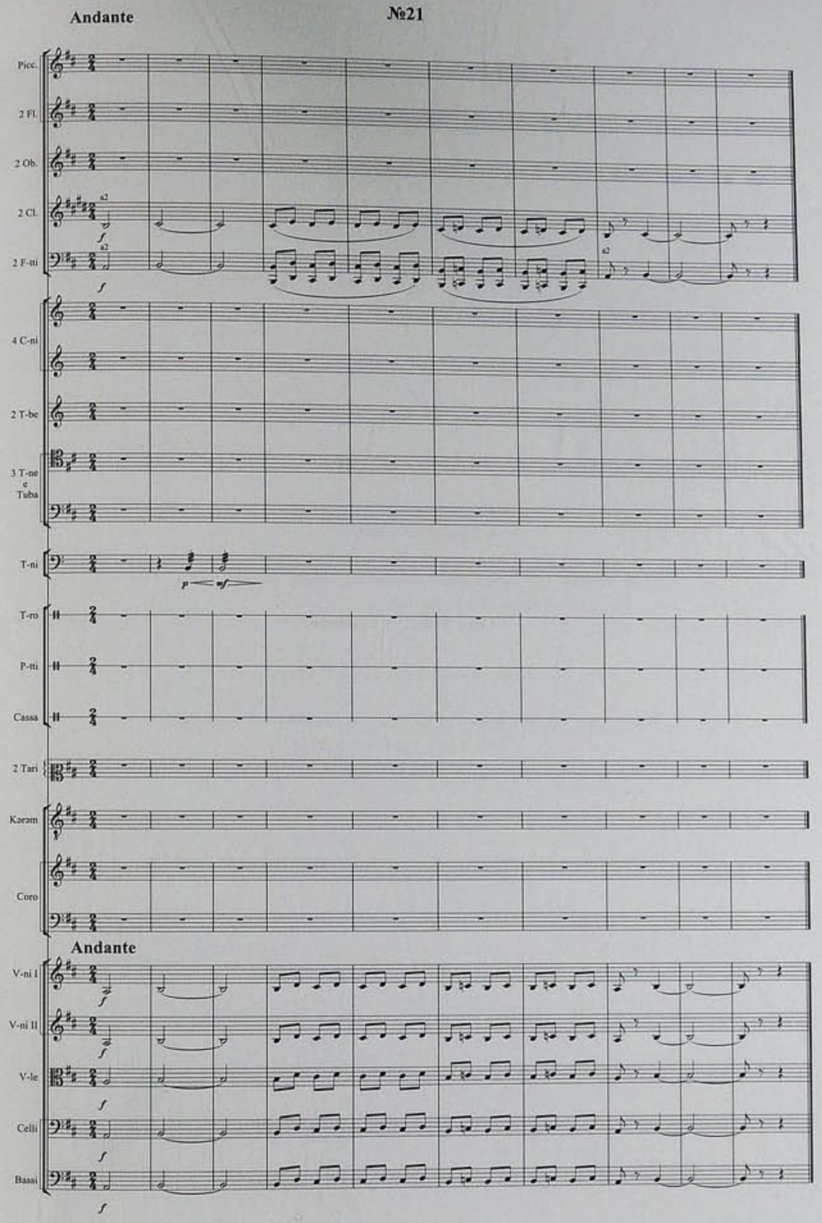

"Şur" ifa olunur*

Şah – Bəsdir, oğlum, bu qədər ahu-nəva, bəsdir. Mən bu saat hər yerə adam göndərib Qara Keşişi tapdıraram.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№22

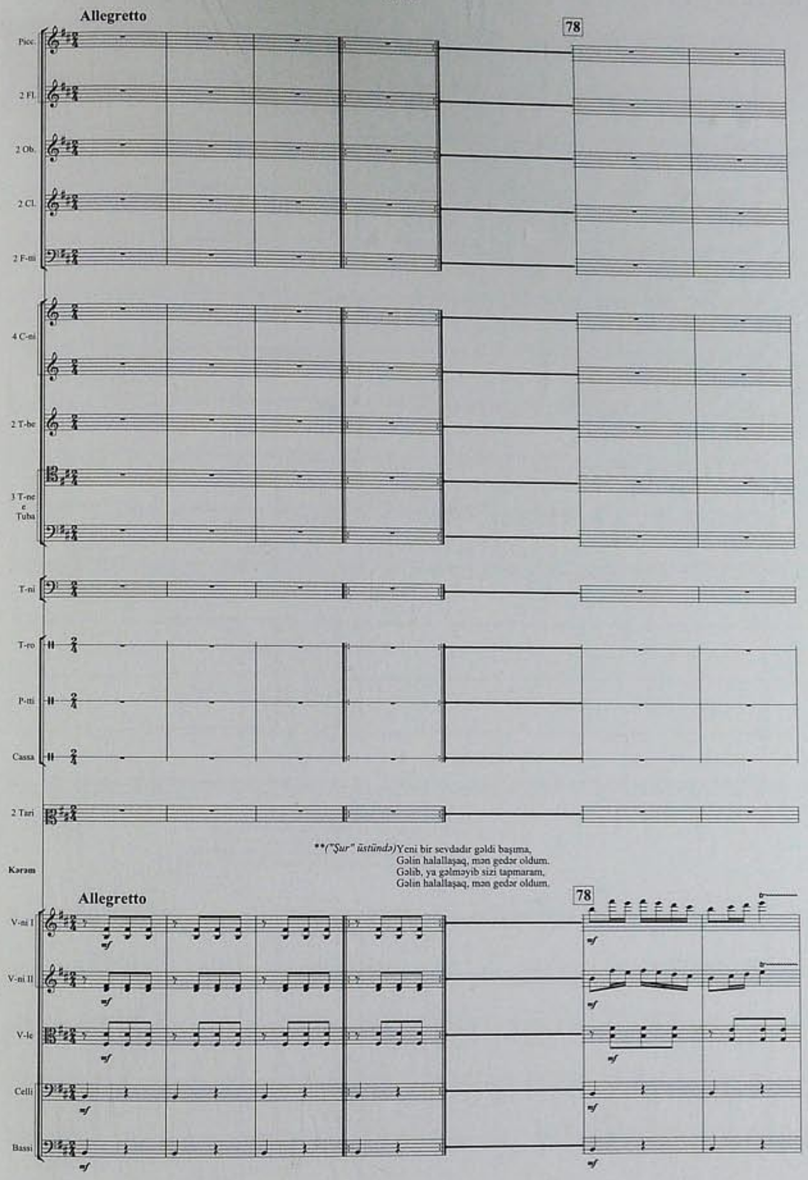

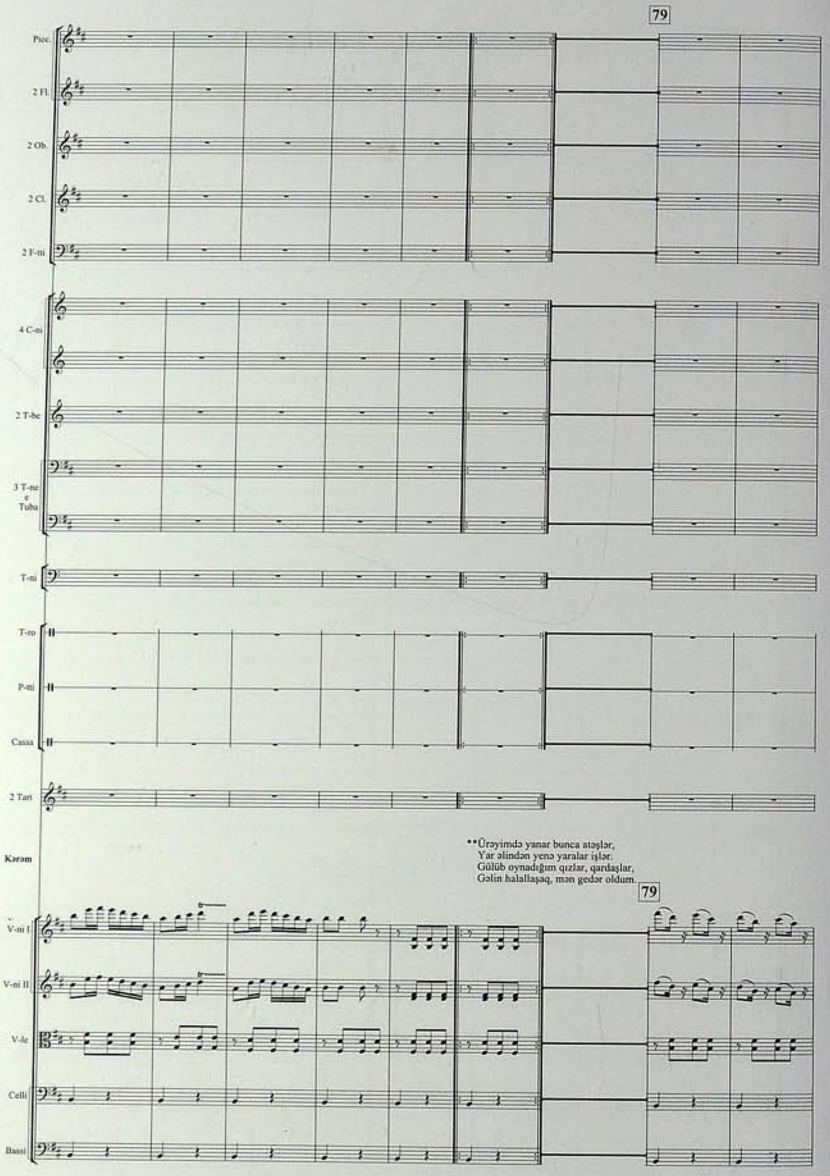
79
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Ürəyimdə yanar bunca atəşlər,
Yar əlindən yenə yaralar işlər.
Gülüb oynadığım qızlar, qardaşlar,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.
79
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

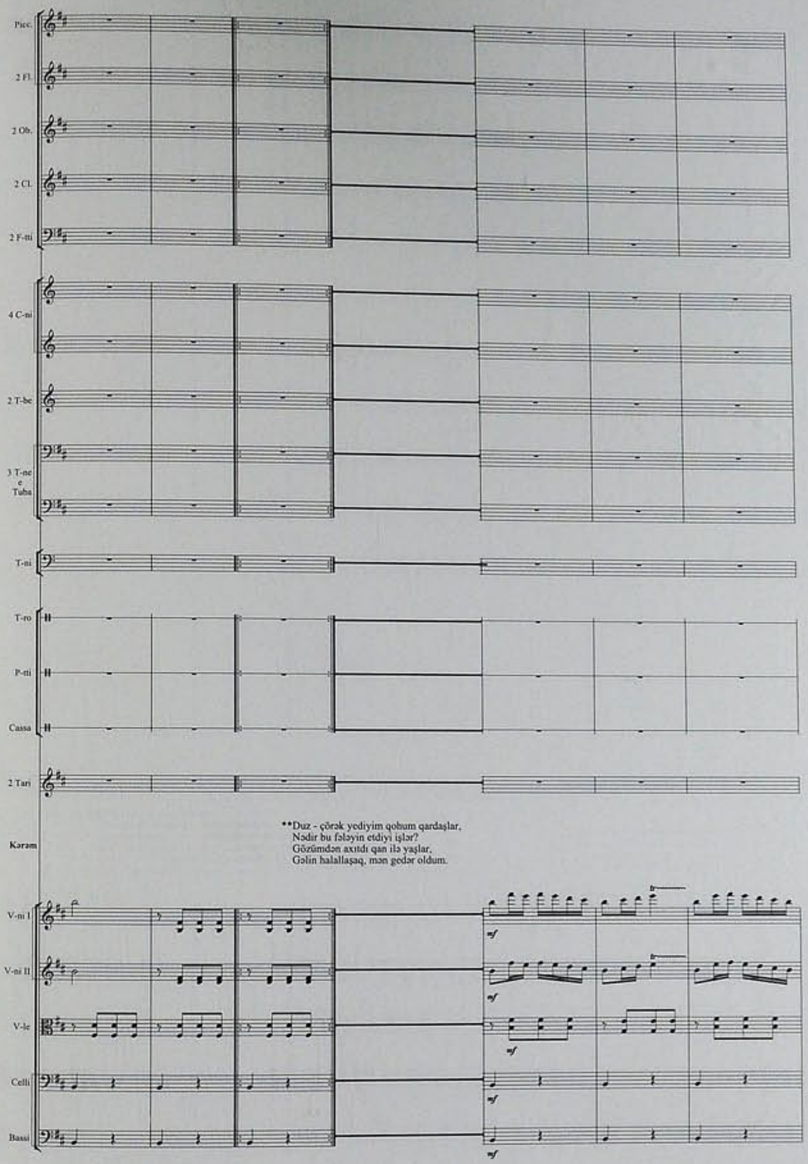
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Duz - çörək yediyim qohum qardaşlar,
Nədir bu fələyin etdiyi işlər?
Gözümdən axıtdı qan ilə yaşlar,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

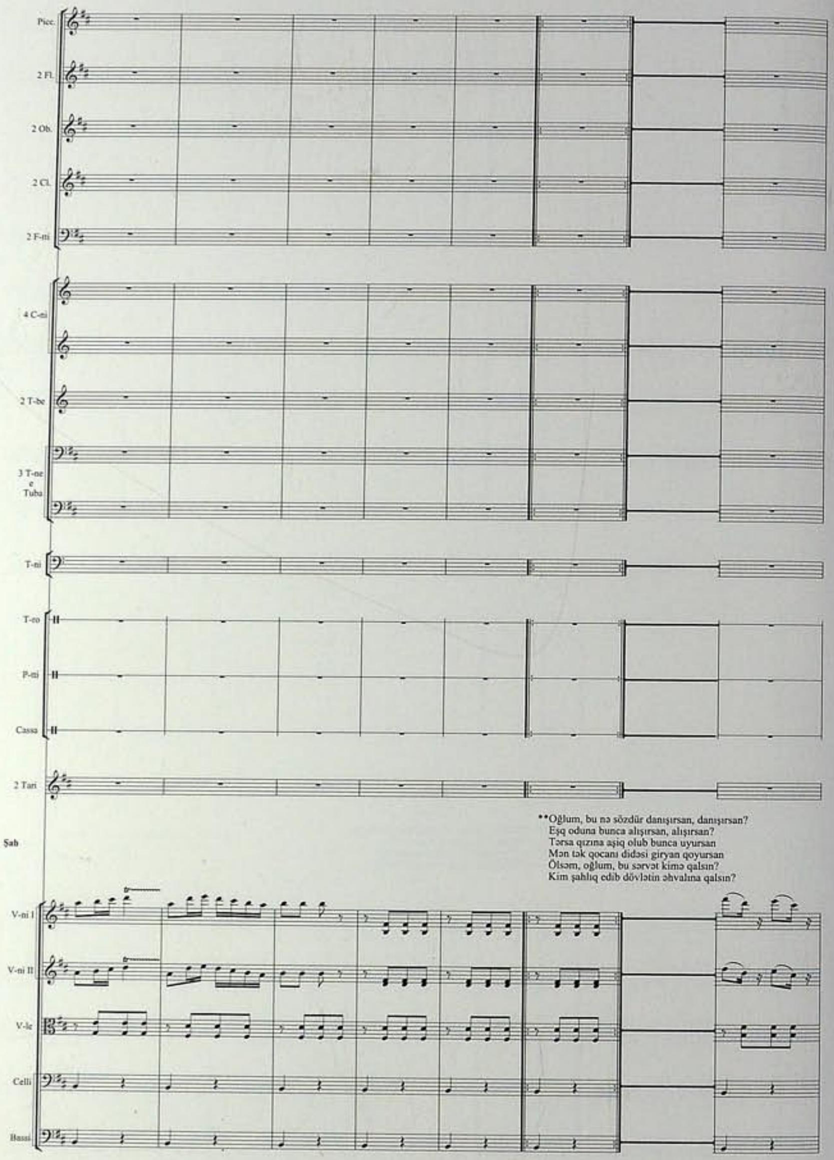
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-ni
Cassa
2 Tari
Şah
**Oğlum, bu nə sözdür danışırsan, danışırsan?
Eşq oduna bunca alışırsan, alışırsan?
Tərsa qızına aşiq olub bunca uyursan
Mən tək qocanı didəsi giryan qoyursan
Ölsəm, oğlum, bu sərvət kimə qalsın?
Kim şahlıq edib dövlətin əhvalına qalsın?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

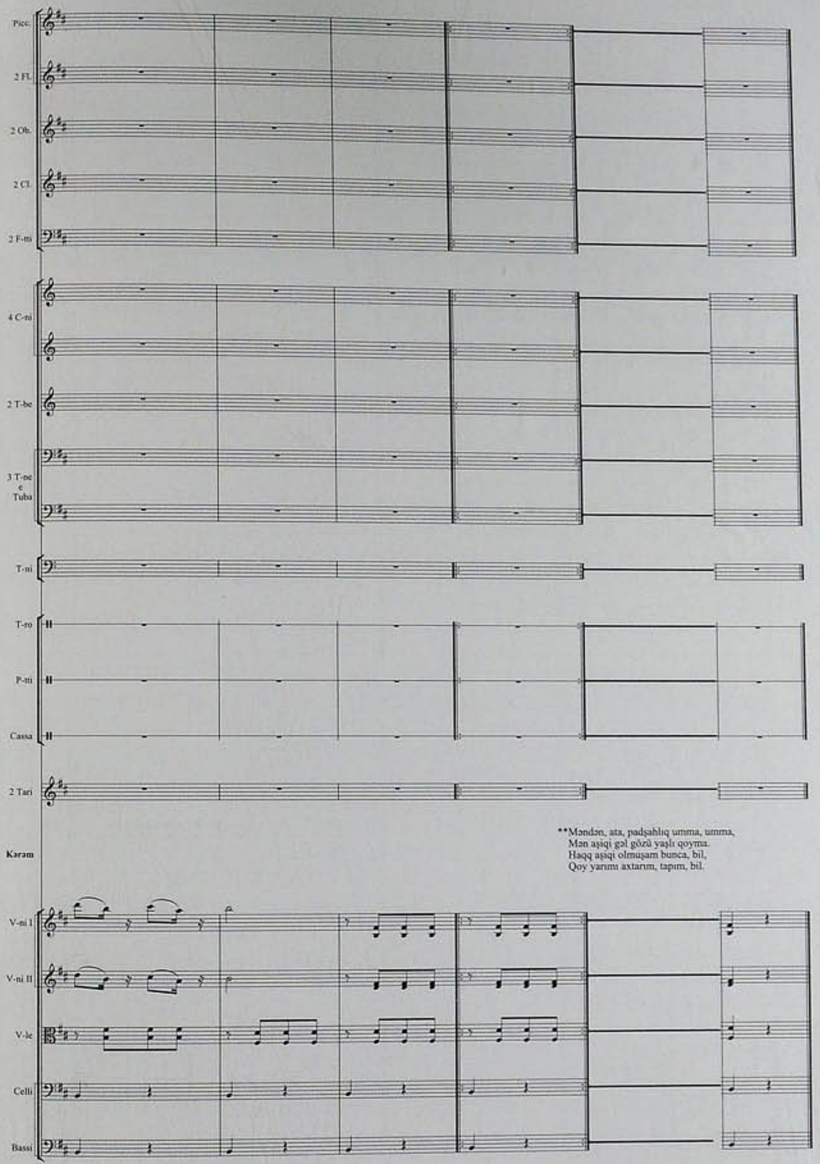
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Məndən, ata, padşahlıq umma, umma,
Mən aşiqi gəl gözü yaşlı qoyma.
Haqq aşiqi olmuşam bunca, bil,
Qoy yarımı axtarım, tapım, bil.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

№23

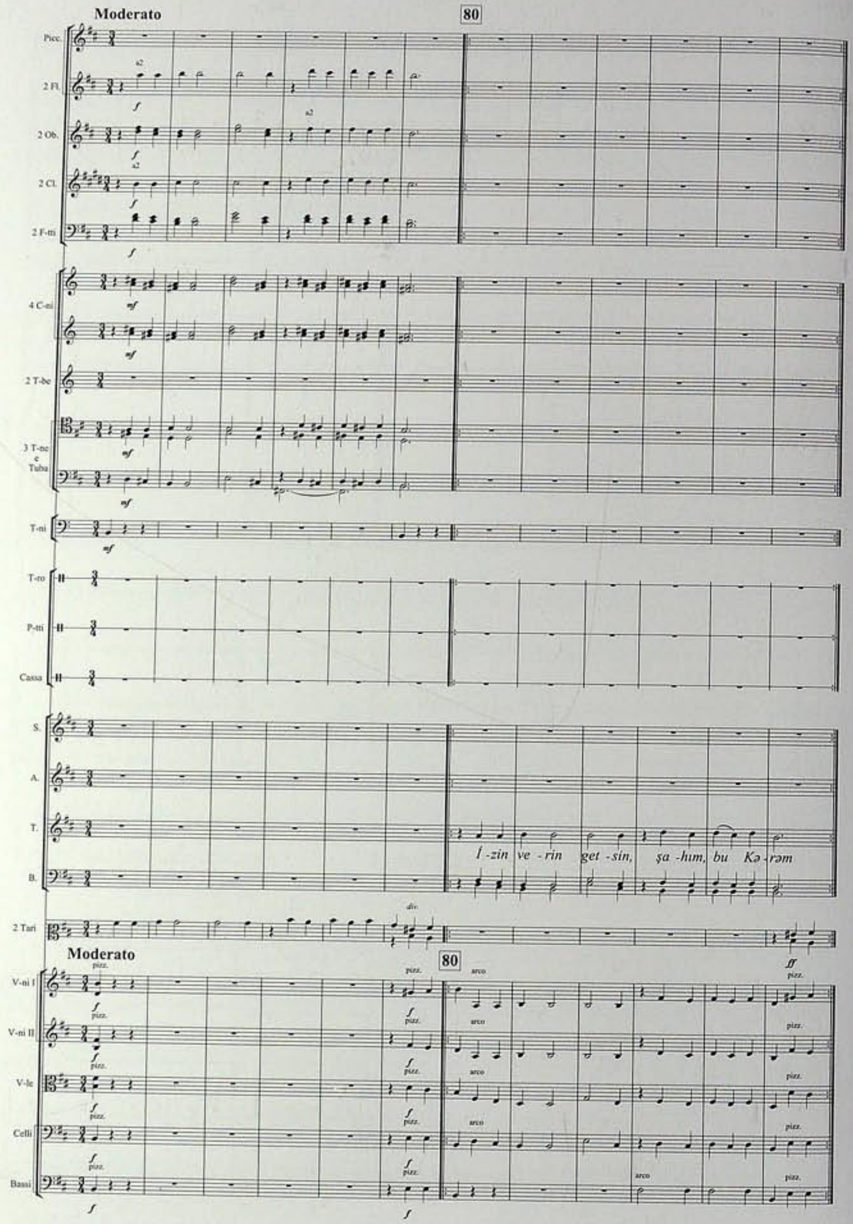
Moderato
80
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
İ -zin ve -rin get -sin, şa -hım, bu Kə -rəm
2 Tari
Moderato
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
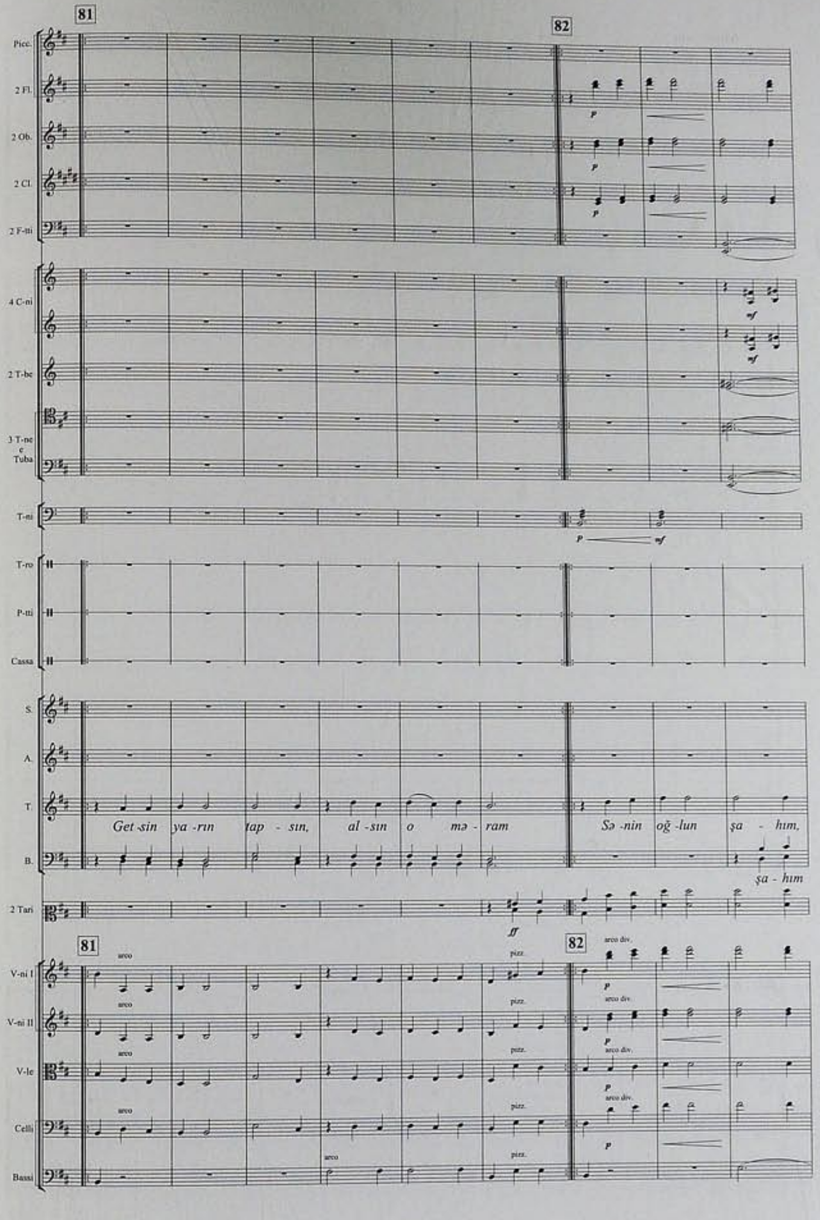
81
82
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
Get -sin ya -rın tap - sın, al -sın o mə - ram
Sə -nin oğ -lun şa - hım,
B.
şa - hım
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

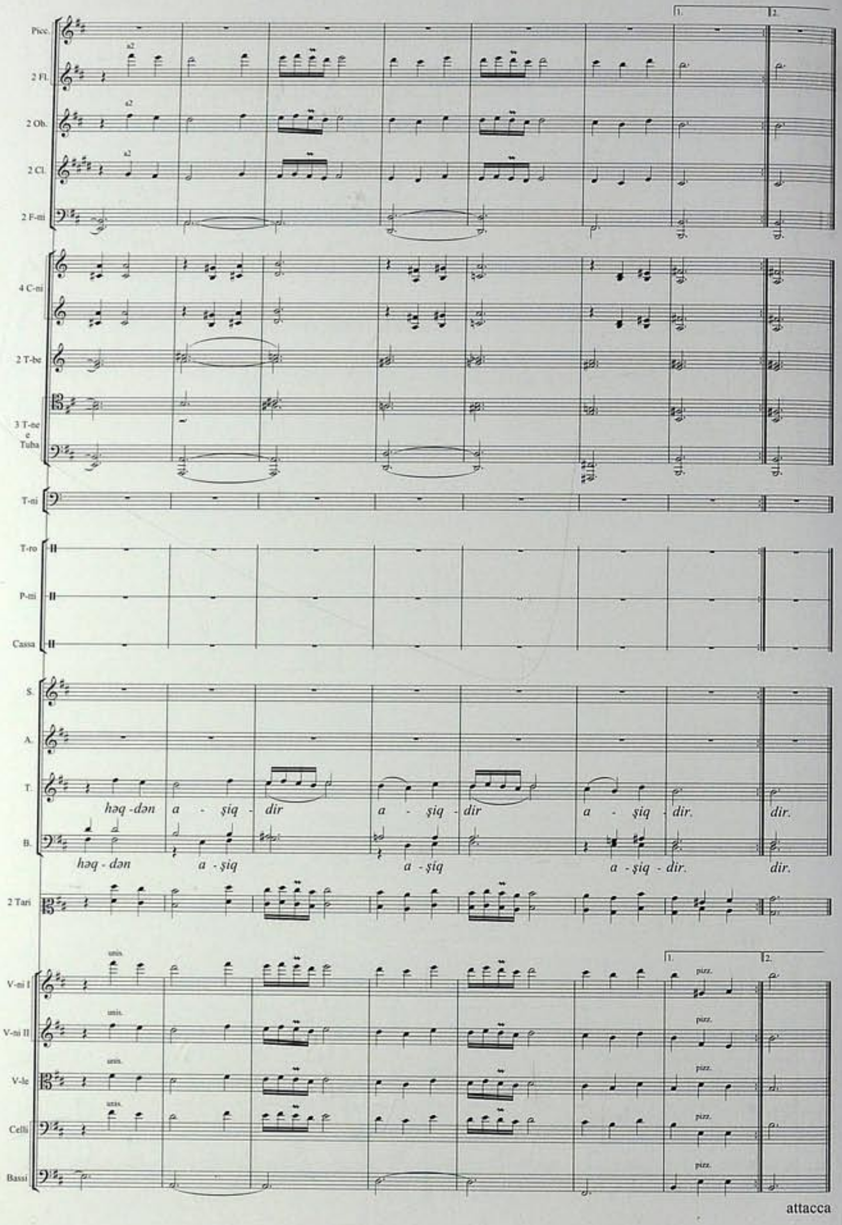
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
a2
unis.
pizz.
həq - dən a - şiq - dir a - şiq - dir a - şiq - dir. dir.
həq - dən a - şiq a - şiq a - şiq - dir. dir.

attacca

№24

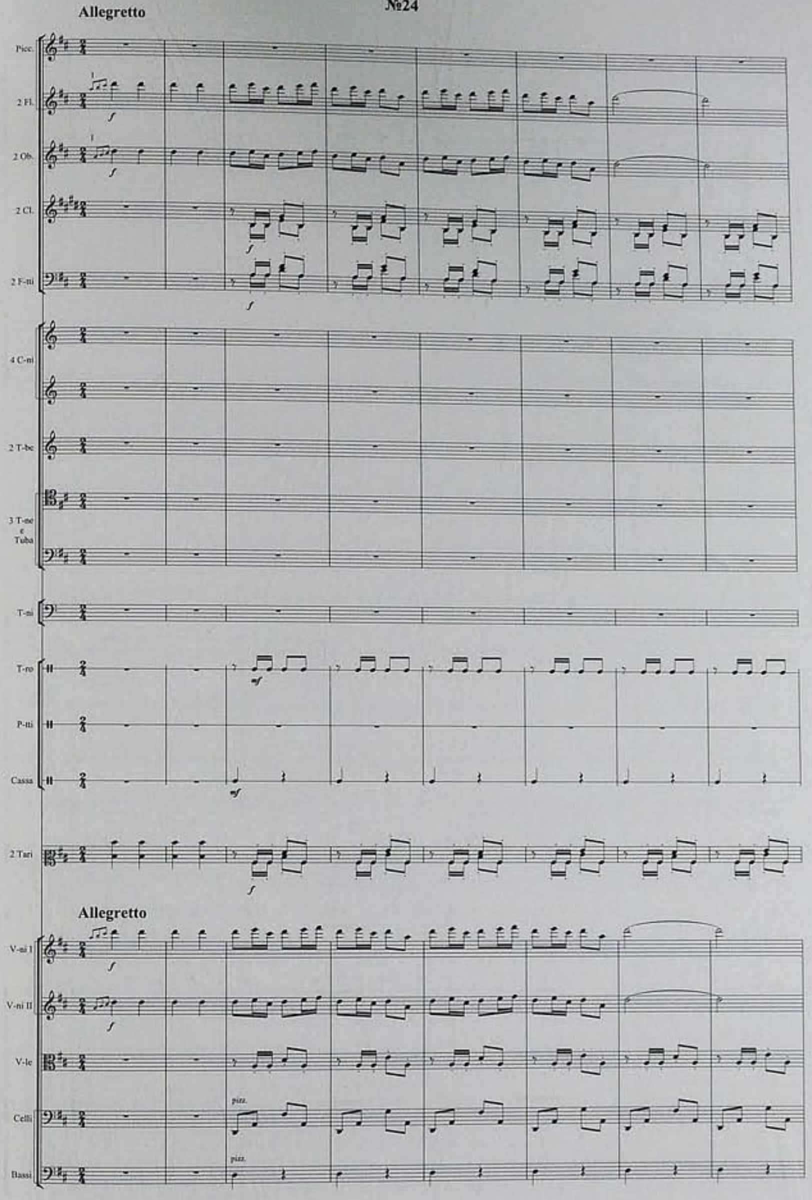
Allegretto
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Allegretto
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

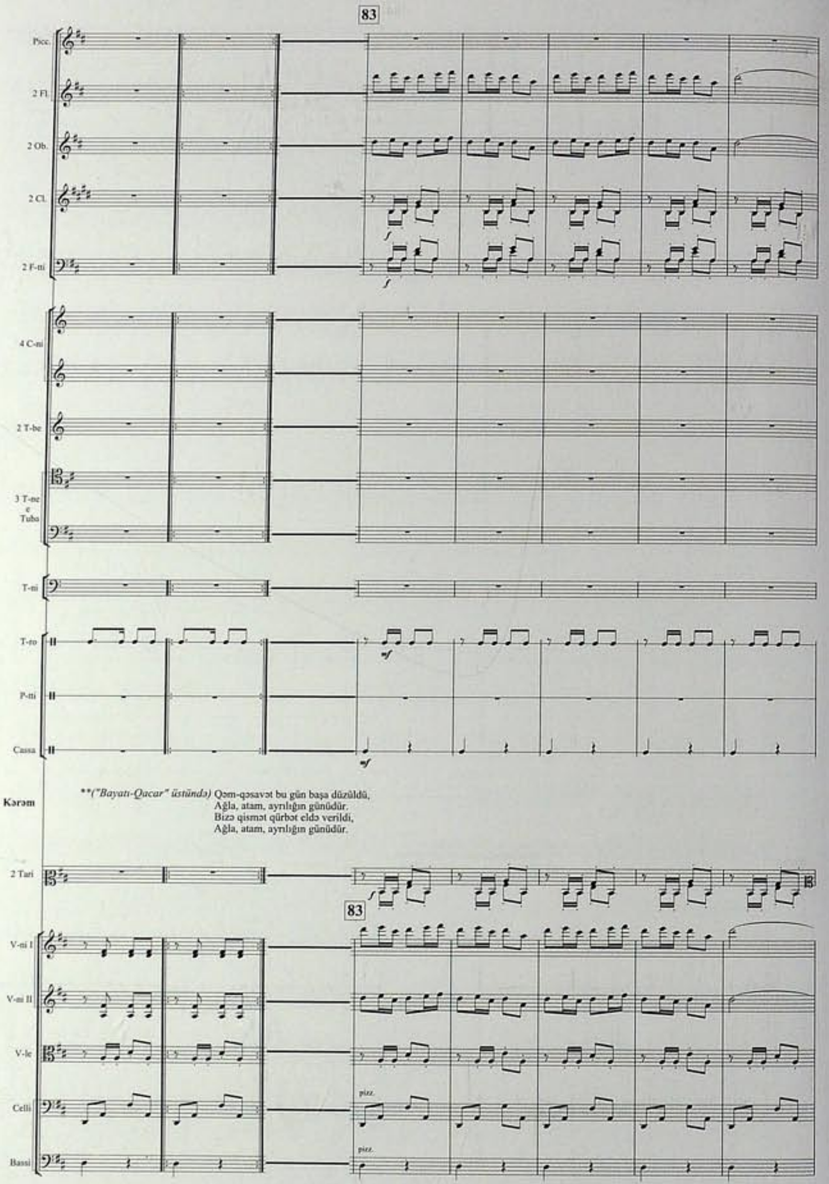
83
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Kərəm
**("Bayatı-Qacar" üstündə) Qəm-qəsavət bu gün başa düzüldü,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.
Bizə qismət qürbət eldə verildi,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

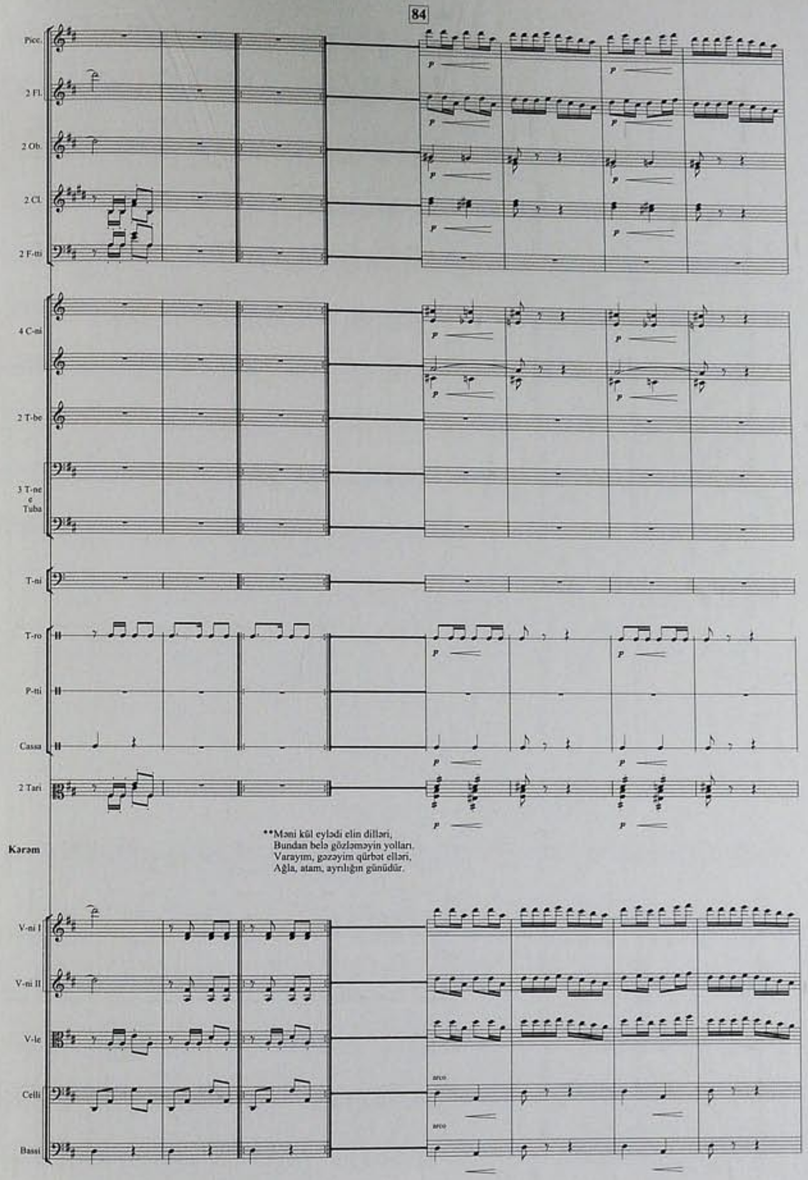
84
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Məni kül eylədi elin dilləri,
Bundan belə gözləməyin yolları,
Varayım, gəzəyim qürbət elləri,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco

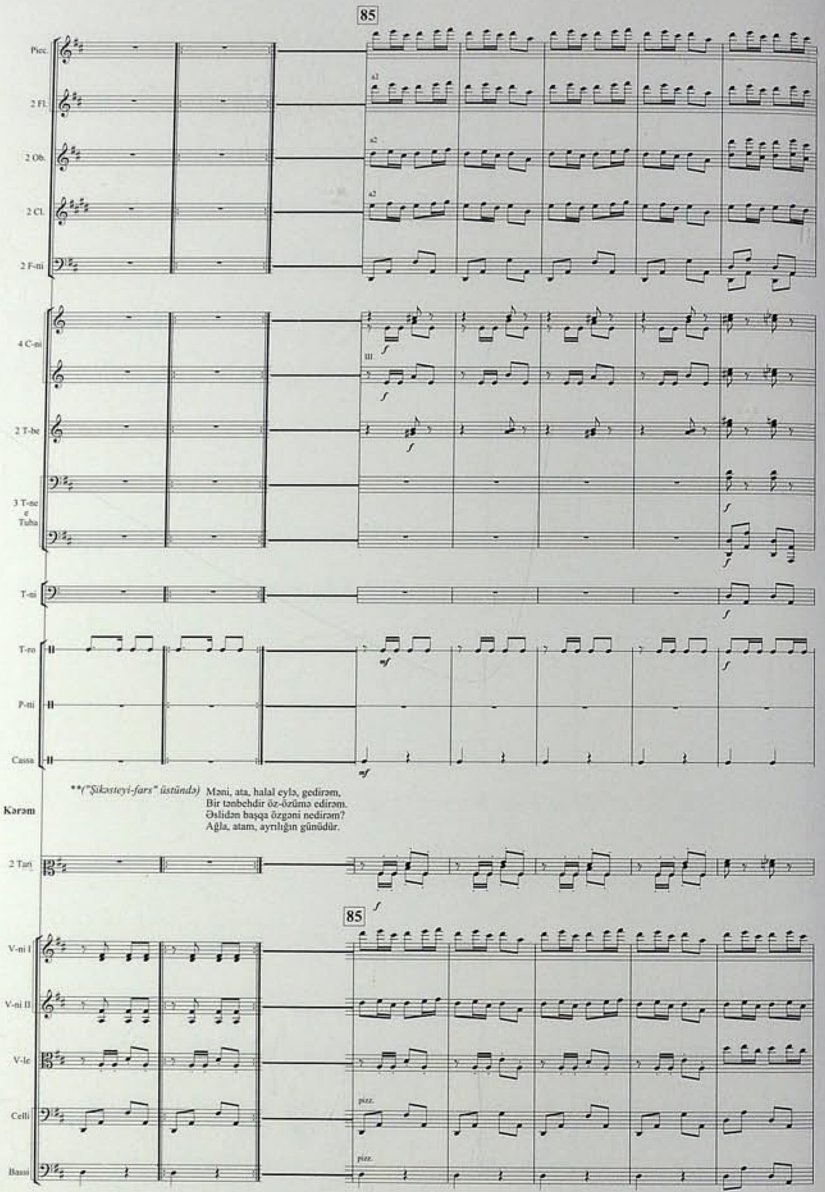
85
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
**("Şikəsteyi-fars" üstündə)
Məni, ata, halal eylə, gedirəm,
Bir tənbehdir öz-özümə edirəm.
Əslidən başqa özgəni nedirəm?
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.
Kərəm
2 Tari
85
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.
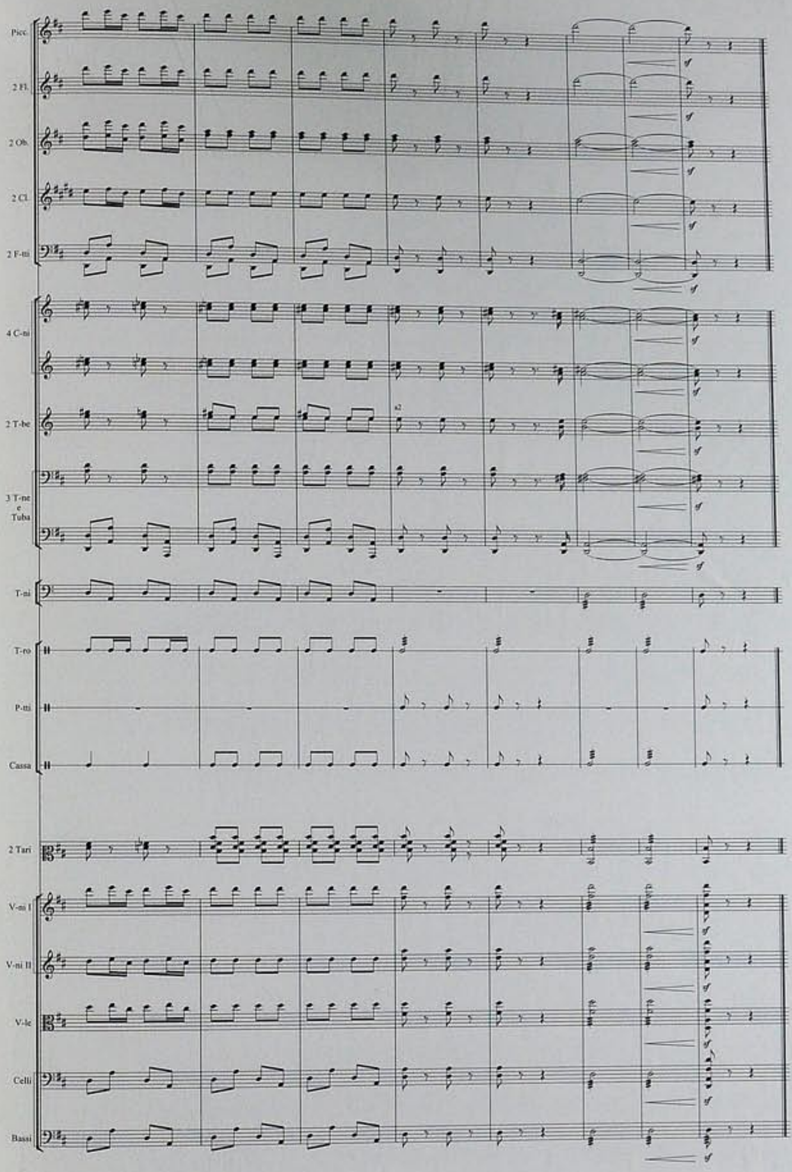
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

III PƏRDƏ
IV ŞƏKİL

№25
Antrakt

Bir çöldə vaqe olur, çöldə ora-bura yollar vardır.
Sol tərəfdə meşədir, sağ tərəf dağlıqdır. Səhnədə Kərəmlə Sofi dayanıbdır. Musiqi çalınır

Allegro

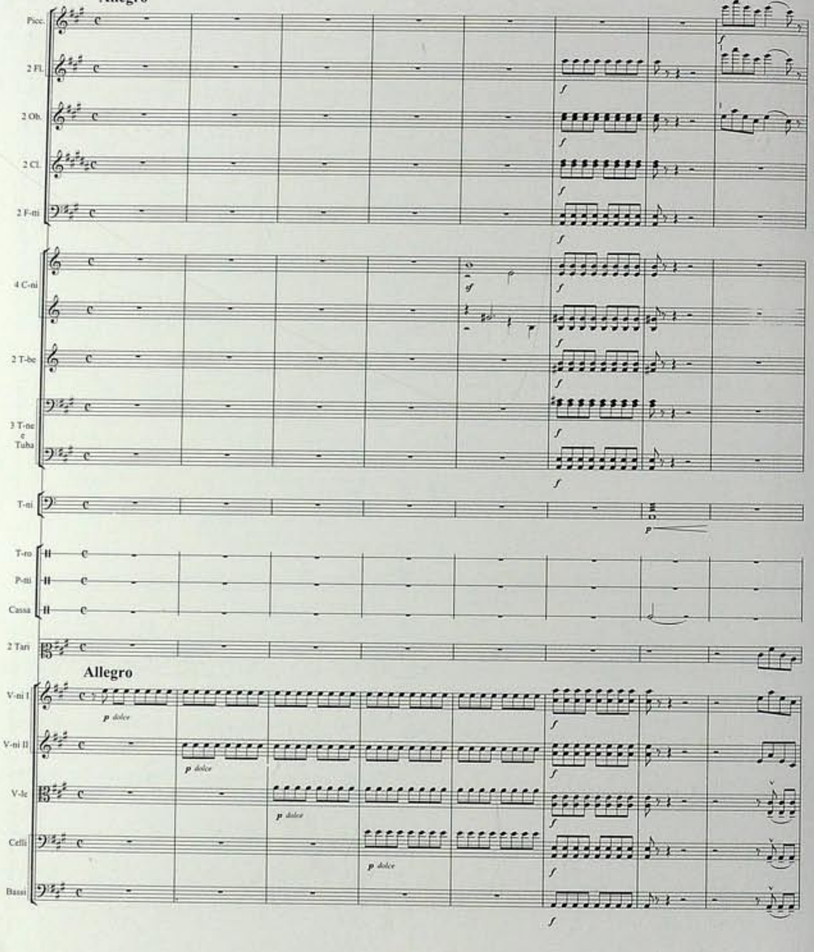

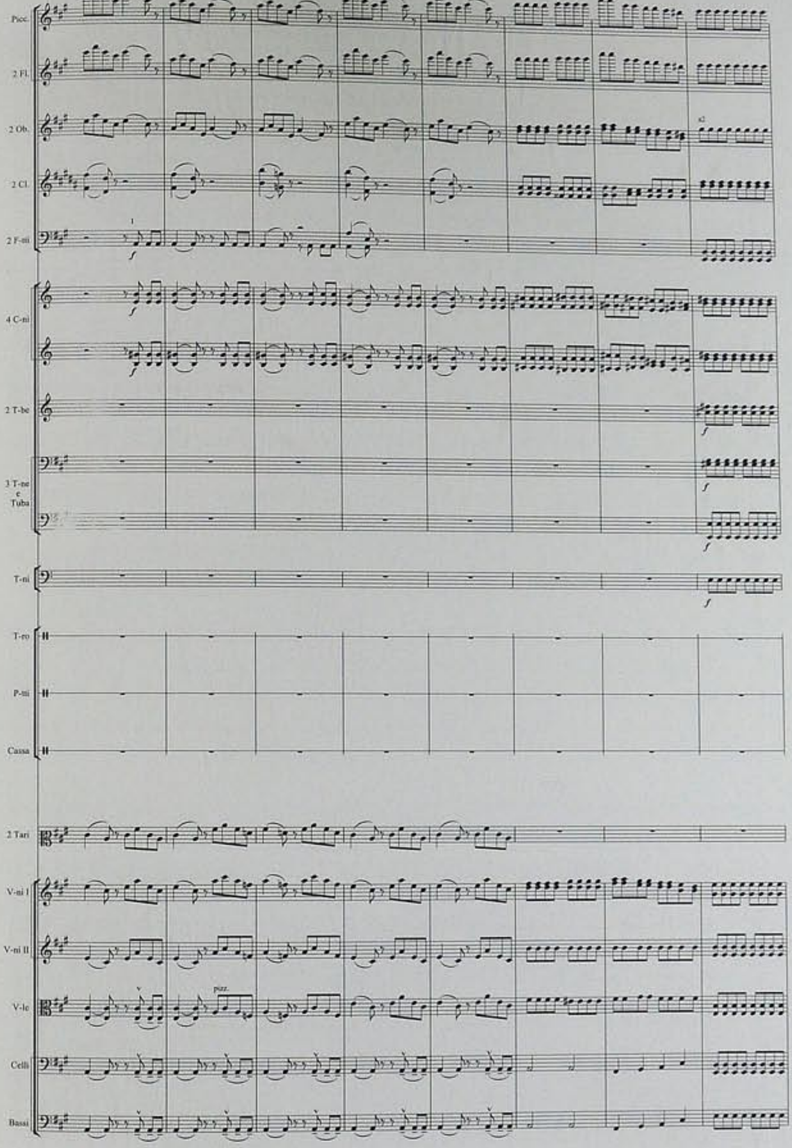

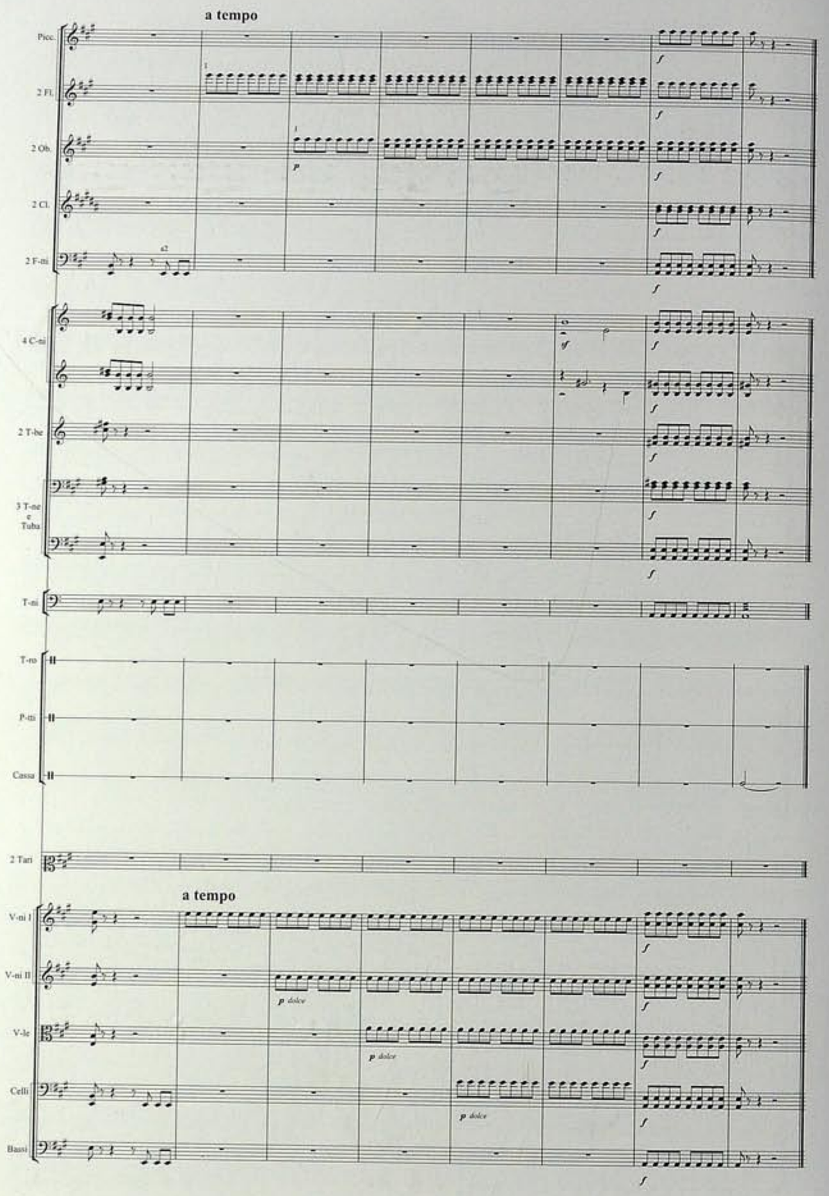
a tempo
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
a tempo
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
p dolce
p dolce
p dolce

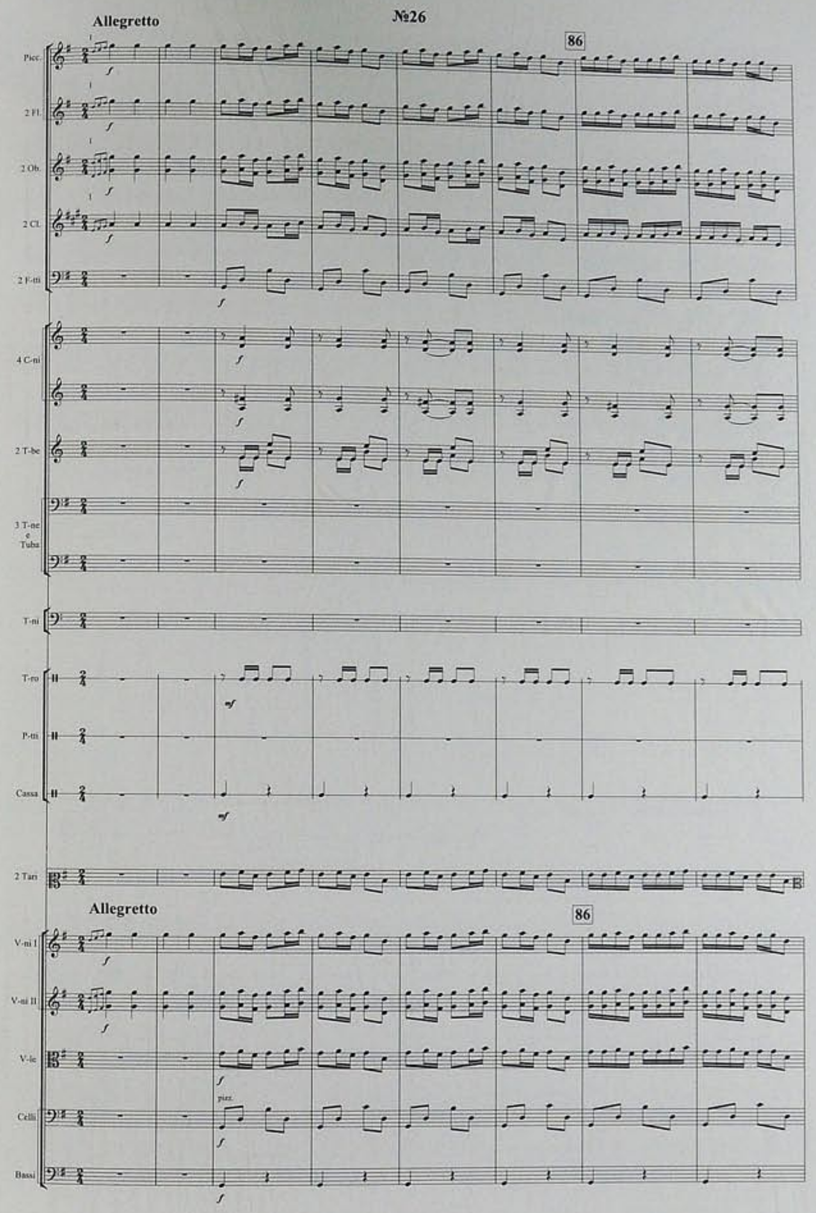
Allegretto
№26
86
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Allegretto
86
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
pizz.
Bassi

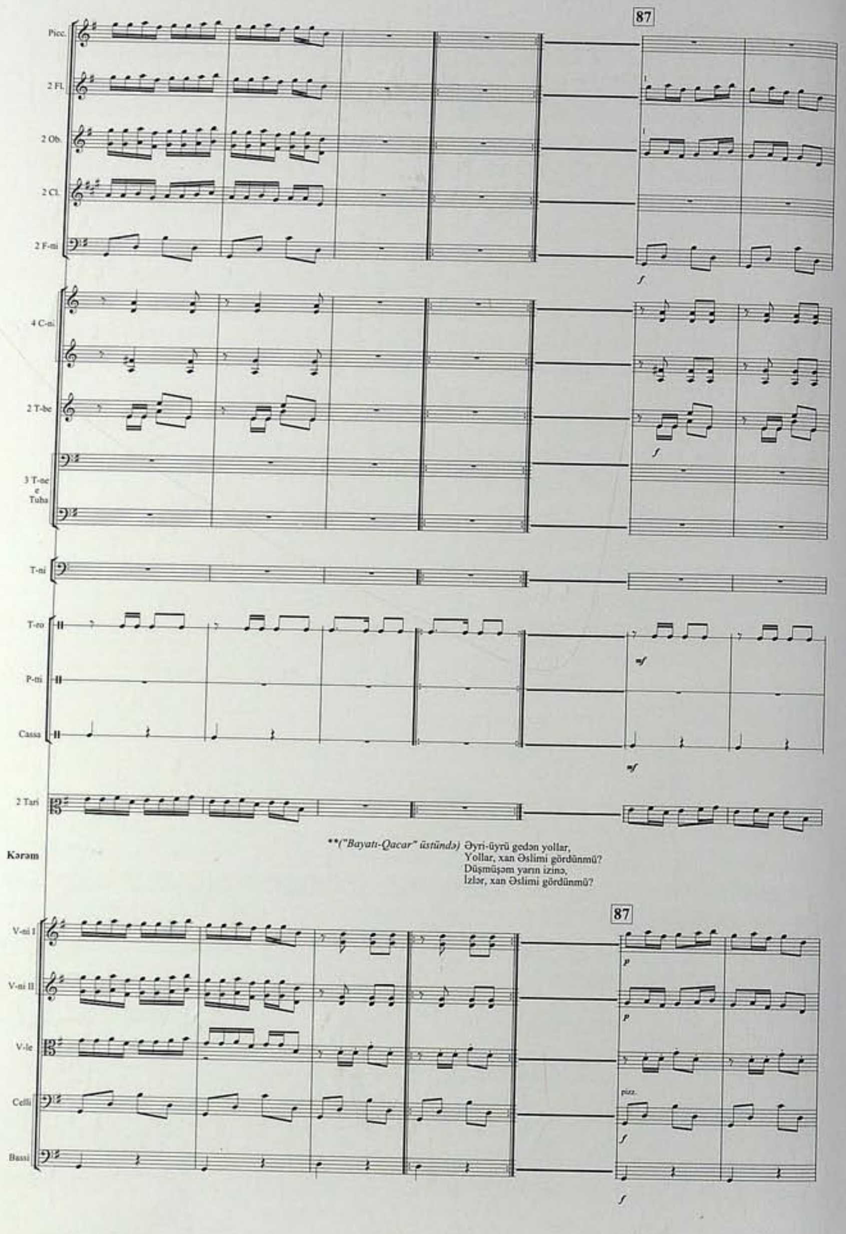
87
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
f
4 C-ni
2 T-be
f
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
mf
P-tti
Cassa
mf
2 Tari
Kərəm
**("Bayatı-Qacar" üstündə) Əyri-üyrü gedən yollar,
Yollar, xan Əslimi gördünmü?
Düşmüşəm yarın izinə,
İzlər, xan Əslimi gördünmü?
87
V-ni I
p
V-ni II
p
V-le
Celli
pizz.
f
Bassi
f

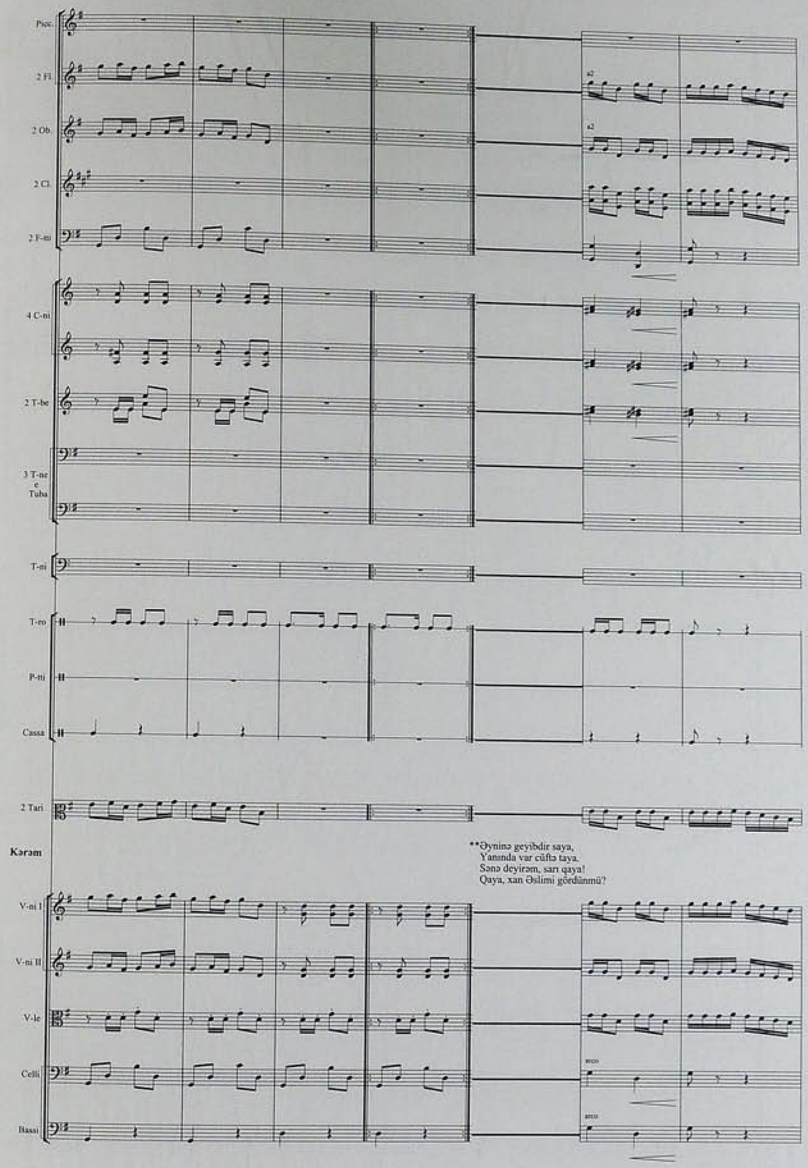
Picc.
2 Fl.
a2
2 Ob.
a2
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Əyninə geyibdir saya,
Yanında var cüftə taya.
Sənə deyirəm, sarı qaya!
Qaya, xan Əslimi gördünmü?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
arco
Bassi
arco

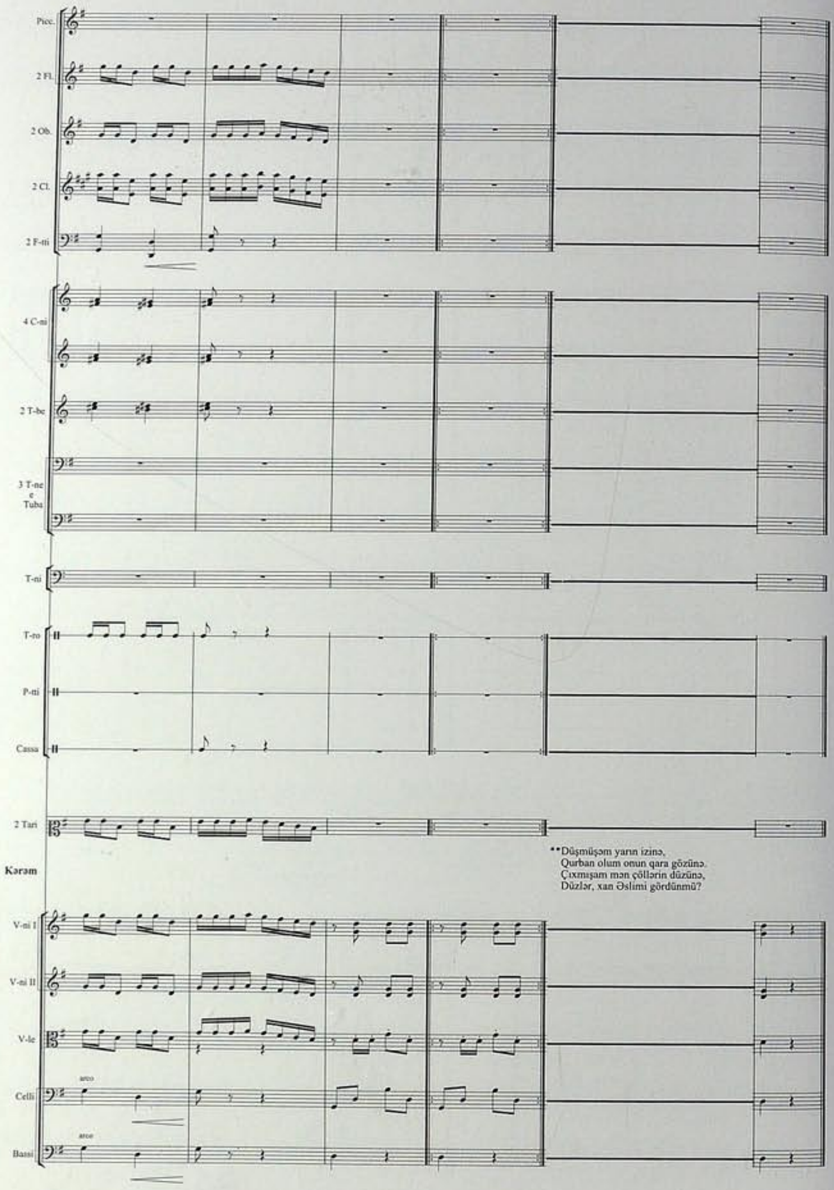

**Düşmüşəm yarın izinə,
Qurban olum onun qara gözünə,
Çıxmışam mən çöllərin düzünə,
Düzlər, xan Əslimi gördünmü?

№27

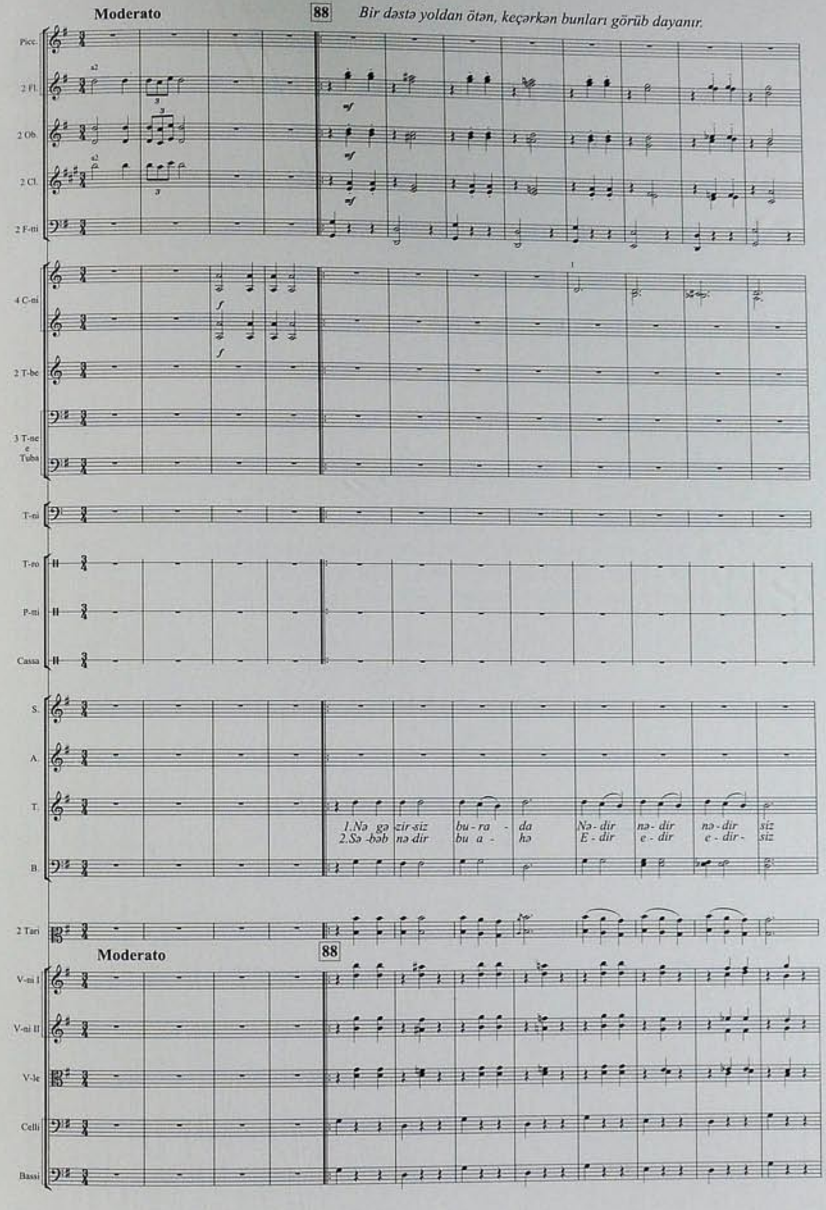

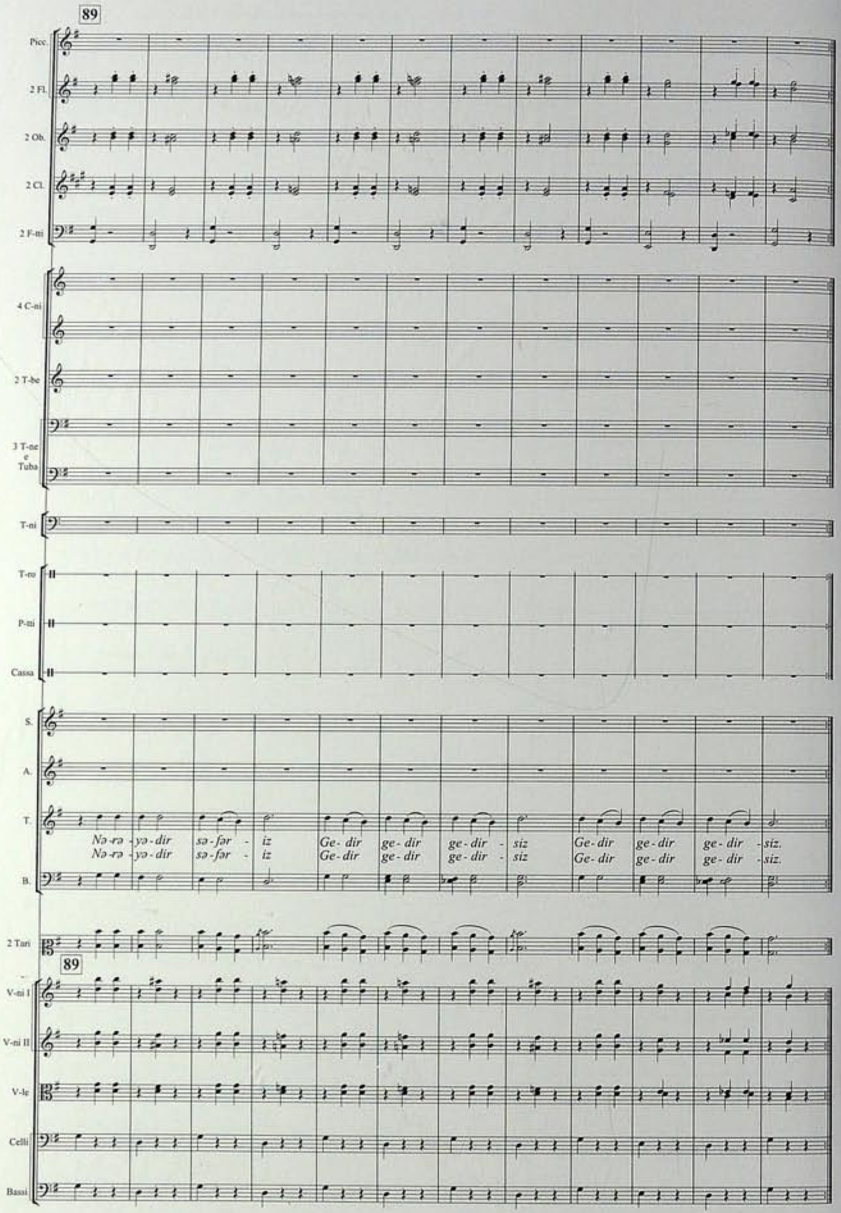

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Sofi – Ay qardaşlar, bu oğlan haqq aşiqi Kərəmdir. Neçə zamandır ki, Qara Keşiş qızı Əsli xana aşiqdir, amma Qara Keşiş öz qızını götürüb qaçıbdır. İndi Kərəm yarını axtara-axtara neçə-neçə vilayətlər keçib gəlib bu yerə çatıbdı. Hərgah siz Qara Keşişin qaçmağını bilirsinizsə, bizə xəbər verin.

Sakinlərdən biri – Ey aşiq, sənin yarının haraya qaçırıldığını bilirik. Hərgah bizim üçün bir türkü oxusan, sənə xəbər verərik.

№28

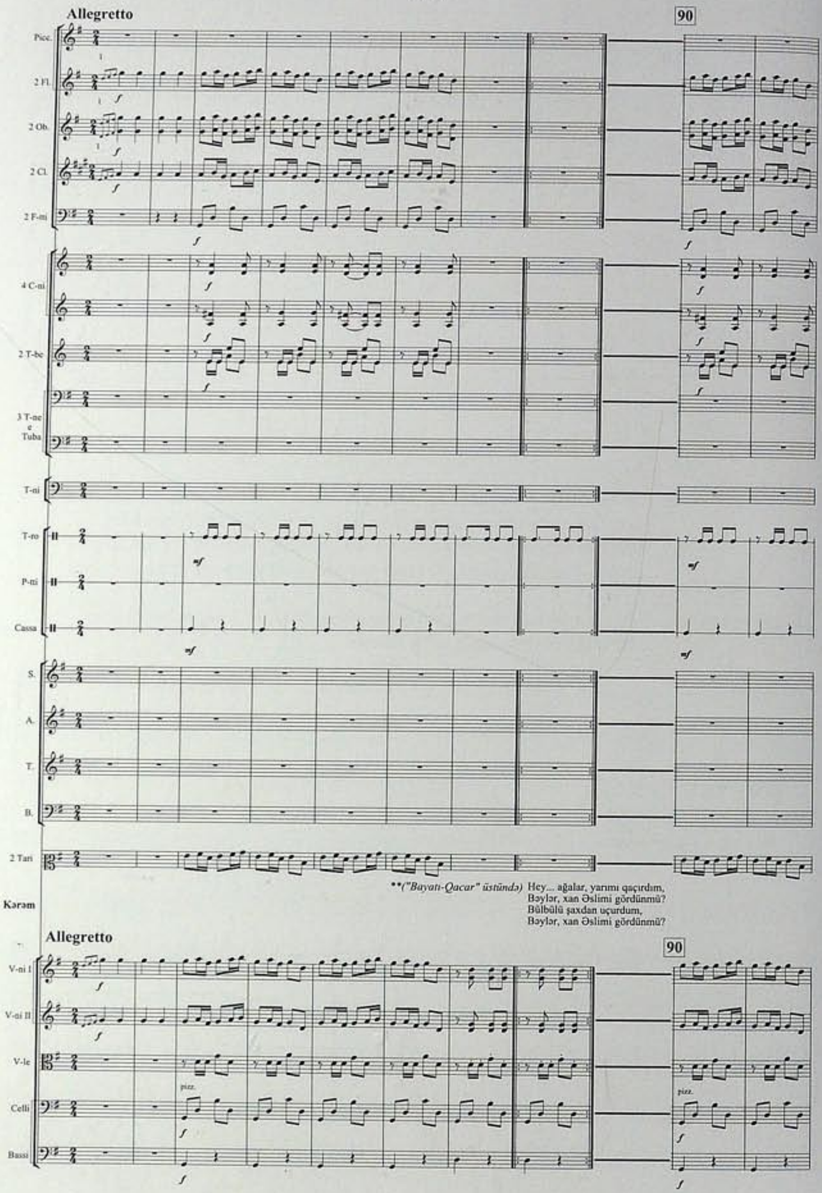
Allegretto
90
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
Kərəm
**("Bayatı-Qacar" üstündə) Hey... ağalar, yarımı qaçırdım,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?
Bülbülü şaxdan uçurdum,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?
Allegretto
90
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

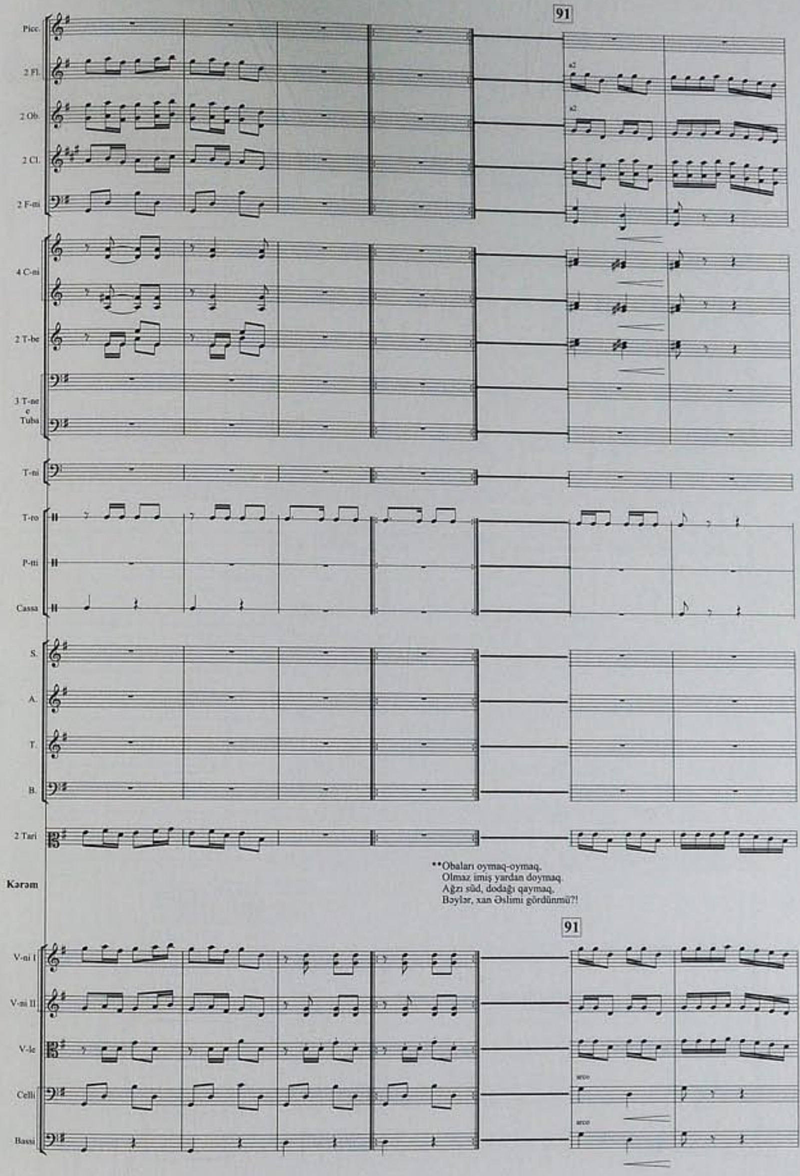
91
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
Kərəm
**Obaları oymaq-oymaq,
Olmaz imiş yardan doymaq,
Ağzı süd, dodağı qaymaq,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?!
91
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco

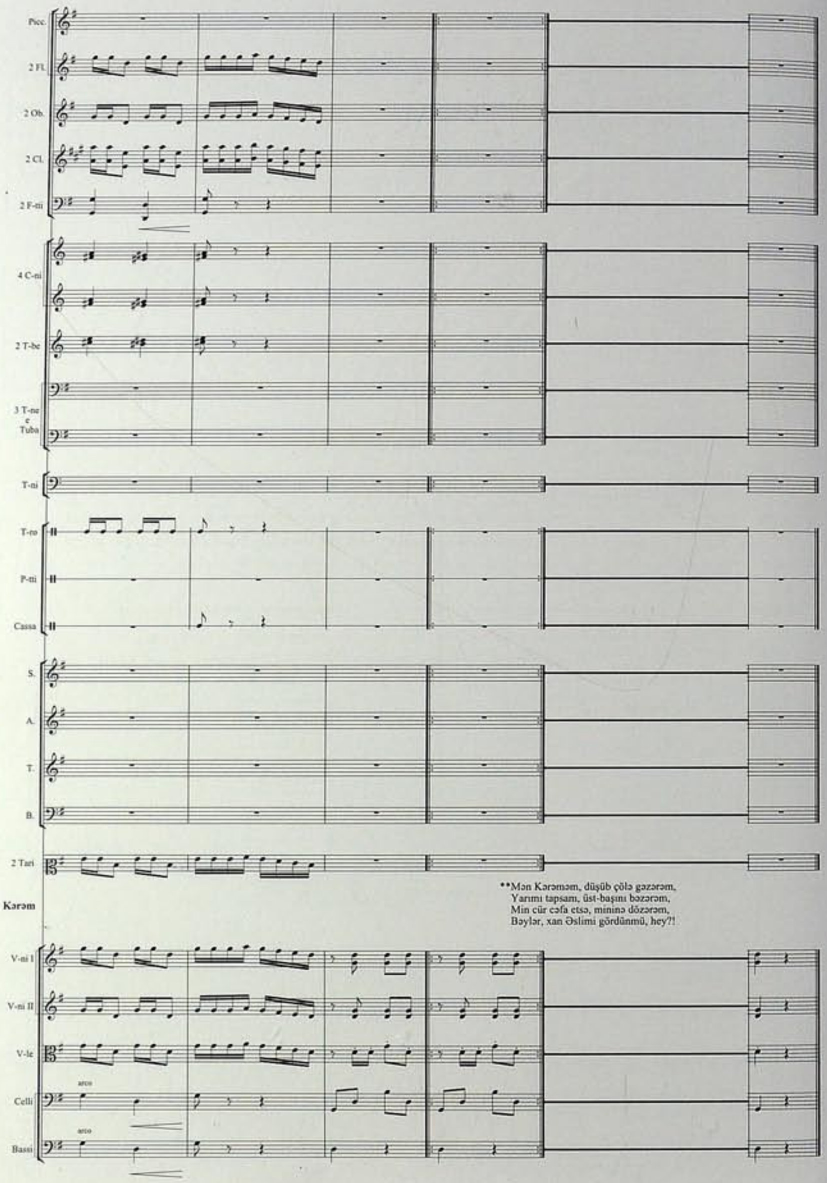

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Yol ötənlər – Doğrudan da sən haqq aşiqi imişsən, Aşiq, sənin yarın atası ilə bərabər buradan keçib Hələb şəhərinə qaçıblar. Amma, ey aşiq, sən gəl burax Əslini, qal bizim ellərdə. Bizdə Əslidən də gözəl qızlar var.

Kərəm – Ay qardaşlar! Mən İsfahan padşahının oğluyam. Hərgah bir yerdə qalıb rahat olmaq istəsəydim, padşah sarayında qalıb şahlıq edərdim. Mən haqq aşiqiyəm, yarımdan əl çəkə bilmərəm.

Bu halda bir dəstə qız gəlir, qızlardan biri oynayıb, qalanları oxuyurlar.

№29

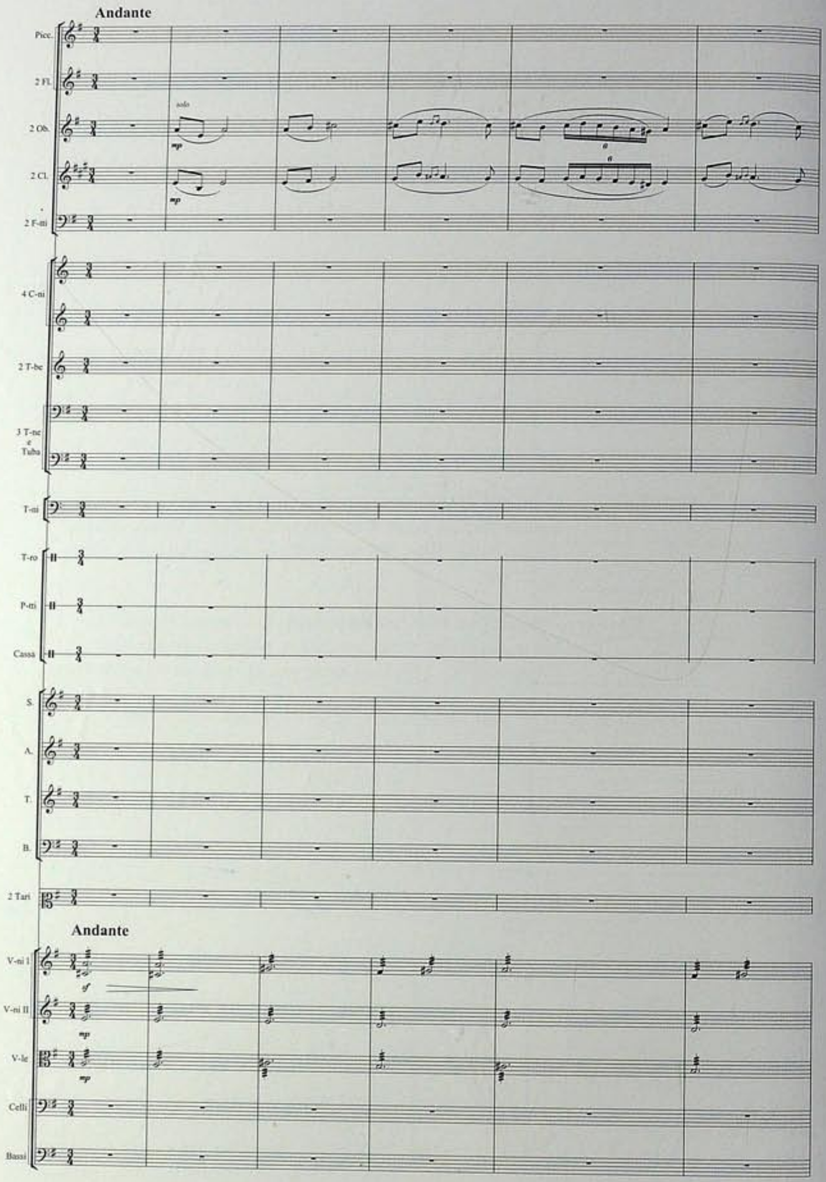
Andante
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
solo
mp
2 Cl.
mp
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
Andante
V-ni I
sf
V-ni II
mp
V-le
mp
Celli
Bassi

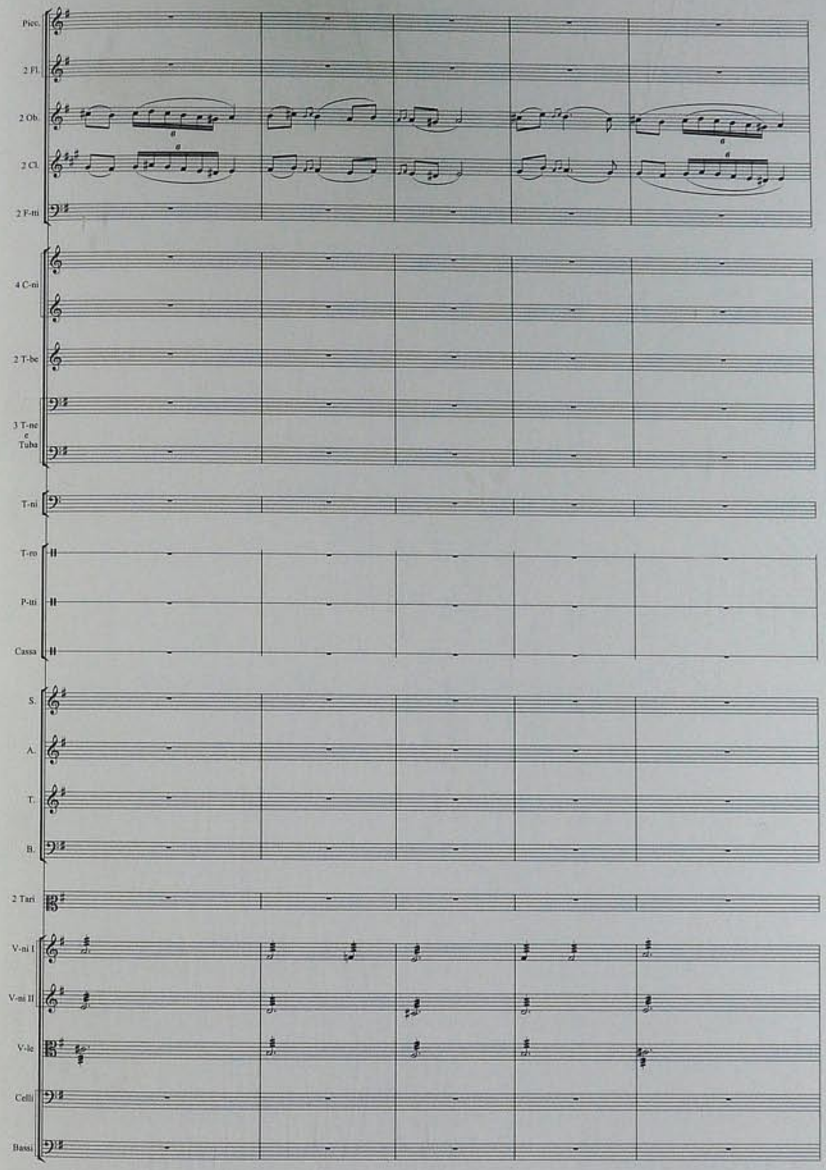
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

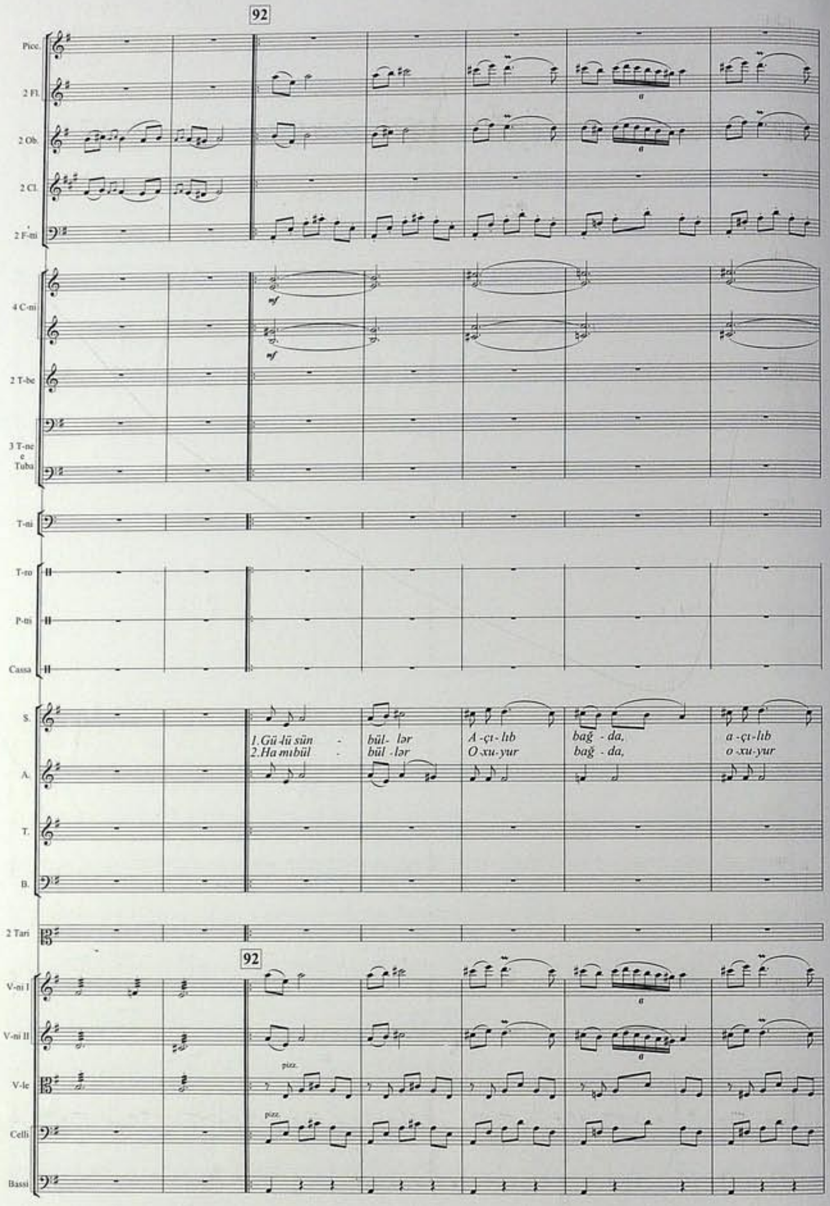
92
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
mf
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
1.Gü-lü sün - bül- lər A -çı-lıb bağ - da, a -çı-lıb
2.Ha mı bül - bül -lər O -xu-yur bağ - da, o -xu-yur
A.
T.
B.
2 Tari
92
V-ni I
V-ni II
V-le
pizz.
Celli
pizz.
Bassi

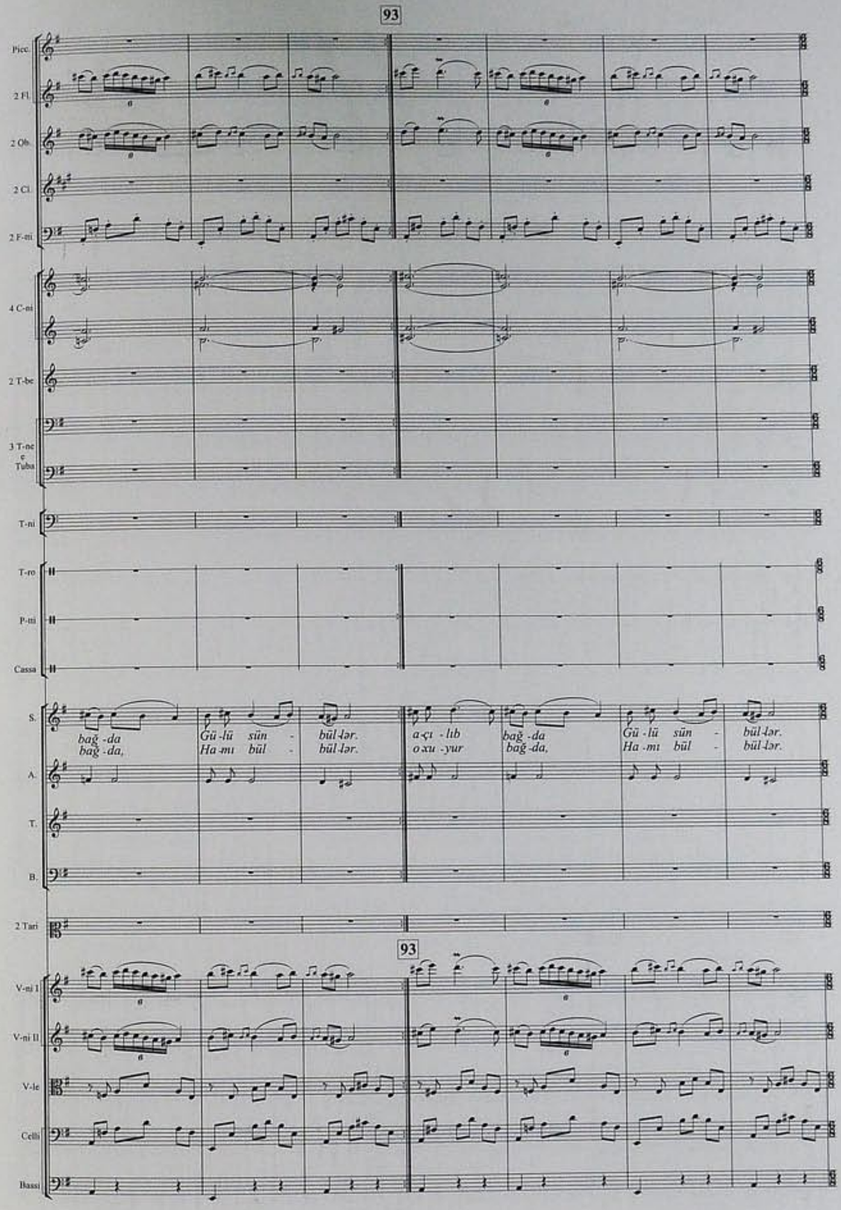
93
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
bağ -da Gü -lü sün - bül-lər. a-çı - lıb bağ -da Gü - lü sün - bül-lər.
bağ -da, Ha -mı bül - bül-lər. o xu -yur bağ -da, Ha -mı bül - bül-lər.
A.
T.
B.
2 Tari
93
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

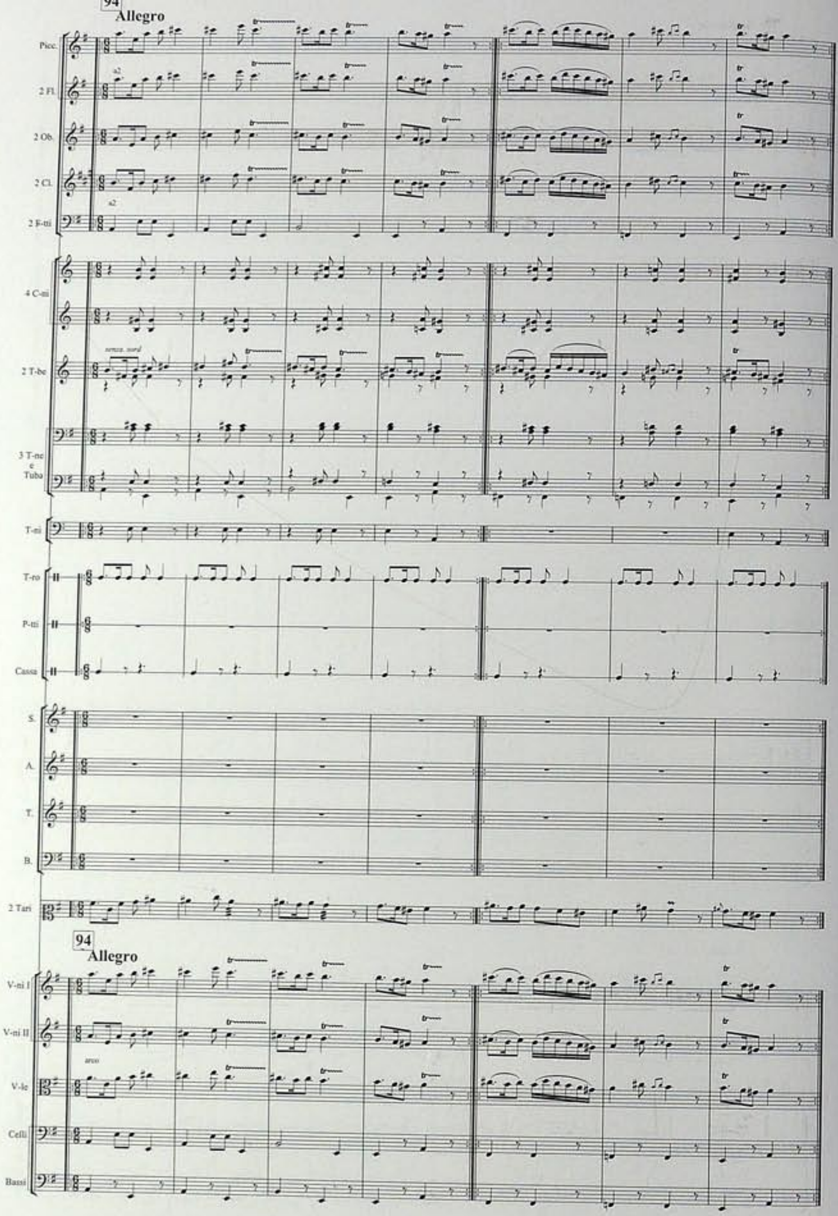

94
Allegro
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
94
Allegro
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

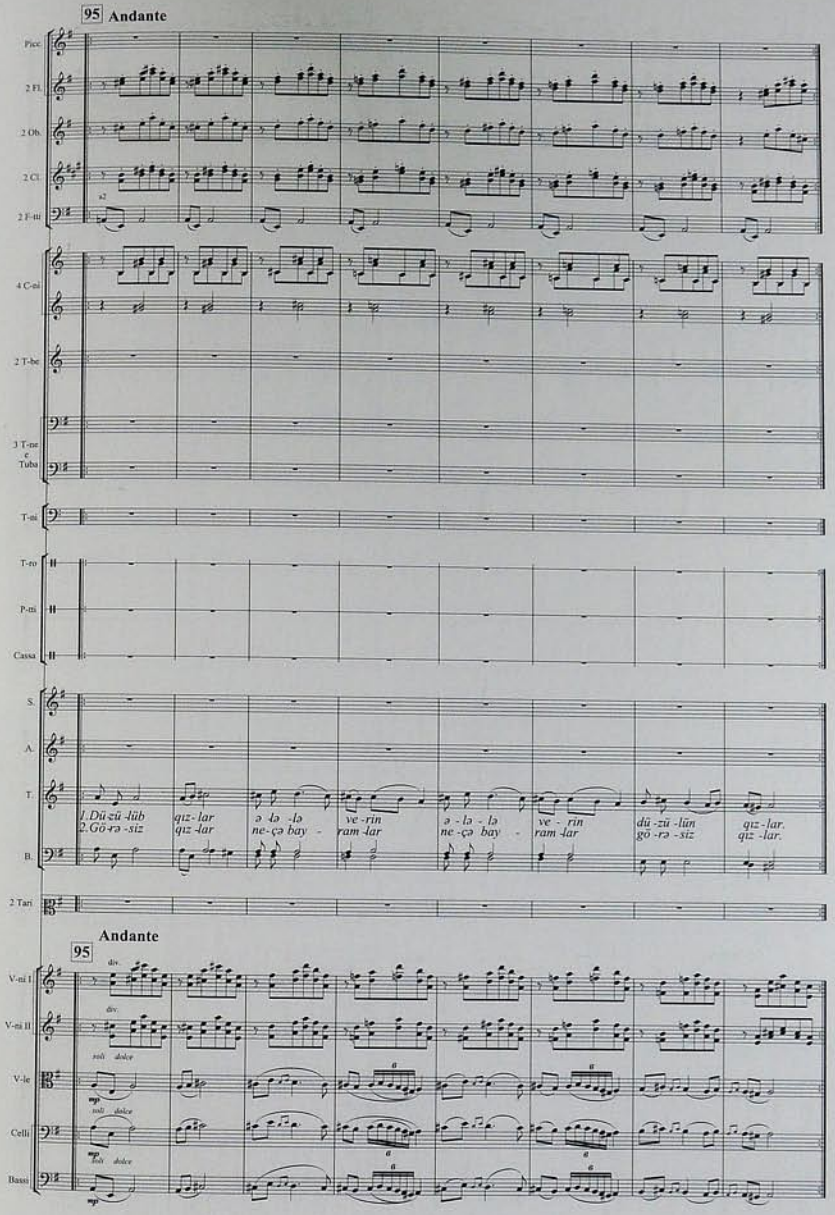

95 Andante
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
1.Dü-zü-lüb qız-lar ə-lə-lə ve-rin ə-lə-lə ve-rin dü-zü-lün qız-lar.
2.Gö-rə-siz qız-lar ne-çə bay-ram-lar ne-çə bay-ram-lar gö-rə-siz qız-lar.
B.
2 Tari
Andante
95
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
div.
soli dolce

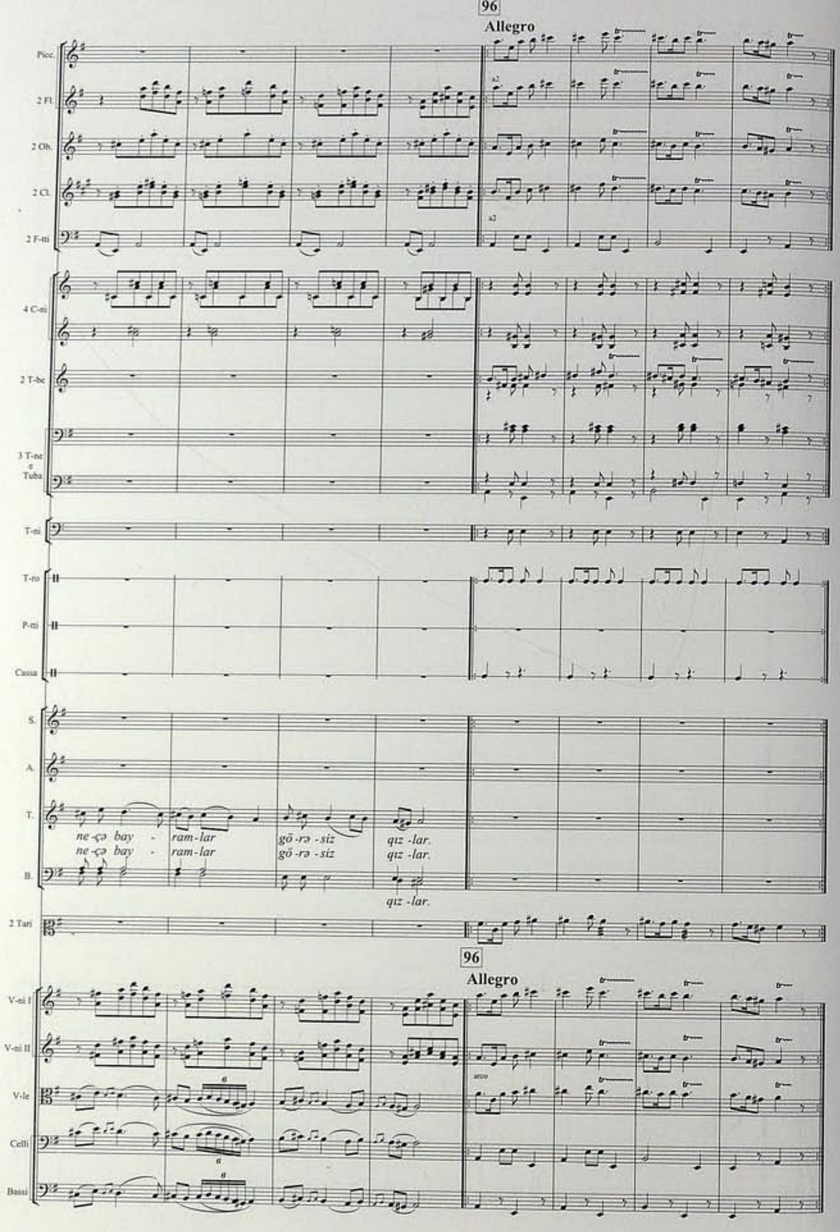

96
Allegro
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
ne -çə bay - ram-lar gö-rə -siz qız -lar.
ne -çə bay - ram-lar gö-rə -siz qız -lar.
B.
qız -lar.
2 Tari
96
Allegro
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

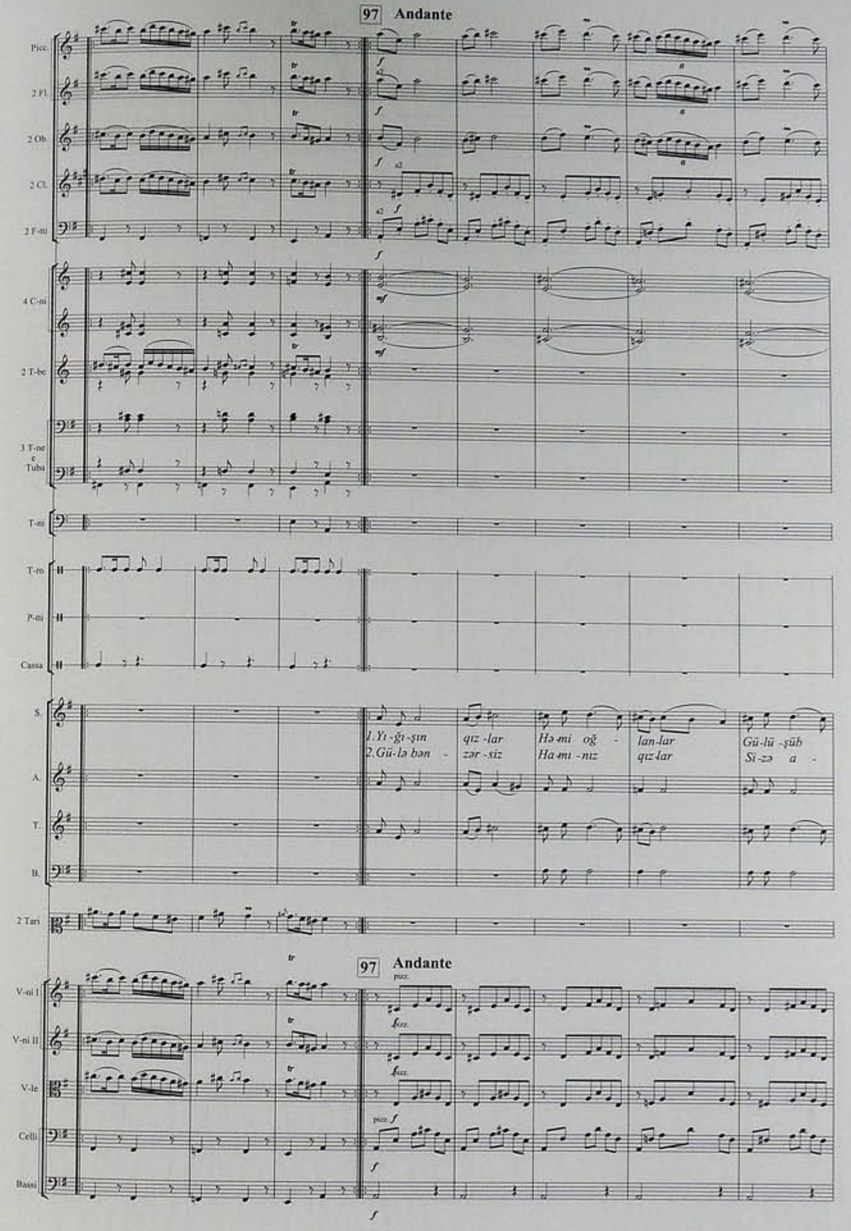

97 Andante
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
1.Yı -ğı-şın qız -lar Hə-mi oğ - lan-lar Gü-lü -şüb
2.Gü-lə bən - zər -siz Ha-mı -nız qız-lar Si-zə a -
A.
T.
B.
2 Tari
97 Andante
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

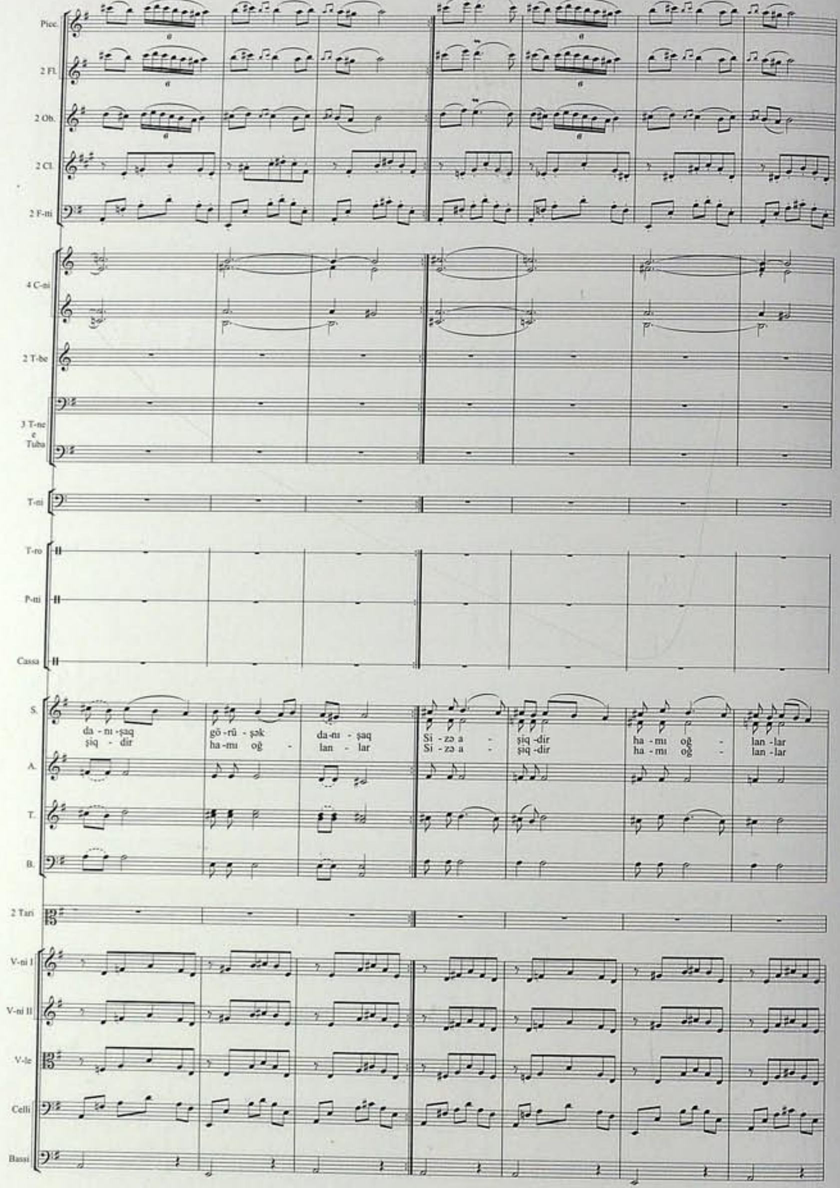
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
da - nı - şaq
şiq - dir
gö - rü - şək
ha - mı oğ -
da - nı - şaq
lan - lar
Si - zə a -
Si - zə a -
şiq -dir
şiq -dir
ha - mı oğ -
ha - mı oğ -
lan -lar
lan -lar
A.
T.
B.
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

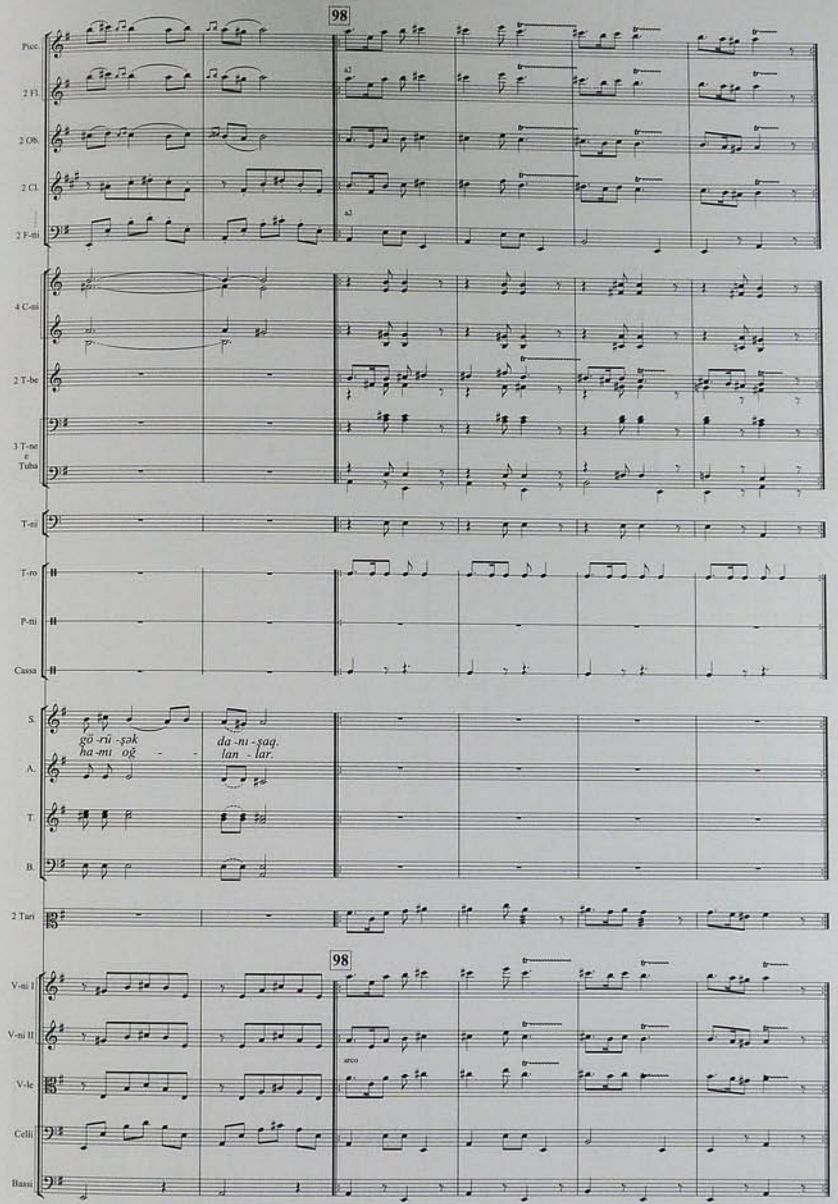
98
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
a2
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
gö -rü -şək
ha -mı oğ -
da -nı -şaq.
lan - lar.
A.
T.
B.
2 Tari
98
V-ni I
V-ni II
V-le
arco
Celli
Bassi

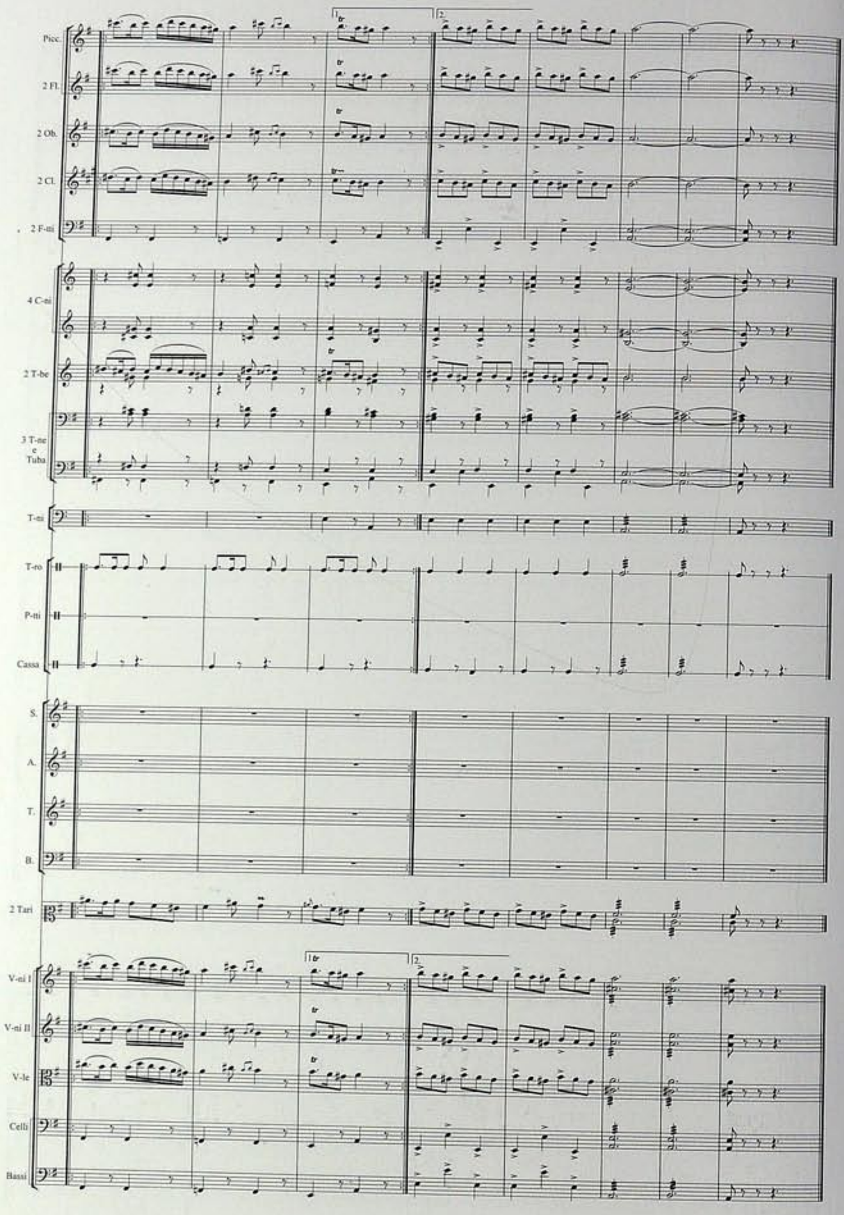

№30

Allegretto

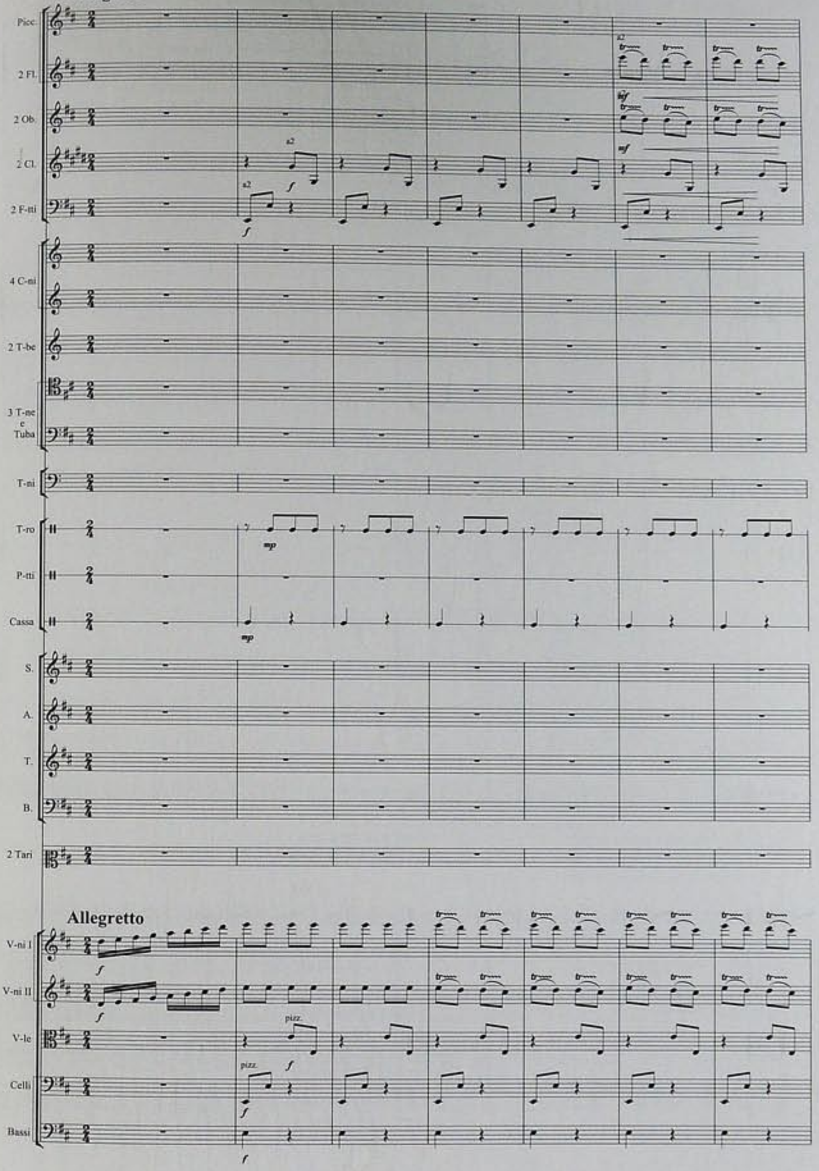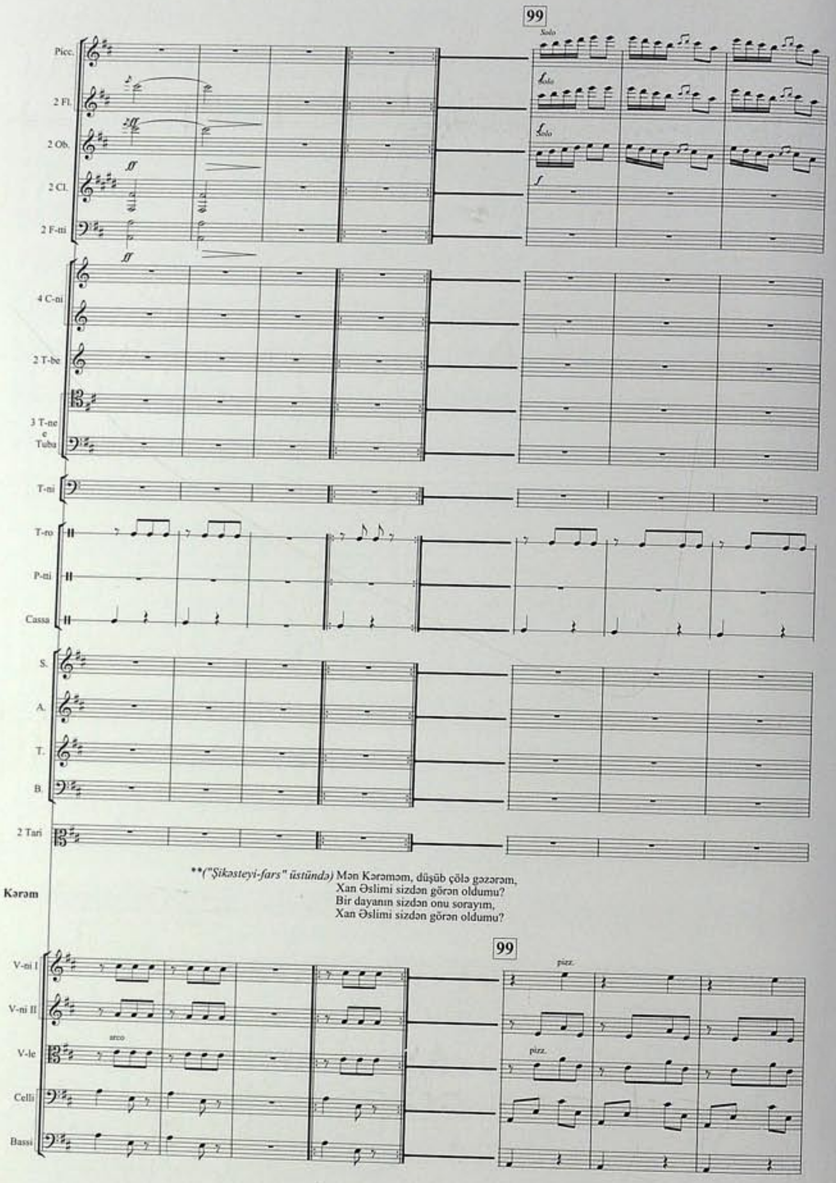

99
Solo
Solo
Solo
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
Kərəm
**("Şikəsteyi-fars" üstündə) Mən Kərəməm, düşüb çölə gəzərəm,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
Bir dayanın sizdən onu sorayım,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
99
pizz.
arco
pizz.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

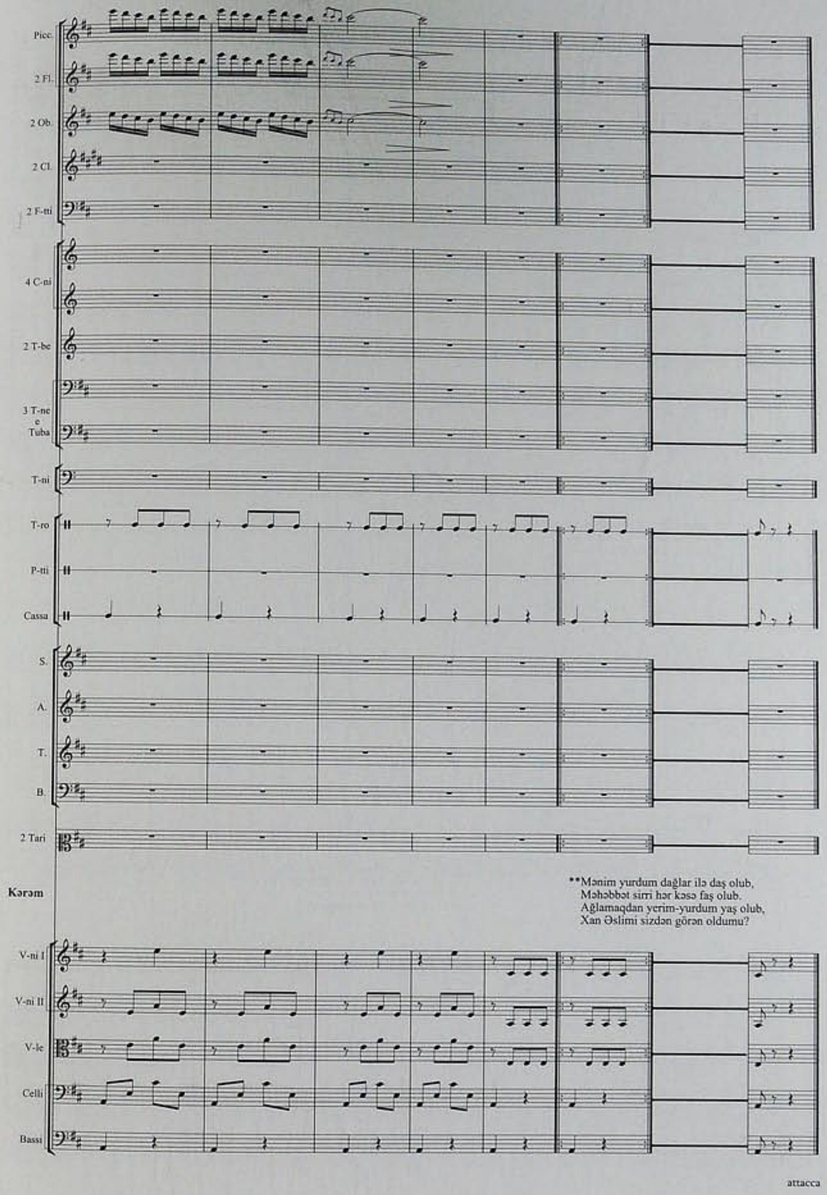
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 Tari
Kərəm
**Mənim yurdum dağlar ilə daş olub,
Məhəbbət sirri hər kəsə faş olub.
Ağlamaqdan yerim-yurdum yaş olub,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
attacca

№31

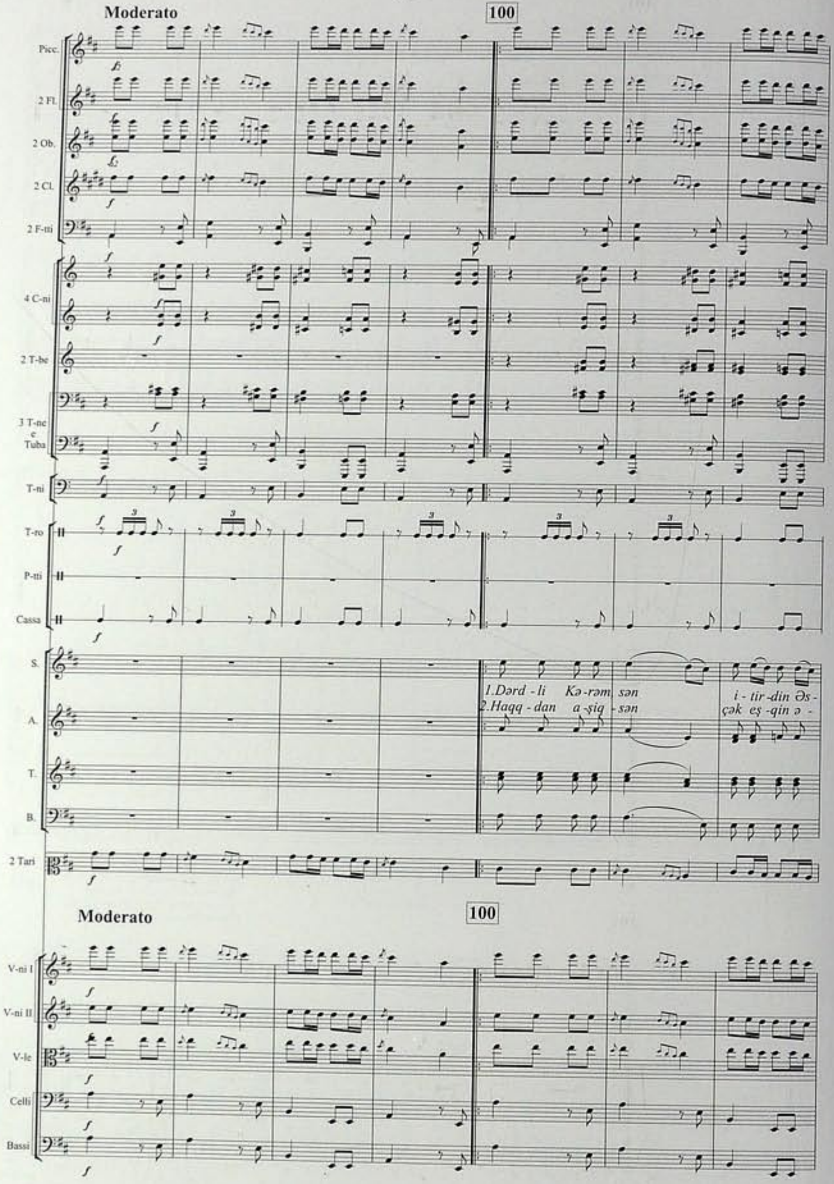

Moderato
100
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
1.Dərd - li Kə-rəm sən i - tir-din Əs -
2.Haqq - dan a - şiq - sən çək eş - qin ə -
2 Tari
Moderato
100
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

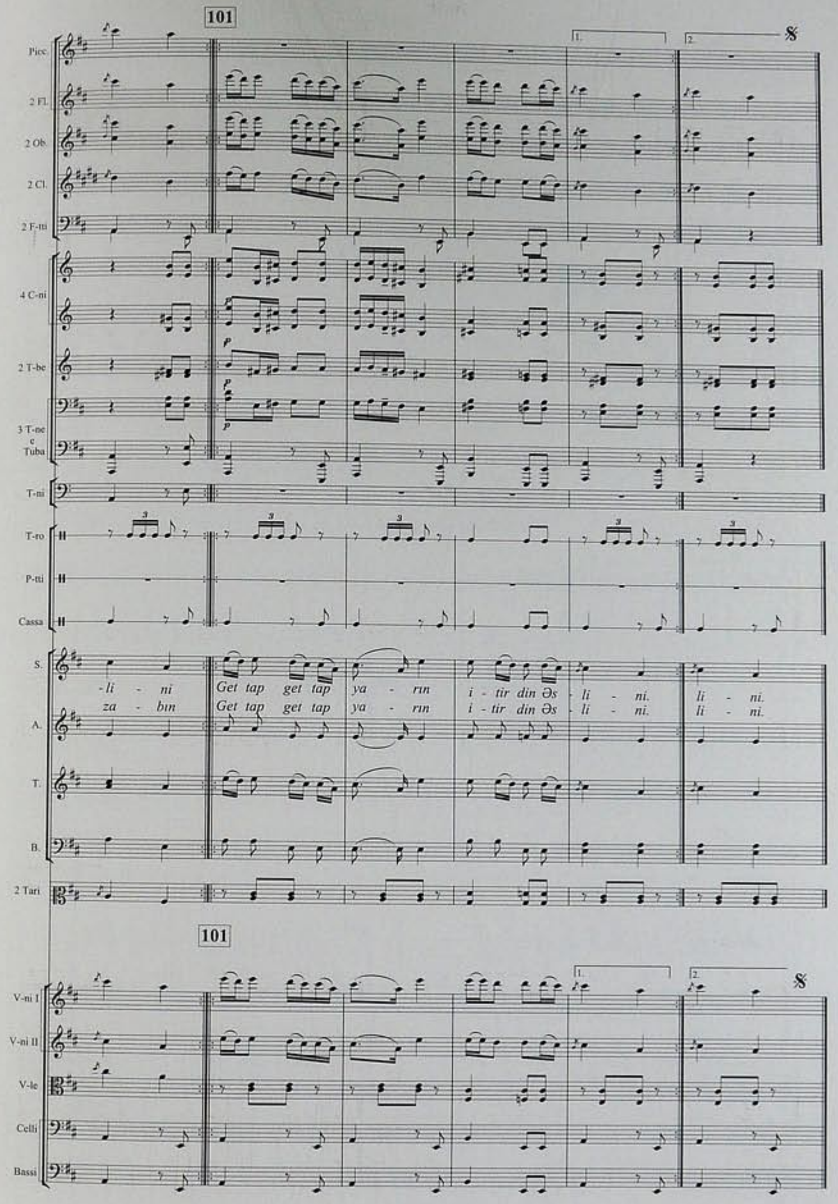

101
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
S.
A.
T.
B.
- li - ni Get tap get tap ya - rın i - tir din Əs - li - ni. li - ni.
za - bın Get tap get tap ya - rın i - tir din Əs - li - ni. li - ni.
2 Tari
101
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

attacca

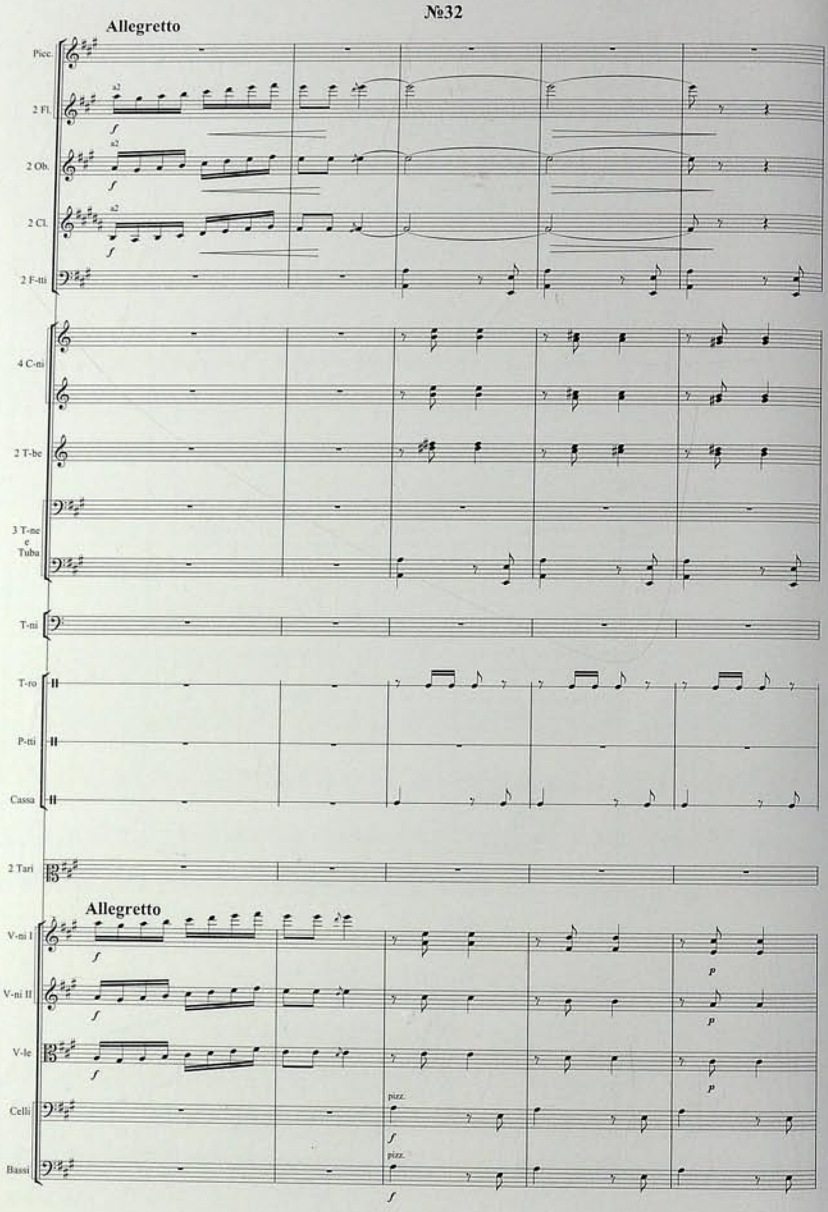
№32
Allegretto
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Allegretto
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

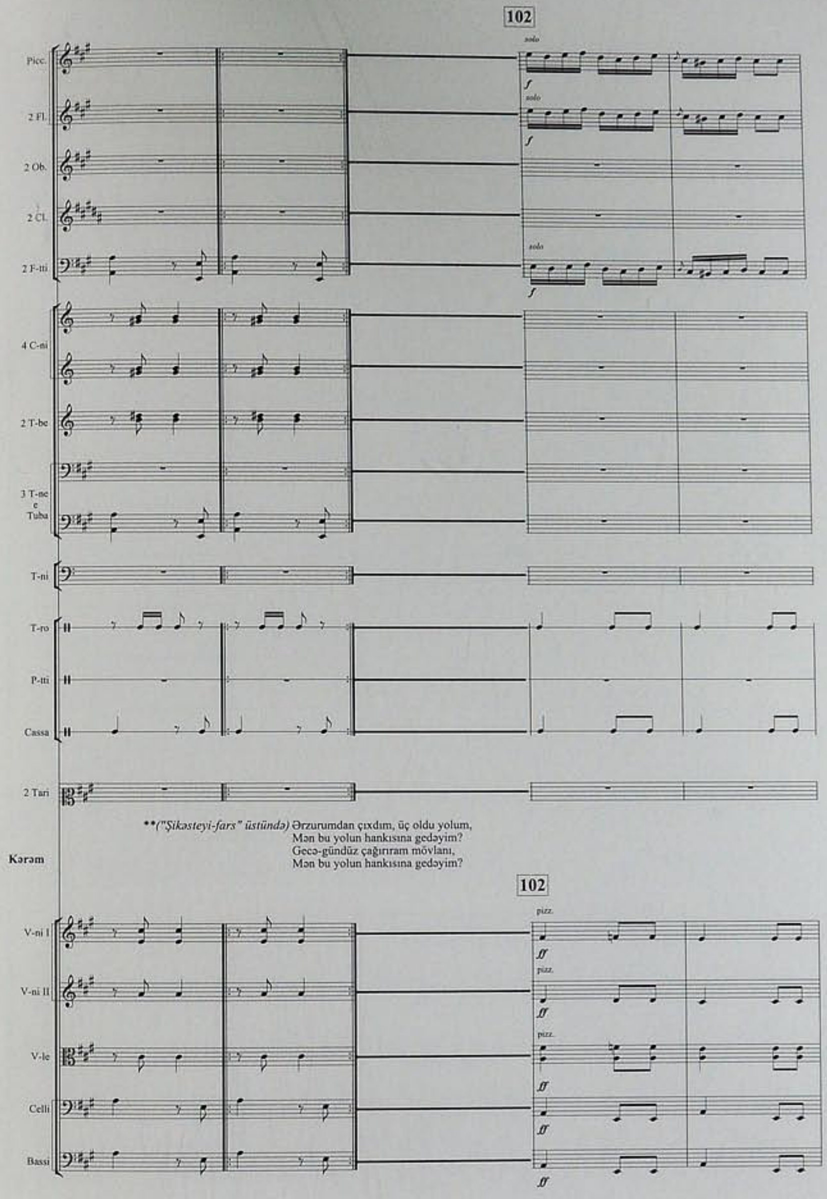
102
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
solo
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**("Şikəsteyi-fars" üstündə) Ərzurumdan çıxdım, üç oldu yolum,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
Gecə-gündüz çağırıram mövlanı,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
102
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

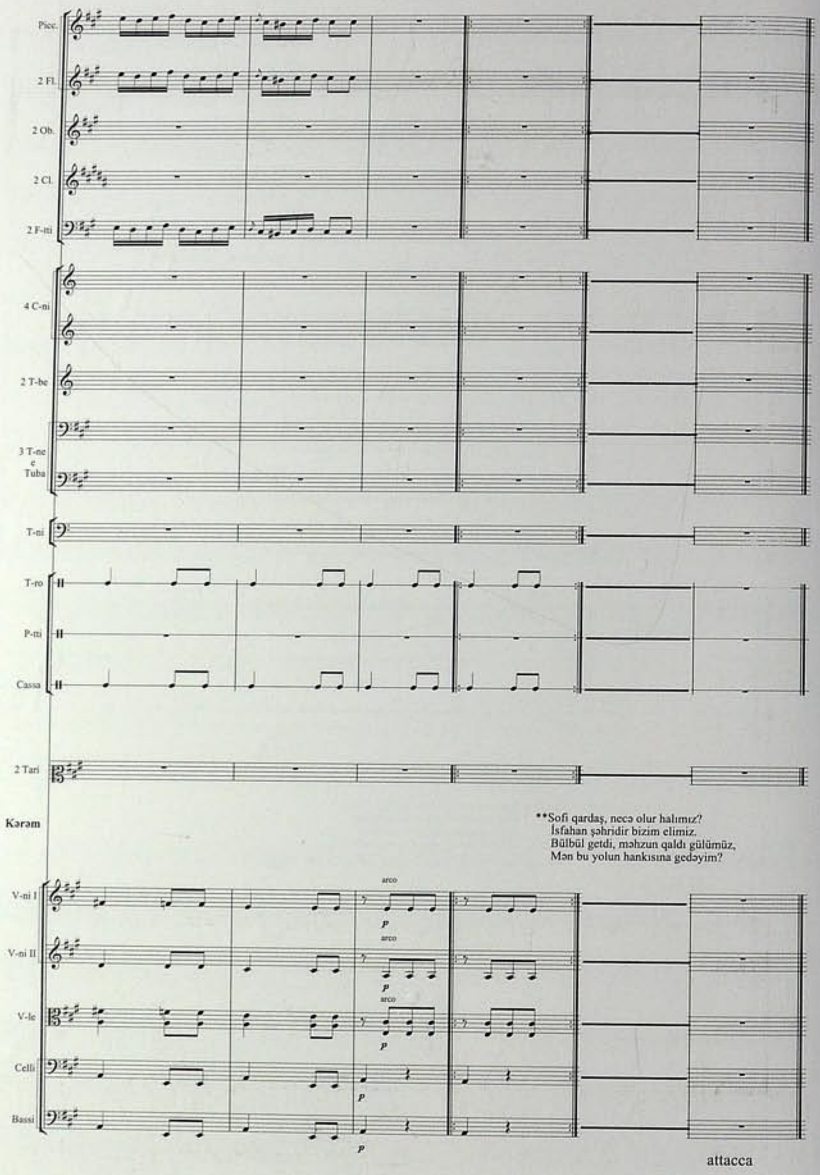
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Sofi qardaş, necə olur halımız?
İsfahan şəhridir bizim elimiz.
Bülbül getdi, məhzun qaldı gülümüz,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
arco
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
attacca

№33

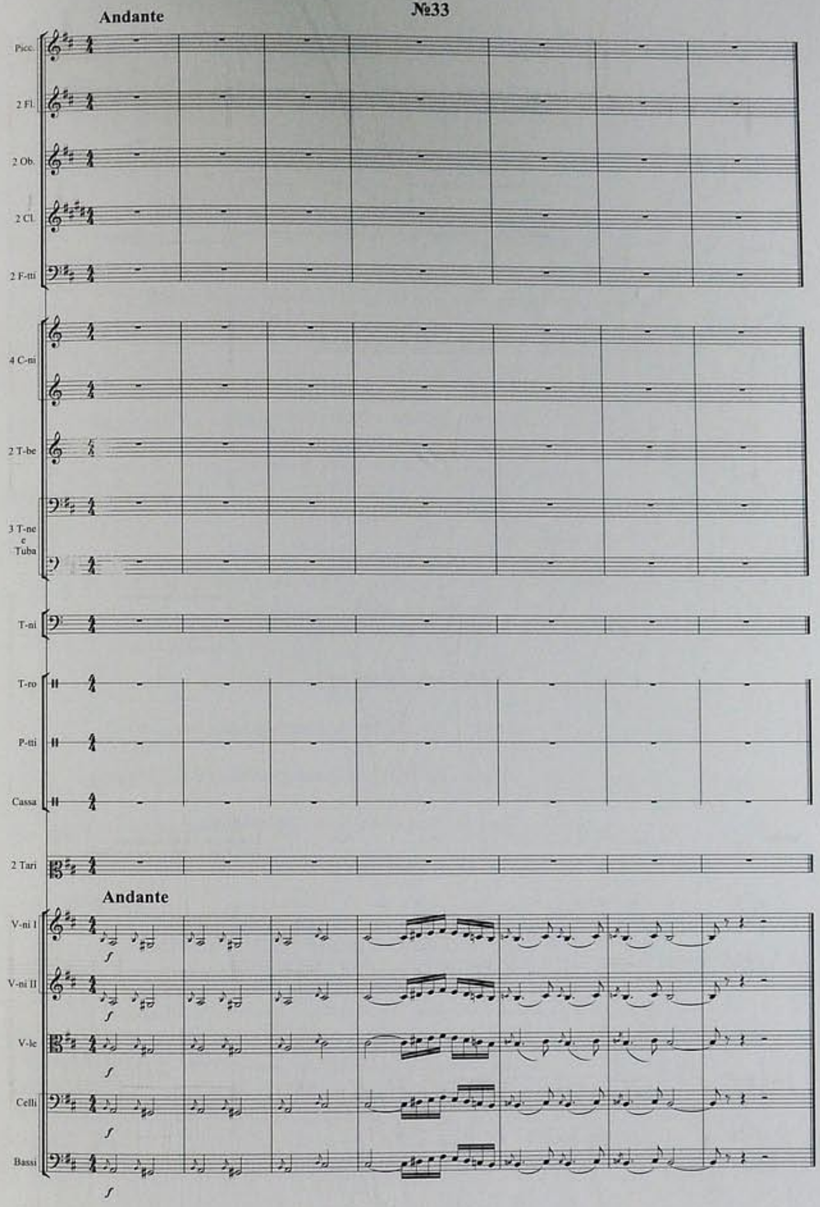
Andante
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
Andante
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

Bu halda Şeyx Nurani vaqe olur və üzünü Kərəmgilə tutub, oxuyur.

"Humayun" ifa olunur*

Şeyx Nurani – Eşqə giriftar olanı
Zarü pərişan gördüm.
Cəng edib, can alanı
Qanına qəltan gördüm.
Atəşi-eşqə düşəni
Çaki-giriban gördüm.

"Tərkib" ifa olunur*

Hicr oduna yananı
Qəlbini büryan gördüm.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Şeyx – Ey qəriblər, siz haraya getmək istəyirsiniz?

Sofi – Ey Şeyx, biz Hələb şəhərinə getmək istəyirik.

Şeyx – Elə isə bax, budur Hələbin yolu.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№34

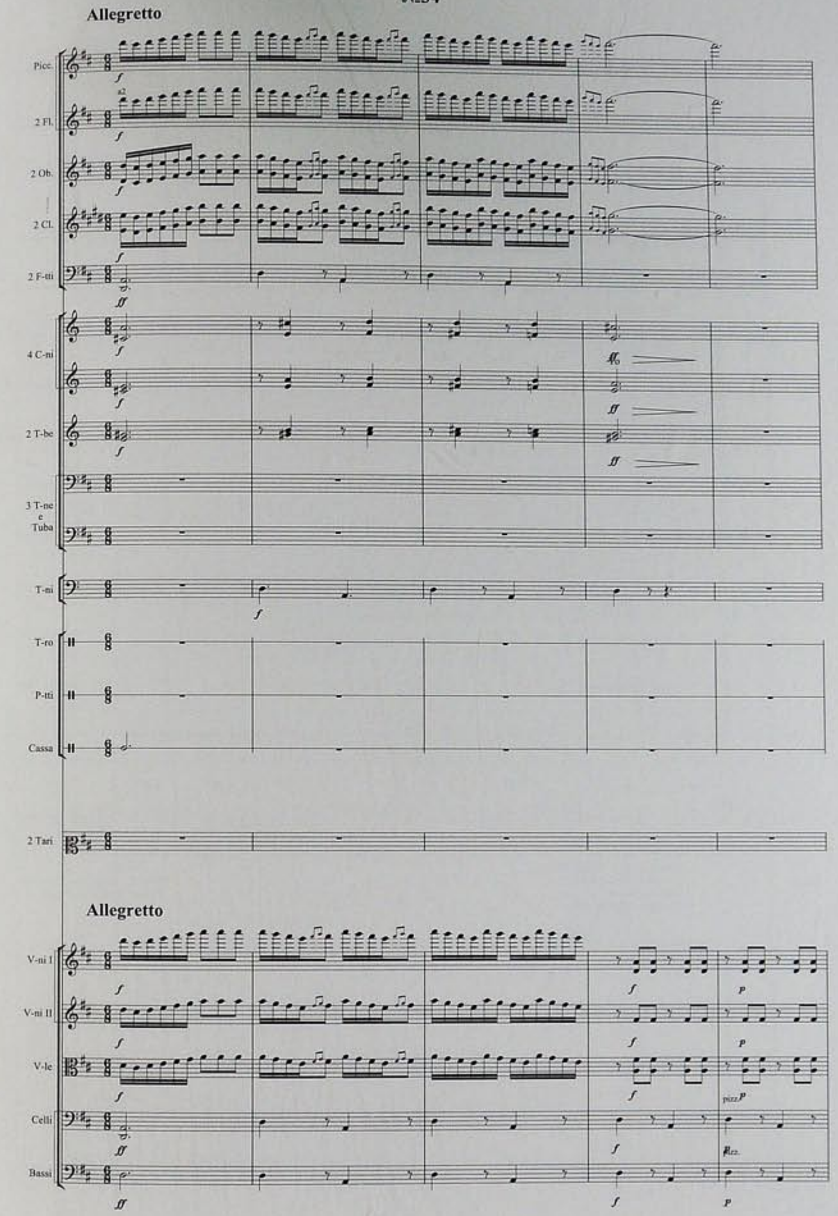

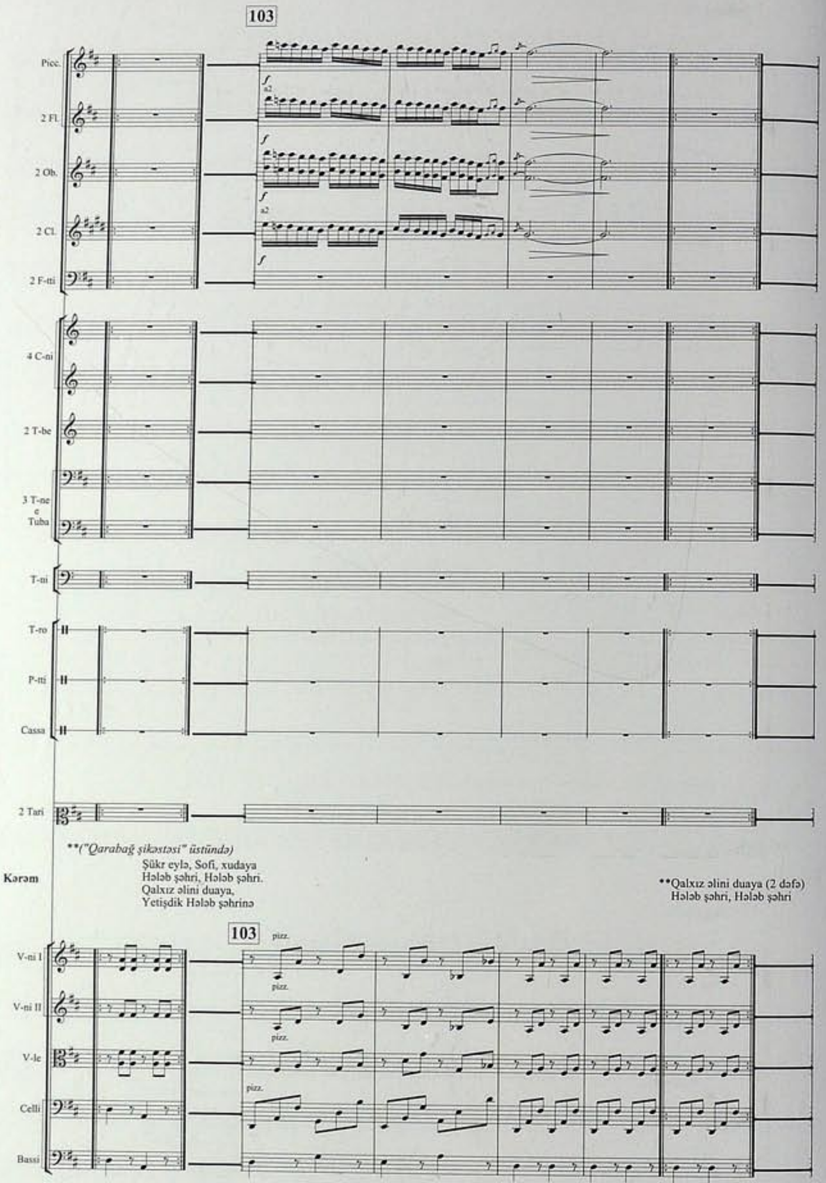
103
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
**("Qarabağ şikəstəsi" üstündə)
Kərəm
Şükr eylə, Sofi, xudaya
Hələb şəhri, Hələb şəhri.
Qalxız əlini duaya,
Yetişdik Hələb şəhrinə
**Qalxız əlini duaya (2 dəfə)
Hələb şəhri, Hələb şəhri
103
pizz.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

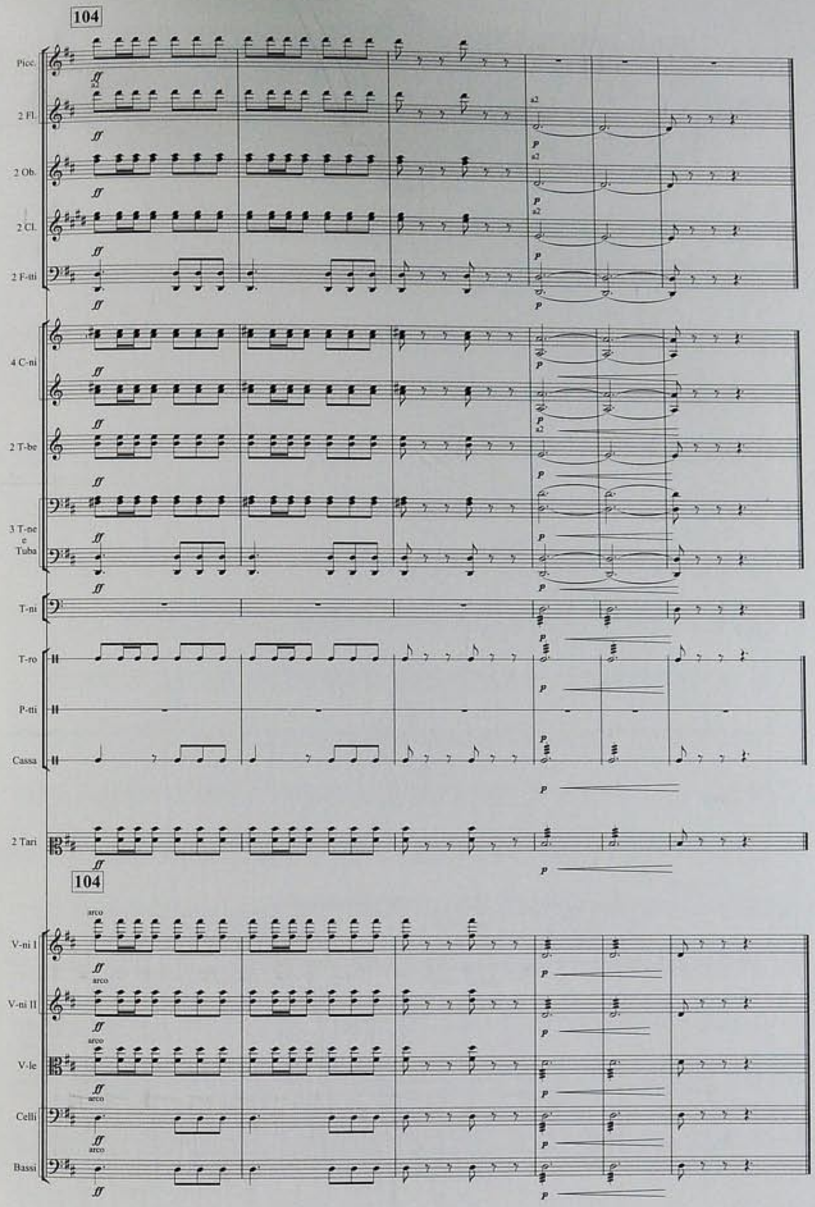
104
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
104
arco
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

IV PƏRDƏ
V ŞƏKİL

№35
Antrakt

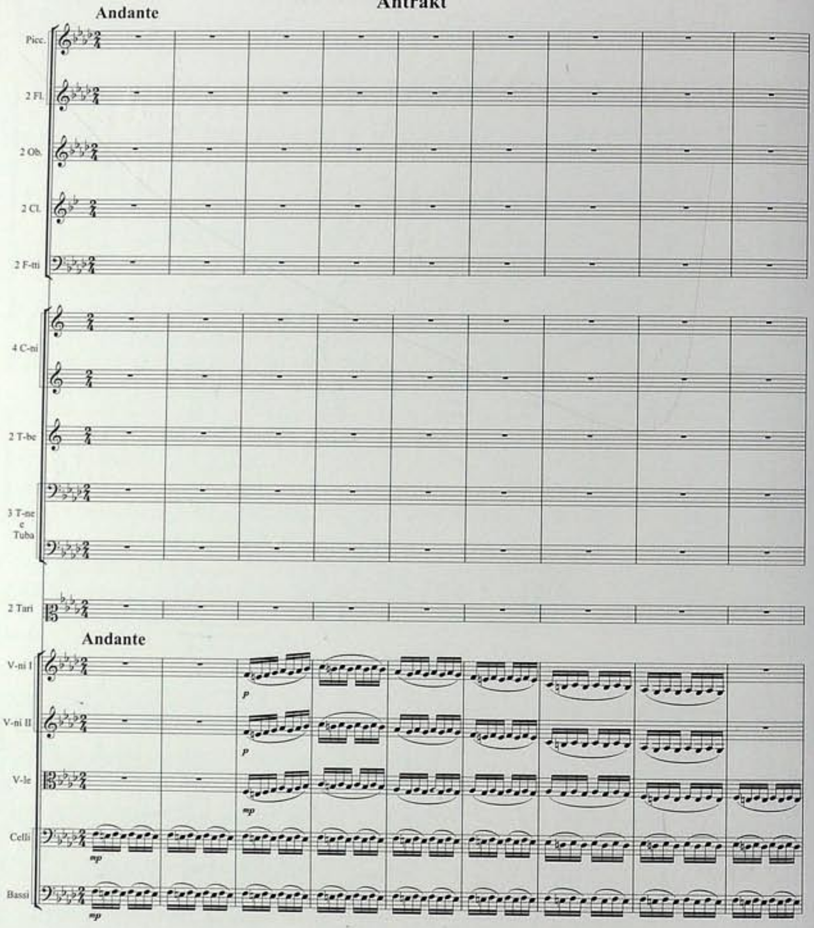

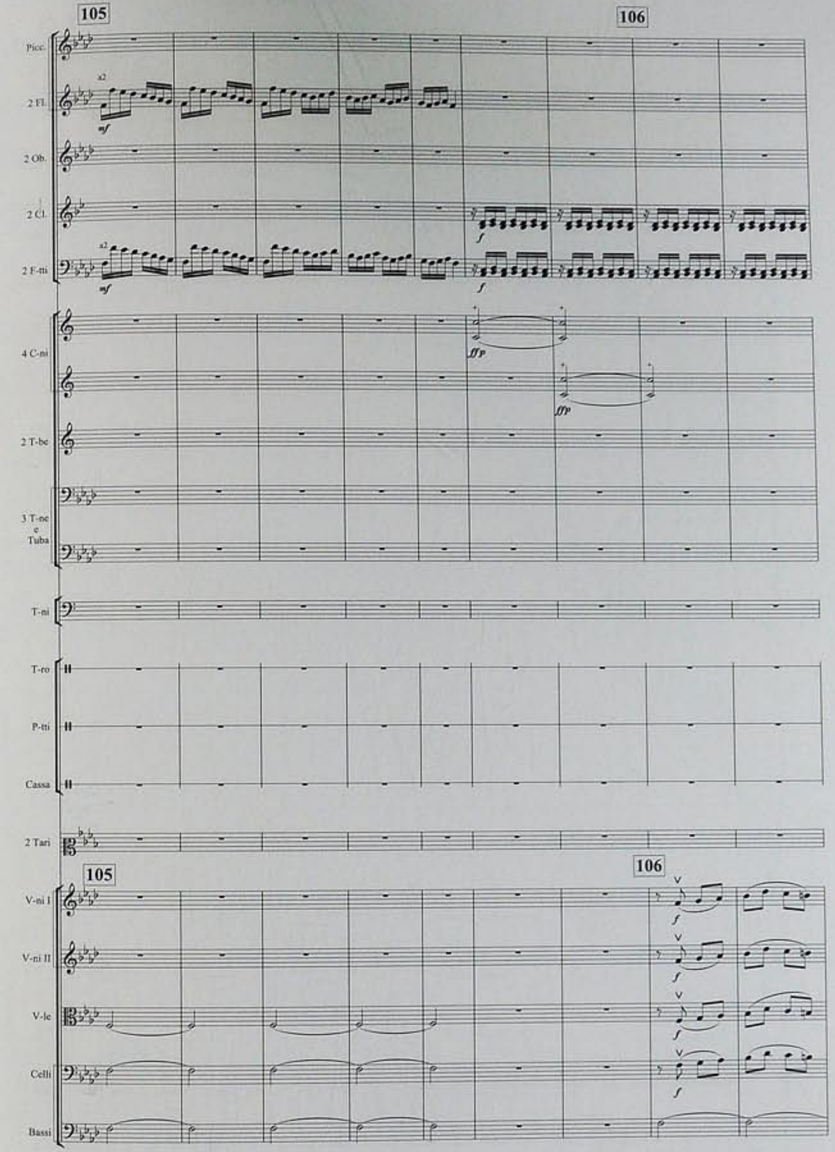

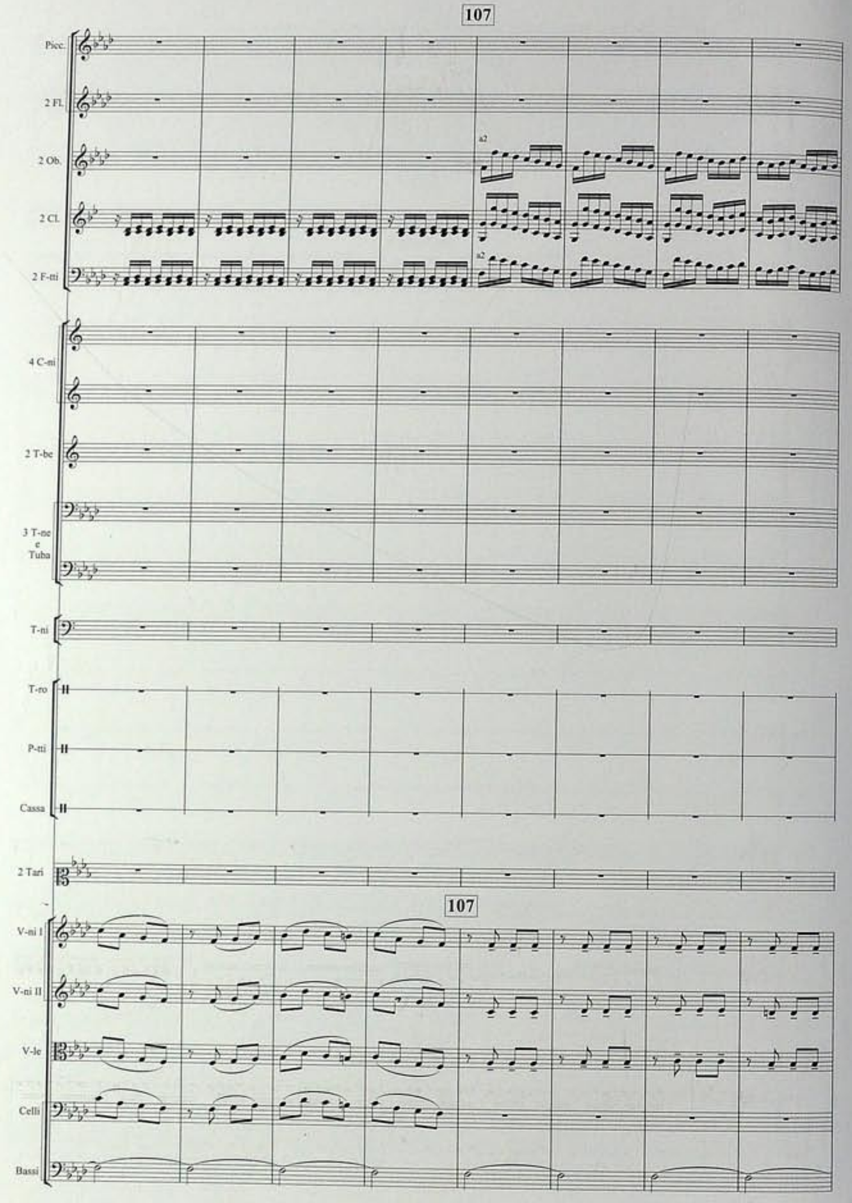
107
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
a2
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
107
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

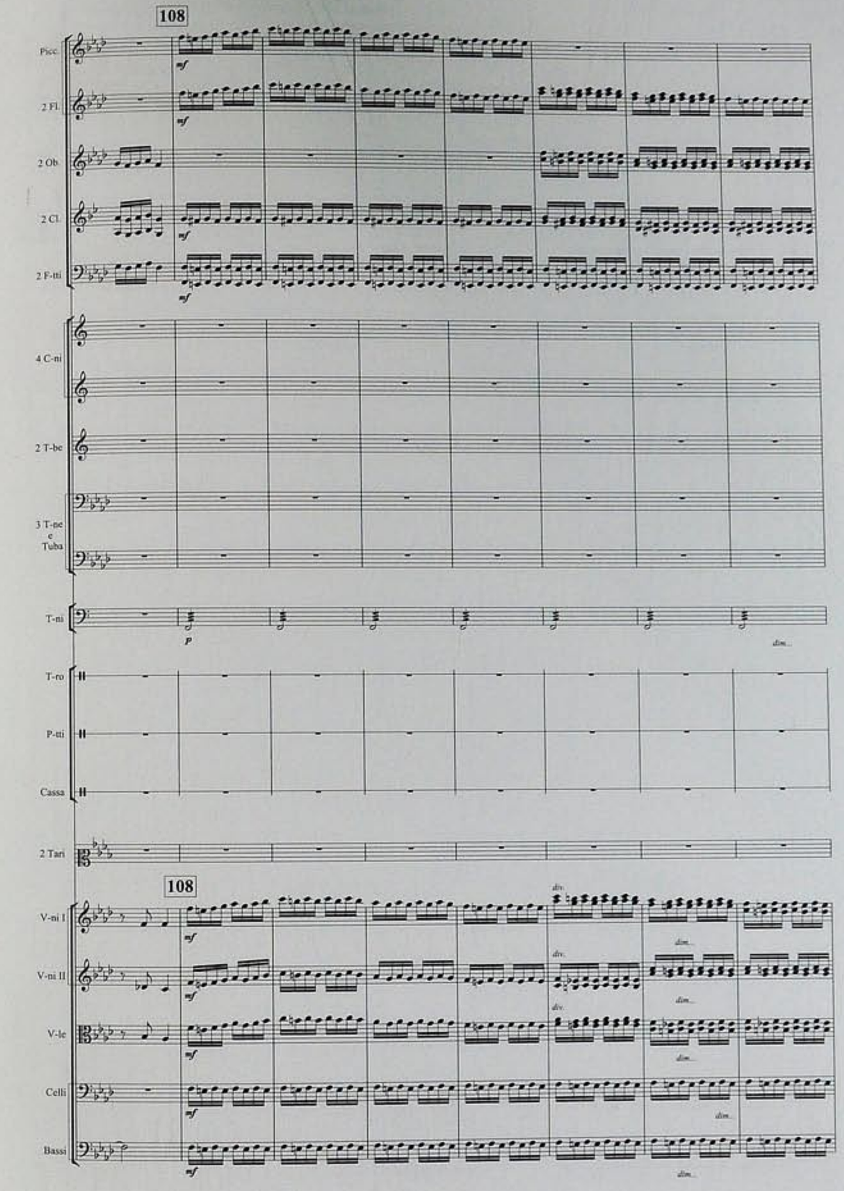
108
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
108
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

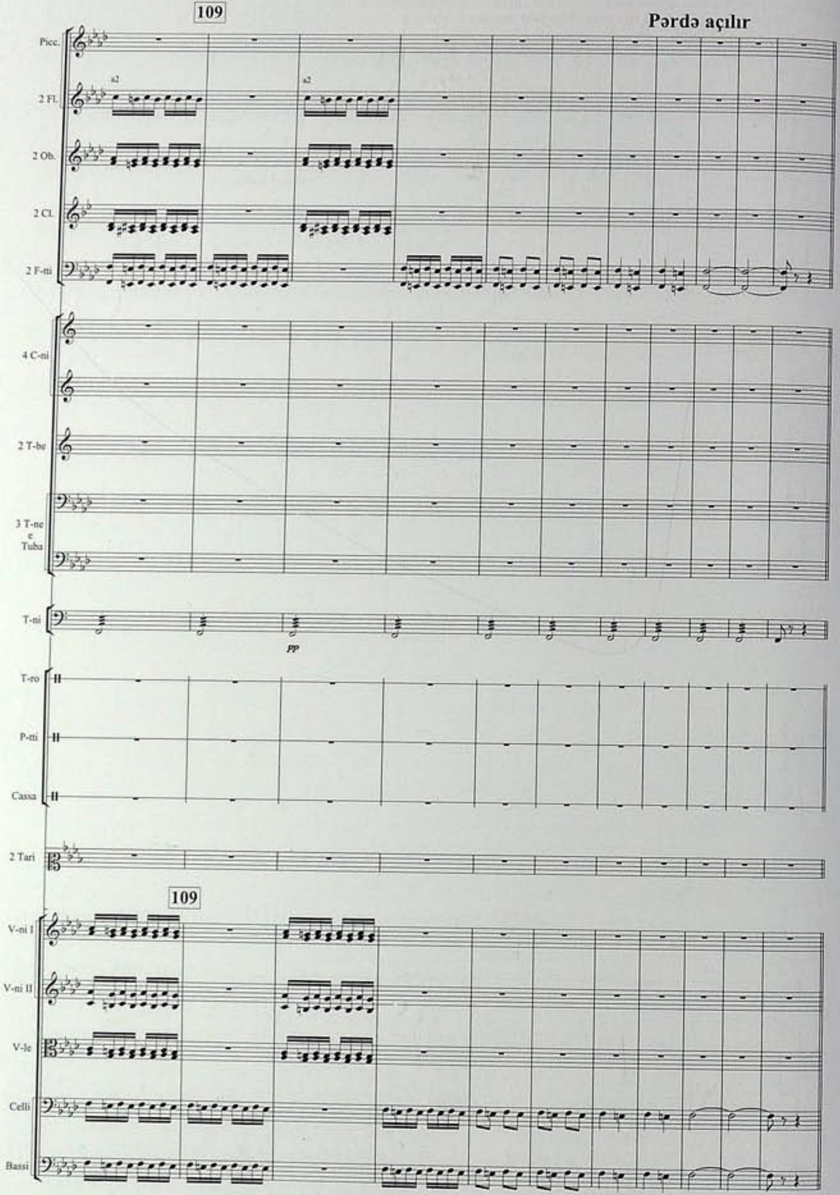

Hələb şəhərinin bazarında vaqe olur. Axşam çağıdır, sağ tərəfdə sair evlər var.
Sol tərəfdə Qara Keşiş və Əsli olan ikimərtəbə və eyvanlı ev vardır.
Ortada çeşmə qurulub, altı nəfər qız su doldurmaqla məşğuldurlar.
Evlərin içindən işıq gəlir. Qızlar su doldururlar və oxuyurlar.

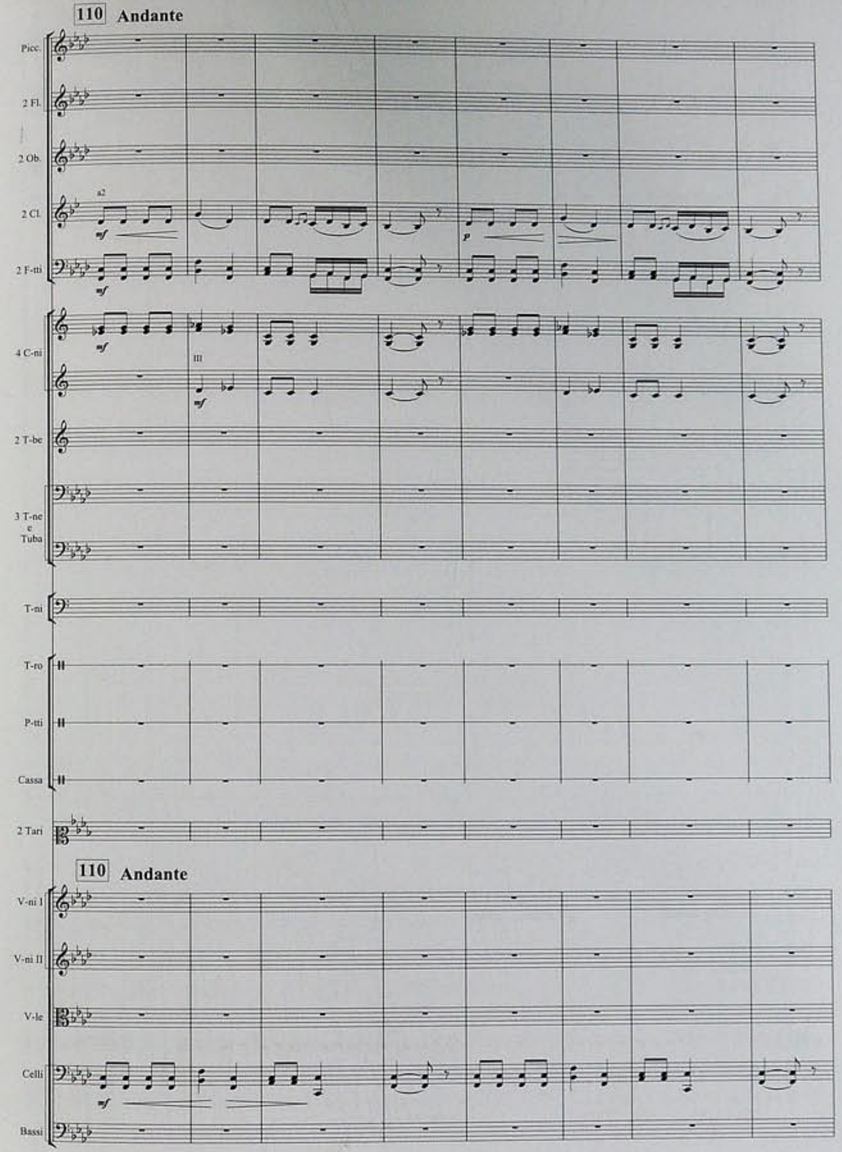

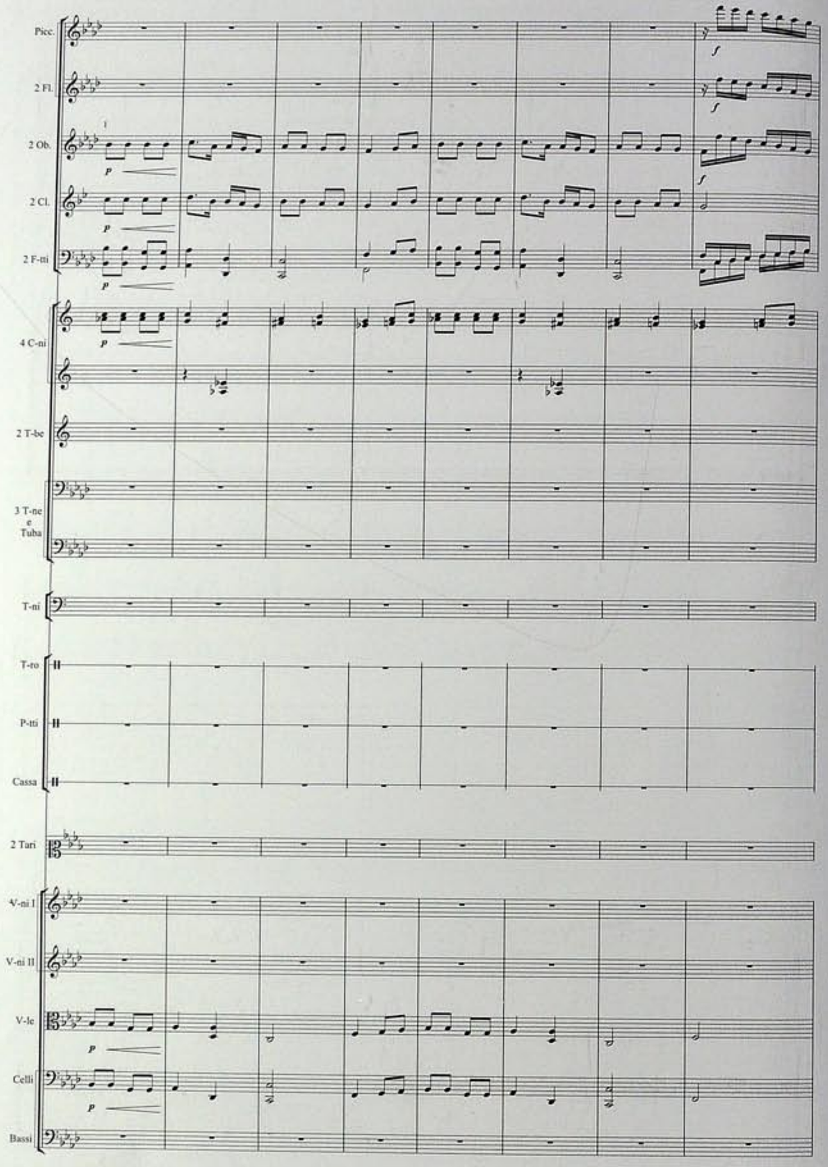
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

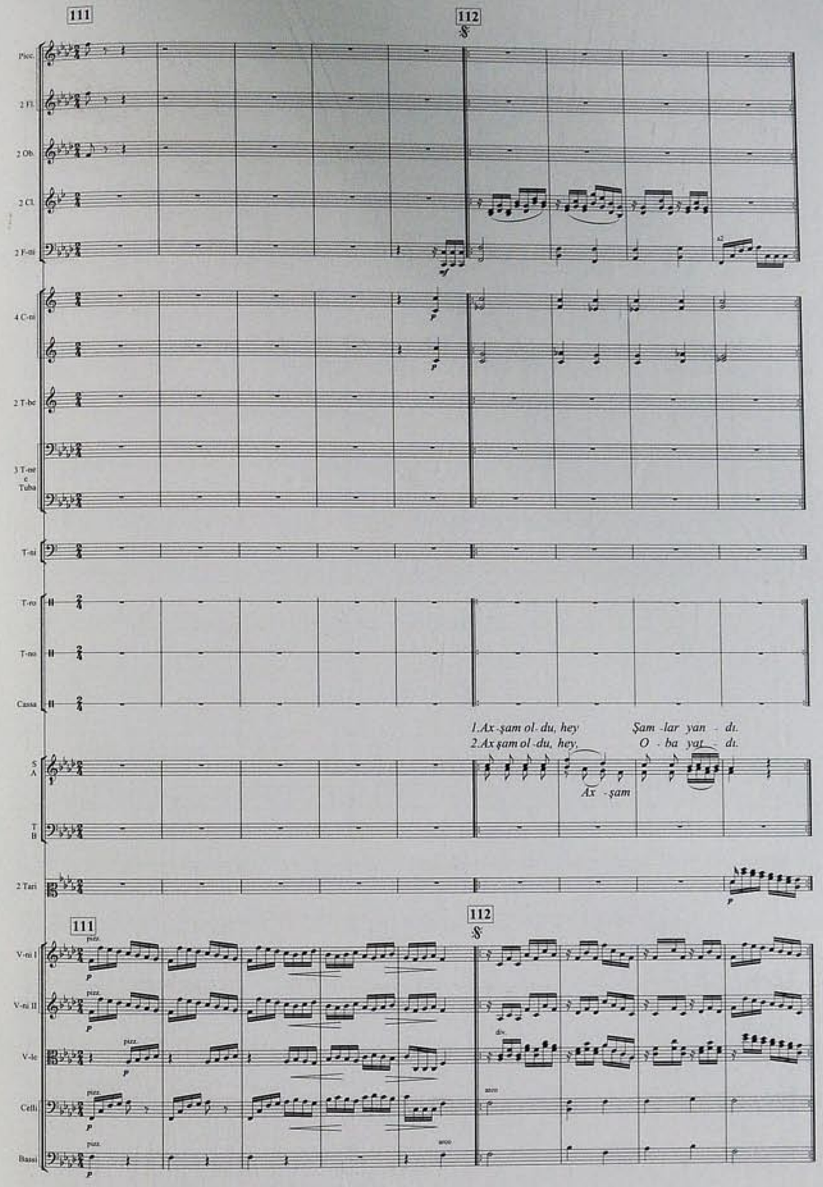
111
112
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
1.Ax-şam ol-du, hey Şam-lar yan - dı.
2.Ax şam ol-du, hey, O - ba yat - dı.
Ax - şam
S A
T B
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.
arco
div.

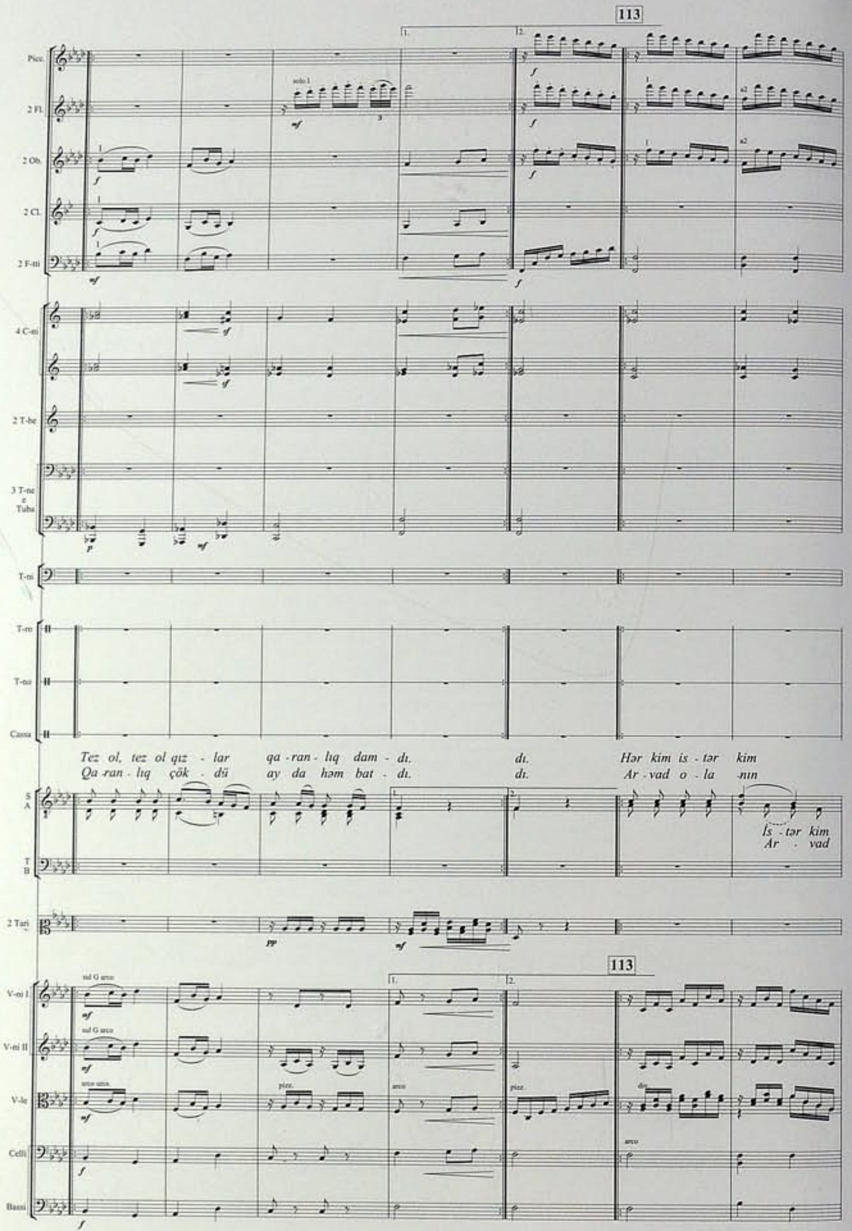
113
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
Tez ol, tez ol qız - lar qa - ran - lıq dam - dı. dı. Hər kim is - tər kim
Qa - ran - lıq çök - dü ay da həm bat - dı. dı. Ar - vad o - la - nın
S A
İs - tər kim
Ar - vad
T B
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

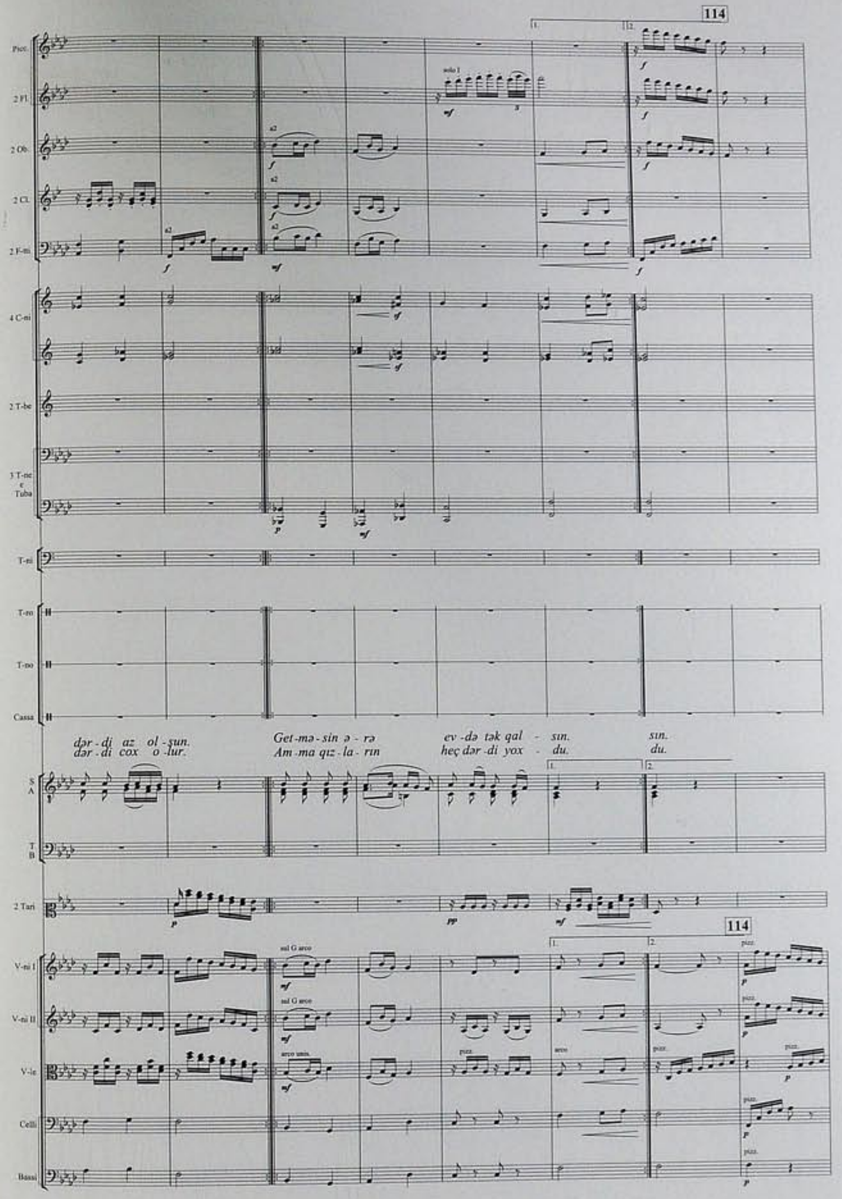
114
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
dər - di az ol - sun. Get - mə - sin ə - rə ev - də tək qal - sın. sın.
dər - di çox o - lur. Am - ma qız - la - rın heç dər - di yox - du. du.
S A
T B
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

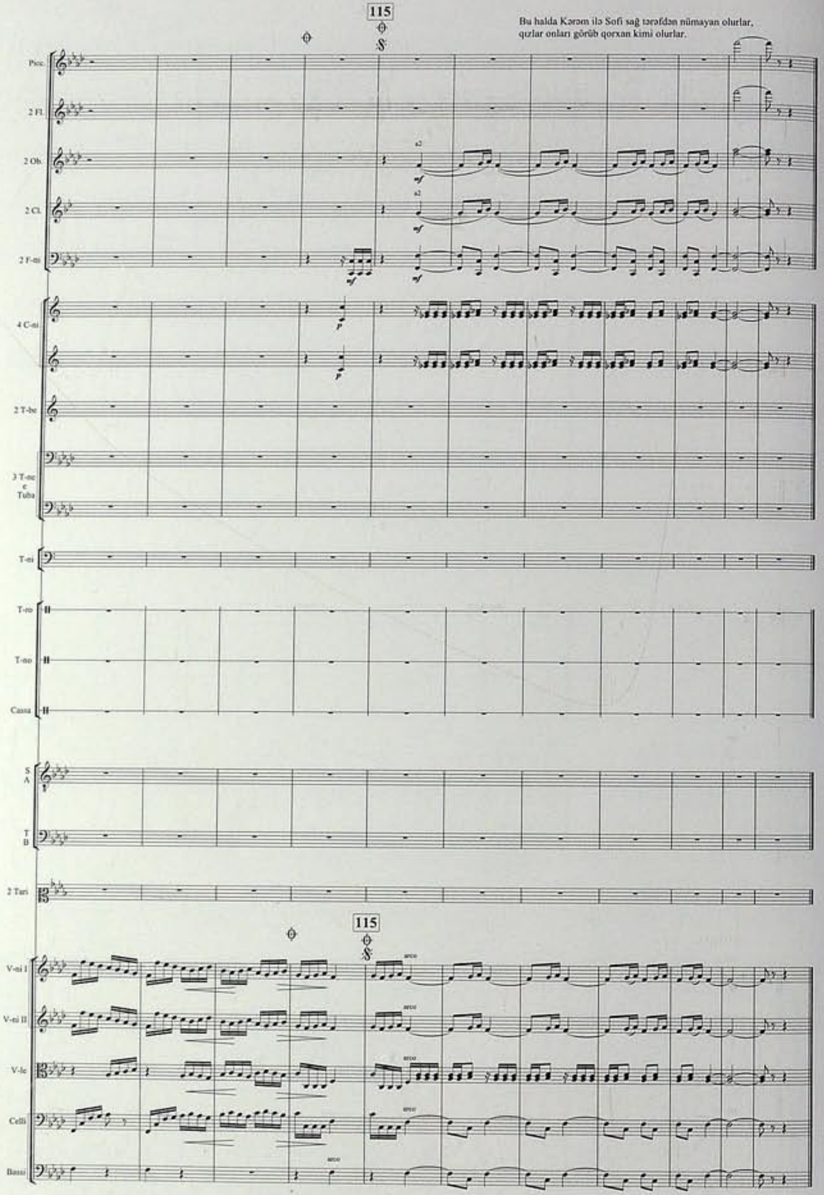
115
Bu halda Kərəm ilə Sofi sağ tərəfdən nümayan olurlar,
qızlar onları görüb qorxan kimi olurlar.
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
S A
T B
2 Tari
115
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco

№36

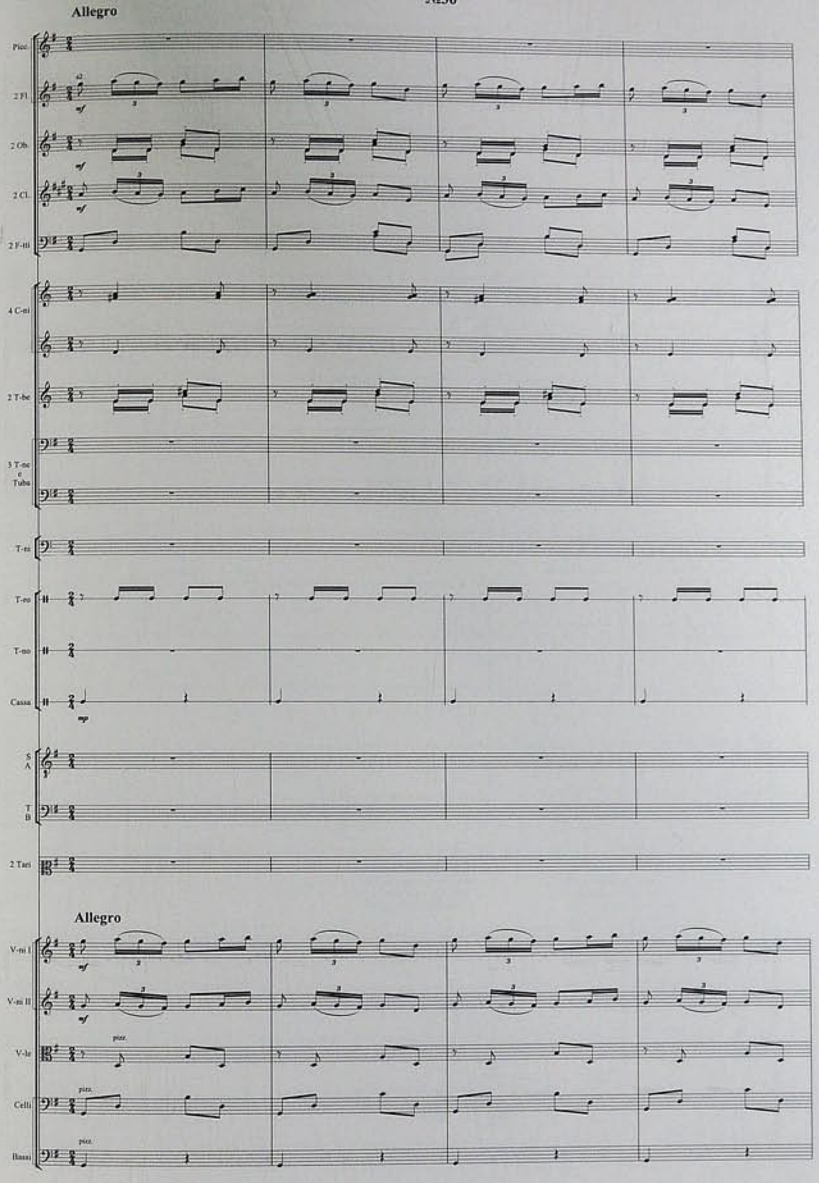
Allegro
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
S A
T B
2 Tari
Allegro
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

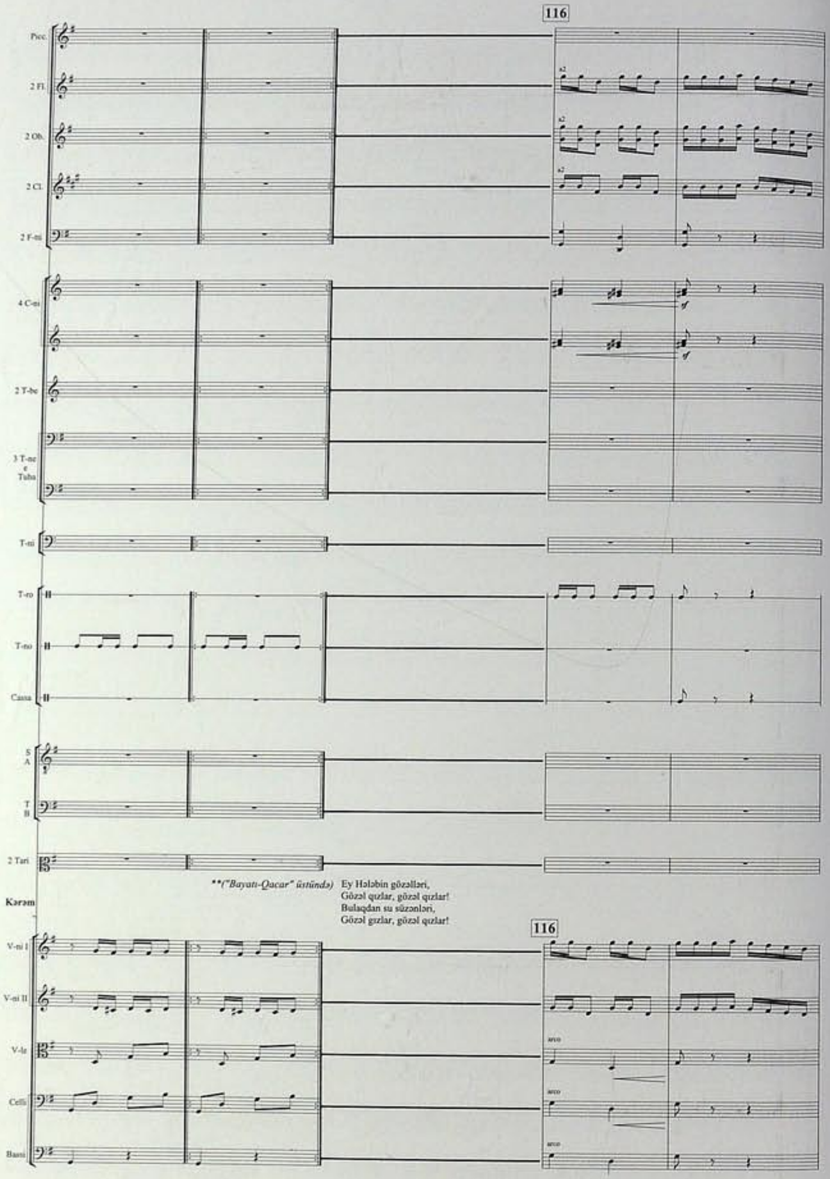
116
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
S A
T B
2 Tari
Kərəm
**("Bayatı-Qacar" üstündə)
Ey Hələbin gözəlləri,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!
Bulaqdan su süzənləri,
Gözəl gızlar, gözəl qızlar!
116
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
a2
arco

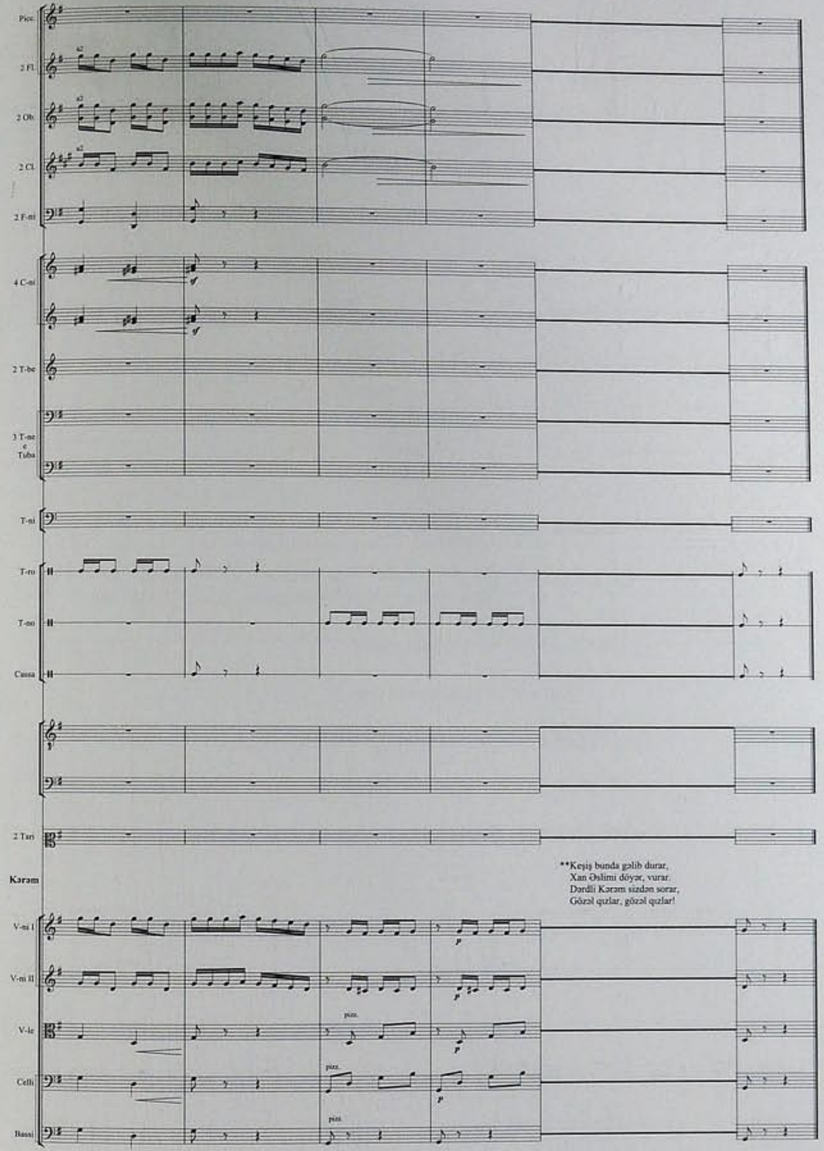
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Keşiş bunda gəlib durar,
Xan Əslimi döyər, vurar.
Dərdli Kərəm sizdən sorar,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
a2
pizz.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Qızlardan biri – Siz kimsiniz və bizlərdən nə istəyirsiniz?

Sofi – Ey gözəl qızlar, sizin bu şəhərə bir keşiş gəlib, öz qızı ilə olur, söyləyin bizə, Allah eşqinə, o keşiş harda qalır?

Qızlardan biri – O qızın adı nədir?

Kərəm – Qızın adı xan Əsli.

Qızlardan biri – Bildim hansı keşişdi, bax, o keşiş bu evdə olur, bu evdə.

№37

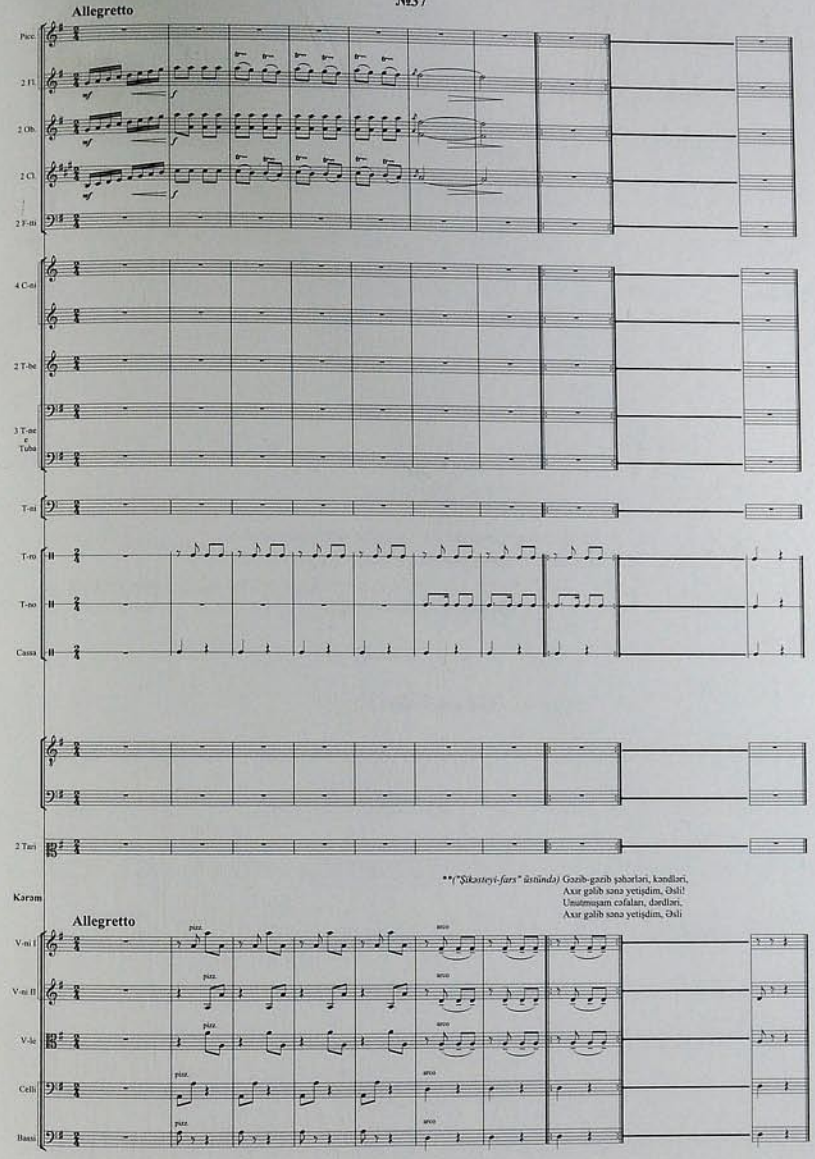

Bu halda eyvana açılan qapılar taybatay açılıb,
Əsli hövlnak bir suratdə eyvana çıxır və aşağı baxıb deyir:

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Əsli – Kərəm!

Kərəm – Əsli!

№38

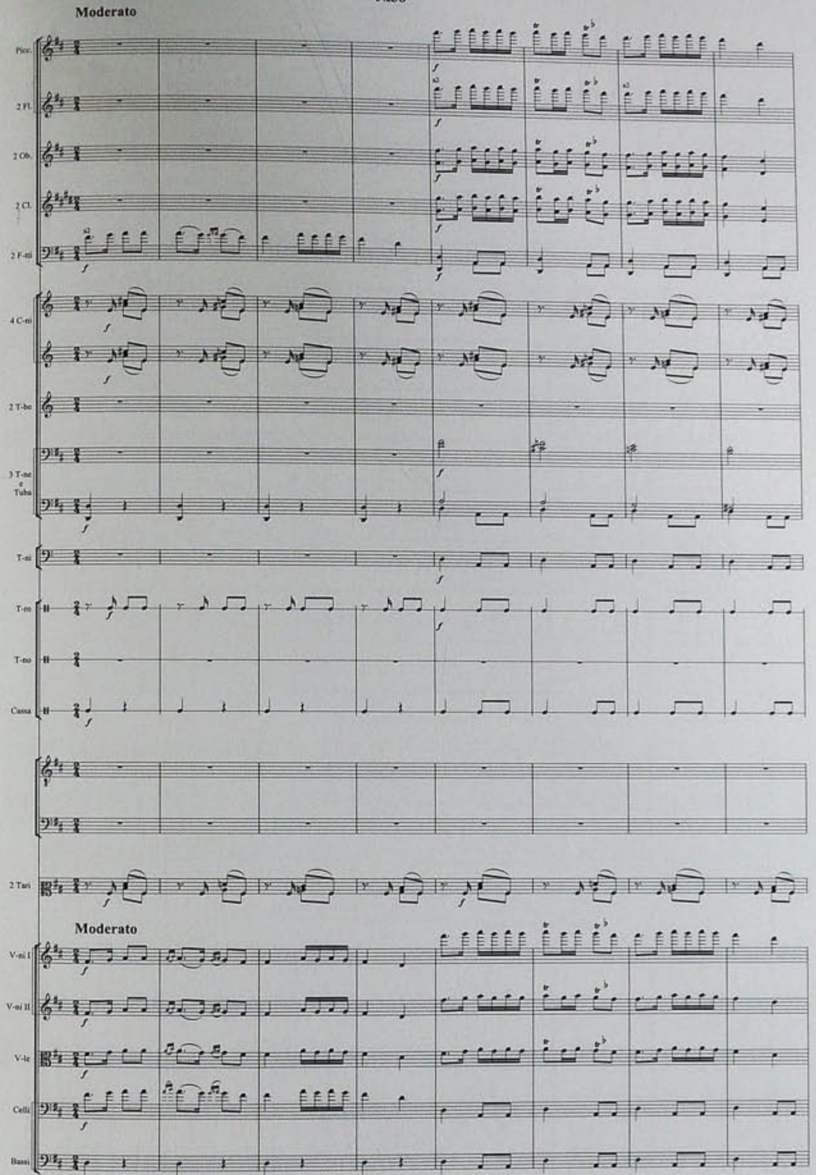

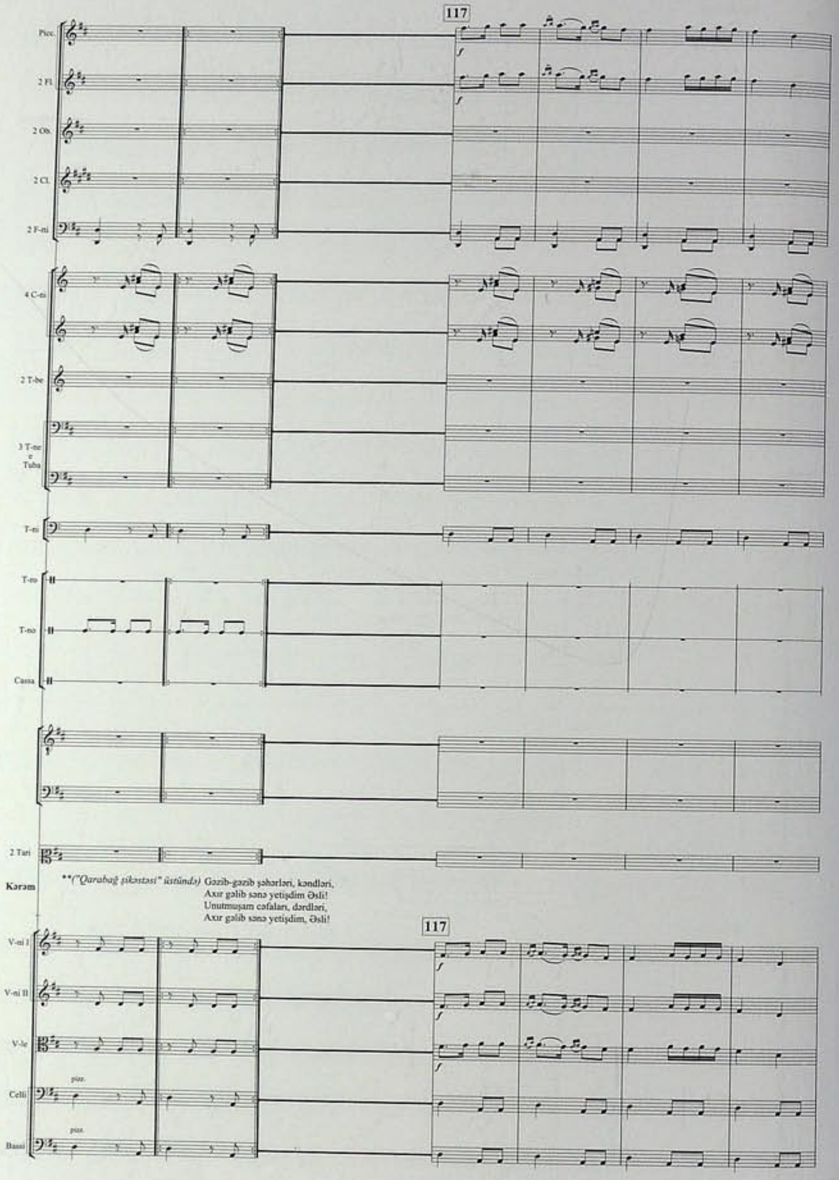
117
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**("Qarabağ şikəstəsi" üstündə) Gəzib-gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

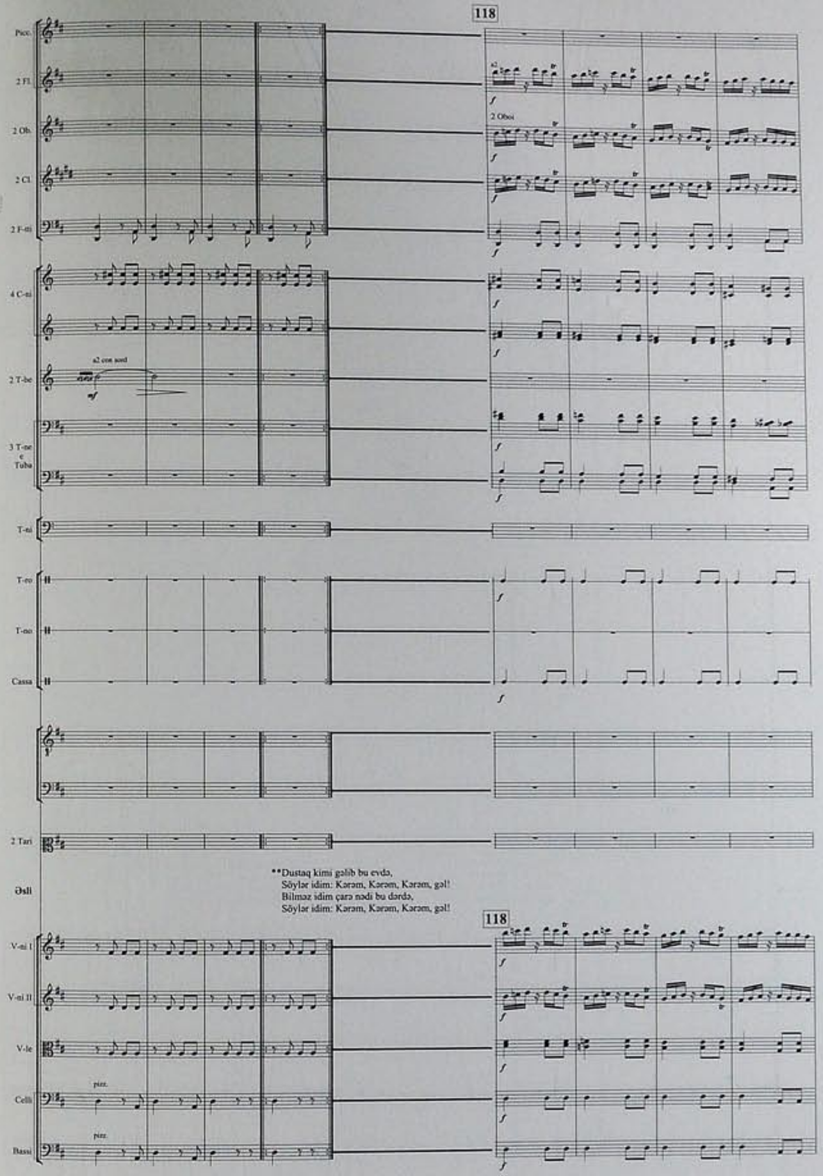
118
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Oboi
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
a2 con sord
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Əsli
**Dustaq kimi gəlib bu evdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!
Bilməz idim çarə nədi bu dərdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

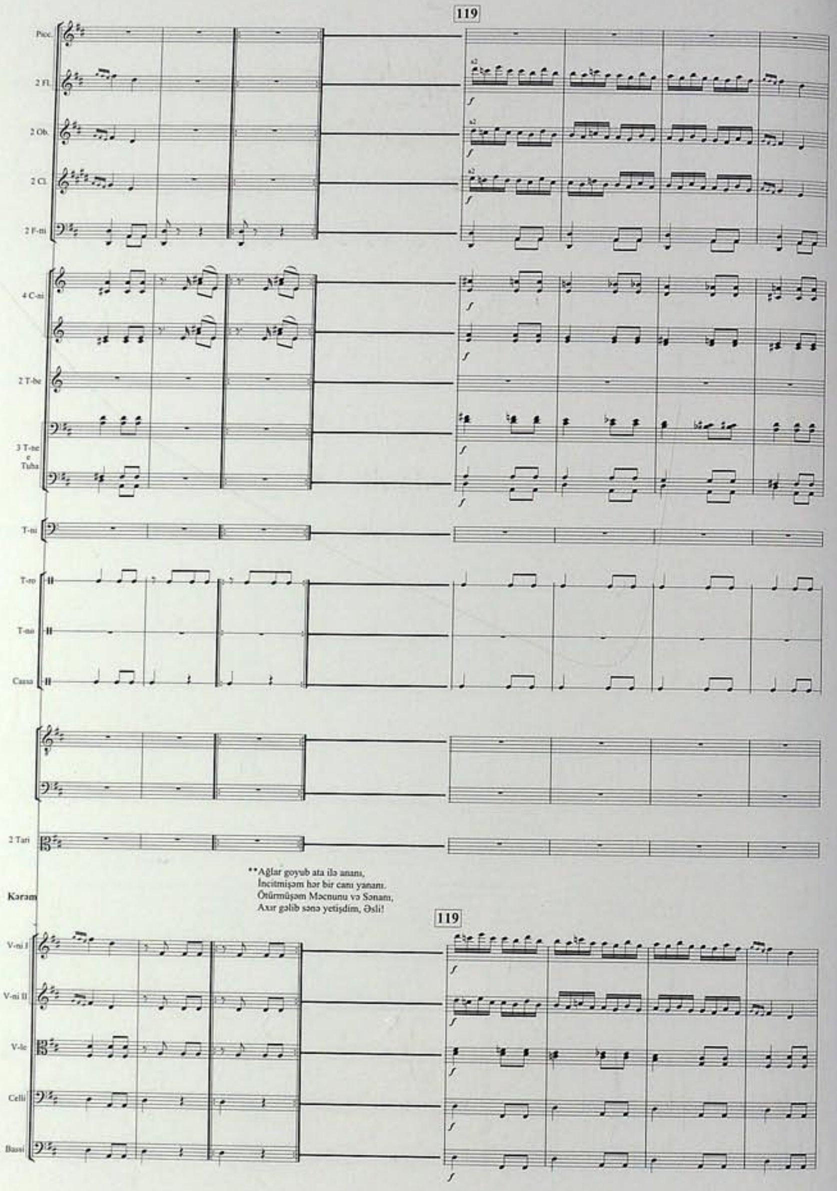
119
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Ağlar goyub ata ilə ananı,
İncitmişəm hər bir canı yananı.
Ötürmüşəm Məcnunu və Sənəmı,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

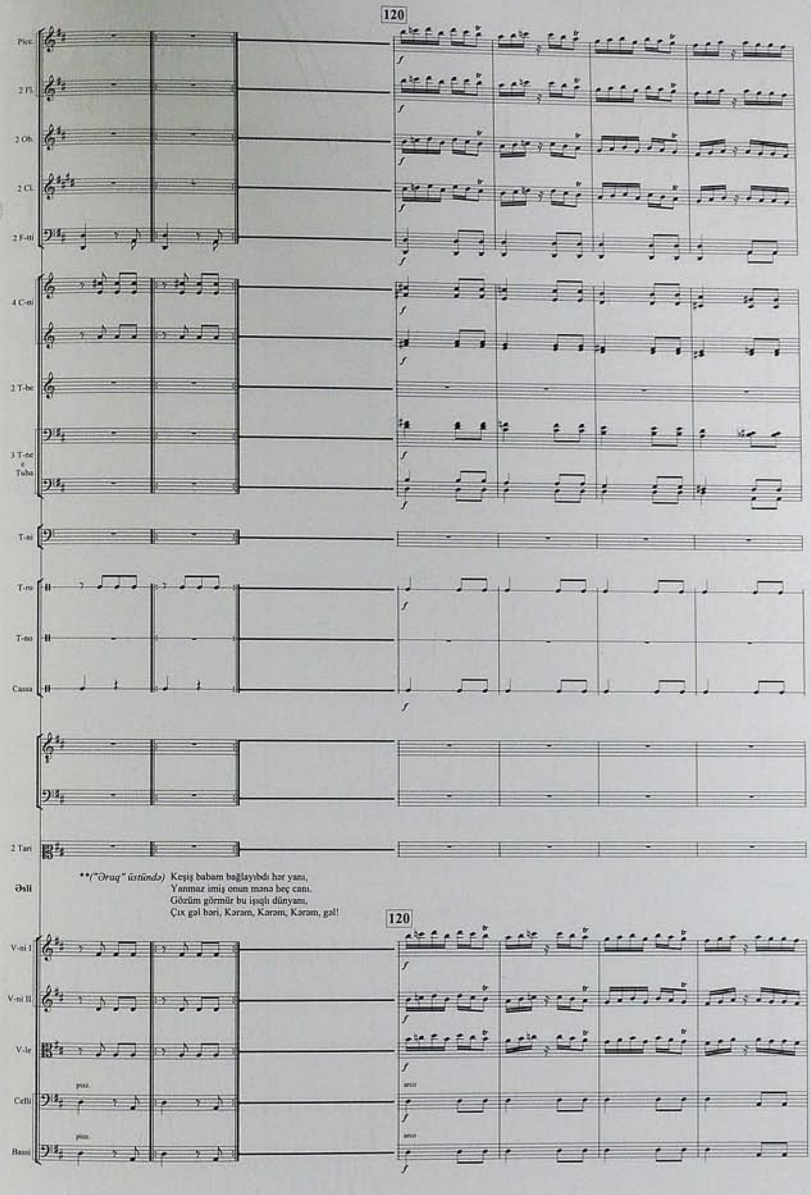
120
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Əsli
**("Ərəq" üstündə) Keşiş babam bağlayıbdı hər yanı,
Yanmaz imiş onun mənə beç canı.
Gözüm görmür bu işıqlı dünyanı,
Çıx gəl bəri, Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.
arco

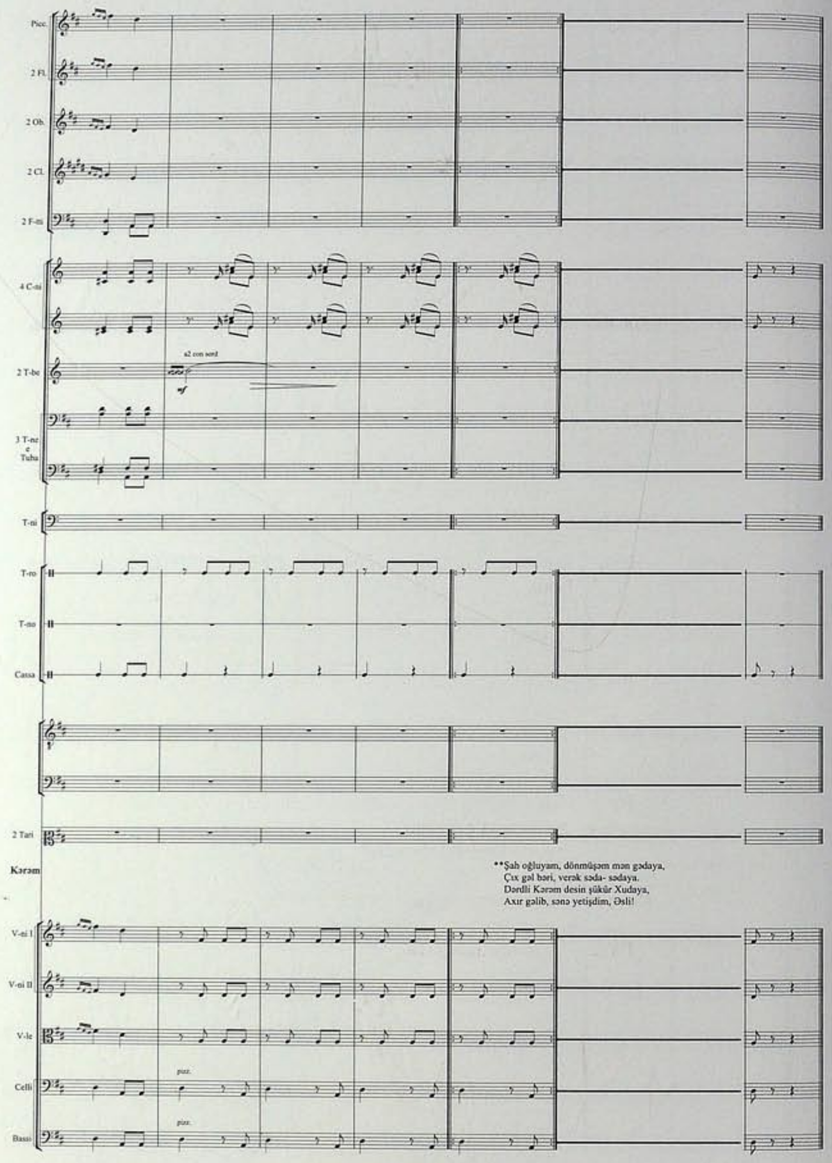

Əsli ipək nərdivanı aşağı atır, Kərəm nərdivana çıxıb, Əsli dəxi eyvandan bədənini aşağı sallayıb, ikisi bir-biri ilə görüşməkdə ikən Qara Keşiş bazardan qayıdır və əhvalatı bu halda görüb qışqırır.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Qara Keşiş – Ay haray!.. Evimə oğru gəlibdir, ay haray!.. Yığılın buraya!

(Bu qışqırığa iki nəfər zəbtiyyə gəlib Kərəmi və Sofini tuturlar, camaat dəxi evlərindən bayıra çıxıb, əllərində fanus olaraq bu əhvalatı görürlər.)

Tanıdım, odur. Padşahın oğlu Əhməd Mirzədir... Yenə də gəlib məni tapdı.

(Bu halda Hələb paşası daxil olur, yanında iki nəfər zəbtiyyə.)

Paşa – Bu nə yığıncaqdı burda? Nə olubdu? Geri çəkilin.

Qara Keşiş – Paşam, bu iki şəxs mənim evimi yarmaq istərkən gəlib üstünə çıxmışam.

Paşa – Nakəslər! Bu şəhəri sahibsizmi zənn etdiniz? Nə cürət edib quldurluğa gəlirsiniz?
Aparın bunları həbs edin!

Kərəm – Paşam, izin ver, bir neçə kəlmə sözüm var.

Paşa – Nə sözdür, de görək.

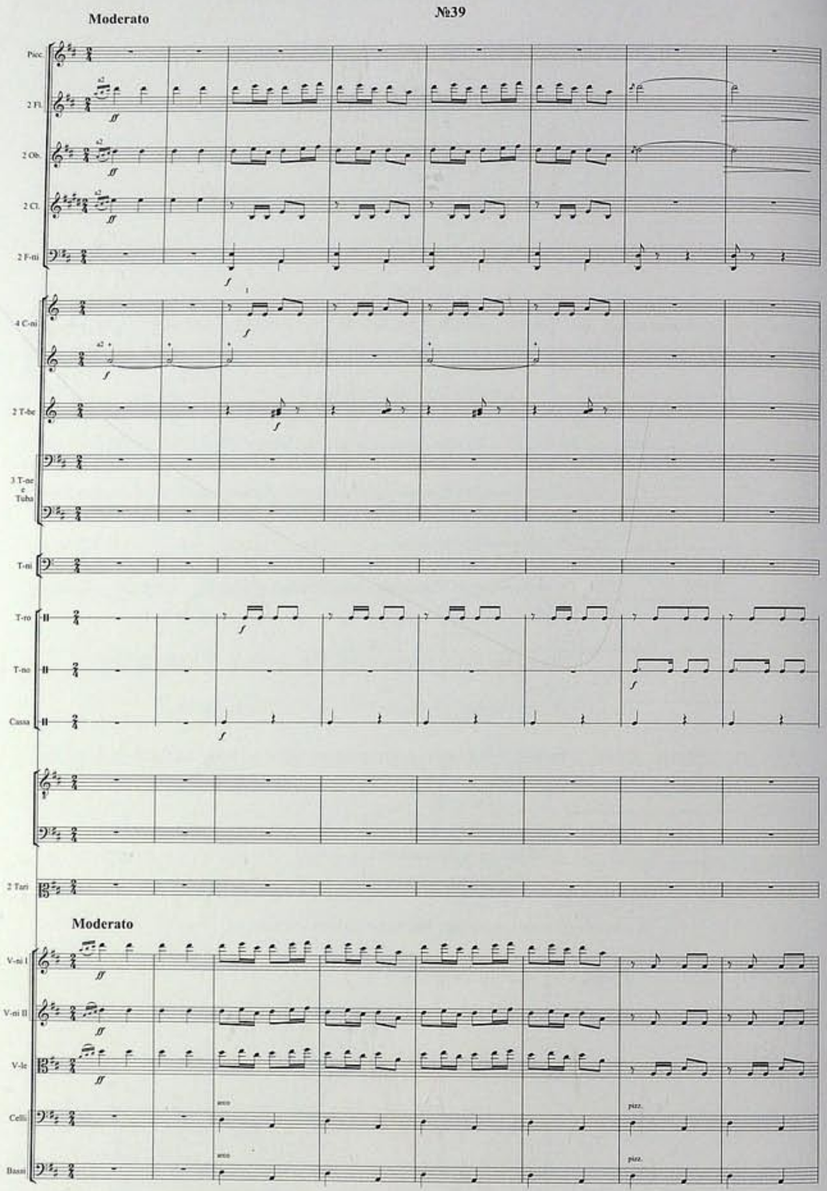
№39
Moderato
Picc.
2 Fl.
a2
ff
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Moderato
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco
pizz.

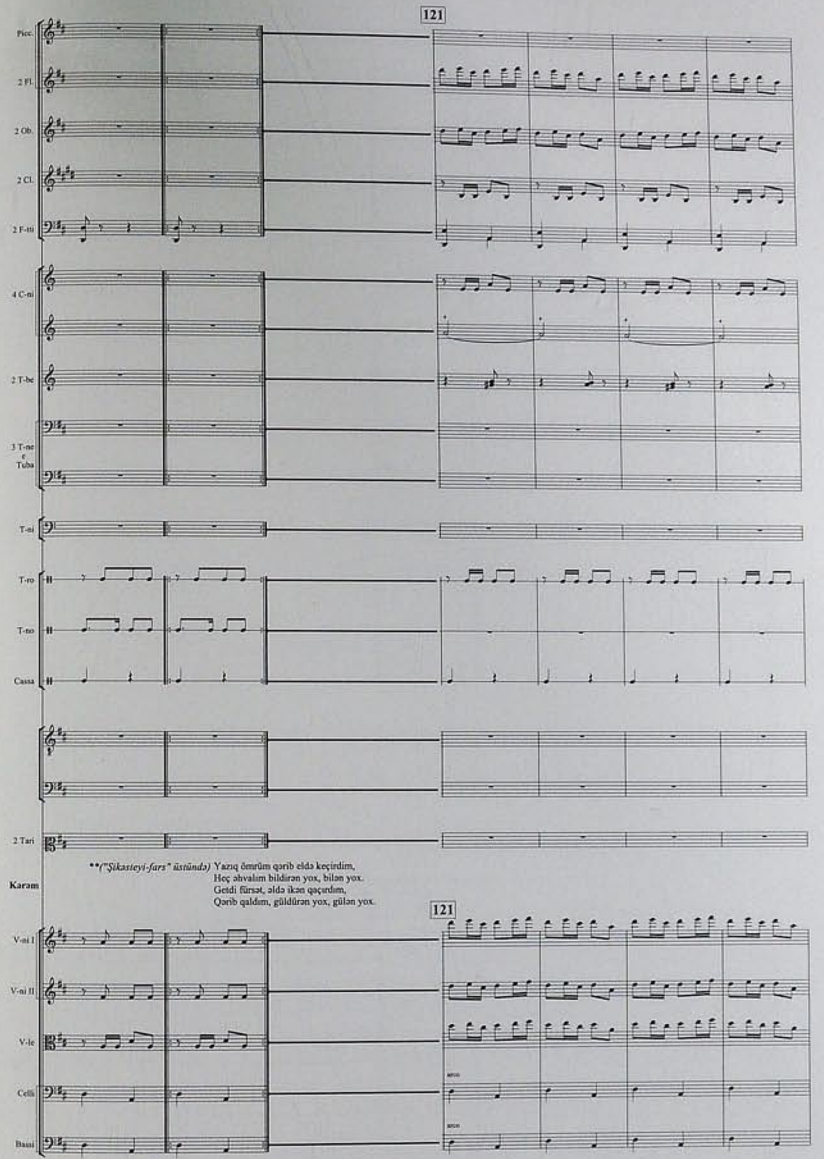
121
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Karam
**("Şikasteyi-fars" üstündə) Yazıq ömrüm qərib eldə keçirdim,
Heç əhvalım bildirən yox, bilən yox.
Getdi fürsət, əldə ikən qaçırdım,
Qərib qaldım, güldürən yox, gülən yox.
121
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco

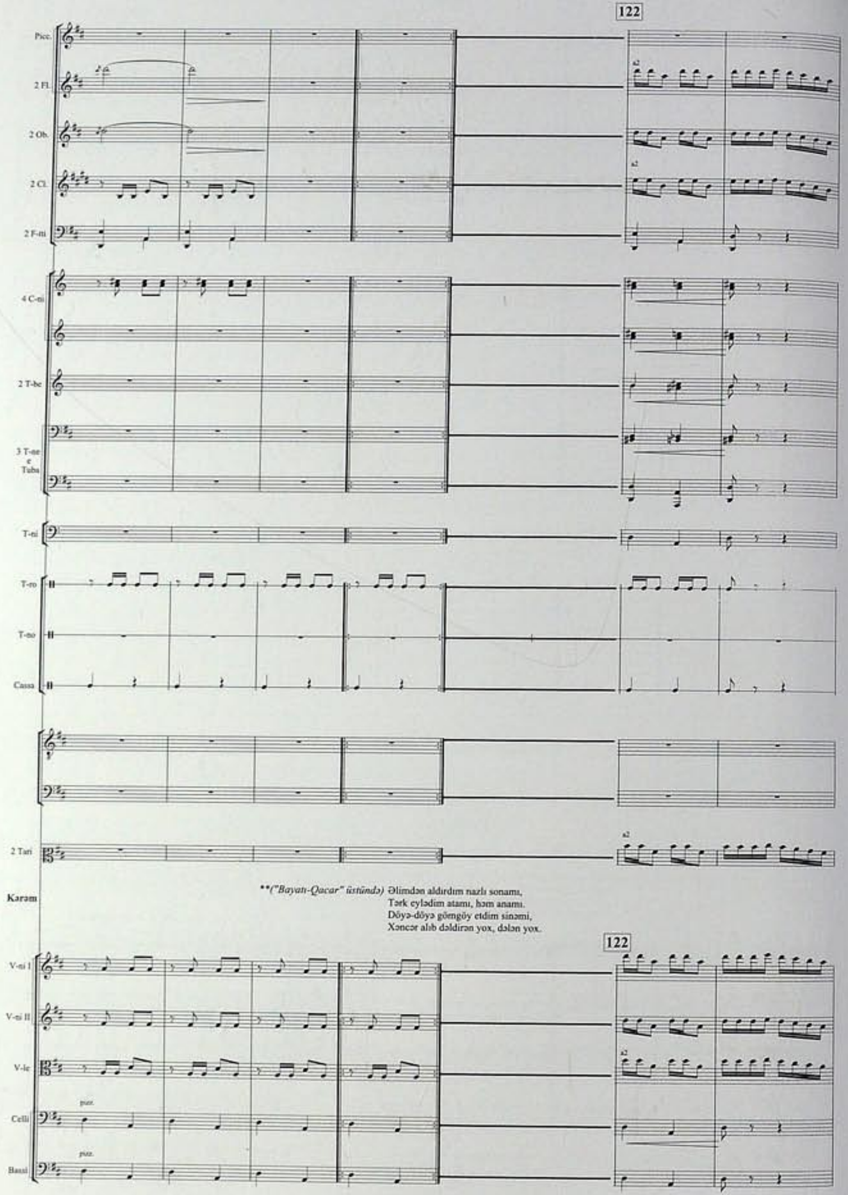
122
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**("Bayatı-Qacar" üstündə) Əlimdən aldırdım nazlı sonamı,
Tərk eylədim atamı, həm anamı.
Döyə-döyə göngöy etdim sinəmi,
Xəncər alıb dəldirən yox, dələn yox.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

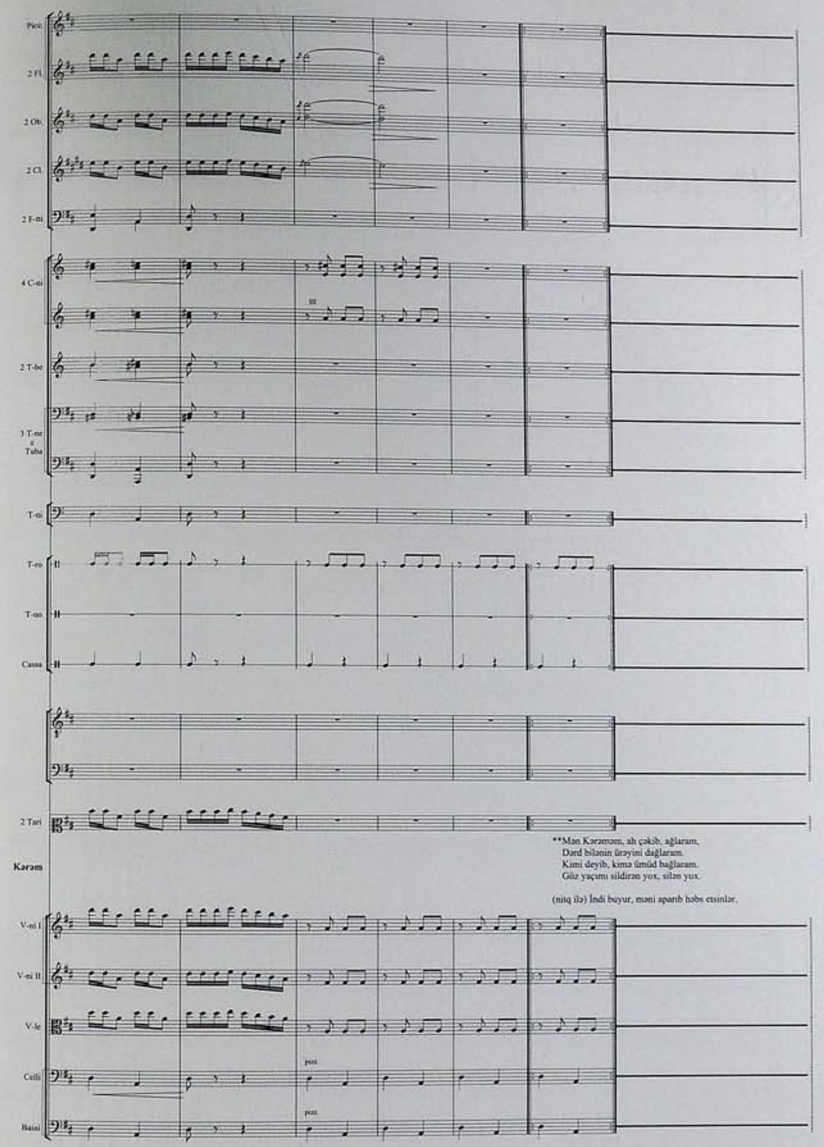
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Mən Kərəməm, ah çəkib, ağlaram,
Dərd bilənin ürəyini dağlaram.
Kimi deyib, kimə ümüd bağlaram.
Göz yaçımı sildirən yox, silən yox.
(nitq ilə) İndi buyur, məni aparıb həbs etsinlər.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
pizz.

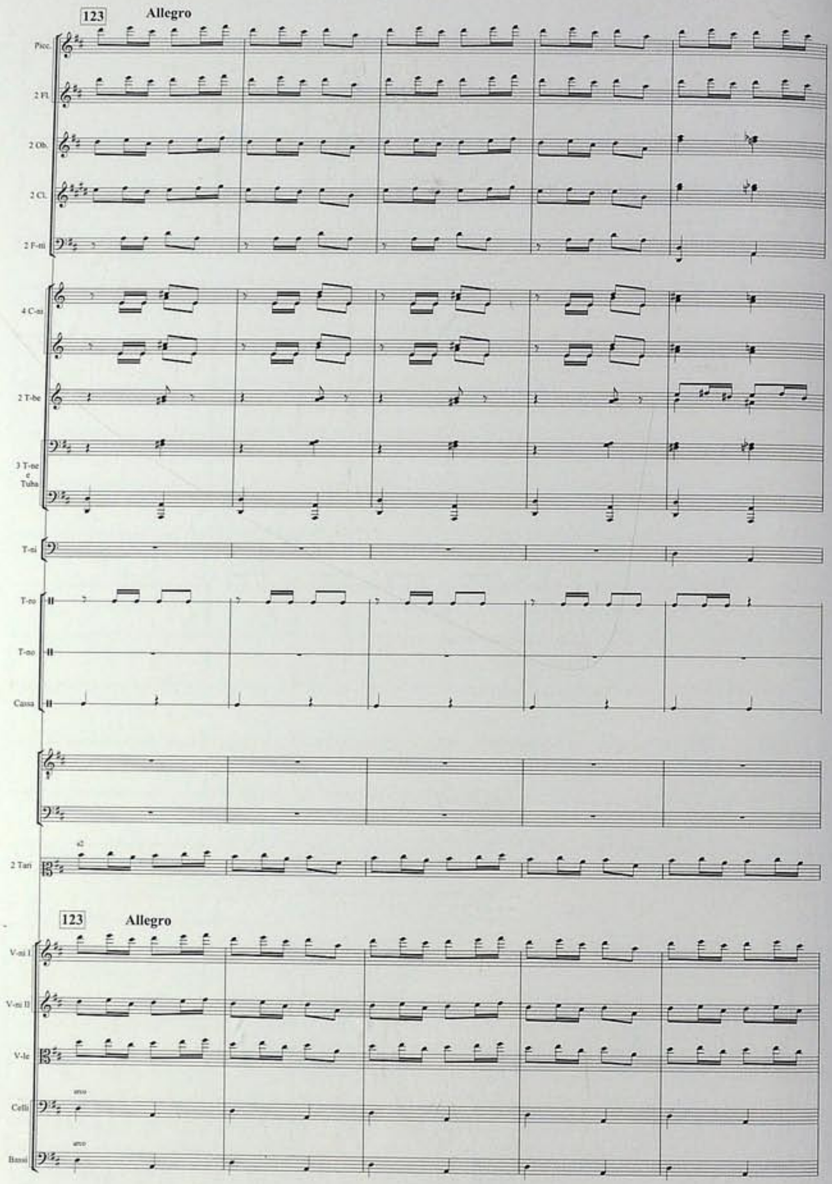
123
Allegro
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
a2
2 Tari
123
Allegro
V-ni I
V-ni II
V-le
arco
Celli
arco
Bassi

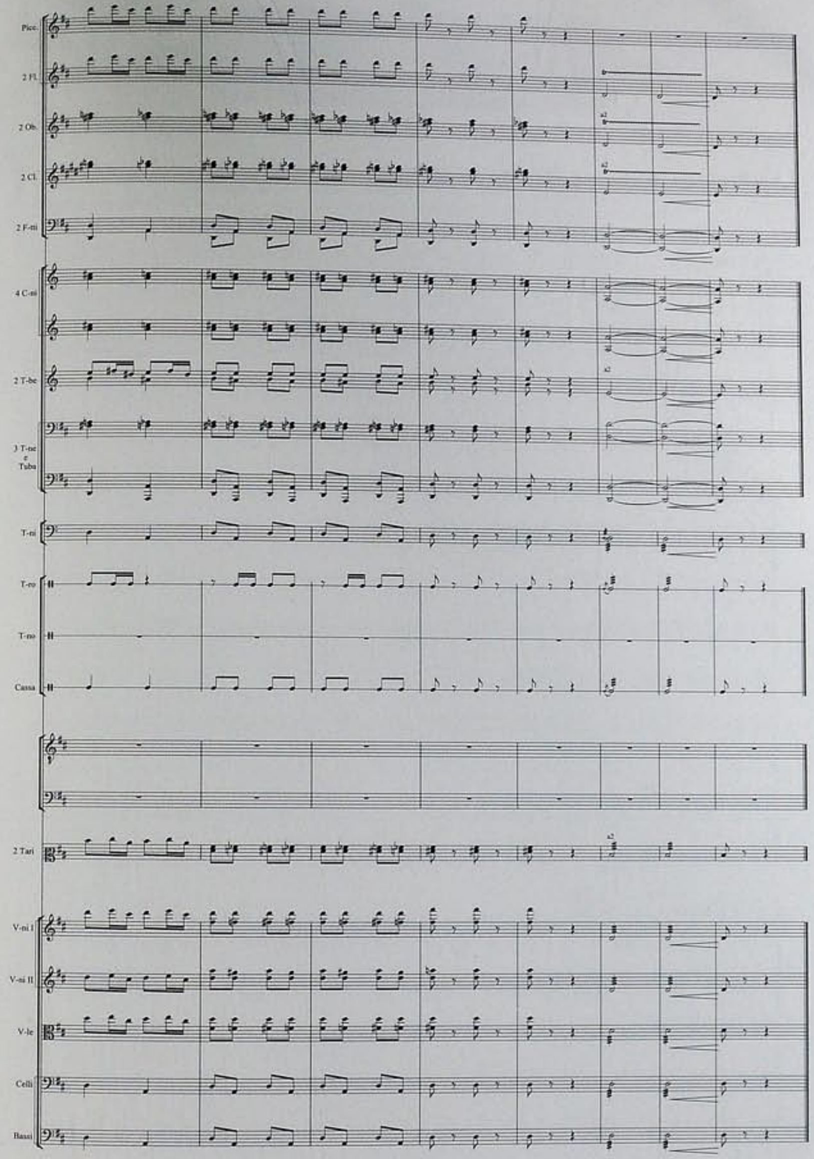
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
a2
2 Cl.
a2
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
a2
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
a2
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

VI ŞƏKİL

№40

Hələb paşasının imarətində vaqe olur. Paşa bir taxt üzərində əyləşib, meypuş qəlyan çəkir.
Onun qabağında bir neçə qız oynayır. Bir qədərdən sonra nökər daxil olur, qızlar oyunu kəsib, bir kənarda dayanırlar.

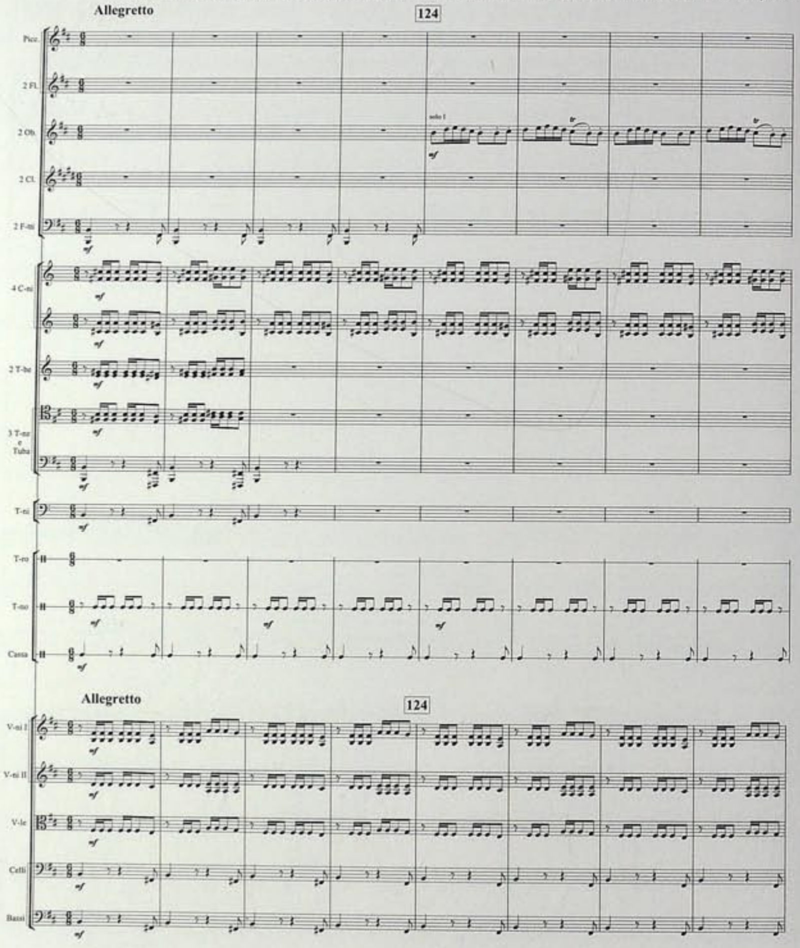

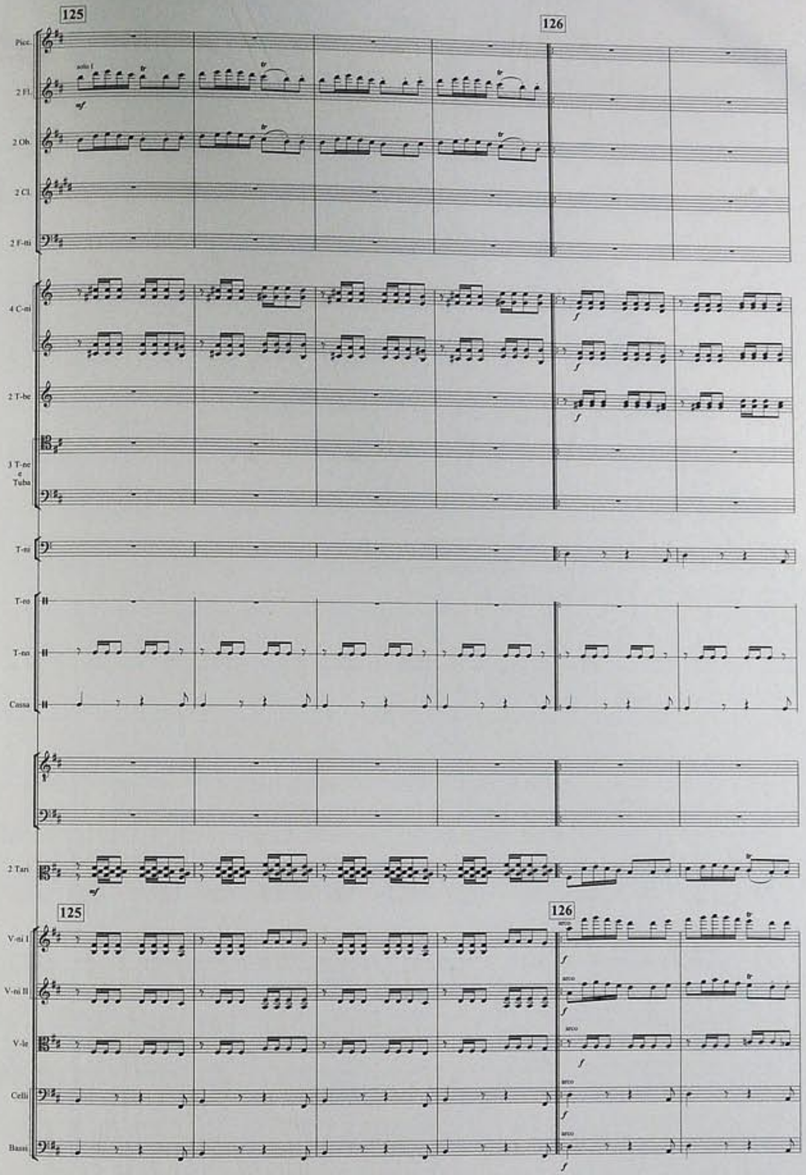

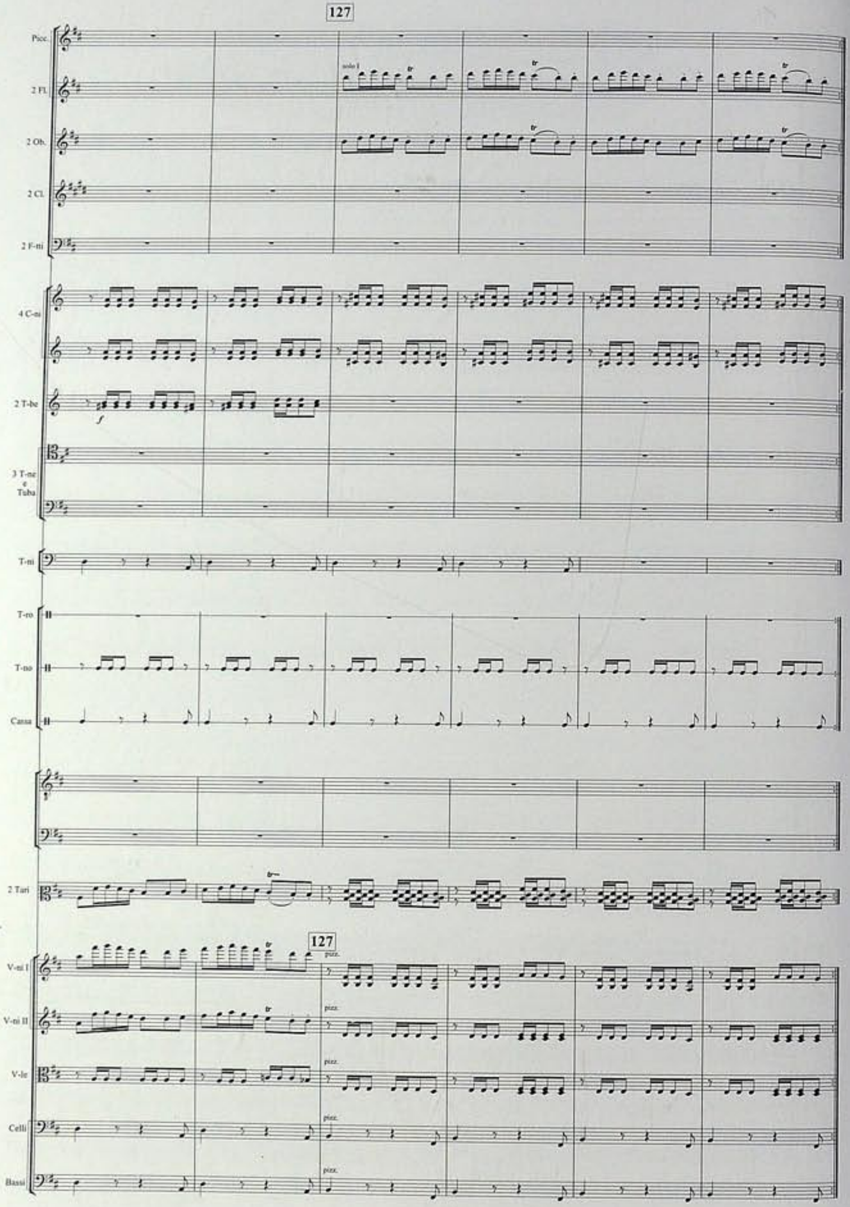
127
Picc.
2 Fl.
solo I
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
127
pizz.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

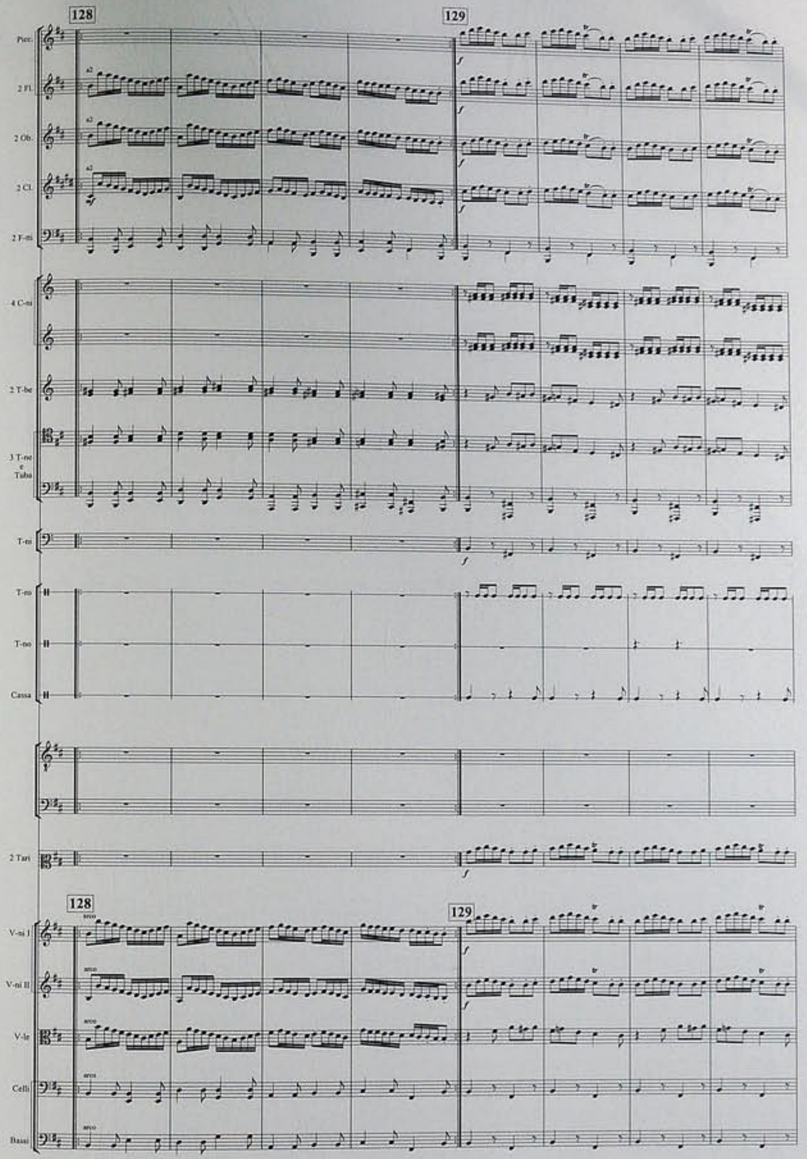
128
129
Picc.
2 Fl.
a2
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
128
129
arco
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
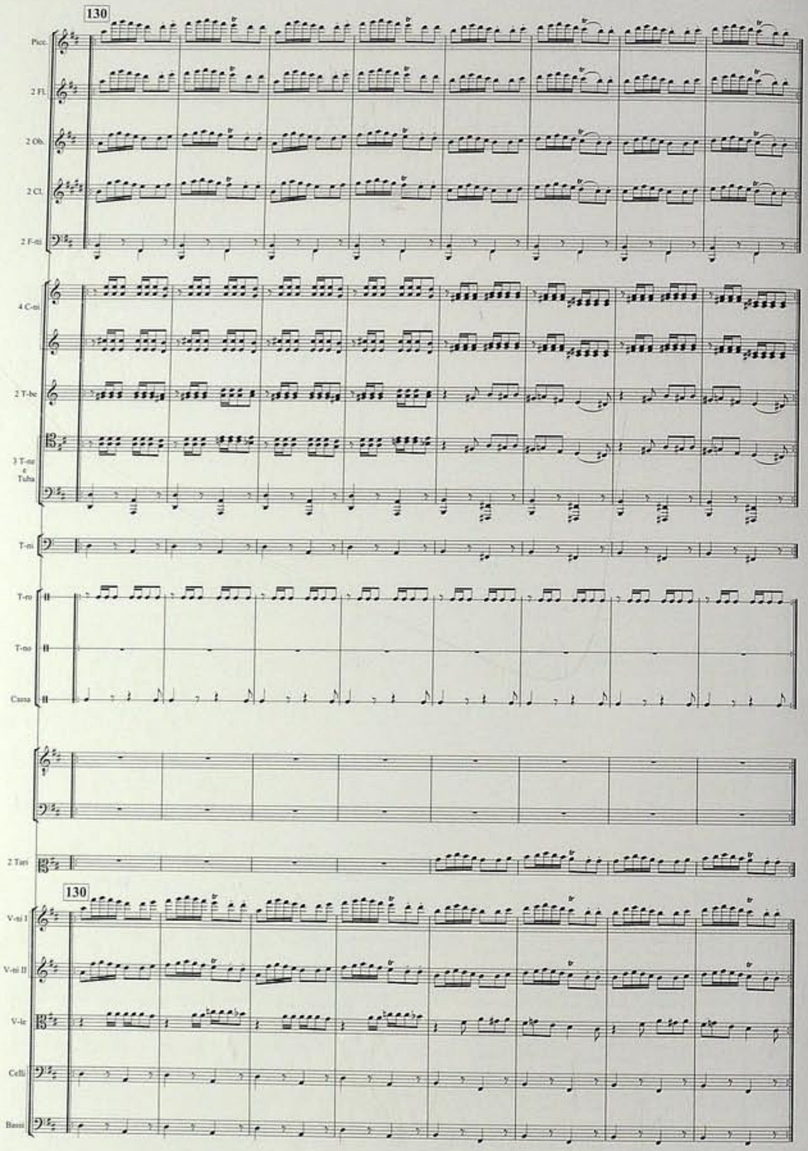
130
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tam
130
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
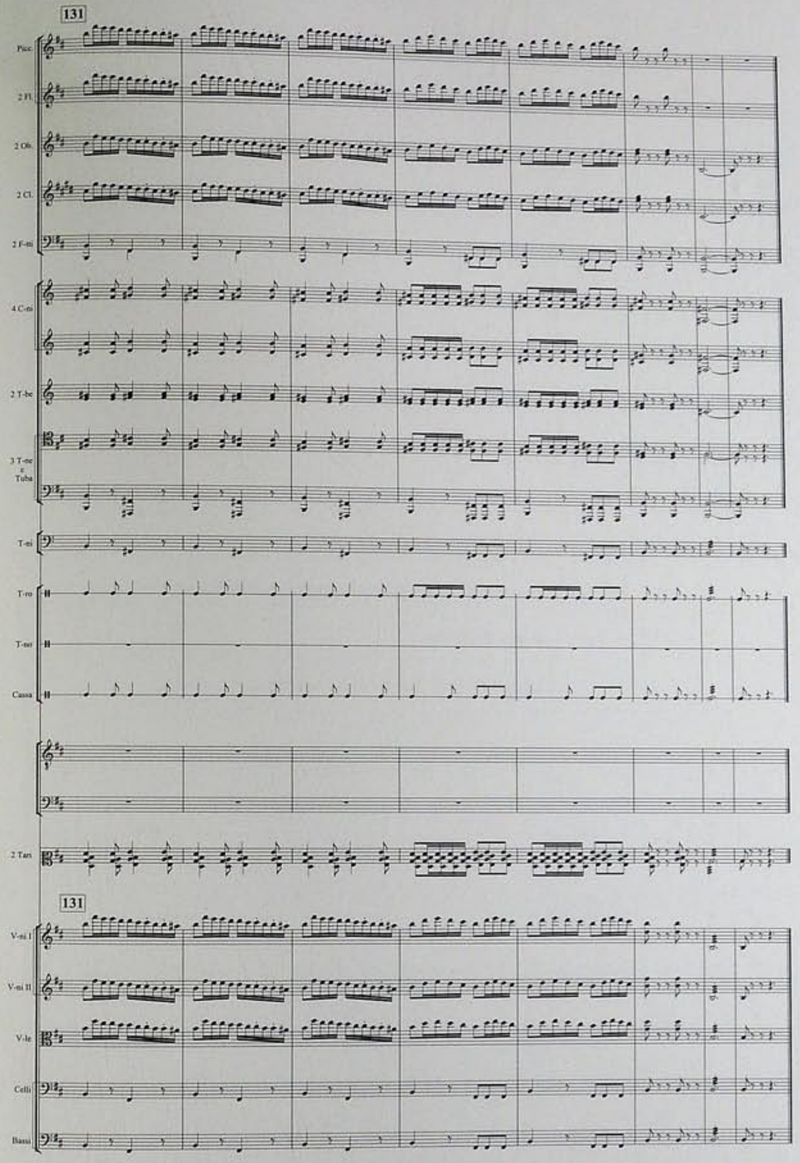
131
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tam
131
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

N ö k ə r – Paşam, bir dəstə camaat hüzurunuza izin istəyir.

P a ş a – Burax gəlsinlər.

Camaat və Şeyx Nurani daxil olurlar.

№41

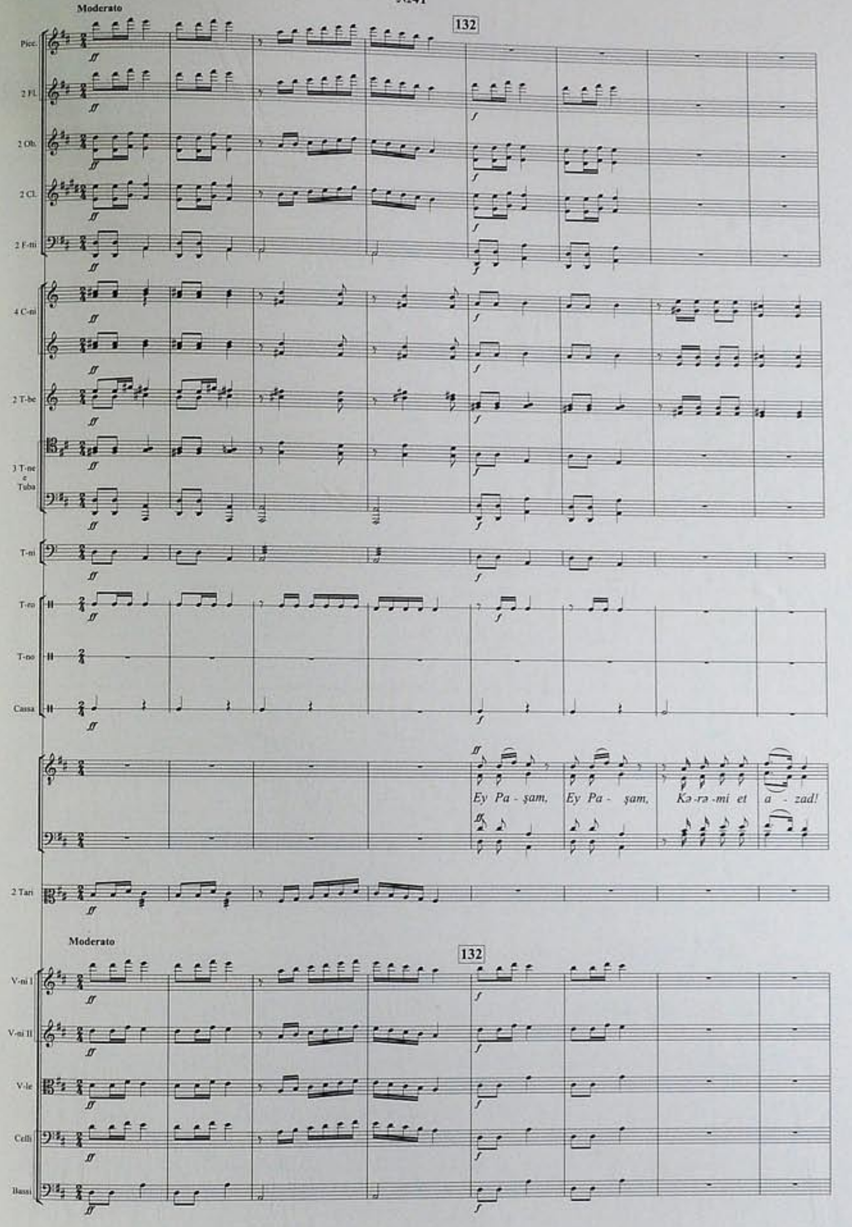

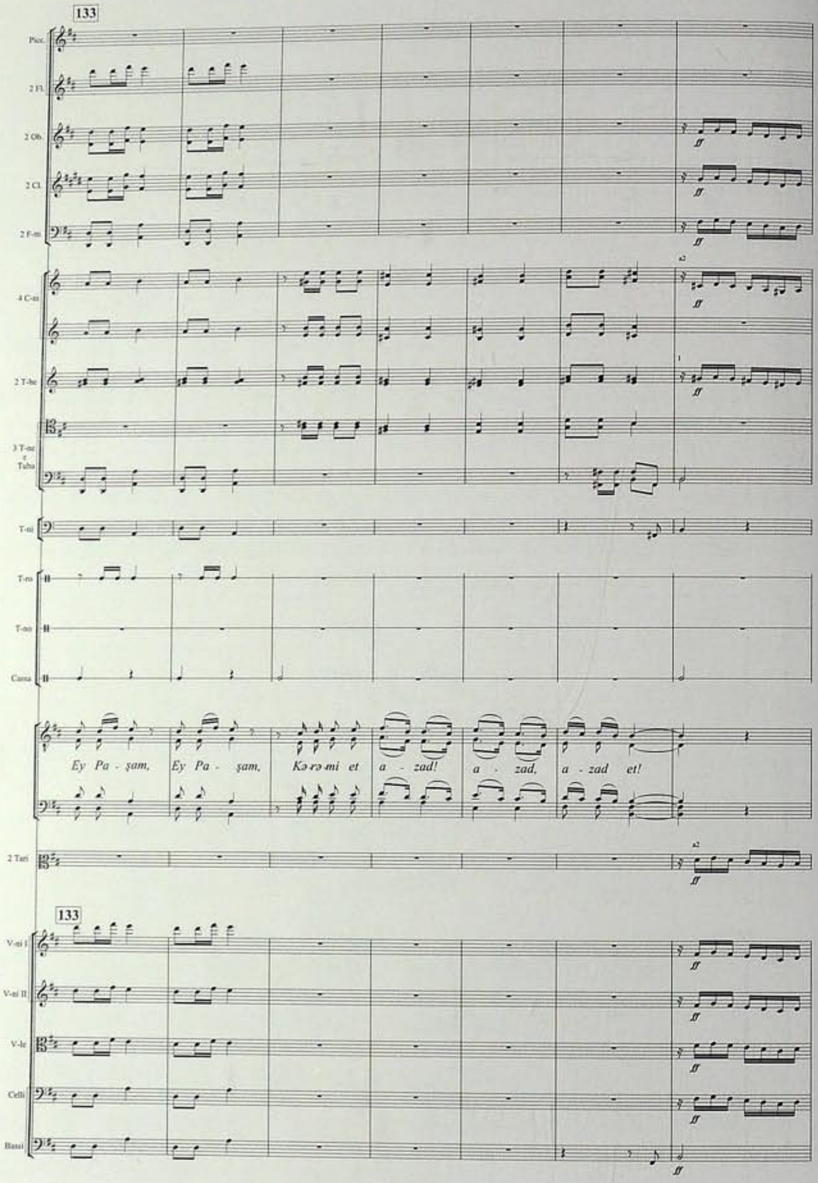
133
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
Ey Pa - şam, Ey Pa - şam, Kə-rə-mi et a - zad! a - zad, a - zad et!
2 Tari
133
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

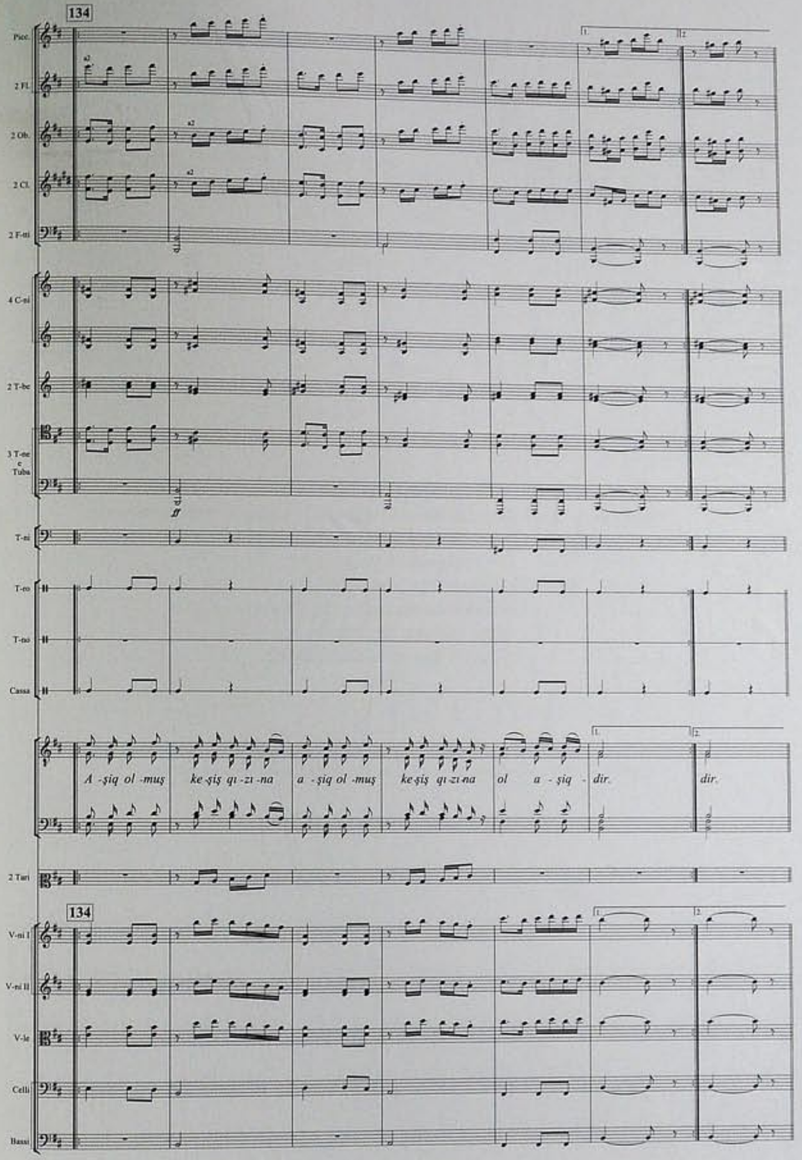
134
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
A - şiq ol - muş ke-şiş qı-zı-na a - şiq ol - muş ke-şiş qı-zı-na ol a - şiq - dir. dir.
2 Tari
134
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

Paşa (nitq ilə) – Əmr edirəm, gedib dünənki məhbusu buraya gətirsinlər.

"Osmanlı" ifa olunur*

Şeyx Nurani – Aşiqə etmə əziyyət, ey paşam,
Aşiqin üftadədir, üftadədir, üftadədir.
İstəsə aşiq əgər öz canını,
Yar üçün qurban edə, amadədir.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

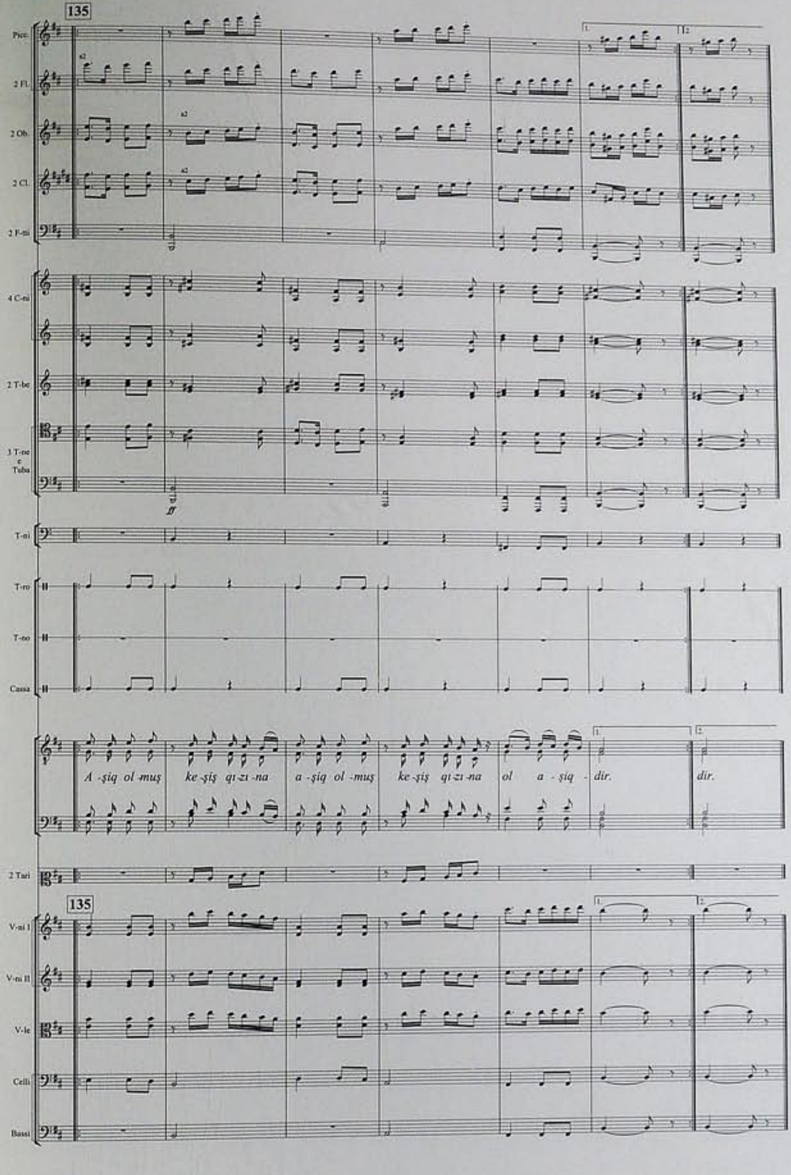

Camaat oxuyub gedir. Kərəmi gətirirlər, əllərində zəncir vardır.

Paşa (nitq ilə) – Ey şəxs! Sən kimsən və nəçisən? Söylə!

№42

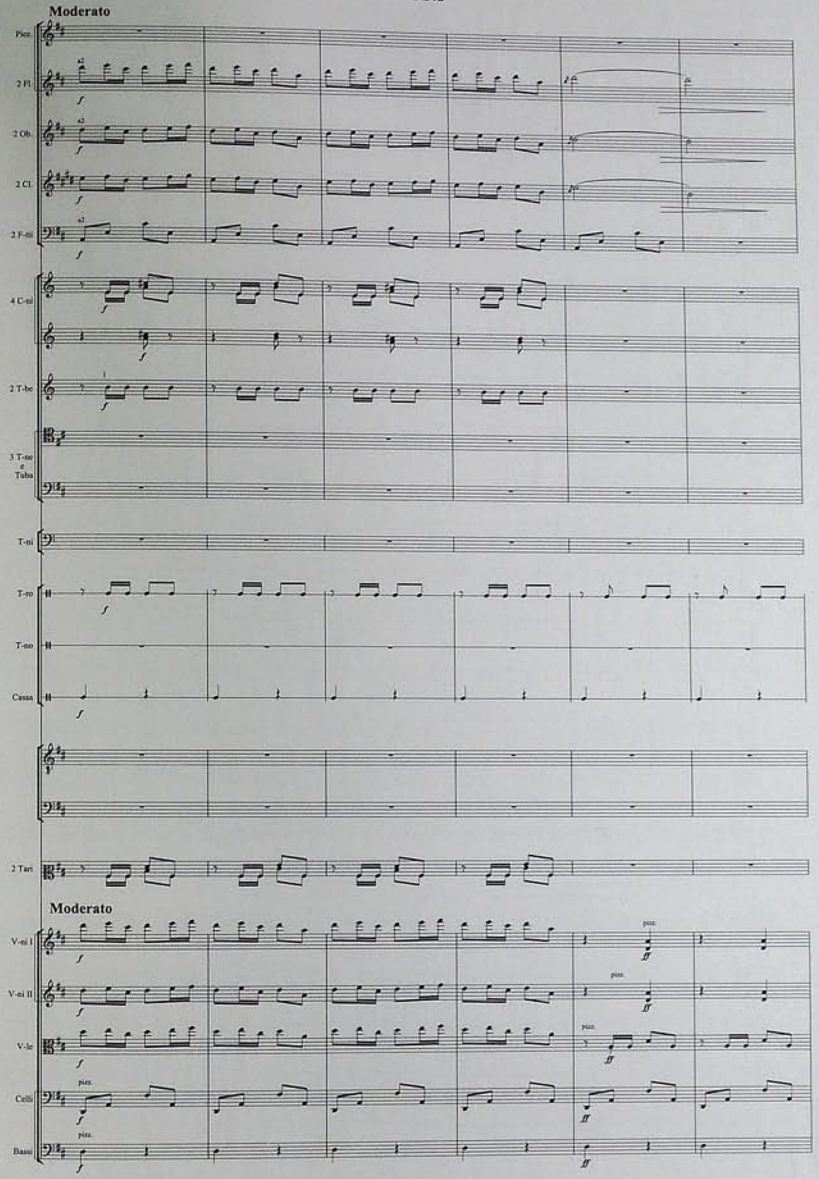

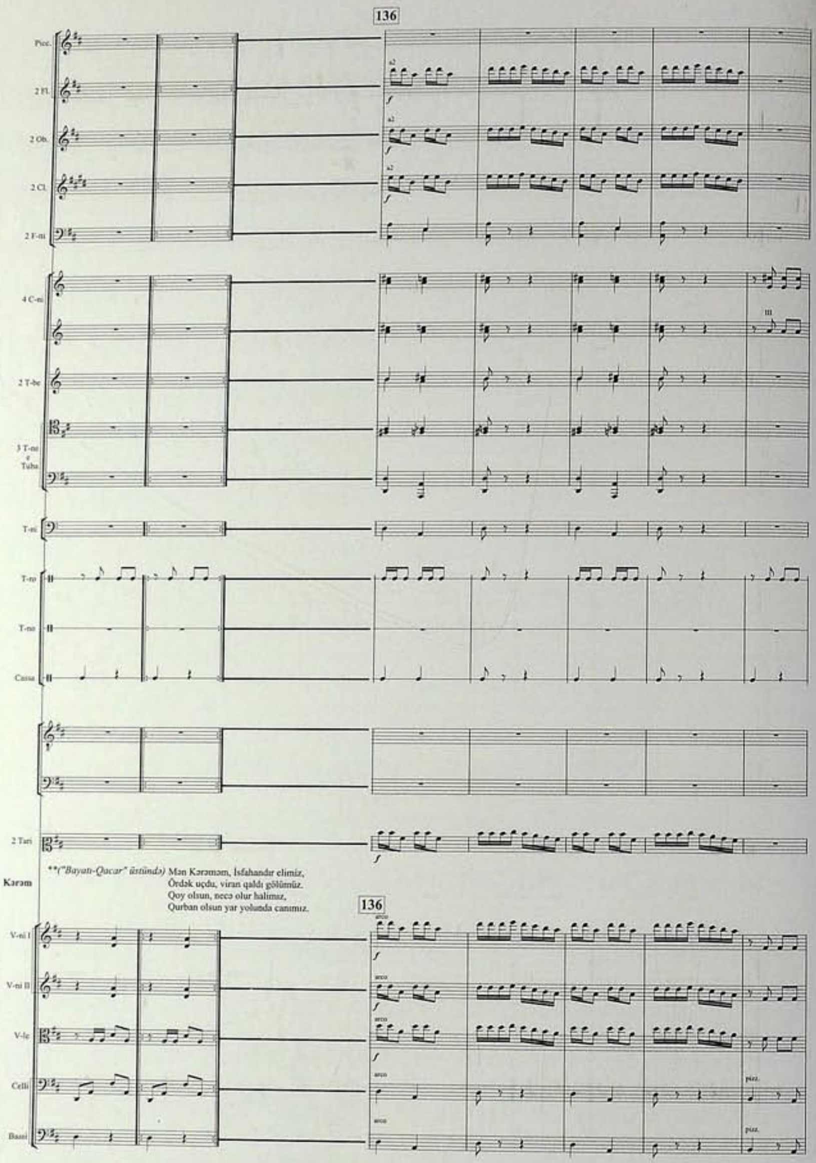
136
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ni e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**("Bayatı-Qacar" üstündə) Mən Kərəməm, İsfahandır elimiz,
Ördək uçdu, viran qaldı gölümüz.
Qoy olsun, necə olur halımız,
Qurban olsun yar yolunda canımız.
136
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco
pizz.

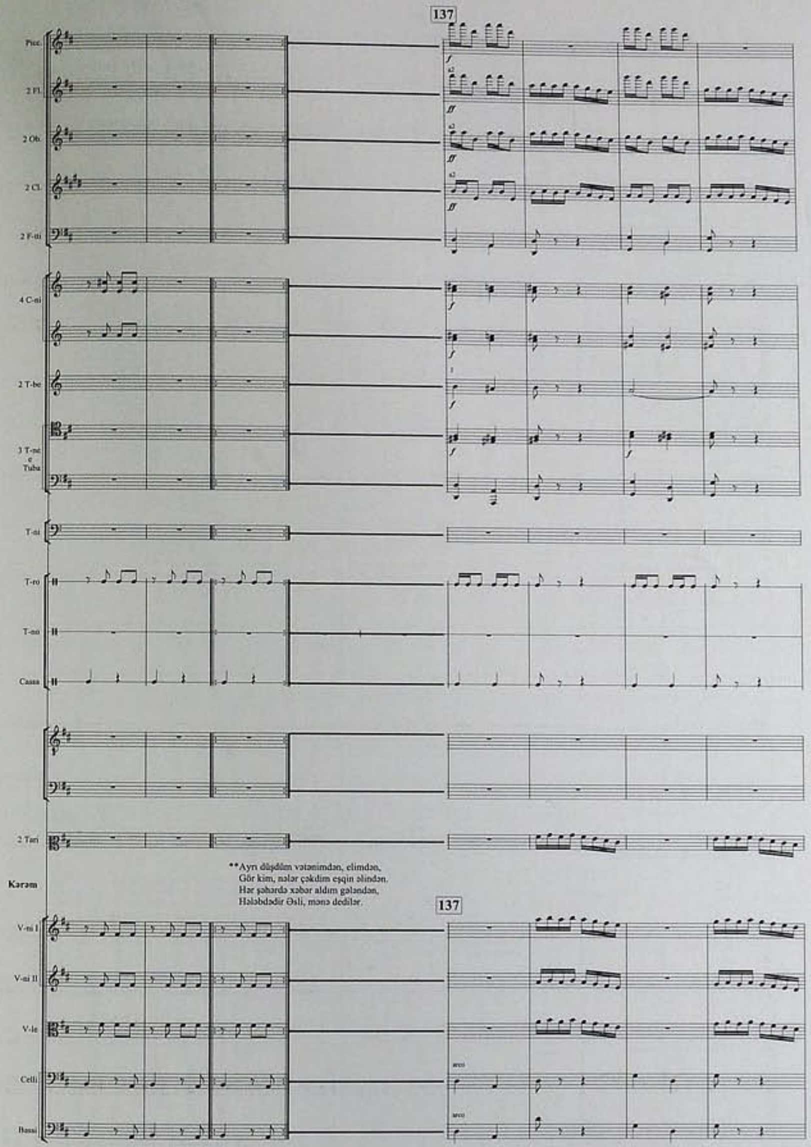
137
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ni e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Kərəm
**Ayrı düşdüm vətənimdən, elimdən,
Gör kim, nələr çəkdim eşqin əlindən.
Hər şəhərdə xəbər aldım gələndən,
Hələbdədir Əsli, mənə dedilər.
137
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi
arco

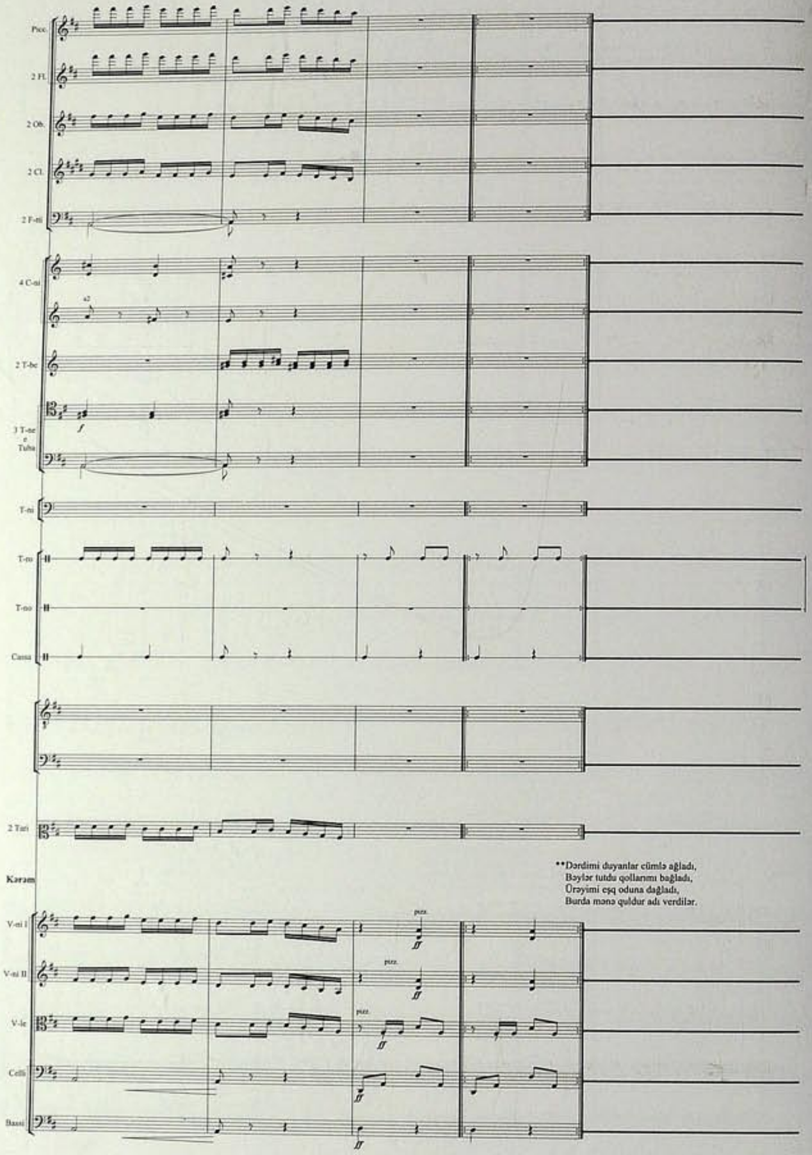

**Dərdimi duyanlar cümlə ağladı,
Bəylər tutdu qollarımı bağladı,
Ürəyimi eşq oduna dağladı,
Burda mənə quldur adı verdilər.

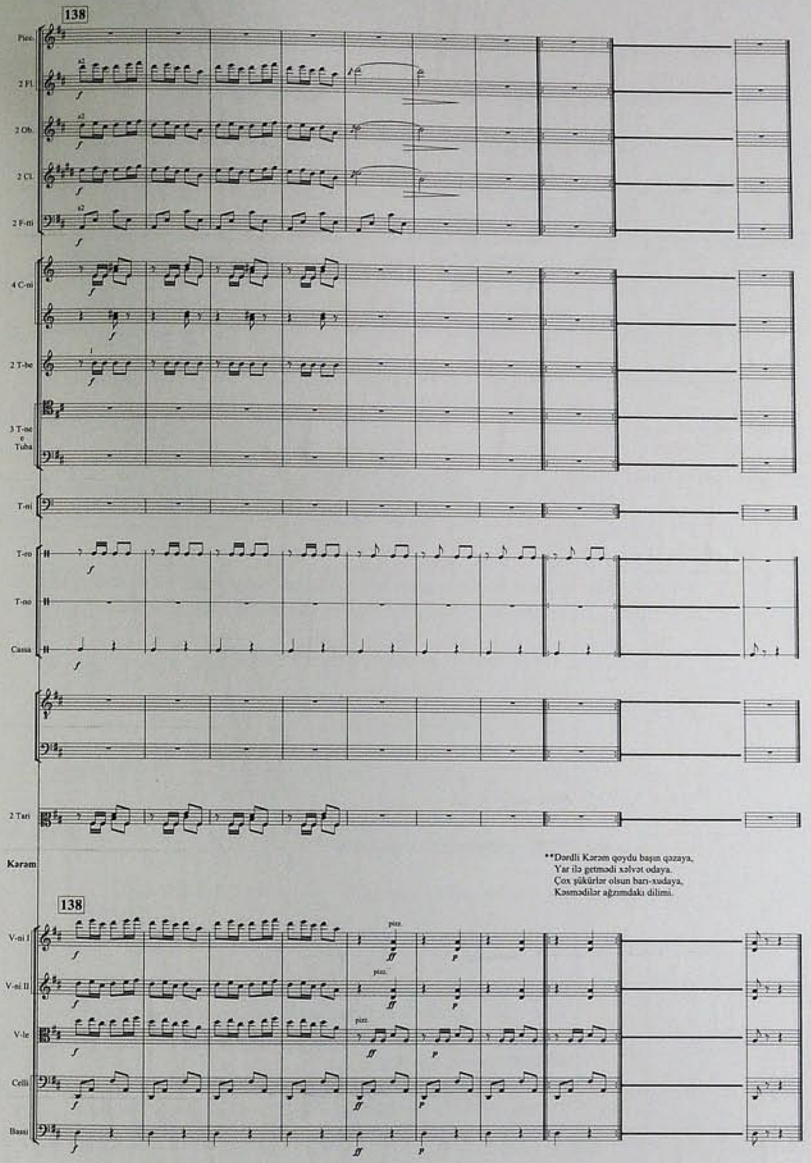

**Dərdli Kərəm qoydu başın qəzaya,
Yar ilə getmədi xəlvət odaya.
Çox şükürlər olsun barı-xudaya,
Kəsmədilər ağzımdakı dilimi.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Paşa – Ey oğlan! Deməli, sən Qara Keşişin qızına aşiqsən. Adın Kərəm, sənətin aşiqlikdir, özün də İsfahan şahının oğlusan, öylədirmi?

Kərəm – Öylədir, paşam.

Paşa – Əmr edirəm! Qara Keşiş və qızı buraya gəlsinlər. Açın Kərəmin və dostunun qollarını. Deməli, sən şah oglusan, özün də şahzadəsən. Çox gözəl, gəl əyləş. Sən gəl bu fikirdən vaz keç, mən sənə bu şəhərdə hansı gözəli desən alaram.

Kərəm – Paşam, bizim vilayətimizdə gözəllər çoxdu. Amma mən ürək sevəni istərəm, başqa məramım yoxdu.

Bu halda Qara Keşiş və Əsli daxil olurlar. Əsli və Kərəm bir-birini görcək bihuş olurlar.

Paşa – Qara Keşiş, bu oğlan quldur deyilmiş, o, sənin qızına aşiqdir. Gəl sən ona rəhm elə, qızını ver ona getsin. Nə qədər dövlət istəsən, sənə verərəm.

Qara Keşiş – Əgər mən dövlət sevən olsaydım, İsfahan padşahının sözünü rədd etməzdim. Mən qızımı və onun namusunu hər şeydən üstün tuturam.

Paşa – Sən bilirsən ki, bu oğlan sənin qızına aşiqdir?

Qara Keşiş – Bilirəm.

Paşa – Onu da bilirsən ki, iki aşiqi məramə yetirmək nə qədər savabdır?

Qara Keşiş – Onu da bilirəm.

Paşa – Bəs onda niyə mane olursan?

Qara Keşiş – Bu, mənim atalıq haqqımdı.

Paşa – Keşiş, sən gəl bu işə razı ol, yoxsa...

Qara Keşiş – Paşam, İran vilayətində mənim hörmətim padşah hörmətinə bərabər idi. Ancaq mən oradan qaçıb, gəlib sənin kölgənə qısıldım. Hərgah sən də məni incitmək istəsən, onda mən başqa bir şəhər hakiminə pənah apararam.

Paşa – Ey aşiq, görürsən ki, mümkün deyil, get özünə başqa yar axtar.

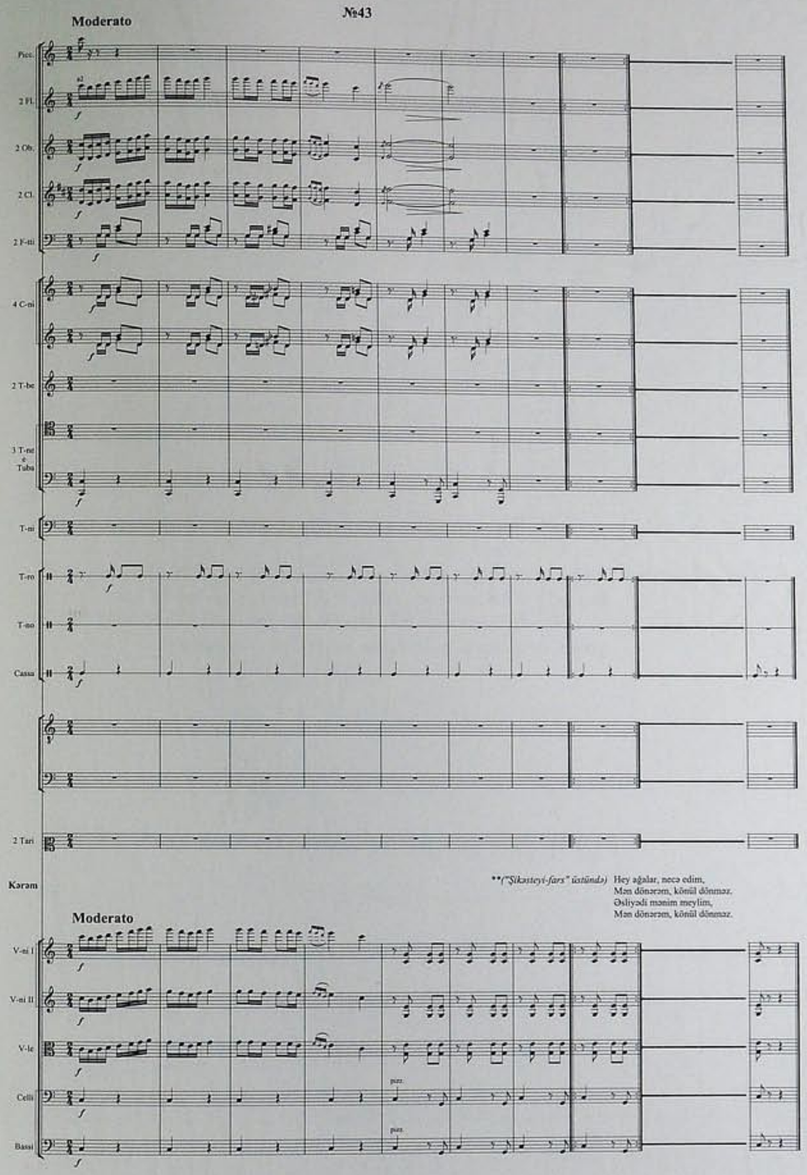

Paşa (nitq ilə) – Qoy indi qızın özündən soruşum, əgər qız söyləsə ki, Kərəmə aşiqəm, ona ərə getmək istəyirəm, onda gərək Qara Keşişin heç bir sözü olmasın, olarsa mən ona cəza verdirərəm. Yaxın gəl, qızım, söylə görüm sən Kərəmə aşiqsən, ona ərə getmək istəyirsənmi?

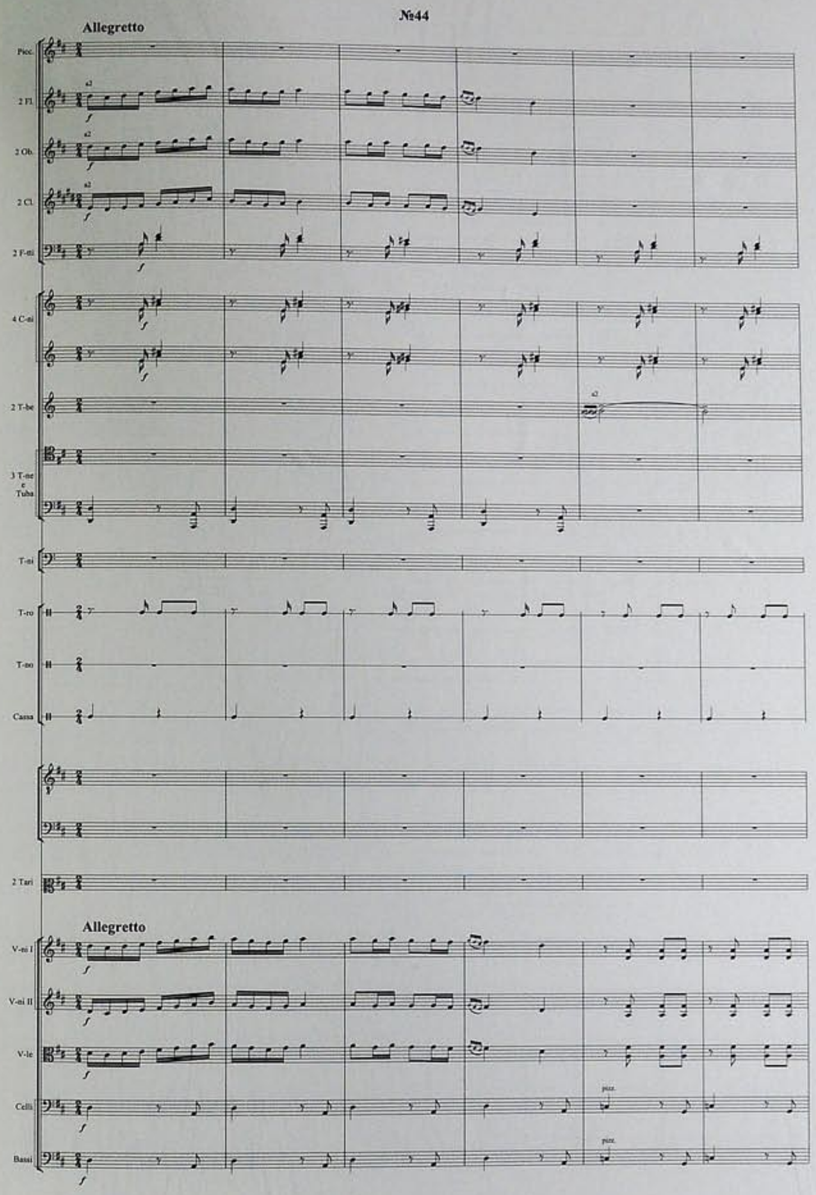

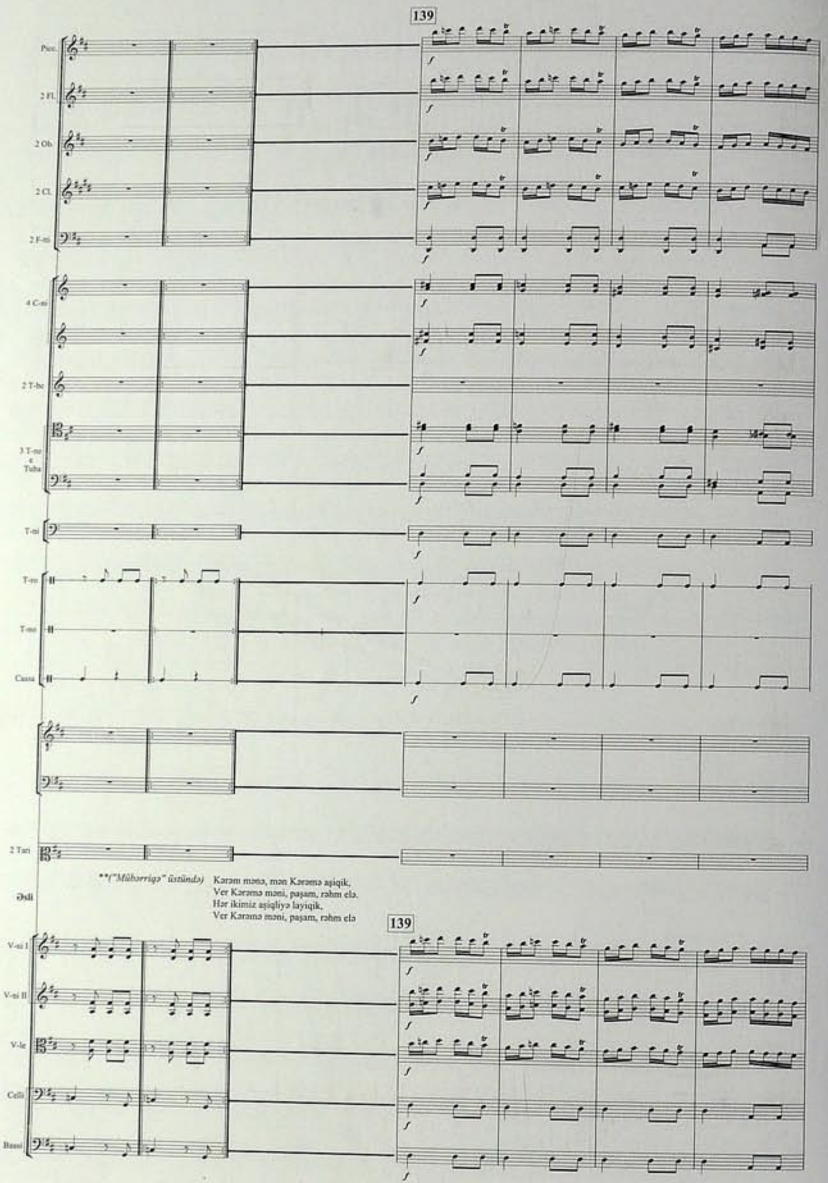
139
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ni e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Əsli
**("Mühərriqə" üstündə)
Kərəm mənə, mən Kərəmə aşiqik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.
Hər ikimiz aşiqliyə layiqik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

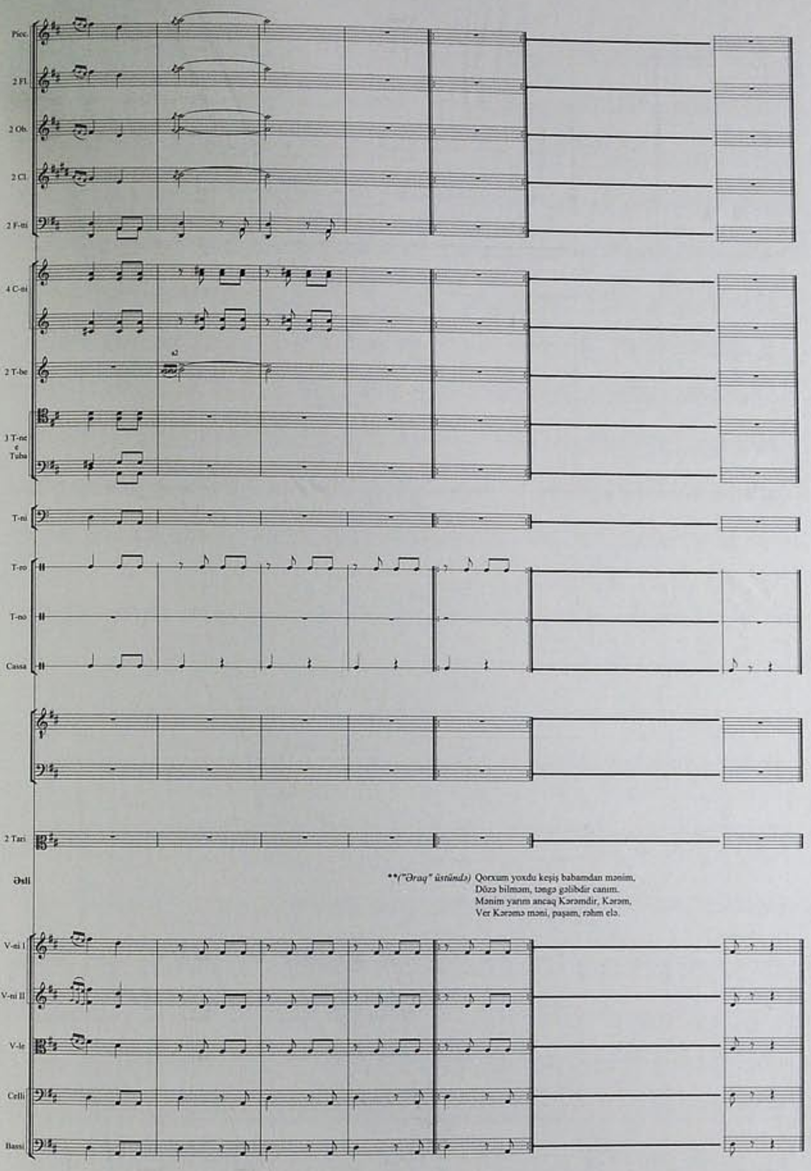
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
a2
2 T-be
3 T-ni e Tuba
T-ni
T-ro
T-no
Cassa
2 Tari
Əsli
**("Əraq" üstündə)
Qorxum yoxdu keşiş babamdan mənim,
Dözə bilməm, təngə gəlibdir canım.
Mənim yarım ancaq Kərəmdir, Kərəm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

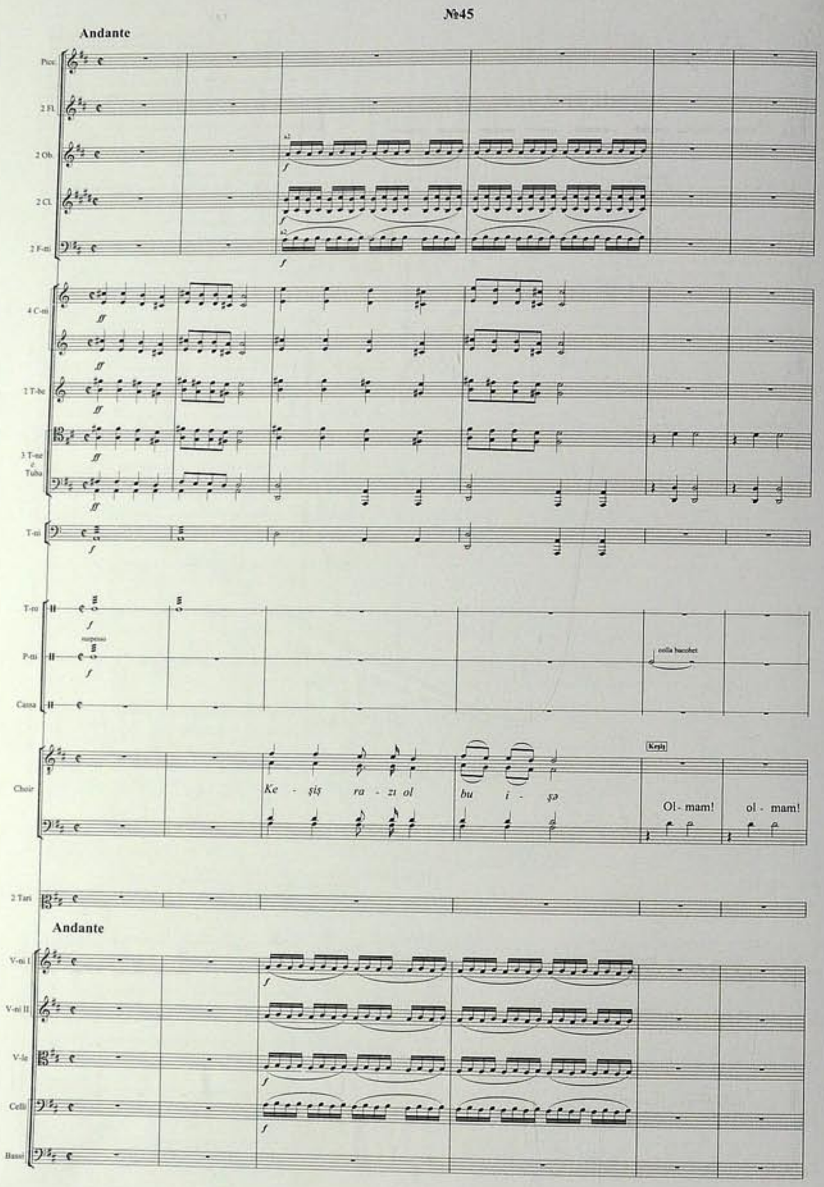
№45
Andante
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Choir
Ke - şiş ra - zı ol bu i - şə
Keşiş
Ol - mam! ol - mam!
2 Tari
Andante
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

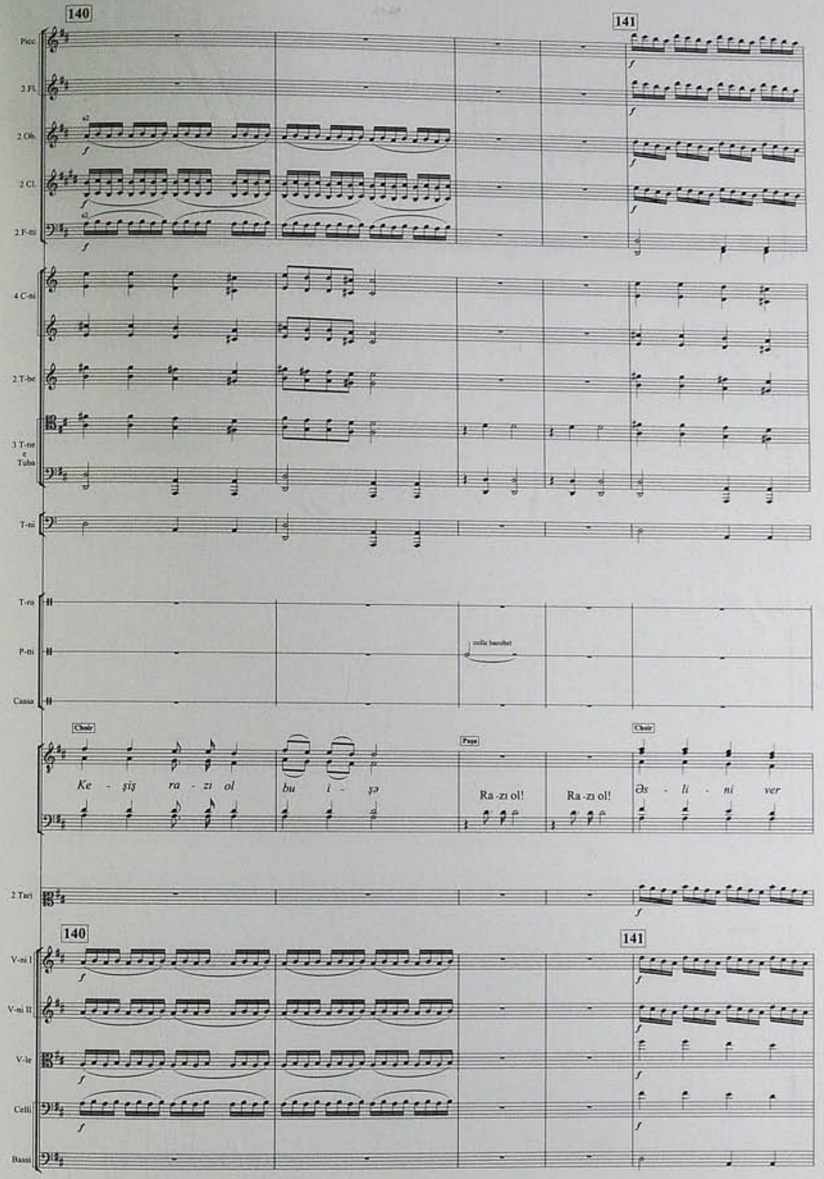
140
141
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Choir
Ke - şiş ra - zı ol bu i - şə
Paşa
Ra - zı ol! Ra - zı ol!
Əs - li - ni ver
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

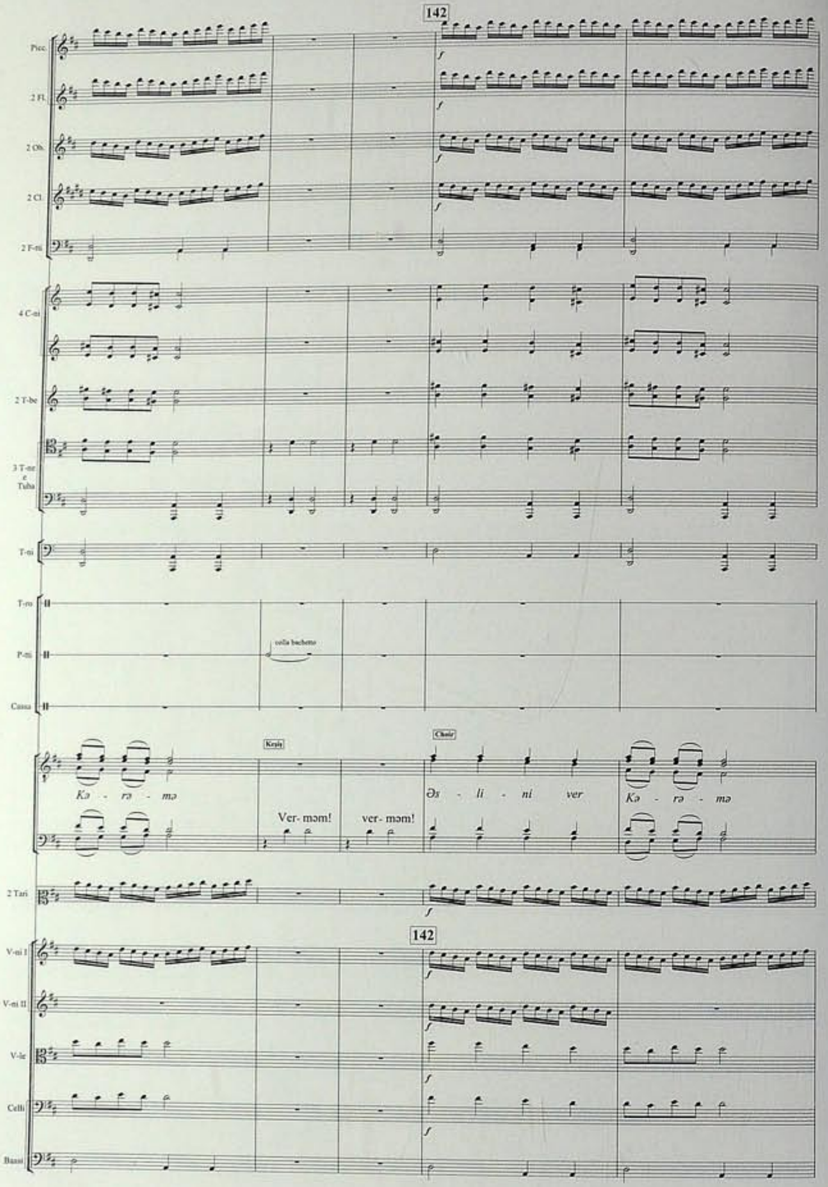
142
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Keşiş
Choir
Kə - rə - mə
Ver- məm!
ver- məm!
Əs - li - ni ver
Kə - rə - mə
2 Tari
142
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

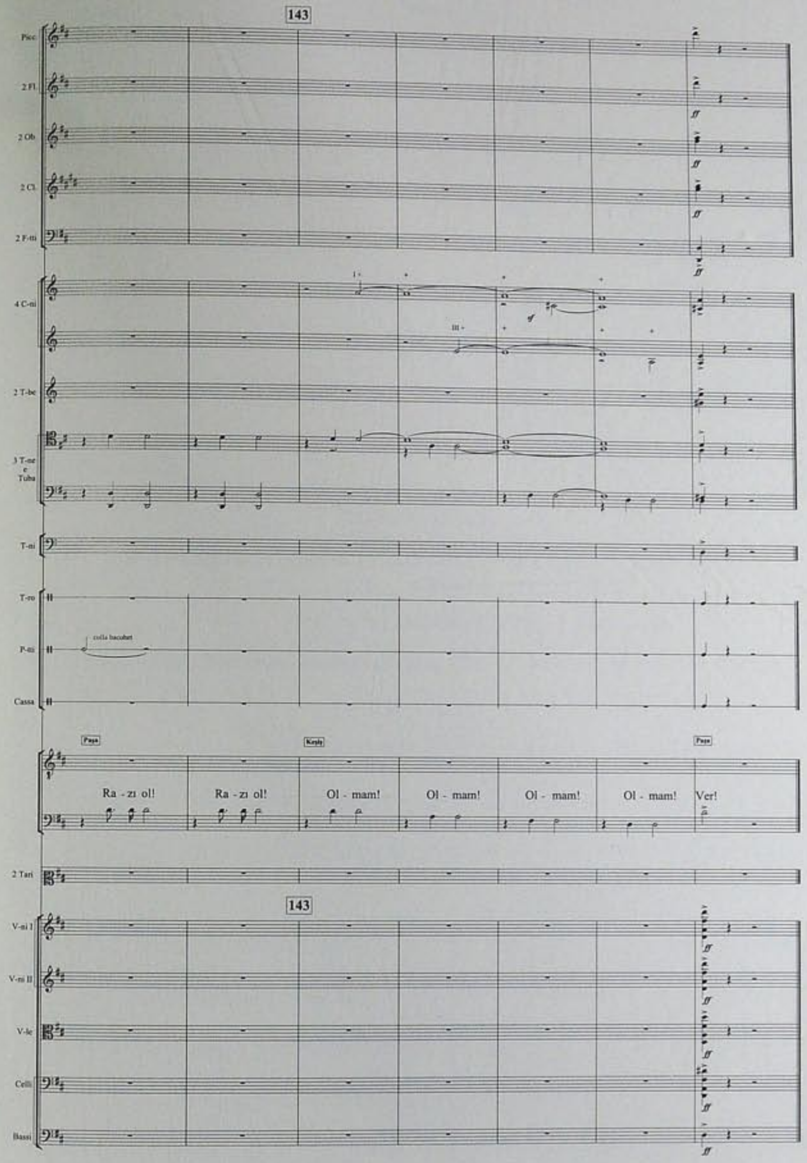
143
Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tti
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne e Tuba
T-ni
T-ro
P-tti
Cassa
Paşa
Keşiş
Paşa
Ra - zı ol!
Ra - zı ol!
Ol - mam!
Ol - mam!
Ol - mam!
Ol - mam!
Ver!
2 Tari
143
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Qara Keşiş – Ver, ver Əslini Kərəmə. Əgər onlar həqiqi aşiqdirlərsə, gərək bu dünyada kam almasınlar.

Paşa – Aşiq Kərəm, al, bu da sənin yarın.

Əsli ağlayır, Kərəm hövlnak bir haldadır ki, guya canı odlanır. Əsliyə tərəf əllərini uzadıb oxuyur.

№46

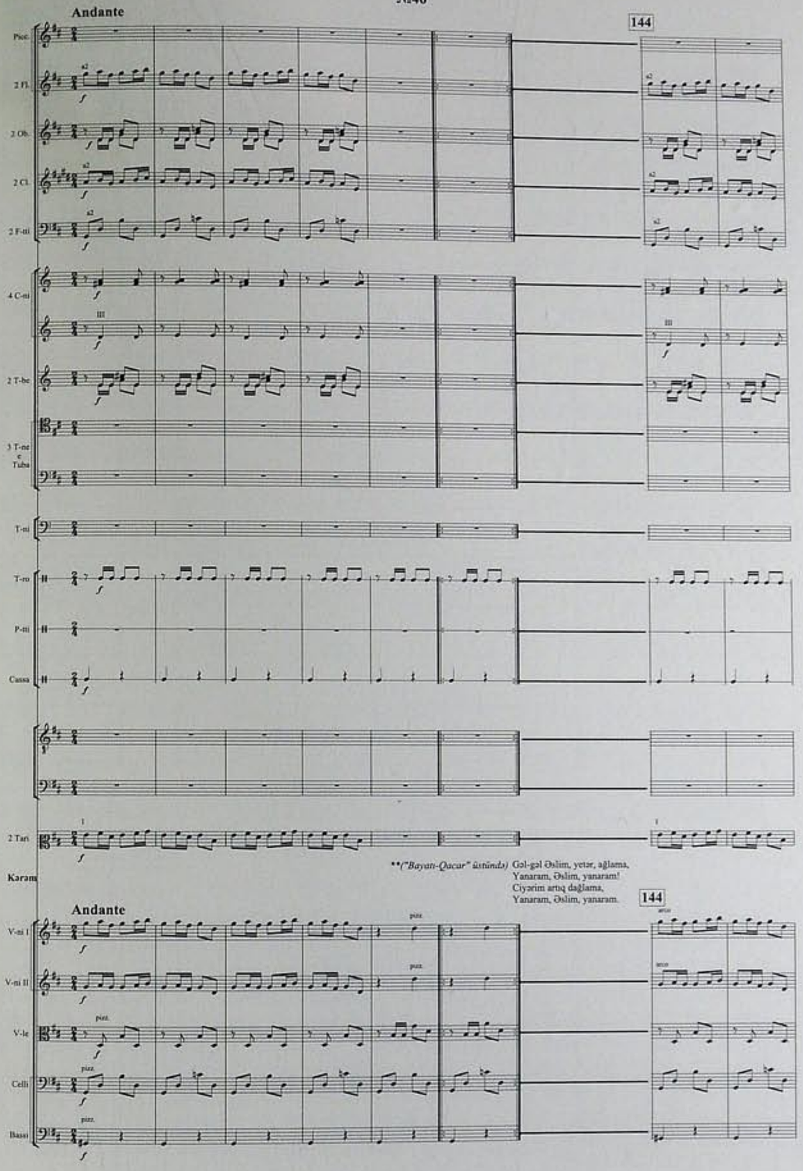

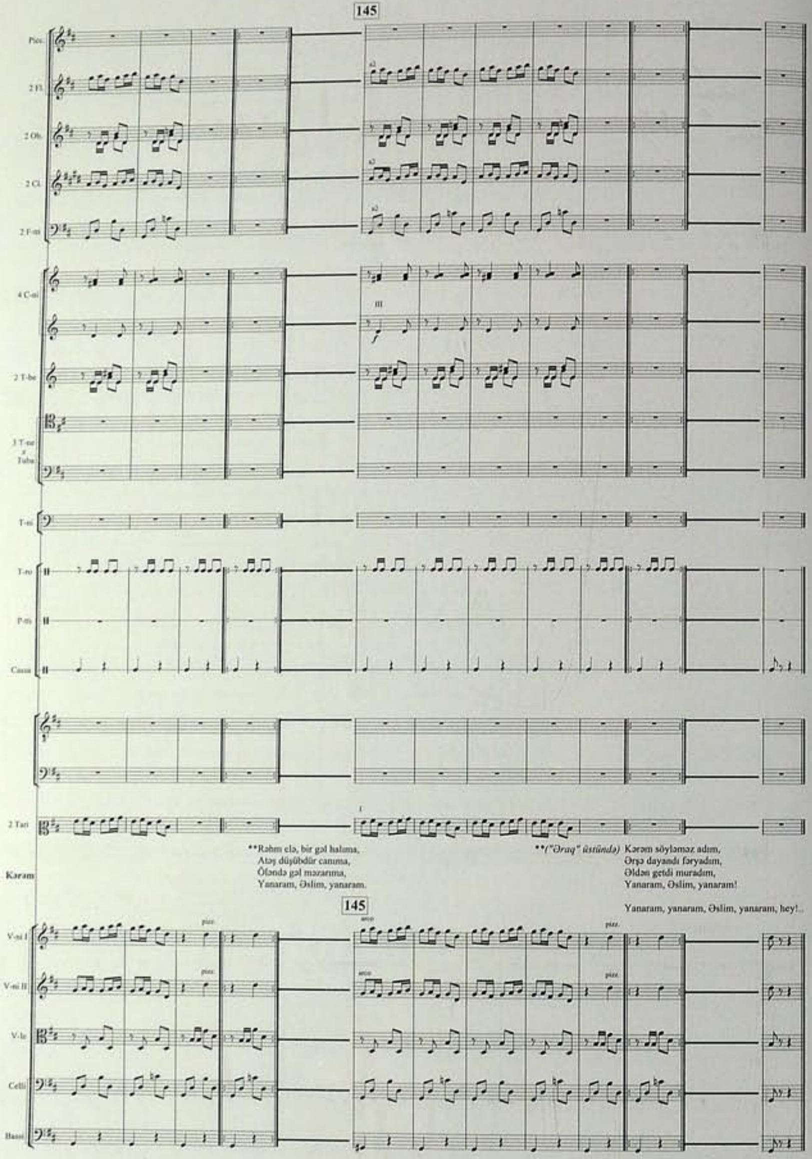

№47

Kərəm oxuyarkən hər tərəfdən alov çıxıb, odlanıb yanır.
Əsli də əlindəki xəncərini çıxarıb, sinəsinə çaxır və yıxılıb ölür.
Bütün məclis əhli mat və məəttəl qalıb, kəmali-heyrətdə ikən pərdə yavaş-yavaş enir.

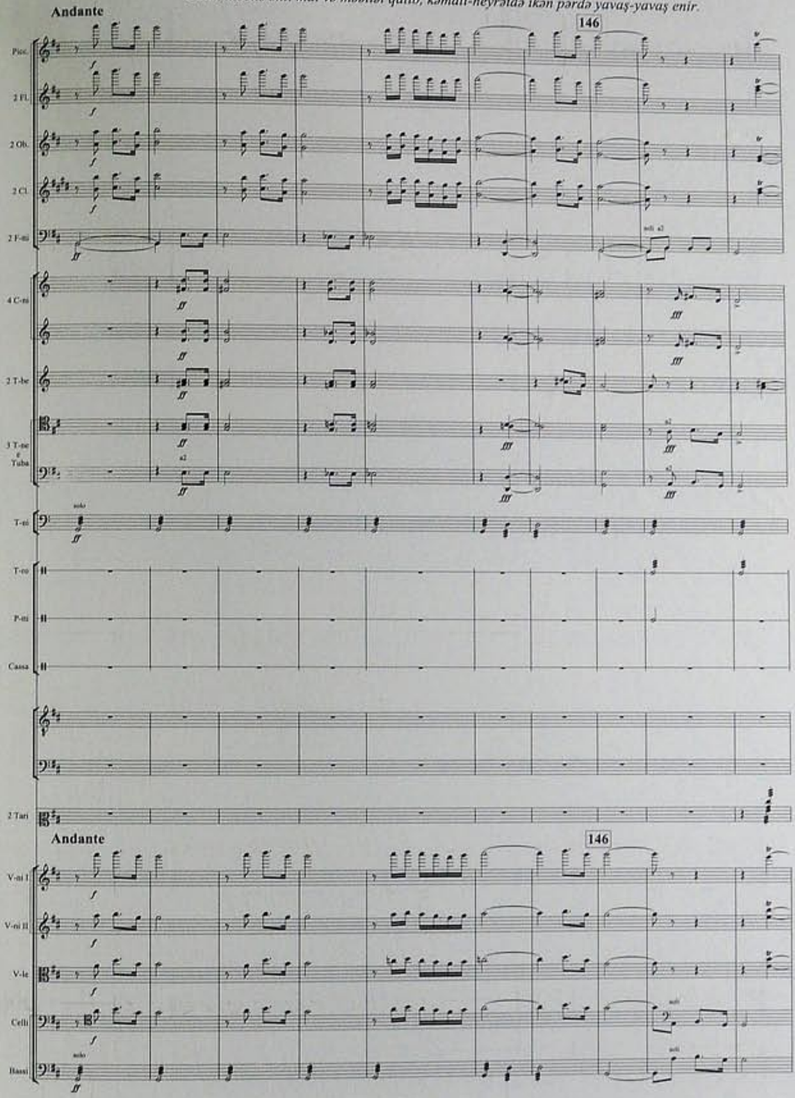

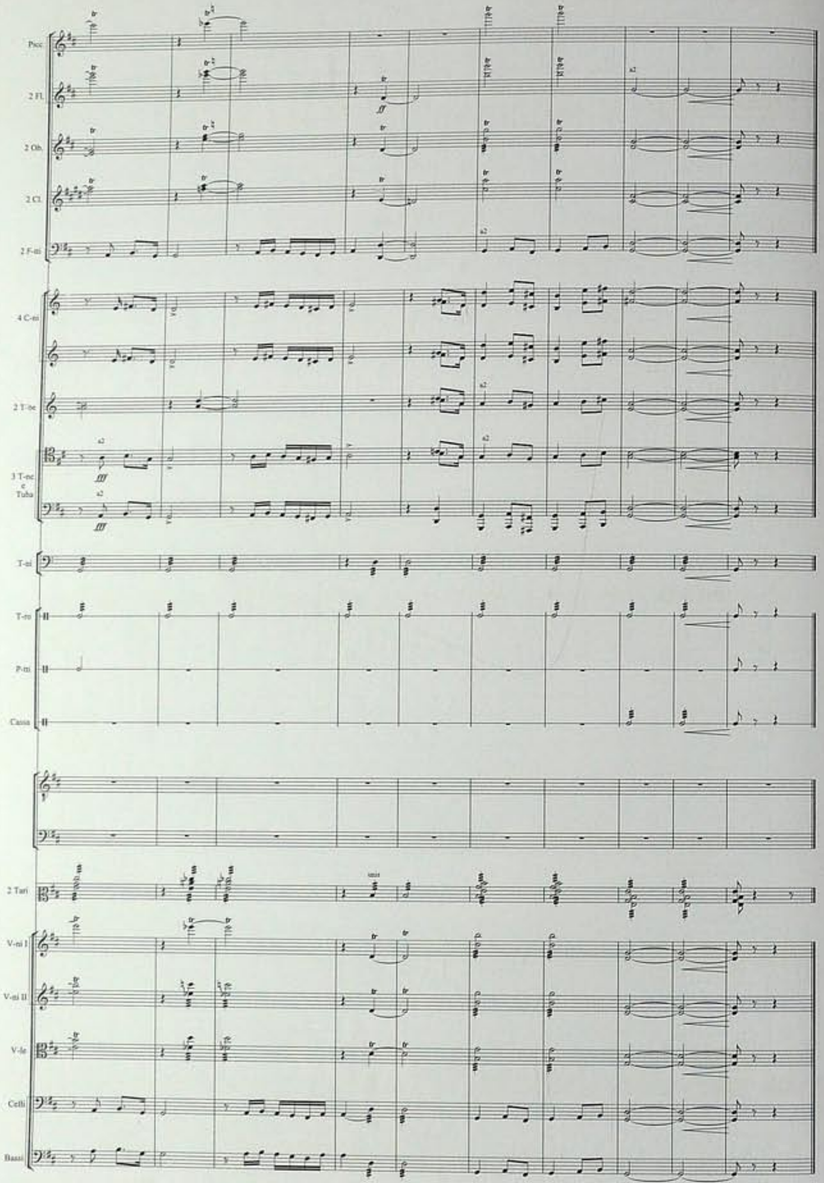

SON

ƏSLİ və KƏRƏM

Libretto

İŞTİRAK EDƏNLƏR:

İsfahan padşahı	*50 yaşında*
Kərəm (Əhməd Mirzə)	*onun oğlu, 25 yaşında*
Keşiş, padşahın xəzinədarı	*50 yaşında*
Əsli (Qara Sultan)	*onun qızı, 15 yaşında*
Sofi, Kərəmin yoldaşı	*30 yaşında*
5 nəfər əyan	
Hələb paşası	*45 yaşında*
2 nəfər zəbtiyyə	
Şeyx Nurani	*ağsaqqal və ağ geyimli bir şeyx*
Səfi	*bir qoca kişi*

Bəylər, küçə adamları, yol ötən bir dəstə qız və sairə

BİRİNCİ PƏRDƏ

Zəngidə, padşahın xəzinədarı olan keşiş (Arsen) xanın imarəti həyətində vaqe olur. Həyət gözəl bir bağçadır ki, içində cürbəcür ağaclar və güllər vardır. Sağ tərəfdə keşişin evi görünür, içəri daxil olmaq üçün qapısı vardır. Sol tərəfdə başı qarlı və dumanlı dağlar görünür. Keşişin qızı (Əsli) bağçada bir sərv ağacının dibində oturubdur. Ətrafda keşiş ilə bərabər qızlar və oğlanlar oynayıb gülməkdədirlər. Keşiş qapısının ağzında əyləşib bağçaya tamaşa edir.

Ə s l i (*şahnaz*)

Qəlbimə bir hiss girmişdir, adı bilməm nədir,
Gah acıdır, gah şirindir, heç dadı bilməm nədir.
Bezmişəm ata-anadan, görməyir heç şey gözüm,
Bu pərişan halımın heç illətin bilməm özüm.
Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir novcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılıb incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

Keşiş, qızlar və oğlanlar Əsliyə tərəf gəlib oxuyurlar.

(M u s i q i: təsnif)

Gülüm, söylə sən görək,
Böylə pərişan neçin?

(M u s i q i)

Gülüm, söylə sən görək,
Böylə pərişan neçin?
Bizi eylə hali sən,
Dərdin nədir, dərdin nədir, dərdin nədir?
Hey... tez söylə, tez söylə, tez söylə sən!

(M u s i q i)

Bunca dövlətdən məgər
Razı deyilsən, qızım?

(M u s i q i)

Bunca dövlətdən məgər
Razı deyilsən, qızım?
Bizi eylə hali sən.
Dərdin nədir, dərdin nədir, dərdin nədir?
Hey... tez söylə, tez söylə, tez söylə sən!

Ə s l i (*dilkeş*)

Zərrə qədər dövlətin yoxdur gözümdə hörməti,
Anlamam, billah, nədir dövlətlə dünya ləzzəti?

Eşqdir dərdim mənim, aşiq olub bir oğlana,
Hazıram qurban edəm öz canımı mən ol cana.

K e ş i ş

Sən nəsən, aşiq nədir?
Heç həya etməzmisən?!
Kimdir ol oğlan belə?
Kim dəli etmiş səni?
(*nəvazişlə*)
Gəl, qızım, söylə görüm:
Kim edib aşiq səni?

Ə s l i (*şahnaz*)

Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir növcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılıb incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

(M u s i q i)

H a m ı (*təsnif*)

Yuxunun var insana böylə əsəri məgər? (*2 dəfə*)
Yuxu verir insana zövqü səfa, cövrü cəfa,
zövqü səfa,
Hey, sən söylə, sən söylə, sən söylə hey!..
(*bir də təkrar*)

(M u s i q i)

Hamı Əsli ilə durub içəri daxil olurlar. Səhnədə heç kəs qalmır. Bu halda Kərəm ilə Sofi o biri tərəfdən çıxıb bağçaya gəlirlər.

S o f i (*bayatı-Şiraz*)

Sal nəzər, şahzadə, bir bax keşişin bağına,
Həm gülə, həm sünbülə, gendən görünən dağına.

K ə r ə m. Dostum Sofi!

Bu qədər güllər və sünbüllər mənə eşq artırır,
Eşq ilə yanmış çırağa yağ olub da yandırır.

S o f i

Söylə sən, şahzadə, kimdir aşiqin bir dəm mənə,
Bəlkə mən bu yolda göstərrəm ola xidmət sənə.

K ə r ə m

Bir yuxu gördüm, əzizim, bir nəfər nazlı sənəm,
Bus edər hərdən məni, söylər mənə yarın mənəm.
Qaş qara, gözlər qara, baldan şirindir ləbləri,
Qədd-qamət sərvtək, xumardır şux gözləri.
Qönçətək açmış dəhanın, dişləri dürr danəsi,
Olmuşam, Sofi, o gündən ol qızın divanəsi.

Keşiş çıxıb baş əyir.

K e ş i ş (*söz ilə*). Ey şahzadə, sən bizə çox xoş gəlib, səfa gətiribsən! Buyurun bizim xanəmizə!

K ə r ə m. Çox sağ ol, keşiş, çox razıyıq.

Hamısı bərabər içəri girirlər.

(M u s i q i)

Bir qədər sonra Əsli pərişan bir halda evdən çıxır.

Ə s l i (*söz ilə*). Odur... özüdür... yuxumda gördüyüm oğlandır!

(Bayatı-kürd)

Yandırıb-yaxmaqdadır eşq atəşi əndamımı,
Düşmüşəm bir dərdə kim, bilməm özüm əncamımı.
Barı, ilahi, tez yetir gəlsin mənim cananımı,
Ya diriltsin bəndəni, ya kim tez alsın canımı.

Kənarda bir sandalya üzərinə yıxılıb qalır.

(M u s i q i)

Kərəm dəxi içəridən çıxır, bu da pərişan haldadır.

K ə r ə m (*söz ilə*)

O kim idi?.. O qız kim idi?..
Yoxsa mən yenə yuxu gördüm... yuxu...

(M u s i q i: şikəsteyi-fars)

Yenə gördüm surətin ol məhvəşin odlanmışam,
Tazadan eşqə düşüb, suzi-cigərlə yanmışam.
Gəl, gəl, ey dilbər, məni bu şübhədən eylə xilas,
Gördüyüm sənsənmi, yoxsa yuxuya adlanmışam?

O tərəfdən Əsli ayağa durub getmək istərkən bunlar bir-birini görürlər və bir qədər məəttəl qalıb qucaqlaşırlar, bəədə Əsli kənara çəkilir.

Əsli (*söz ilə*). Ah!.. Oğlan, kərəm eylə, bizi görərlər.
Kərəm. Əsli nədir, ey dilbər? (*Buraxmayır.*)
Əsli (*dartınır*). Ah!.. Kərəm eylə, keşiş babam gəlir.
Kərəm. Əsli nədir, gözəlim!
Əsli. Ah!.. Kərəm eylə, qorxuram.
Kərəm. Əsli nədir, qorxma!
Əsli. Yox, oğlan, kərəm eylə, kərəm eylə.
Kərəm. Ey nazlı dilbər, qoy sənin adın Əsli olsun, mənim adım Kərəm.
Əsli. Qoy olsun, ancaq qorxuram, keşiş babam çıxıb bizi görər.
Kərəm. Canım Əsli, bir ləhzə mənimlə otur, səni tapmışam və səndən ayrıla bilmirəm.

(Musiqi)

Əsli (*şikəstə*)

Nə gəzirsən məlul-məlul bu yerdə,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!
Məni sənə qismət eyləmiş yəzdan,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

Kərəm

Doymadım dadlı-dadlı dilindən,
Aman, Əslim, elə sözlər söyləmə!
Gözümü qan bürüdü, qorxuram ölümdən,
Aman, Əslim, elə sözlər söyləmə!

(Musiqi)

Əsli

Heç olurmu buralarda böylə iş,
Keşiş babam duyar, eyləyər təşviş.
Duymamışkən tez olgilən qalx, siviş,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

(Musiqi)

Kərəm

Sarılaram incə miyan belindən,
Doymamışam dadlı-dadlı dilindən.
Qorxuram ki, ayrılasan sən məndən,
Aman, Əslim, elə sözlər söyləmə.

(Musiqi)

Əsli (*durur ayağa*)

Ağam Kərəm, paşam Kərəm, xan Kərəm,
Alış Kərəm, tutuş Kərəm, yan Kərəm.

Əsli olsun sənə qurban, can Kərəm,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

Keşişin səsi gəlir. Əsli Kərəmə baxa-baxa həsrətlə getməyə məcbur olur.

Kərəm (*segah*)

Gerçək oldu bu yuxum, tapdım məgər xan Əslimi,
Verməsə məgər keşiş, billah ölləm, xan Əslimi.
Ağlımı aldı başımdan səndəki sövdayi-eşq,
Kor olmuş gözlərim, təkcə görər xan Əslimi.

Sofi (*çıxıb Kərəmi axtarır və tapır*). Ey şahzadə, keşiş səndən nigarandır, harada qaldın, gəlmədin.

Kərəm (*segah*)

Tapmışam cananımı, Sofi, mənə rəhm eylə sən,
Noldun, ey birəhm, sən söylə ona, rəhm eyləsin.
Gördüyüm röyadakı dilbər keşişin qızıdır,
Söyləməm, bil kim, bu sirri tək sənə, rəhm eyləsən.

Sofi (*söz ilə*). Yuxuda gördüyün keşişin qızı imiş?
Kərəm. Odur... özüdür.
Sofi. Daha bundan asan bir iş yoxdur. Şah baban əmr edər, keşiş qızını sənə verər. Özü də bu işə çox şükürlər edər, çünki şahzadədən artıq kimə qız vermək olar?
Kərəm. Yox, Sofi qardaş, mən keşişdən çox qorxuram. O, qızı mənə verməк istəməyəcəkdir.
Keşiş (*çıxır*). Ey şahzadə, səndən nigaran oldum. (*Kənara*) Şahzadə çox pərişandır, burada bir hikmət vardır. (*Onlara*) Buyurun, eyş-işrətə məşğul olaq.
Sofi. Çox razıyıq. Lakin şahzadə bir qədər kefsizdir. İsfahana getməyimiz lazımdır.

Qızlar və oğlanlar hamısı buraya çıxırlar. Əsli isə qapının ağzında dayanır.

Keşiş. Buna heç bir sözüm ola bilməz. Əmr sizindir. (*Kənara*) Çıxıb getsələr yaxşıdır...
Kərəm və Sofi. Xudahafiz, salamət qalasınız. (*Hamı baş əyir.*)

(Musiqi)

Hamı (*təsnif*)

Xoş gəldin, xoş gəldin,
Xoş gəldin, şahzadə! (*2 dəfə*)
Yaşasın şahzadə, ömrü onun çox olsun! (*2 dəfə*)

Kərəm və Sofi gedirlər, Əsli özünü saxlaya bilməyib, birdən hönkür-hönkür ağlayır, hamı mat qalır.

Əsli (*segah*)

Sən məni tənha qoyub getdin, mənim canım Kərəm,
Rəhm qıl, qoyma məni hicr oduna yanım, Kərəm!
Bilmirəm ata nədir, ana nədir, əqvam nədir,
Sən mənə oldun belə candan əziz, xanım Kərəm!

K e ş i ş (*acıqla*). Qızım, qızım, bu nə işdir görürsən?

(Təsnif, musiqi ilə bir yerdə)

Yoxsa, qızım, şahzadəyə aşiqsən?
Yoxsa, qızım, şahzadəyə aşiqsən?
Bəs elə imiş, bəs elə imiş,
Onda gör səni mən necə edərəm.

Ə s l i. Bəli, mən şahzadəyə aşiqəm. (*Hamıda hərəkət*)

K e ş i ş

Get, gözümdən get! (*2 dəfə*)
Rədd ol burdan, rədd ol!
Mən səni sevməm,
Get, gözümdən get,
Get, gözümdən get,
Sən dəlisən, sən dəlisən.
Sən dəlisən, get!

(M u s i q i)

Get, get, get!..

P Ə R D Ə

İKİNCİ PƏRDƏ

BİRİNCİ ŞƏKİL

İsfahan şəhərində, padşahın sarayında vaqe olur. Saray mümkün mərtəbədə şəşəəli döşənmişdir. Padşah taxtda əyləşibdir, əyanlar dəxi yanına düzülübdürlər. Kərəm dəxi padşahın hüzurunda ortada dayanıbdır.

P a d ş a h (*rast*)

Söylə görüm, oğlum, bu qədər ahə səbəb nə?
Gündüz, gecələr ahü fəğan, nalə, səbəb nə?
Derlər səni tərsa qızına aşiq olubsan,
Söylə görüm, oblum, bundakı dəsgahə səbəb nə?

K ə r ə m (*söz ilə*). Şah baba, izin ver ki, mən öz eşq bəlamı sizə dil ilə deyil, tel ilə qandırım. Sofi, ver mənim sazımı. (*Sofi saz gətirir.*)

P a d ş a h. Söylə, qulaq asaq!

K ə r ə m (*sazı əlinə alıb çalır*)

(M u s i q i)

Keşiş bağçasında bir gözəl gördüm,
Əqlimi başımdan aldı, nə çarə?
Daramış zülfünü, tökmüş üzünə,
Sərimi sevdayə saldı, nə çarə?

(M u s i q i)

Mən də bildim bir keşişin qızıdır,
Səhərdən çıxmış dan ulduzudur,
Yuxuda gördüyüm ol özüdür,
O, halımı bilməz isə, nə çarə?

(M u s i q i)

Dərdli Kərəm deyir firqətim qəti,
Kəskindir qılıncı, yürükdür atı.
Ol İsəvi, mən Məhəmməd hümməti,
Haqq dininə dönməz isə, nə çarə?

(M u s i q i)

P a d ş a h (*söz ilə*). Sən xəzinədarım keşişin qızına aşiqsən; burada heç bir ahü nəva etməli iş yoxdur. Sən səbir eylə, mən onun qızını alıb sənə verərəm.

Ə y a n l a r (*təsnif*)

Əlbəttə, şah buyursa, əgər buyursa, əgər əmr etsə.

(M u s i q i)

Əlbəttə, şah buyursa, əgər buyursa, əgər əmr etsə,
Keşişin sözü olmaz. (*2 dəfə*)

N ö k ə r (*daxil olur*). Padşah sağ olsun, xəzinədar keşiş hüzurunuza izin istəyir.

Ş a h. Söylə gəlsin.

Kərəm keşişin adını eşitcək müztərib hal olur və ağlayır.

Ş a h. Oğlum, nə oldu sənə, nə üçün ağlayırsan?

(M u s i q i)

K ə r ə m

Aşardı qarlı dağın ardına,
Xan Əslim əqlimə düşdü, ağlaram.
Hey ağalar, dayanamam dərdinə,
Xan Əslim əqlimə düşdü, ağlaram.

(M u s i q i)

Eşidib keşişin adını,
Xan Əslim əqlimə düşdü, ağlaram.
Duymuşam məhəbbətin dadını,
Sevdiyim xətrimə düşdü, ağlaram.

(M u s i q i)

Ş a h. Oğlum, sənin bəxtindən keşiş özü hüzuruma gəlibdir. Mən bu gün ondan nişan alaram. Sən arxayın ol.

Keşiş daxil olur, baş əyir, əlində bir dəstə açar.

Ş a h. Söylə görüm, xəzinədar, mətləbin nədir?
K e ş i ş. Padşah sağ olsun, tamam otuz ildir ki, sənin çörəyini yeyib, sənə xidmət etmişəm. İndi isə çörəyini mənə halal elə və məni qulluğumdan azad elə.
Ş a h. Keşiş, nə olubdur? Yoxsa məndən, camaatımdan incimisən?
K e ş i ş. Əstəğfürullah!.. Ancaq mən çox qocalmışam, qorxuram ki, xidmətimdə qüsur göstərəm.

Əyanlar bir-birlərinə işarə edirlər.

Ş a h. İndi ki azadlıq öz xahişindir, mənim də sözüm yoxdur. Lakin onu bil ki, bu otuzillik xidmətindən mən çox razıyam, məhşərəcən hümmətim üstündə baqi qalacaqdır. Ancaq, keşiş, sən də gərək mənim əmrimi yerinə yetirəsən.
K e ş i ş. Buyur, padşah, can və baş ilə yerinə yetirərəm. (*Kənara*) Qorxuram ki, qızımı istəyə.
Ş a h. Keşiş, mənim oğlum Əhməd Mirzə sənin qızına aşiq olubdur (*keşişdə hərəkət*), sən gərək qızını mənim oğluma verəsən.
K e ş i ş (*pərişan halda*). Padşah sağ olsun, necə ola bilər, dinimiz ayrı, adətimiz ayrı...
Ş a h. Mən sənin qızını müsəlman edərəm.

K e ş i ş (*daha da bədhal olub*). Padşah sağ olsun, hər nə ağır təklifin varsa mənə əmr et, lakin bu təklifdən vaz keç. (*Əyanlarda işarələr*)
Ş a h. Yox, keşiş, heç vaxt keçmərəm, gərək qızını mənim oğluma verəsən.
K e ş i ş (*yalvarır*). Padşah sağ olsun, buyur boynumu vursunlar, amma qızımı əlimdən alma.
Ş a h. Keşiş, gözümün ağı-qarası bir oğlum var, mən onun əza və cəfasına razı ola bilmərəm; əmr edirəm ki, qızını ona verəsən.
K e ş i ş. Padşah!..
Ş a h (*qəzəblə*). Xamuş!., Artıq söz lazım deyildir.
K e ş i ş. Padşah sağ olsun, indi ki, sənin əmrindir, razıyam. Ancaq mənə beş ay möhlət ver ki, toy tədarükü görüm.
Ş a h. Razıyam möhlətə. (*Kərəmə*) Oğlum, daha sənin ahü nəvan əbəsdir. Get, arxayın ol! (*Kərəm ağlayır.*)
Ş a h (*təəccüblə*). Oğlum, daha niyə ağlayırsan?

(M u s i q i)

K ə r ə m

İnanmıram qara keşiş sözünə,
Yox etibarım onun özünə;
Salacaqdır məni çölün düzünə,
Xan Əslim ağlıma düşdü, ağlaram.

(M u s i q i)

Uca dağ başında ötüşür quşlar,
Tərlanım uçdu kimlər görmüşlər,
Dərdimi anlamaz bunda keşişlər;
Xan Əslim ağlıma düşdü, ağlaram.

(M u s i q i)

Dərdli Kərəm deyir: bu dərdim bitməz,
Yarımın sevdası sərimdən getməz,
Yüz min öyüd ver, biri kar etməz,
Xan Əslim ağlıma düşdü, ağlaram.

(M u s i q i)

Ş a h (*ayağa durur, getmək üçün oğlunun qolundan tutur*). Oğlum! Keşiş mənə söz verəndən sonra sözündən çıxa bilməz. Beş ay dözərsən, inşallah sonra yarın sənə yetişər. İndi gəl gedək səni şikara aparım. (*Hamısı gedirlər, keşiş onları bir qədər ötürüb, sonra qayıdır.*)

(M u s i q i)

K e ş i ş

Qaçmaq, qaçmaq, (*2 dəfə*)
Qaçmaqdan başqa əlacım yoxdur. (*2 dəfə*)
Getmək, getmək,

Getməsəm əgər, əngəlim çoxdur.
(*Fikir ilə*) Olsam razı... Yox!..
Qaçmaq, qaçmaq, (*2 dəfə*)
Qaçmaqdan başqa əlacım yoxdur. (*2 dəfə*)
Qaçmaq, qaçmaq, qaçmaq,
Qaçmaq!.. (*Qaçıb gedir.*)

PƏRDƏ

İKİNCİ ŞƏKİL

Zəngidə – keşişin bağçasında vaqe olur. Ancaq bu səfər bağçadakı güllər sınıb, solub, ağacların bəziləri qırılıbdır. Sandalyalar alt-üst olubdur. Yenə sol tərəfdə dağlıq və ortada sərv ağacı. Zəngi əhlindən Səfi adlı qoca məyus və kasıb bir bucaqda yumrulub yatıbdır. Musiqi çalınarkən səhnə açıq durur. Sonra əyanlar, qoşun, Kərəm ilə padşah kamal-dəbdəbə ilə daxil olurlar.

Ş a h (*söz ilə*). Bu nə işdir, keşiş bizim qabağımıza çıxmadı? Səsləyin keşişi!

Ə y a n l a r d a n b i r i. Hey, hey!.. Keşiş, hey, hey!.. (*Gedir içəri baxır və çıxır.*) Şah sağ olsun, heç kəs yoxdur.

Ş a h. Bu necə olan işdir?! Yoxsa keşiş məni aldatdı, bu saat onun başını bədənindən cida etdirərəm.

Ə y a n l a r d a n b i r i (*axtararkən Səfini görür*). Şah sağ olsun, burada bir şəxs yatıbdır.

Ş a h. Durğuzun ondan soruşaq.

Ə y a n (*Səfini oyadır*). Hey, hey, dur ayağa! (*Səfi güc ilə qalxır, gözlərini ovur.*) Dur, padşah gəlibdir. (*Səfi üzü üstə yıxılır və səcdə edir.*)

Ş a h. Ey adam, söylə, keşiş haradadır?

S ə f i. Atam-anam sənə qurban olsun, padşah! Keşiş budur üç aydır evli-eşikli bu vilayətdən qaçıbdır.

Ş a h. Ax, məlun!.. (*Fikrə gedir.*)

(M u s i q i)

K ə r ə m (*birdən başlayır, üzünü dağlara tutub oxuyur.*)

Xan Əslim Zəngidən fərar eyləmiş,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!
Belə getmiş atasıyla anası,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

(M u s i q i)

İsfahan bəyləri qalxdılar toya,
Zənginin xalqı qaçdılar Xoya,
Aşiq gəldi məşuqundan doya,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

(M u s i q i)

Dərdli Kərəm bu eşq ilə bişmişdir,
Sevda ilə bu sərindən keçmişdir.

Əsli, keşiş qaçıb burdan getmişdir,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

(M u s i q i)

H a m ı (*təsnif*)

Qara keşiş, qara keşiş
Fərar etmiş Zəngidən, Zəngidən.
Ax, üç ay edər keşiş burdan sən gedən. (*2 dəfə*)

K ə r ə m

Haqdan mənə, haqdan mənə
Təqdirdir: aşiqəm, aşiqəm.
Gərəkdir olsun məndə ahü dərdü qəm. (*2 dəfə*)

H a m ı

Yolun sənin, yolun sənin
Yumrulsun a, ay keşiş, ay keşiş!
Sən necə qıydın şaha, gördün belə iş. (*2 dəfə*)

K ə r ə m (*sərv ağacına tərəf gedib oxuyur; segah*)

Dur, sərv ağacı, xəbər ver, sorayım,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?
Eşit gəl, eşit ver mənim cavabım,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Doğru söyləməzsən, qəddin əyilsin,
Dilərəm mövladan belin bükülsün,
Çürüsün yarpağın, şaxın qurusun,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Dərdli Kərəm deyir: yanıb tutərəm,
Yarımın yanına bu gün yetərəm;
Viran bağda bülbül olub ötərəm,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

(M u s i q i)

Ş a h (*şur*). Bəsdir, oğlum, bu qədər ah-nəva bəsdir. Mən bu saat hər yerə adam göndərib keşişi tapdıraram.

K ə r ə m (*hicaz*)

Yeni bir sevdadır gəldi başıma,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.
Gəlib, ya gəlməyib sizi tapmaram,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

(M u s i q i)

Ürəyimdə yanar bunca atəşlər,
Yar əlindən yenə yaralar işlər.
Gülüb oynadığım qızlar, qardaşlar,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

(M u s i q i)

Duz-çörək yediyim qohum-qardaşlar,
Nədir bu fələyin etdiyi işlər,
Gözümdən axıtdı qan ilə yaşlar;
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

Ş a h (*şur*)

Oğlum, bu nə sözdür danışırsan, danışırsan?
Eşq oduna bunca alışırsan, alışırsan?
Tərsa qızına aşiq olub bunca uyursan?
Mən tək qocanı didəsi giryan qoyursan.
Ölsəm, oğlum, bu hökumət kimə qalsın?
Kim şahlıq edib dövlətin əhvalına yansın?

K ə r ə m

Məndən, ata, padşahlıq uyma, uyma,
Mən aşiqi gəl gözü yaşlı qoyma.
Haqq aşiqi olmuşam, yəqin bil,
Qoy yarımı axtarım tapım, bil.

(M u s i q i)

H a m ı (*təsnif*)

İzn verin getsin, şahım, bu Kərəm (*2 dəfə*)
Getsin yarın tapsın, alsın o məram. (*2 dəfə*)
Sənin oğlun, şahım,
Həqdən aşiqdir, aşiqdir, aşiqdir.
Eşqə düşmək, şahım, ona layiqdir,
Layiqdir, layiqdir.

(M u s i q i)

Padşah üzünü dəsmal ilə tutub ağlayır.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Qəm-qəsavət bu gün başa düzüldü,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

Bizə qismət qürbət eldə verildi,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

(M u s i q i)

Məni kül eylədi elin dilləri,
Bundan belə gözləməyin yolları.
Varayım, gəzəyim qürbət elləri,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

(M u s i q i)

Məni, ata, halal eylə, gedirəm,
Bir tənbehdir öz-özümə edirəm.
Əslidən başqa özgəni nedirəm?
Ağla, atam, ayrılığın günüdür, hey!.. (*Gedir.*)

P Ə R D Ə

ÜÇÜNCÜ PƏRDƏ

Bir çöldə vaqe olur, çöldə ora-bura yollar vardır. Sol tərəfdə meşədir, sağ tərəf dağlıqdır. Səhnədə Kərəmlə Sofi dayanıbdır. Musiqi çalınır.

Kərəm (*üzünü yollara tutub deyir*)

Əyri-üyrü gedən yollar,
Yollar, xan Əslimi gördünmü?
Düşmüşəm yarın izinə,
İzlər, xan Əslimi gördünmü?

Əyninə geyibdir saya,
Yanında var cüftə taya,
Sənə deyirəm, sarı qaya!
Qaya, xan Əslimi gördünmü?

Bir dəstə yol ötən gəlib keçərkən bunları görüb dayanır.

Kərəm

Düşmüşəm yarın izinə,
Qurban olum onun qara gözünə;
Çıxmışam mən çöllərin düzünə,
Düzlər, xan Əslimi gördünmü?

Yol ötənlər (*təsnif-tar*)

Nə gəzirsən burada,
Nədir, nədir, nədirsiz? } (*2 dəfə*)
Nərəyədir səfəriz,
Gedir, gedir, gedirsiz?
Gedir, gedir, gedirsiz?
Səbəb nədir bu ahə,
Edir, edir, edirsiz? } (*2 dəfə*)
Nərəyədir səfəriz,
Gedir, gedir, gedirsiz?
Gedir, gedir, gedirsiz?

Sofi. Ay qardaşlar, bu oğlan haqq aşiqi Kərəmdir. Neçə zamandır keşiş qızı Əsli xana aşiqdir, amma keşiş öz qızını götürüb qaçıbdır, indi bu da yarın axtara-axtara neçə-neçə vilayətlər keçib, gəlib bu yerə çatıbdır. Hərgah siz də keşişin qaçmağını bilirsinizsə, bizə xəbər veriniz.

Yol ötənlərdən biri. Ey aşiq! Sənin yarının haraya qaçırıldığını bilirik. Hərgah bizim üçün bir türkü oxusan, xəbər verərik.

Kərəm sazını əlinə alır və yol ötənlər oturub qulaq asırlar.

(Musiqi)

Kərəm

Hey... ağalar, yarımı qaçırdım,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?
Bülbülü şaxdan uçurdum,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

(Musiqi)

Əsli huridir bilənə,
Qoynu cənnətdir girənə.
Ceyrana bənzər, ceyrana.
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

(Musiqi)

Obaları oymaq-oymaq,
Olmaz imiş yardan doymaq.
Ağzı süd, dodağı qaymaq,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?!

(Musiqi)

Mən Kərəməm, düşüb çölə gəzərəm,
Yarımı tapsam, üst-başını bəzərəm,
Min cür cəfa etsə, mininə dözərəm,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü, hey?!

Yol ötənlərdən biri. Doğrudan da ki sən haqq aşiqi imişsən. Ey aşiq, sənin yarın atası ilə bərabər buradan keçib, Hələb şəhərinə qaçıblar. Onu orada taparsan, amma, ey aşiq, sən gəl burax Əslini, qal bizim ellərdə.

O biri. Ol bizim əhlimizdən.

Digəri. Bizdə Əslidən gözəl qızlar vardır.

Bir ayrısı. O qızlardan birini al.

Hamısı. Gəl, gəl, aşiq, bizdə qal.

Kərəm (*baş bulayır*). Ay qardaşlar! Mən İsfahan padşahının oğluyam, hərgah bir yerdə qalıb rahat ola bilsə idim, padşah sarayında qalıb, şahlıq edərdim. Mən haqq aşiqiyəm, yarımdan əl çəkə bilmərəm.

Bu halda bir dəstə qız gəlir, qızlardan biri oynayıb, qalanları oxuyurlar.

(Musiqi)

Qızlar

Güli-sünbüllər açılıb bağda,
Açılıb bağda güli-sünbüllər.
Hamı bülbüllər oxuyur bağda,
Oxuyur bağda hamı bülbüllər. (*2 dəfə*)

(Oyun, musiqi)

Düzülün, qızlar, əl-ələ verin,
Əl-ələ verin, düzülün, qızlar!
Görəsiz, qızlar, neçə bayramlar!
Neçə bayramlar görəsiz, qızlar! (*2 dəfə*)

Oğlanlar və qızlar

Yığışın, qızlar, həmi oğlanlar,
Gülüşüb danışaq,
Görüşək, danışaq.
Gülə bənzərsiz hərəniz, qızlar,
Sizə aşiqdir hamı oğlanlar! (*2 dəfə*)

(Oyun, musiqi)

Kərəm

Mən Kərəməm, düşüb çölə gəzərəm,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
Bir dayanın, sizdən onu sorayım,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

(Musiqi)

Mənim yurdum dağlar ilə daş olub,
Məhəbbət sirri hər kəsə faş olub,
Ağlamaqdan yerim-yurdum yaş olub,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

(Musiqi)

Ah edəyim, könül, sənin əlindən,
Qaldıq bir əcaib zarın içində.
Nəyə ağlayım, nəyə güləyim?
Qönçə gülüm qaldı xarın içində.

(Musiqi)

Dərdli Kərəm deyir: vətənim yox mənim,
Heç kimsə yoxdur sora əhvalım.
Yardan ayrılalı büküldü belim,
Qaldıq namus ilə arın içində.

(Musiqi)

Hamı (*təsnif*)

Dərdli Kərəm, sən itirdin Əslini; (*2 dəfə*)
Get tap, get tap yarın, itirdin Əslini. (*2 dəfə*)
Haqdan aşiqsən, çək eşqin əzabın; (*2 dəfə*)
Get tap, get tap yarın, itirdin Əslini. (*2 dəfə*)

Qızlar və oğlanlar gedirlər.

Kərəm (*yollara sarı*)

Ərzurumdan çıxdım, üç oldu yolum,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
Gecə-gündüz çağırıram mövlanı,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

(Musiqi)

Sofi qardaş, necə olur halımız?
İsfahan şəhridir bizim elimiz.
Bülbül getdi, məhzun qaldı gülümüz,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

(Musiqi)

Kərəm deyir yetmədim muradıma,
Əslim getdi, qonamadım yurduna.
Hey ağalar, bir dilbərin dərdinə,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

(Musiqi)

Bu halda Şeyx-Nurani vaqe olur və üzünü Kərəmgilə tutub oxuyur.

Şeyx-Nurani (*humayun*)

Eşqə giriftar olanı
Zarü pərişan gördüm.

(Musiqi)

(*təkrar o sözlər*)
Cəng edib, can alanı
Qanını qəltan gördüm.

(Musiqi)

(*təkrar o sözlər*)
Atəşi-eşqə düşəni
Çaki-giriban gördüm.

(Musiqi)

(*təkrar o sözlər*)
Hicr oduna yananı
Qəlbini büryan gördüm.

(M u s i q i)

(təkrar)

Ş e y x (*söz ilə*). Ey qəriblər, siz haraya getmək istəyirsiniz?
S o f i. Ey Şeyx, biz Hələb şəhərinə getmək istəyirik.
Ş e y x. Siz bilirsinizmi ki, buradan Hələbə altı aylıq yol var?
S o f i. Xeyr, bilmirik.
Ş e y x. Yumun gözlərinizi.

Kərəm və Sofi gözlərini yumurlar, haman dəm hər yerdə qaranlıq olur, bu halda səhnənin dal pərdəsi qalxır, Hələb şəhəri görünür.

Ş e y x. Açın gözlərinizi.

Bunlar gözlərini açırlar, hər yer işıqlanır. Kərəm və Sofi Hələbin mənzərəsini görüb şad olurlar.

Ş e y x. Bax, siz Hələb şəhərinə yetişdiniz. (*Deyib tez çıxıb gedir.*)

(M u s i q i)

K ə r ə m

Şükr eylə, Sofi, xudaya, (*2 dəfə*)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhrinə gəldik.

(M u s i q i)

Qalxız əlini duaya, (*2 dəfə*)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhrinə gəldik.

(M u s i q i)

K ə r ə m v ə S o f i

Yetirdi mövlam bizi tez, (*2 dəfə*)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhrinə gəldik (*2 dəfə*)
Hey...

(M u s i q i)

P Ə R D Ə

DÖRDÜNCÜ PƏRDƏ

BİRİNCİ ŞƏKİL

Hələb şəhərinin bazarında vaqe olur. Axşam çağıdır, sağ tərəfdə sair evlər var. Sol tərəfdə Keşiş və Əsli olan ikimərtəbə və eyvanlı ev vardır. Ortada çeşmə qurulub, altı nəfər qız su doldurmaqla məşğuldur, evlərin içindən işıq gəlir. Qızlar su doldurur və oxuyurlar.

(M u s i q i)

Q ı z l a r

Axşam oldu hey... şamlar yandı, (*2 dəfə*)
Tez ol, tez ol, qızlar, qaranlıq damdı. (*2 dəfə*)
Hər kim, istər kim dərdi az olsun, (*2 dəfə*)
Getməsin ərə, evdə qız qalsın. (*2 dəfə*)

(M u s i q i)

Axşam oldu hey... obalar yatdı, (*2 dəfə*)
Qaranlıq çökdü, ay da həm batdı; (*2 dəfə*)
Arvad olanın dərdi çoxdur, (*2 dəfə*)
Amma qızların heç dərdi yoxdur. (*2 dəfə*)
Amma qızların heç dərdi yoxdur. (*2 dəfə*)

Bu halda Kərəm ilə Sofi sağ tərəfdən nümayan olurlar, qızlar onları görüb qorxan kimi olurlar.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Ey Hələbin gözəlləri,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!
Bulaqdan su süzənləri,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!

(M u s i q i)

Keşiş bunda gəlib durar,
Xan Əslimi döyər, vurar,
Dərdli Kərəm sizdən sorar,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!

(M u s i q i)

Q ı z l a r d a n b i r i. Siz kimsiniz və bizlərdən nə istəyirsiniz?
S o f i. Ey gözəl qızlar, sizin bu şəhərə bir keşiş gəlib, öz qızı ilə olur, söyləyin bizə, Allah eşqinə, o keşiş harada olur?
Q ı z l a r d a n b i r i. Bildim hansı keşişdir, bax, o keşiş bu evdə olur, bu evdə. (*Qızlar gedirlər.*)

(M u s i q i)

K ə r ə m (*sevinib*)

Gəzib-gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Haqq aşiqi söylədilər adıma,
Yetişmədi bir kəs mənim dadıma.
Keçən günlər düşdü mənim yadıma,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Şah oğluyam, dönmüşəm mən gədayə,
Çıx gəl bəri, verək sədа-sədayə,
Dərdli Kərəm desin şükür xudayə,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Bu halda eyvana açılan qapılar taybatay açılıb, Əsli hövlnak bir surətdə eyvana çıxır və aşağı baxıb deyir:

Ə s l i. Kərəm!!!
K ə r ə m. Can Əsli!

Əsli bihuş kimi olur.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Gəzib-gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Ə s l i

Dustaq kimi gəlib qalıb bu evdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!
Bilməz idim çarə nədir bu dərdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

(M u s i q i)

K ə r ə m

Ağlar qoyub ata ilə ananı,
İncitmişəm hər bir canı yananı.

Ötürmüşəm Məcnunu və Sənanı,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Ə s l i

Keşiş babam məni döyüb söyəndə,
Qaçar ikən o kənddən bu kəndə,
Ahu kimi düşüb qalıb kəməndə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

(M u s i q i)

K ə r ə m

Şah oğluyam, dönmüşəm mən gədayə,
Çıx gəl bəri, verək sədа-sədayə,
Dərdli Kərəm desin şükür Xudayə,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Ə s l i

Keşiş babam bağlayıbdır hər yanı,
Yanmaz imiş onun mənə heç canı.
Gözüm görmür bu işıqlı dünyanı,
Çıx gəl bəri, Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

– deyib, ipək nərdivanı aşağı atır, Kərəm nərdivana çıxıb, Əsli dəxi eyvandan bədənini aşağı sallayıb, ikisi bir-biri ilə görüşməkdə ikən keşiş bazardan qayıdır və əhvalatı bu halda görüb qışqırır.

K e ş i ş. Ay haray!.. Evimə oğru gəlibdir, ay haray!.. Yığılın buraya!

Bu qışqırığa iki nəfər zəbtiyyə gəlib Kərəmi və Sofini tuturlar, camaat dəxi evlərindən bayıra çıxıb, əllərində fanus olaraq bu əhvalatı görürlər.

B ə z i l ə r i. Nə olub? Nə olub?
O b i r i l ə r i. Keşişin evinə oğru-quldur gəlibdir.

Xalq kamal-təəccüblə Kərəm ilə Sofinin ora-burasına tamaşa edir.

K e ş i ş (*kənara çəkilib*). Ax-ax-ax... Tanıdım, odur, padşahın oğlu Əhməd Mirzədir... Yenə gəlib məni tapdı, ax!..

Bu halda Hələb paşası daxil olur, yanında iki nəfər zəbtiyyə.

P a ş a. Bu nə yığıncaqdır burada? Nə olubdur? Geri çəkilin!

Camaat çəkilir.

K e ş i ş. Paşam! Bu iki şəxs mənim evimi yarmaq istərkən gəlib üstə çıxmışam.

P a ş a (*acıqla*). Nakəslər! Bu şəhəri sahibsizmi zənn etdiniz? Nə cürət edib quldurluğa gəlirsiniz? Aparın bunları həbs edin!

K ə r ə m (*əcz ilə*). Paşam, izin ver, bir neçə kəlmə sözüm var.

P a ş a. Nə sözdür, de görək.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Yazıq ömrüm qərib eldə keçirdim,
Heç əhvalım bildirən yox, bilən yox!
Getdi fürsət, əldə ikən qaçırdım,
Qərib qaldım, güldürən yox, gülən yox!

(M u s i q i)

Əlimdən aldırdım nazlı sonamı,
Tərk eylədim atamı, həm anamı,
Döyə-döyə gömgöy etdim sinəmi,
Xəncər alıb dəldirən yox, dələn yox!

(M u s i q i)

Mən Kərəməm, ah çəkib, ağlaram,
Dərd bilənin ürəyini dağlaram.
Kimi deyib, kimə ümid bağlaram.
Göz yaşımı sildirən yox, silən yox!

İndi buyur məni aparsınlar, həbs etsinlər.

P Ə R D Ə

İKİNCİ ŞƏKİL

Hələb paşasının imarətində vaqe olur. Paşa bir taxt üzərində əyləşib, meypuş qəlyan çəkir. Onun qabağında bir neçə qız oynayır. Bir qədərdən sonra nökər daxil olur, qızlar oyunu kəsib, bir kənarda dayanırlar.

N ö k ə r. Paşam, bir dəstə camaat hüzurunuza izin istəyir.

P a ş a. Burax gəlsinlər.

Camaat və Şeyx Nurani daxil olurlar.

(M u s i q i)

C a m a a t (*təsnif*)

Ey paşam, ey paşam,
Kərəmi et azad.
Ey paşam, ey paşam,
Kərəmi et azad, azad et.

Aşiq olmuş keşiş qızına, } (*2 dəfə*)
Aşiq olmuş keşiş qızına. }
Ol aşiqdir!

P a ş a (*şur ilə*). Əmr olunsun, gedib dünənki məhbusu buraya gətirsinlər.

Ş e y x N u r a n i (*Osmanlı üstə*)

Aşiqə etmə əziyyət, ey paşam,
Aşiqin üftadədir, üftadədir, üftadədir.
İstəsə aşiq əgər öz canını,
Yar üçün qurban edə, amadədir.

C a m a a t

Aşiq olmuş keşiş qızına, } (*2 dəfə*)
Aşiq olmuş keşiş qızına. }
Ol aşiqdir.

Ş e y x (*yenə təkrar həman sözlər başqa tərkib musiqi ilə*)

Kuhkəm nəqşin çəkib, Şirinə vermiş bir fərib,
Gör nə cahildir, yonar daşdan özünə bir rəqib.

C a m a a t

Aşiq olmuş keşiş qızına, } (*2 dəfə*)
Aşiq olmuş keşiş qızına. }
Ol aşiqdir.

Oxuyub gedir. Kərəmi gətirirlər, əllərində zəncir vardır.

P a ş a (*söz ilə*). Ey şəxs, sən kimsən və nəçisən? Söylə!

(M u s i q i)

K ə r ə m

Mən Kərəməm, İsfahandır elimiz,
Ördək uçdu, viran qaldı gölümüz.
Qoy olsun, necə olur halımız,
Qurban olsun yar yolunda canımız.

(M u s i q i)

Ayrı düşdüm vətənimdən, elimdən,
Gör kim, nələr çəkdim eşqin əlindən.
Hər şəhərdə xəbər aldım gələndən,
Hələbdədir Əsli, – mənə dedilər.

(M u s i q i)

Dərdimi duyanlar cümlə ağladı,
Bəylər tutdu qollarımı bağladı,
Ürəyimi eşq oduna dağladı,
Burda mənə quldur adı verdilər.

(M u s i q i)

Yandı ciyərciyim döndü büryana,
Axdı çeşmim yaşı döndü ümmana.
Gətirdilər məni ulu divana,
Bağladılar ayağımı, əlimi.

(M u s i q i)

Dərdli Kərəm qoydu başın qəzaya,
Yar ilə getmədi xəlvət odaya.
Çox şükürlər olsun barı-xudaya,
Kəsmədilər ağzımdakı dilimi.

P a ş a. Ey oğlan, sən keşişin qızına aşiqsən və adın Kərəmdir. Özün də İsfahan padşahının oğlusan, öylədirmi?

K ə r ə m. Öylədir, paşam.

P a ş a. Əmr edirəm, keşiş və qızı buraya gəlsinlər. (*Nökər gedir.*) Açın Kərəmin əlin. (*Açırlar.*) Aşiq Kərəm, sən gəl keşiş qızından əl çək, mən sənə bu şəhərdə hansı gözəli desən alaram.

K ə r ə m. Paşam, bizim vilayətimizdə gözəllər çox idi, lakin mən ürək sevəni istəyirəm, başqa məramım yoxdur.

P a ş a. Ya istərsən gəl səni vətənə göndərim get.

K ə r ə m. Vətən mənə Əslidən əziz olsaydı, onu buraxıb bunun dalınca düşməzdim.

Bu halda keşiş və Əsli daxil olurlar. Əsli və Kərəm bir-birini görcək bihuş olurlar.

P a ş a. Keşiş, bu oğlan quldur deyilmiş, bu sənin qızına aşiqdir. Sən gəl qızı ver ona, rəhm elə! Mən sənə nə qədər desən dövlət verərəm.

K e ş i ş. Paşam, əgər mən dövlət sevən olsaydım, İsfahan padşahının sözünü rədd etməzdim. Mən öz qızımı, qızımın namusunu hər şeydən əziz tuturam.

P a ş a. Sən bilirsən ki, bu oğlan sənin qızının aşiqidir.

K e ş i ş. Bilirəm.

P a ş a. Və bilirsən ki, qızın buna aşiqdir.

K e ş i ş. Bilirəm.

P a ş a. Və bilirsən ki, iki aşiqi mərama çatdırmaq nə qədər savabdır?!

K e ş i ş. Bilirəm.

P a ş a. Bəs nə üçün mane olursan?

K e ş i ş. O mənim atalıq haqqımdır.

P a ş a. Keşiş, sən gəl bu işə razı ol, yoxsa...

K e ş i ş. Paşam, İran vilayətində mənim hörmətim padşah hörmətinə bərabər idi, amma mən yenə də oradan qaçıb, sənin şəhərinə gəldim və sənin kölgənə qısıldım, hərgah sən də məni incitmək istəsən, özgə bir şəhər hakiminə pənah apararam.

P a ş a (*Kərəmə*). Ey oğlan, sən müsəlmansan, bu erməni qızı, sən gəl bundan əl çək, get özünə özgə bir qismət axtar.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Hey ağalar, necə edim,
Mən dönərəm, könül dönməz.
Əsliyədir mənim könlüm,
Mən dönərəm, könül dönməz.

(M u s i q i)

Kəklik kimi səkişindən,
Köküs əlvan naxışından,
Bir hərami baxışından,
Mən dönərəm, könül dönməz.

(M u s i q i)

İstəmirəm başqa özündən,
Mənə söylə Əsli sözündən.
Əsli kimi keşiş qızından,
Kərəm sevdi Əsli xanı.
Mən dönərəm, könül dönməz.

(M u s i q i)

Yoluna qoymuşam canı,
Gözümdən axıtdı qanı,
Mən dönərəm, könül dönməz.

(M u s i q i)

P a ş a. Ax!.. Qoy indi bir qızdan soruşum, hərgah qız sənin yanında oğlana getmək istəsə, o halda, keşiş, gərək heç bir sözün olmasın. Olsa da sənə cəza elətdirərəm. Ey qız, söylə görüm, sən Kərəmə aşiqsənmi və Kərəmə ərə getmək istəyirsənmi?

(M u s i q i)

Ə s l i

Kərəm mənə, mən Kərəmə aşiqik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.
Hər ikimiz aşiqliyə layiqik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

(M u s i q i)

İllər ilə həsrətini çəkirdim,
Gizli-gizli qan-yaşımı tökürdüm,
İkiəlli bir başıma döyürdüm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

(M u s i q i)

Qorxum yoxdur keşiş babamdan mənim,
Dözə bilməm, təngə gəlibdir canım.

Mənim yarım ancaq Kərəmdir, Kərəm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

(M u s i q i)

H a m ı (*musiqi: təsnif*). Keşiş, razı ol bu işə!

K e ş i ş. Olmam, olmam.

C a m a a t. Keşiş, razı ol bu işə.

P a ş a. Razı ol, razı ol. (*Deyib, qılıncı sivirmək istəyir.*)

C a m a a t. Əslini ver Kərəmə.

K e ş i ş. Verməm, verməm.

C a m a a t. Əslini ver Kərəmə.

P a ş a. Razı ol, razı ol. (*Deyib, qılıncı sivirir və keşişin üstünə qalxır.*)

K e ş i ş. Olmam, olmam, olmam!.. (*Söz ilə birdən*) Ver, ver, ver Əslini Kərəmə! Əmma hərgah bunlar həqiqi aşiqdirlərsə, gərək bu dünyada kam almasınlar! Almasınlar! Almasınlar! (*Deyib, çıxıb gedir.*)

P a ş a (*Kərəmə*). Al oğlan, öz yarını apar!

Əsli ağlayır, Kərəm hövlnak bir haldadır ki, guya canı odlanır. Əsliyə tərəf əllərini uzadıb oxuyur.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Gəl, gəl, Əslim, yetər, ağlama,
Yanaram, Əslim, yanaram!
Ciyərim artıq dağlama,
Yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

Rəhm elə, bir gəl halıma,
Atəş düşübdür canıma,
Öləndə gəl məzarıma,
Yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

Mən Kərəməm, haqq aşiqiyəm,
Aşiqliyə mən layiqəm.
Rəhm eylə tez, mən yazığam,
Yanaram, Əslim, yanaram!

Kərəm söyləməz adım,
Ərşə dayandı fəryadım.
Əldən getdi muradım,
Yanaram, Əslim, yanaram!

Yanaram, yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

(M u s i q i)

– deyərkən hər tərəfdən alov çıxıb, odlanıb yanır. Əsli də əlindəki xəncərini çıxarıb, sinəsinə çaxır və yıxılıb ölür. Bütün məclis əhli mat və məəttəl qalıb, kəmali-heyrətdə ikən pərdə yavaş-yavaş enir.

P Ə R D Ə

MÜNDƏRİCAT

Redaktordan 4
Ön söz 5

Uvertüra 11

BİRİNCİ PƏRDƏ
1-ci şəkil 23

İKİNCİ PƏRDƏ
2-ci şəkil 70
3-cü şəkil 102

ÜÇÜNCÜ PƏRDƏ
4-cü şəkil 130

DÖRDÜNCÜ PƏRDƏ
5-ci şəkil 168
6-cı şəkil 198

Libretto 231

Layihənin koordinatoru və musiqi redaktoru:
Xalq artisti, professor
Firəngiz Əlizadə

Kompüter not qrafikası və korrektor:
Firudin Allahverdi

Buraxılışa məsul: *Əziz Güləliyev*
Kompüter səhifələyicisi: *Samir Bayramov*

Çapa imzalanmışdır 24.12.2010. Formatı 60x84 1/8. Fiziki çap vərəqi 32,5.
Ofset çap üsulu. Tirajı 1000. Sifariş 412.

"Şərq-Qərb" ASC-nin mətbəəsində çap olunmuşdur.
Bakı şəhəri, Aşıq Ələsgər küçəsi, 17.

Ar 2010/2563

1102